Gemeente Assen

Programmabegroting 2022

Inhoudsopgave
Beleidsbegroting 2022

Hoofdlijnen

1. Inleiding en Leeswijzer 4
2. College van burgemeester en wethouders 5
3. Hoofdlijnen beleidsuitvoering 6
4. Financiële vooruitzichten 10

Programmaplan

1. Wonen in Assen 14
2. Werken in Assen 24
3. Meedoen in Assen 31
4. Aantrekkelijk Assen 45
5. Samen werken aan Assen 53
6. Bedrijfsvoering. 57
7. Vastgoed en grondbedrijf 61
8. Algemeen financieel beleid 67

Paragrafen

1. Lokale heffingen 76
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 84
3. Onderhoud kapitaalgoederen 93
4. Financiering 99
5. Bedrijfsvoering. 106
6. Verbonden partijen 113
7. Grondbeleid 129

Inhoudsopgave

Financiële begroting 2022

Resultaten

1. Programmaplan 138
2. Lasten en baten per programma 139
3. Lasten en baten per taakveld 140

Toelichting financiële begroting

1. Hoofdlijnen meerjarig financieel beleid 149
2. Kaders, richtlijnen en ambities 150
3. Incidentele lasten en baten 153
4. Geprognosticeerde balans 158
5. Overzicht EMU-saldo 159
6. Gemeentelijke Reservepositie 160
7. Gemeentefonds 165
8. Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen 168

Ondertekening 170

Bijlagen

1. Lasten en baten per programma en beleidsthema 171
2. Analyse beloop begroting 175
4. Specificatie ambities bestuursakkoord 183
5. Specificatie bezuinigingen 186
6. Subsidies 2022 193
7. Indicatoren 194

1. Inleiding en Leeswijzer

Voor u ligt de begroting 2022. De laatste begroting van deze bestuursperiode. U kunt erin lezen hoe we met inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties bouwen aan onze stad. En op welke manier we samen met hen invulling geven aan onze visie, beleid en uitvoering. Komend jaar is het afronden van de ambities uit het bestuursprogramma 2020-2022 Sterke wijken in een sterke stad een belangrijke doelstelling.

We staan er voor 2022 financieel beter voor. Dat komt door de incidenteel extra beschikbaar gestelde middelen jeugd, de nieuwe stelpost jeugd en het effect van de bezuinigingen die we afgelopen jaren doorvoerden. Voor de toekomst van Assen is een stabiele financiële huishouding belangrijk. We krijgen hierdoor weer ruimte in het kiezen van de uitgaven. Dat zorgt ervoor dat de opgaven van de toekomst sneller en gerichter tot uitvoering kunnen komen.

Vooruitzichten

De begroting die voor u ligt, bevat de meest actuele inzichten in onze financiële positie. En hoewel de uitkomsten van de septembercirculaire er in zijn verwerkt, bestaan er voor 2022 en daarna onzekerheden.

Zo zijn de gevolgen van de covid-19-pandemie voor komend jaar nog niet duidelijk. Ook zien we voor de toekomst andere onzekerheden. Het nieuwe kabinet moet nog besluiten nemen over aantal belangrijke zaken. Het gaat om de opschalingskorting, de herijking van het gemeentefonds en het structureel maken van de aanvullende middelen jeugd. Een andere belangrijke vraag is of er extra middelen beschikbaar worden gesteld voor het abonnementstarief Wmo. Al deze onzekerheden hebben invloed op de opgaven die onze stad heeft.

Kaders

Ons uitgangspunt blijft een structureel sluitende begroting. Daarnaast blijven we een sociale stad, waarin de meest kwetsbare inwoners op ons kunnen rekenen voor hulp en ondersteuning. We kijken naar elkaar om en we houden onze basisinfrastructuur in stand.

Dit betekent dat we blijven investeren in de stad om aantrekkelijk te zijn voor inwoners en bezoekers. Door hier rekening mee te houden, blijft Assen een prettige stad om te wonen en te werken.

Leeswijzer

Als eerste een overzicht van de portefeuilleverdeling van ons college.

Hierna schetsen we op hoofdlijnen de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen per programma. Gevolgd door de financiële vooruitzichten 2022 - 2025

Een meer gedetailleerd overzicht van de diverse activiteiten, resultaten en financiële gevolgen vindt u in de programma's en de paragrafen.

Het tweede deel gaat over de financiële begroting. We geven een samenvatting gevolgd door een toelichtend hoofdstuk.

Na de ondertekeningspagina waarmee uw raad de Programmabegroting 2022 vaststelt volgen bijlagen met informatie op een meer gedetailleerd niveau.

Beleidsbegroting - Hoofdlijnen **2.College van burgemeester en wethouders**

Burgemeester Marco Out

Bestuurlijke coördinatie; Algemeen bestuurlijke en juridische aangelegenheden; Openbare orde en veiligheid; Brandweer, Veiligheidsregio, Politie; Wettelijke taken, burgerzaken; Ambassadeursfunctie, representatie; Regiegroep SNN; Communicatie; Internationale contacten; Handhaving.

Wethouder Harmke Vlieg-Kempe

Jeugd en Wmo; Maatschappelijke Opvang; Verslavingszorg en Beschermd Wonen; GGZ, Gezondheid; Verkeer en vervoer; Regio Groningen - Assen; Personeel en Organisatie.

Wethouder Karin Dekker

Energietransitie; Duurzaamheid; Wonen, volkshuisvesting; Ruimtelijke ordening; Omgevingsvisie; Milieu en RUD; Gaswinning en aardbevingsproblematiek

Wethouder Mirjam Pauwels

Economische zaken; TRZ; Binnenstad en evenementen; Promotie; Deelnemingen, aandeelhouders; Financiën; Grondbedrijf en vastgoed; aanbesteding en inkoop; Drenthe 4.0.

Wethouder Jan Broekema

Welzijn; Wijken; Overheidsparticipatie; Participatiebeleid inclusief minimabeleid en WSW; Antidiscriminatie & minderheden, inclusief VN-verdrag en sociale inclusie; Inburgering; Schuldhulpverlening/ GKB/armoede; Preventie.

Wethouder Bob Bergsma

Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt; Sport; Recreatie en toerisme; Cultuur; Groen, grijs en afval (water); Publieke dienstverlening; Bestuurlijke en ambtelijke vernieuwing en deregulering; Informatiemanagement, inclusief ict, digitale overheid en privacy (AVG).

Gemeentesecretaris Theo Dijkstra

Gemeentesecretaris, eerste strategisch adviseur college van burgemeester en wethouders en algemeen directeur gemeentelijke organisatie.

3. Beleid

Beleid op hoofdlijnen

In 2022 blijven we investeren in de uitvoering van onze bestaande ambities. De afgelopen periode hebben we volop gewerkt aan visies op de omgeving, wonen, de binnenstad, kunst & cultuur, sport, economie en energietransitie & klimaat. De komende jaren hebben we geld beschikbaar om ambities uit deze visies uit te voeren en daarnaast nieuwe kansen te verzilveren.

Dit is mogelijk, omdat de positieve financiële lijn van vorig jaar zich heeft doorgezet. Na een periode van preventief toezicht door de provincie en het opstellen en uitvoeren van het herstelplan, ziet onze financiële positie er voor 2022, 2023 en 2024 goed uit. De begroting biedt de ruimte om nieuwe eenmalige of structurele uitgaven te doen.

We kijken er dan ook naar uit om komend jaar samen met de inwoners, ondernemers en partners in de gemeente verder te werken aan de toekomst van Assen. Op weg naar een stad waar iedereen welkom is en mee kan doen, waar steun en zorg is voor de mensen die het nodig hebben, waar je prettig kunt wonen en leven, waar voldoende banen te vinden zijn en waar aandacht is voor een duurzame samenleving.

Dit betekent ook dat we blijven investeren in onze organisatieontwikkeling, onze medewerkers en onze dienstverlening. Want alleen zo zorgen we ervoor dat we voldoende toegerust zijn om te doen wat de ontwikkelingen en kansen om ons heen van de organisatie vragen.

Iedereen doet mee

Sociale stad

We vinden het belangrijk dat Assen een sociale stad is, waar iedereen zich thuis voelt. Dat alle inwoners veilig en gezond kunnen opgroeien in leefbare wijken, dat ze kunnen meedoen in de samenleving en dat ze zichzelf zoveel kunnen mogelijk redden.

In onze aanpak ‘Spelen, bewegen en ontmoeten’ zien we een manier om sociale inclusie te versterken, (positieve) gezondheid te bevorderen en eenzaamheid tegen te gaan. Verder willen we als sociale stad een vangnet bieden voor inwoners die dat nodig hebben. Met hulp vanuit de omgeving en een goed bereikbare, laagdrempelige toegang tot zorg in de buurt. En door lichte zorg te bieden waar het kan en intensieve zorg waar het moet.

Ondersteunen van kwetsbare inwoners

We ondersteunen onze kwetsbare inwoners bij het meedoen in de samenleving, het thuis kunnen (blijven) wonen, de aanpak van armoede en schulden, het vinden van werk en het voorkomen van onderwijsachterstanden en laaggeletterdheid. Ook blijven we ons inzetten voor de gedupeerden van de Kinderopvangtoeslagaffaire.

Samenwerking met de inwoners zelf en met andere betrokken partijen uit het sociale domein staat centraal in onze manier van werken. Daarbij kiezen we voor maatwerk en gebiedsgericht werken, met steunpunten en inloopvoorzieningen in de wijken (stut en steun). We willen een lerende organisatie zijn en kennis opdoen die ook landelijk nuttig kan zijn. Zo doen we het komende jaar ervaring op in de pilot met basisbanen en de pilot met het Jongeren Perspectief Fonds (JPF).

Assen voor iedereen

Als Regenboogstad komen we op voor een samenleving waarin iedereen zichzelf mag zijn. Met onze inclusieagenda 'Assen voor iedereen' zijn we op praktische wijze aan de slag om – letterlijk en figuurlijk – drempels weg te halen en onze samenleving toegankelijker te maken. Verder werken we alvast in de geest van de nieuwe Wet Inburgering, en zetten we ons ervoor in dat ook nieuwkomers snel en volwaardig mee kunnen doen in onze samenleving.

Voor en door jongeren

We hebben speciale aandacht voor onze jeugd. Het afgelopen jaar zijn we in gesprek gegaan met jongeren. Over corona en wat de lockdown voor hen betekende. Maar ook over hun ideeën over Assen als stad om in op te groeien en te leven. Met de inbreng van jongeren en van professionals uit het onderwijs, de arbeidsmarkt, het bedrijfsleven, cultuur, jeugdhulp en sport stellen we een actieplan Asser Jeugd op. In het plan ligt de nadruk op uitvoeren en doen. Daarnaast verkennen we samen de uitgangspunten om te komen tot een vernieuwd lokaal en integraal jeugdbeleid.

Toekomstbestendig jeugdzorgstelsel

Voor jongeren met wie het niet goed gaat zijn er verschillende vormen van jeugdhulp waar we als gemeente verantwoordelijk voor zijn. Gemeenten hebben te maken met diverse knelpunten in de jeugdzorg, bijvoorbeeld op het gebied van de toegang, de kwaliteit en de kostenbeheersing. Het kabinet heeft dit nu erkend en heeft hier in de Miljoenennota 2022 extra geld voor beschikbaar gesteld. Samen met alle partijen gaan we als gemeenten aan de slag met het opstellen en uitvoeren van een Hervormingsagenda Jeugd, die moet zorgen voor een toekomstbestendig jeugdzorgstelsel.

Wegwerken achterstanden Wmo

Sinds het najaar van 2020 is duidelijk dat wij te maken hebben met vertraging in het verwerken van Wmo-aanvragen. Een hiervoor ingerichte projectgroep werkt er hard aan om de openstaande aanvragen weg te werken. We lopen in, maar helaas zijn nog niet alle achterstanden weggewerkt. Dit komt door een voortdurend hoge instroom van nieuwe aanvragen en van aanvragen voor herindicaties, met name voor ambulante Wmo-ondersteuning en voor Beschermd Wonen. Ook andere gemeenten in Nederland hebben hiermee te maken. Het is de inschatting dit een effect is van de coronapandemie in combinatie met het vaste abonnementstarief in de Wmo. Wij zetten alles op alles om de achterstanden definitief in te lopen.

Prettig wonen en leven

Voldoende en gevarieerd woonaanbod

We werken aan een gevarieerd woningaanbod voor alle doelgroepen. Het gaat daarbij om kwantiteit, kwaliteit en tijdige beschikbaarheid. Bijzondere woonvormen krijgen extra aandacht, zoals in de pilot tiny houses. In een aantal bestaande wijken worden de komende jaren veel huurwoningen vervangen. Door meer variatie in het woningaanbod binnen de vernieuwingswijken te bieden, krijgen wijkbewoners meer mogelijkheden om een stap binnen hun wijk te zetten.

Met het plan Assen Centraal geven we een kwaliteitsimpuls aan het woon-, leef- en ondernemersklimaat in en rond het centrum. Begin 2022 bieden wij u een voorstel ter besluitvorming aan.

In Assen Centraal komt de uitwerking van onze ambities uit de Woonvisie 'Van binnenuit beter', de Omgevingsvisie 'Assen nog mooier' en de Binnenstadsvisie bij elkaar. Met het plan richten we ons op de gebieden binnenstad, het Havenkwartier en de Stadsboulevard. Het gaat om de bouw van 1.300 woningen in het centrum en het Havenkwartier, het zoeken naar een nieuwe bestemming voor leegstaande winkelruimte en een verdere kwalitatieve verbetering van de Stadsboulevard als verbindende schakel tussen de binnenstad en het Havenkwartier.

Door ook de verbindingen met de andere wijken en het groene buitengebied te verbeteren, krijgt Assen Centraal betekenis voor Assen als geheel. Een en ander resulteert in een majeure investeringsopgave voor de komende 10 tot 20 jaar.

Verder maken we tempo om in de woonwijk Kloosterveen voldoende nieuwe woningen te bouwen. Vanaf begin 2022 kunnen de eerste woningen gebouwd worden in de nieuwe woonbuurt Kloosterakker.

Groene stad van het Noorden

Groen en natuur bepalen de identiteit van Assen. Het maakt de stad aantrekkelijker en het is belangrijk voor het steeds sneller veranderende klimaat. We willen de groene stad van het Noorden zijn. Dat is één van de drie ambities in onze Omgevingsvisie. Met een nieuwe groenvisie gaan we werken aan het behoud van ecologische waarden en het groene karakter van Assen.

Inzetten op veiligheid

We houden Assen een veilige gemeente door te blijven inzetten op de veiligheid en het voorkomen van overlast in de stad. We doen dit enerzijds door de aanpak van criminaliteit en anderzijds door de inzet op sociale stabiliteit.

Assen 'cultuurt'

Cultuur verbindt en activeert en kan een cruciale rol spelen bij het realiseren van maatschappelijke en economische doelen, zoals een levendige binnenstad, leefbare wijken en een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Met extra subsidie aan DNK (indexering), Garage TDI, het Internationaal Filmfestival, het nieuwe podium voor hedendaagse beeldende kunst Campis en het Drents Museum zetten we cultuur in Assen nog beter op de kaart. Dit is in lijn met onze ambities uit de Kunst en cultuurnota 'Assen Cultuurt", om een spraakmakende provinciehoofdstad te worden en kunst en cultuur voor jong en oud toegankelijk te maken. De komende jaren gaan we het culturele klimaat in Assen verder versterken. Dit is mede mogelijk dankzij onze nieuwe subsidiesystematiek, waarmee we goed kunnen sturen op het realiseren van onze doelen.

Sportstad Assen

Assen heeft alles in zich om een geweldige sportstad te zijn, waar iedere inwoner die dat wil op eigen niveau kan sporten en bewegen. Samen met meer dan honderd partijen die in 2020 hun handtekening hebben gezet onder het Asser Sportakkoord werken we eraan om dit mogelijk te maken. Hierbij hebben we bijzondere aandacht voor het integreren van een gezonde leefstijl in de Asser samenleving en het invullen van de doelen uit het preventieakkoord.

Economische ontwikkeling

Investeren in de stad van morgen

We willen bestaande bedrijven en banen behouden en nieuwe bedrijven en banen aantrekken. Onze Economische Agenda Assen 'Investeren in de stad van morgen' geeft richting aan hoe we hier samen met de partners aan gaan werken en hoe we verder gaan investeren in de economische ontwikkeling van Assen.

Daarmee blijven we volop inzetten op een sterke economische infrastructuur. Dit is nog belangrijker geworden vanwege de gevolgen van de coronapandemie. Met name het MKB en ZZP'ers hebben hiervan sterk te lijden en kunnen niet zonder een steun in de rug van de overheid.

Met een samenhangend pakket maatregelen in de Herstelagenda 'Assen na corona, onderdeel Economie & Werk', hebben we een eerste basis gelegd voor ondersteuning van de economische ontwikkeling van Assen in de opbouw na de coronapandemie.

Verder neemt op al onze bedrijventerreinen de vraag toe. Waar nodig investeren we in de ontwikkeling van passende bedrijfskavels. Een voorbeeld hiervan is onze gezamenlijke inzet met de provincie op het nieuwe bedrijventerrein Werklandschap Assen Zuid. De definitieve vestiging van M&G Group is een belangrijke stap in de ontwikkeling van dit terrein en de werkgelegenheid in onze stad en de regio.

Kennisontwikkeling en innovatiekracht

We willen bijdragen aan de ontwikkeling van kennis en innovatiekracht in Assen en de regio. Dit doen we bijvoorbeeld door de TechHub Assen te steunen en te faciliteren. De TechHub is dé plek waar ondernemers, bedrijven en instellingen uit de regio elkaar vinden om samen met kennisinstituten innovatie-vraagstukken op te lossen. Ditzelfde geldt voor het Thorbecke Academie atelier, dat zich in Assen heeft gevestigd. Daarmee komen toonaangevende opleidingen en een respectabel aantal hbo-studenten naar onze stad. Het atelier wordt een centraal punt waar regionale opdrachtgevers, studenten en onderzoekers bij elkaar komen in een onderwijsomgeving, die uitnodigt tot kennisdeling.

Op het gebied van energietransitie krijgen we met de komst van de EnergyHub op het Werklandschap Assen een proeftuin voor opslag, conversie en transport van allerlei vormen van duurzame energie.

Een duurzame samenleving

Duurzaam en gezond bereikbaar

We willen ervoor zorgen dat onze stad op een duurzame en gezonde manier bereikbaar blijft. We stimuleren het gebruik van de fiets. Daarom geven we in 2022 met een nieuw programma vervolg aan het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit. Het verbeteren van (schone) bereikbaarheid, veiligheid en doorstroming zien we hierin als speerpunten.

Op weg naar een klimaatneutraal Assen

De uitvoering van onze visie op energietransitie '*Op weg naar een klimaatneutraal Assen'* blijft als prominente opgave op onze agenda staan. In de eerste helft van dit jaar zijn twee belangrijke opdrachten uit het Klimaatakkoord afgerond: het vaststellen van de Transitievisie Warmte en de Regionale Energiestrategie Drenthe. Daarmee is de focus verschoven van beleidsvorming naar beleidsuitvoering. Aandachtspunt hierbij is het betrekken van de wijk bij de uitvoering. In Kloosterveen als startwijk voor de warmtevisie hebben we op dit punt veel geleerd. Verder stimuleren we met subsidieregelingen inwoners en bedrijven om hun omgeving klimaatbestendig te maken. Ook werken we aan het klimaatneutraal maken van onze eigen gebouwen.

4. Financiële vooruitzichten

4.1 Financiële vooruitzichten 2022 - 2025

De Programmabegroting 2022 is de laatste begroting die wij in onze bestuursperiode aan uw raad aanbieden. Hierin presenteren we financiële beleidslijnen, kaders en beleidsmaatregelen op basis van het Herstelplan 2020 – 2024 waarin we in het laatste jaar van deze bestuursperiode aan onze financiële opgave invulling willen geven. De Programmabegroting 2022 geeft een financiele eindstand van deze bestuursperiode.

De financiële vooruitzichten voor de jaren 2023 -2025 zijn aangepast aan de actuele ontwikkelingen en geven daarmee een financiële doorkijk naar de volgende bestuursperiode. Via de reguliere P&C-producten rapporteren we over de ontwikkelingen en leggen verantwoording af over de resultaten en uitgaven.

Algemene beleidslijn

We hebben in april 2020 het Herstelplan 2020 – 2024 ter besluitvorming aan u voorgelegd waarin maatregelen zijn opgenomen voor het herstel van het structureel en reëel evenwicht in de begroting en meerjarenraming. Hierin is herstel van het evenwicht voorzien met ingang van 2022.

In ons Bestuursakkoord Sterke wijken in een sterke stad en bij de Kaderbrief 2022 hebben we deze lijn opgenomen. Onze lijn blijft scherpe keuzes maken en daar waar mogelijk kansen benutten. Dit met als doel het huidige voorzieningenniveau in stand houden en kwetsbare inwoners ondersteunen. De incidentele middelen die voor de uitvoering van de ambities uit ons bestuursakkoord voor 2022 zijn opgenomen vervallen met ingang van 2023. Daarnaast is met ingang van 2023 rekening gehouden met structurele ruimte voor een nieuwe bestuursperiode.

Kabinetsformatie en mogelijk effect op de financiële positie van gemeenten

De VNG voert de gesprekken met de bij de kabinetsformatie betrokken partijen om te komen tot een structurele verbetering van de financiële positie van de gemeenten en van de verbetering van de interbestuurlijke verhoudingen. De verbetering van de financiële positie betreft structurele middelen voor Jeugdzorg, het afschaffen van het abonnementstarief en het afschaffen van de opschalingskorting. Op dit moment is er nog geen zicht op een nieuw kabinet. Daarmee blijft het onzeker of en in welke mate een nieuw kabinet structureel invulling wil geven aan het oplossen van de financiële problemen bij gemeenten.

Financiële beleidslijn Sociaal Domein

De extra middelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld voor het opvangen van de tekorten in de uitvoering van de jeugdzorg zijn vooralsnog alleen voor 2022. Ondanks de heldere uitspraak van de commissie van wijzen inzake de arbitrage jeugdzorg heeft het huidige demissionaire kabinet besloten om besluitvorming over de jaren 2023 en verder zoals hiervoor is aangegeven over te laten aan een nieuw kabinet. Wij blijven ons daarom samen met onze samenwerkingspartners inzetten om een nieuw kabinet te bewegen om invulling te geven aan deze uitspraak. Tevens zien wij dat voor de uitvoering van de Wmo steeds meer middelen nodig zijn. Ook voor dit onderdeel blijven wij ons samen met onze partners inzetten om een nieuw kabinet te overtuigen van de noodzaak van extra structurele middelen.

Kaderbrief 2022

De financiële kaders, de begrotingspositie en de meerjarenprognose zijn in de Kaderbrief 2022 geactualiseerd waarbij de uitgangspunten geformuleerd in ons bestuursakkoord en het Herstelplan 2020-2024 vastgesteld door uw raad op 23 april 2020 de belangrijkste inhoudelijke uitgangspunten voor de begroting 2022 en verder bevat. Bij de behandeling van de Kaderbrief 2022 in uw raad hebben wij aangegeven dat er nog veel onzekerheden zijn omtrent het toekennen van extra middelen voor de uitvoering van de jeugdzorg en de herijking van het gemeentefonds voor 2023 en verder.

Ontwikkelingen sinds de Kaderbrief 2022

Gedurende het zomerreces hebben Rijk, gemeenten en toezichthouders afgesproken dat een nieuwe stelpost jeugd mag worden meegenomen voor de jaren 2023 – 2025. In onze brief van 6 september 2021 hebben wij u daarover geïnformeerd. Het beeld wat in deze brief aan u is gepresenteerd is in onderstaande tabel weergegeven en vormt het vertrekpunt voor de samenstelling van de Begroting 2022.

Na de behandeling van de Kaderbrief 2022 in uw raad zijn we als voorbereiding op de begroting en de beleidsinvulling voor 2022 nogmaals nagegaan of en waar in het aanvaarde beleid en de bedrijfsvoering op basis van het Herstelplan 2020-2024 nog sprake is van autonome ontwikkelingen en knelpunten. Deze financiële ontwikkelingen zijn in de begroting en meerjarenprognoses verwerkt.

Septembercirculaire 2021

In de septembercirculaire worden de effecten van het regeringsbeleid die op Prinsjesdag bekend zijn gemaakt vertaald. Gezien de demissionaire status van het huidige kabinet is de rijksbegroting niet in volle omvang beleidsrijk. De maatregelen die het kabinet nu voorstelt hebben urgentie en kunnen niet wachten op het aantreden van een nieuw kabinet. Daarnaast is de omvang van het gemeentefonds geactualiseerd op basis van de voorgenomen rijksuitgaven, de meest recente ontwikkelingen voor economische groei en de ontwikkelingen op het gebied van lonen en prijzen. Deze actualisatie komt terug in het zogenaamde accres en maakt onderdeel uit van onze begroting en meerjarenraming.

Het kabinet heeft in navolging van 2020 en 2021 ook voor 2022 de zogenaamde opschalingskorting bevroren op het niveau van 2019. Dit betekent dat wij voor 2022 kunnen rekenen op een extra inkomst van € 1,1 miljoen.

Financiële opgave 2022 -2025 en dekkingsplan

De uitkomsten van deze inventarisatie vindt u samengevat in het schema aan het einde van dit hoofdstuk. We hebben ze afgezet tegen de prognoses die we voor de periode 2022-2025 in de Kaderbrief 2022 inclusief aanvullende brieven aan uw raad hebben voorgelegd.

Structureel sluitende programmabegroting

Met het vaststellen van het Herstelplan 2020-2024 en de Kaderbrief 2022 hebben we toegewerkt naar een structureel sluitende begroting met ingang van 2022. Ons streven om een goed fundament neer te leggen voor volgende colleges is daarmee volbracht. Ondanks dat we in 2022 nog een beroep doen op onze algemene reserve zijn de begroting 2022 en de meerjarenprognose 2023-2025 structureel sluitend.

In de ramingen hebben wij geen budgettaire bijstellingen verwerkt in het kader van de coronapandemie. De mogelijke gevolgen van de pandemie voor 2022, de stijgende dan wel dalende intensiteit met de daarbij behorende maatregelen en de daaruit mogelijke financiële effecten zijn bij het samenstellen, net als bij de vorige begroting, niet in te schatten. Om deze mogelijke effecten op te vangen hebben wij, net als bij de programmabegroting 2021, daarvoor ruimte gereserveerd in ons weerstandsvermogen.

Een nieuw kabinet zal bij haar aantreden mogelijk ook een besluit nemen over de invoering van een nieuw verdeelmodel van het gemeentefonds met ingang van 2023. Mocht dit het geval zijn dan zal dit worden opgenomen in de Meicirculaire 2022. Wij hebben in de risicoparagraaf rekening gehouden met de mogelijke effecten.

Reservepositie

Met de inzet van de gemeentelijke reserves voor de uitvoering van onze ambities en voor het incidenteel sluitend maken van de begroting zien wij dat onze reserves zich in lijn van het Herstelplan ontwikkelen waarbij de vrije ruimte in de algemene reserve is verbeterd. De ratio's voor solvabiliteit en weerstandscapaciteit zijn voor ons een belangrijk uitgangspunt. Deze ratio's geven aan in welke mate we in staat zijn om tegenvallers op te vangen en ook dat we kunnen blijven investeren in de stad.

Financiële eindresultaten 2022 -2025

Samenvattend is in onderstaand overzicht het totaal met beleids- en dekkingsmaatregelen voor de Programmabegroting 2022 en de meerjarenprognose 2023-2025 weergegeven.

Tabel 1. Financiële eindresultaten Programmabegroting 2022 - 2025

Beleids- en dekkingsmaatregelen voor de Programmabegroting 2022 en de meerjarenprognose 2023 – 2025, inclusief effecten arbitrage Jeugdzorg

(bedragen x € 1.000)

Actualisatie beleidsmaatregelen	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Stand Kaderbrief 2022 incl. effecten arbitrage jeugdzorg	2.142	329	-301	-316
Autonome ontwikkelingen na Kaderbrief 2022	3.356	937	698	669
Nieuw beleid met beslag op incidentele middelen	-749	-269	0	0
Nieuw beleid met beslag op structurele middelen	-820	-850	-952	-1.129
Totaal geactualiseerde begroting 2021 en mjr 2023-2025	**3.929**	**147**	**-556**	**-775**
Verrekening met Algemene Reserve	**-3.929**	**-147**	**556**	**775**
Eindresultaten Programmabegroting 2022 - 2025	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 2. Dekkingsplan begroting 2022 – 2025

(bedragen x € 1.000)

Actualisatie beleidsmaatregelen	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Eindstand begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	675	147	-556	-775
Inzet algemene reserve:				
Verrekening begrotingsresultaten 2022-2025	-3.285	-147	556	775
Dekking incidentele/tijdgebonden ambities 2022	2.610	0	0	0
Totaal geactualiseerde begroting 2022 en mjr 2023-2025	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 3. Algemene reserve

Programmabegroting 2022 en de meerjarenprognose 2023 – 2025 (bedragen x € 1.000)

Stand herstelplan/geactualiseerd meerjarenbeeld	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Stand Kaderbrief 2022	**19.426**	**15.119**	**15.387**	**15.406**	**-**
- correctie verhoging stelpost aanvullende middelen jeugdzorg	-2.600	-2.400	-2.400	-2.400	-
Gecorrigeerde stand Kaderbrief 2022	**16.826**	**10.074**	**15.322**	**15.691**	**17.516**
Mutaties na Kaderbrief 2022:					
- effect uitkomst arbitrage tekorten uitvoering jeugdzorg		6.849			
- effect nieuwe stelpost jeugdzorg (75% uitkomst arbitrage)			4.075	3.718	3.287
- terugontvangst voorfin.zonnepark Assen-Zuid van 2022 naar 2023	0	-470	470	0	0
Dekking begrotingstekorten:					
- correctie begrotingsresultaten Kaderbrief 2022	-6	3.921	2.133	2.380	
- geactualiseerde begrotingsresultaten (excl. arbitrage jeugd-zorg)	-39	-2.920	-3.928	-4.274	-4.062
Geactualiseerde stand begroting 2022-2025	**16.781**	**17.455**	**18.072**	**17.516**	**16.741**
Veiligheidsmarge € 100 per inwoner	-6.890	-6.925	-6.960	-6.995	-6.995
Vrij besteedbare ruimte Algemene Reserve	**9.891**	**10.530**	**11.112**	**10.521**	**9.746**

1. Wonen in Assen

Inkomsten en uitgaven

Tabel begrotingsprogramma Wonen in Assen (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-21.211	-21.339	-22.092	-21.600	-21.867	-22.225
Baten	19.661	19.463	19.944	19.810	19.896	19.978
Saldo van lasten en baten	-1.550	-1.876	-2.148	-1.790	-1.971	-2.247
Mutatie reserves	970	1.049	1.168	963	988	988
Resultaat	**-580**	**-827**	**-980**	**-827**	**-983**	**-1.259**

Investeringsprogramma 2021-2025 - Wonen in Assen

(bedragen x € 1.000)

Programma/Beleidsproduct	t/m 2021	2022	2023	2024	2025
Bedrijfsafval	35	35	35	35	35
Begraven	0	0	0	0	0
Gladheidbestrijding	0	0	14	50	0
Groen	580	370	0	0	0
Huishoudelijke afvalinzameling	1.530	100	100	100	100
Kunstwerken	1.188	0	266	219	360
Markten	15	0	266	0	0
Milieubeleid	-91	0	266	0	0
Openbare verlichting	6	0	0	122	0
Overig	342	36	0	0	0
Riolering	457	1.634	3.792	2.831	5.392
Ruimtelijke ordening	0	1.000	0	0	0
Spelen	110	390	0	754	0
Verkeer	1.698	1.800	1.560	0	0
VRI	96	95	48	0	48
Watergangen	145	187	59	17	511
Waterwegen	428	0	60	0	0
Wegbeheer	4.049	5122	1250	1.440	0
Totaal Wonen in Assen	**10.589**	**10769**	**7.184**	**5.568**	**6.446**

Beleidsthema 1. Woningbouw en woonplan

Wat willen we bereiken?

Wij zijn trots op onze stad. Assen is als Drentse hoofdstad een belangrijk regionaal centrum. We vervullen een belangrijke functie in de regio. Daarin hebben we, met name op het gebied van wonen en economie, aanvullende kwaliteiten op de stad Groningen.

We koesteren onze woonomgeving. De diversiteit aan woonwijken, ruim van opzet en dichtbij dagelijkse voorzieningen. In een wijk waar buren elkaar kennen en waar ruimte is voor ontmoeting. We noemen dit Ontspannen stedelijkheid. Een bruisende stad met alle voorzieningen die je mag verwachten, zonder dat het te groot, te druk en te veel wordt. Een ontspannen stad bezit de groene kwaliteiten en de ruimte om te wonen, te bewegen en te ontmoeten. Een plek om fijn te wonen, te werken en te verblijven.

Gevarieerde wijken en een compleet woningaanbod maken Assen tot een aantrekkelijke woonstad voor uiteenlopende groepen. Een veelzijdig aanbod zorgt voor goede mogelijkheden voor doorstroming, in het bijzonder voor ouderen. Zo komt er ruimte vrij voor nieuwe bewoners in bestaande gezinswijken. In alle wijken is er voldoende aanbod voor wonen en zorg en de huisvesting voor kwetsbare groepen. Er is aandacht voor bijzondere groepen en nieuwe woonvragen.

Het groeiend aantal inwoners vindt een prettig woonklimaat in bestaande én in vernieuwde buurten. Grote nieuwbouwprojecten worden met name in Kloosterveen en het Centrum ontwikkeld. Nieuwe woningen zijn van goede en betaalbare kwaliteit en dragen bij aan een kwaliteitsverbetering van de plek waar ze gebouwd worden.

Er is urgentie om de eerstkomende jaren een ‘sprint’ te trekken als het gaat om sociale woningbouw. Voor nieuwe woongebieden streven we naar 30 % sociale woningbouw. Alleen gemotiveerd wijken we daarvan af.

We zetten in op versnelling van het verduurzamen van onze wijken en willen onze inwoners daarbij zoveel mogelijk ontzorgen.

In de nieuwbouw is duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt en er is ruimte aan experimenten met onder andere circulair bouwen.

Het Havenkwartier is één van de entreepoorten van onze mooie stad, met horeca en kleinschalige, in het gebied passende, recreatieve en toeristische bedrijvigheid en is getransformeerd naar een stoere woonwijk.

We continueren de samenwerking met Mijn Buurt Assen. Actium investeert fors in renovatie en duurzaamheid van haar woningbezit. Als gemeente dragen we bij aan een fysieke verbetering van de openbare ruimte in Assen Oost, Lariks en Oude Molenbuurt. Er ligt een stevige investeringsopgave voor de huidige en toekomstige plannen. Bij het uitwerken van deze plannen betrekken we actief onze inwoners, waarbij we vanuit de gemeente sturen op een gezonde balans tussen ambitie, wensen en kaders.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Uitvoering Woonvisie

Op 15 april jl. heeft u de Woonvisie Assen (2021) vastgesteld. De komende jaren gaan wij -samen met corporaties en andere ontwikkelende partijen- aan de slag om Assen van binnenuit beter te maken. Om op tijd en op de juiste plekken binnen de bestaande stad woningen toe te voegen, onderzoeken we waar we nog meer kunnen ontwikkelen. Wij willen daarom de komende twee jaar 'planversnellers' inzetten om kansrijke locaties te verkennen en het gesprek te voeren met eigenaren over het mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen. Hiervoor willen wij in 2022 en 2023 € 90.000 per jaar inzetten.

Aan de hand van het Uitvoeringsprogramma geven we verdere invulling aan de Woonvisie. We stemmen het aanbod aan woningen af op de in de nieuwe woonvisie gesignaleerde woonvraag, zowel kwantitatief als kwalitatief. Dat doen we met een doorlopend actuele woningbouwplanning en –programmering. Daarmee zorgen we

voor voldoende plancapaciteit voor de vastgestelde woningbouwopgave. Samen met de Regio Groningen Assen werken we aan de verstedelijkingsstrategie, zodat er voldoende woningbouw kan plaatsvinden.

Met de halfjaarlijkse woningmarktmonitor houden we de ontwikkelingen rond woningbouw en woningmarkt in beeld.

Prestatieafspraken

Op basis van de Woonvisie maken we nieuwe meerjarige prestatieafspraken met de woningcorporaties en huurdersorganisaties die actief zijn in Assen. Hierin spreken we af wat de betrokken partijen bijdragen aan de uitvoering van de Woonvisie. Daarbij staan de uitbreidingsopgave van de voorraad sociale huurwoningen, betaalbaarheid en verduurzaming van bestaande sociale huurwoningen centraal. We werken samen met experts van de corporaties en andere partijen in een zogenaamde Taskforce met als doel om voldoende locaties voor sociale woningbouw beschikbaar te krijgen. Naast informeren en afstemmen gaat het hierbij vooral om het wegnemen van knelpunten en het versnellen van ontwikkelingen.

Nieuwe woonvormen

We hebben nadrukkelijk aandacht voor nieuwe vormen van wonen en willen deze zo goed mogelijk faciliteren.

We starten de pilots tiny houses en micro-wonen opnieuw op door middel van een interactief proces met belangstellenden en overige stakeholders. Samen willen wij komen tot afspraken waarbinnen tiny houses gerealiseerd kunnen worden.

Verder willen wij de realisatie van nieuwe collectieve woonvormen die ouderen in staat stellen langer zelfstandig te wonen, zoals een ‘Knarrenhof’ of meergeneratiehof, mogelijk maken.

En we willen de realisatie van een project voor ‘flexwonen’ bevorderen. Flexwonen is een woonvorm voor mensen die om uiteenlopende redenen op korte termijn woonruimte voor enkele maanden tot enkele jaren nodig hebben. We trekken samen op met de woningbouwcorporaties en geven waar mogelijk medewerking aan initiatieven van derden.

Binnenstedelijke Transformatie Assen Centraal - Binnenstad, Stadsboulevard en Havenkwartier

Zie programma Aantrekkelijk Assen

Sterke wijken - Revitalisering openbare ruimte en binnen de oudere wijken

Volgens de woonvisie 2021-2025 hebben de jaren 60-'90 wijken - Pittelo, Baggelhuizen en Peelo - grote kansen en kwaliteiten, maar hebben wel impulsen ('Bloemkoolboost') nodig om klaar te zijn voor de behoeften en opgaven van de toekomst. De opgaven in deze wijken richten zich op vergrijzing/doorstroming, verduurzaming/woningkwaliteit en woonomgeving. De wijken uit de jaren '60-90' verschillen onderling in stedenbouwkundige opzet, woningbezit en bevolkingssamenstelling. In 2022 werken we de benodigde aanpak en investeringen die nodig zijn in de fysieke leefomgeving en het woningbezit van de corporaties uit. Daarbij zoeken we waar mogelijk koppeling met het programma Mijn Buurt Assen. Voor de uitvoering van de plannen in de periode 2023- 2030 zijn naar verwachting aanvullende middelen nodig. Om nu de voorbereiding te starten willen we daarvoor in 2022 € 150.000 vrijmaken.

Projecten Mijn Buurt Assen (MBA)

Mijn Buurt Assen verbindt fysieke en sociale opgaven met elkaar, om de leefbaarheid in de Asser wijken te vergroten. De plannen van de verschillende organisaties voor een buurt worden geïntegreerd. Ook trekken we samen op in de communicatie met en naar inwoners en we gebruiken de natuurlijke contactmomenten om inwoners te ontmoeten. In deze context:

- Ronden wij de herinrichting van Luchiesland Zuid af.
- Dragen wij bij aan de uitvoering van wijkaanpakken en hebben bijzondere aandacht voor de revitalisering.
- Gaan wij verder met de herinrichting van de openbare ruimte in de Oude Molenbuurt.
- En wij gaan aan de slag in het gebied rond de Maranathakerk en de Klenckestraat met de herinrichting van de openbare ruimte en nieuwbouw van woningen.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Assen werkt aan de implementatie van de nieuwe Omgevingswet die op 1 juli 2022 van kracht wordt.

In het Programmaplan Omgevingswet (vastgesteld in de raad van 11 april 2019) heeft de gemeente Assen de vier hoofddoelen van de Omgevingswet omarmd:

1. Een inzichtelijker, eenvoudiger, transparanter en meer voorspelbaar omgevingsrecht.
2. Van een sectorale naar een samenhangende benadering (vanuit de leefomgeving).
3. Meer ruimte voor maatwerk.
4. Snellere en betere besluitvorming.

Alle onderliggende producten en in gang te zetten acties toetsen we aan deze 4 doelen zodat we de bedoeling van de wet ook daadwerkelijk borgen.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Omgevingswet

Landelijke ontwikkelingen

Op 27 mei 2021 is in overleg met de koepelorganisaties besloten om de invoeringsdatum van de Omgevingswet te verschuiven van 1 januari 2022 naar 1 juli 2022. Hieraan gekoppeld wordt ook de Wet Kwaliteitsborging Bouwen (WKB) op 1 juli 2022 ingevoerd.

Nieuw programmaplan Assen

Eind dit jaar loopt het programmaplan 2019-2021 af, en daarmee ook de financiering van de invoering van de Omgevingswet. Na de invoering van de wet is het programma nog niet klaar. De invoering vraagt ook daarna aandacht, tot aan de implementatie ervan op 1 januari 2029. Vanaf eind 2021 tot en met 2023 zullen we steeds meer activiteiten beleggen in de lijnorganisatie. Voor de verdere implementatie zijn aanvullende middelen opgenomen in deze begroting.

Impactanalyse Omgevingswet en WKB

In september 2021 is de impactanalyse naar de gevolgen van de Omgevingswet en WKB afgerond. Hiermee hebben we inzicht in de consequenties voor onze rechtenverordening en de financiën betreffende WABO-gerelateerde vergunningaanvragen. U hebt in 2021 bestuurlijke keuzes vastgesteld in het besluit Omgevingswet en WKB en invloed op leges. We hebben de financiële consequenties hiervan opgenomen in deze begroting.

Wat doen we in 2022?

Beleid op orde brengen

Beleidsstukken zijn voor ons gereedschap voor een goede uitvoering van de WABO-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving). Deze beleidsstukken moeten worden herzien en orde worden gebracht om aan te sluiten op de nieuwe landelijke wetgeving. Het gaat onder meer over het herzien van het VTH-beleid en de Welstandsnota.

Programma´s

Met het vaststellen van de omgevingsvisie ligt er een strategische visie voor de lange termijn die geldt voor de gehele fysieke leefomgeving. Aan de hand van in 2021 vastgestelde omgevingsprogramma's geven we verdere invulling en verdieping aan de in de omgevingsvisie beschreven ambities en opgaven. We ontwikkelen ook concrete visies op basis van de omgevingsvisie. Zo gaan we het principe Groene stad van het Noorden uitwerken in een Groenvisie.

Omgevingsplan

In 2022 maken we een start met het inhoudelijk vullen van een gemeentebreed Omgevingsplan. Dit blijft een aantal jaren doorlopen, uiterlijk tot 1 januari 2029. We streven daarbij naar een begrijpelijker en inzichtelijker omgevingsrecht, onder meer door te schrijven in begrijpelijke taal, het harmoniseren van begrippen met ketenpartners en het opschonen van onze verordeningen en regelgeving.

Daarnaast krijgen wij een aantal taken over van Rijk en provincie die wij in ons omgevingsplan op zullen nemen.

Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO)

Op 1 juli 2022 treedt het nieuwe Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) in werking. De gemeente Assen is in staat om aanvragen te ontvangen en af te handelen via deze nieuwe voorziening.

Anders denken en doen

De Omgevingswet en de WKB brengen een belangrijke veranderopgave met zich mee voor onze organisatie. Bij de Omgevingswet is participatie belangrijk. Bij de WKB moeten we als organisatie "loslaten". Er is daarom een meer klantgerichte aanpak nodig en die vereist verandering en/of verbetering van de vaardigheden en competenties van ons personeel. We gaan daar aan werken met behulp van training en coaching.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema 1 Woningbouw / woonplan

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-2.050	-1.652	-2.010	-1.760	-1.672	-1.815
Baten	1.984	1.807	2.168	1.988	1.988	1.988
Saldo van lasten en baten	-66	155	158	228	316	173
Mutatie reserves	269	0	0	0	0	0
Resultaat	**203**	**155**	**158**	**228**	**316**	**173**

Beleidsthema 2. Openbare ruimte

Wat willen we bereiken?

Groen en natuur dragen als kernkwaliteit bij aan de identiteit van de stad. Ontwikkelingen gaan samen met het versterken van de bestaande groenstructuren. Overal waar we in de stad aan het werk gaan, kijken we naar de mogelijkheden om de stad te vergroenen. Dit vergroot de aantrekkelijkheid van en de biodiversiteit in en om de stad.

Groene verbindingen tussen het buitengebied, de wijken en de binnenstad stimuleren de mensen om vaker de fiets te gebruiken of te gaan lopen.

We streven naar een doelmatig ingerichte en verzorgde openbare ruimte. Bij het groenonderhoud kiezen we voor maatregelen, die de biodiversiteit vergroten.

Begraven in Assen blijft betaalbaar.

De komende vier jaar willen we onze inwoners nog beter betrekken bij veranderingen in onze stad. Daarom gaan we aan de slag met de inwoners van Assen en de maatschappelijke partijen, die willen samenwerken met Mijn Buurt Assen.

We koesteren de ambitie om de deskundigheid rond en de kwaliteit (stadsecologie) van het beheer van de gemeentelijke bossen en natuurterreinen te verbeteren en brengen daarvoor alle mogelijkheden in kaart. Voor het beheer van groen en landschap zoeken we de samenwerking met bedrijven en particulieren die actief zijn op het gebied van bos- en natuurbeheer, waaronder het Drents Landschap.

In alle wijken geven we extra aandacht aan speelvoorzieningen, beweeg- en ontmoetingsplekken. De inrichting van de openbare ruimte moet uitnodigen tot bewegen.

We zorgen voor een aantrekkelijke woonomgeving met minder zwerfvuil. We doen dit onder andere door bewustwording bij inwoners.

We vinden bewustwording over natuur, voedsel en groen vanaf jonge leeftijd van belang. Dit bereiken we door educatie en informatie en het laten meedenken over bijvoorbeeld stadslandbouwprojecten.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Beheer Openbare Ruimte

Het beheer openbare ruimte is gericht op veiligheid, duurzaamheid, comfort en aanzien en wordt ingepland op basis van de uitkomsten van globale visuele inspecties, maatregeltoetsen en technische metingen. Tijdens wijkbezoeken hebben we in gesprek met inwoners gezien en gehoord dat het vastgestelde onderhoudsniveau B niet altijd wordt behaald. Om dit voortaan wel te halen stellen we structureel extra middelen beschikbaar.

Binnen de verschillende thema's wordt voortdurend afgestemd om werk met werk te maken. Uiteraard wordt de planning ook afgestemd met de lopende programma's en projecten binnen de gemeente Assen, zoals Gebiedsgericht Werken/Mijn Buurt Assen (GGW).

De uit te voeren werkzaamheden voor 2022 zijn vastgelegd in de meerjaarplannen die we voor ieder thema hebben opgesteld. Een voorbeeld daarvan is het Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan Assen 2019-2024.

We gaan door met projecten op scholen om het bewustzijn te verhogen omtrent de impact van zwerfafval op dier en milieu.

Groenvisie

We stellen een Groenvisie en volgend daarop een Uitvoeringsplan Groenvisie op. Hiermee geven we ook invulling aan de Omgevingsvisie 'Assen nog mooier' waarin op hoofdlijnen is beschreven wat Assen wil zijn in 2040. De Omgevingsvisie stelt vast dat groen en natuur de identiteit van Assen bepalen, als een unieke kernwaarde. Deze kernwaarde wil Assen versterken om in 2040 'groene stad van het noorden' te zijn.

Beweging en ontmoeting stimuleren

Vorig jaar zijn we begonnen om spelen en ontmoeten in te zetten als basis om sociale inclusie te versterken en eenzaamheid te bestrijden. We hebben ervoor gekozen om dit als eerste in de wijk Pittelo uit te rollen, omdat hier de problematiek rond inclusie en/of eenzaamheid het grootst is. We zijn in 2021 begonnen om in een aantal sessies, drie oplossingen en interventies uit te werken. Bij de oplossingen ligt de focus op het realiseren van vernieuwing/ontwikkeling van speel- en ontmoetingsplekken in de wijk. Daarbij onderzoeken we de rol van technologie, apps en games ter ondersteuning van het bevorderen van sociale inclusie. Deze drie interventies werken we uit tot pilots die in 2022 en 2023 worden uitgevoerd. Het projectidee is gehonoreerd door het Interreg North Sea Region European Regional Development Fund. Dit is een samenwerking met elf partners uit zeven verschillende landen in de Noordzeeregio.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema 2 Openbare ruimte

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-12.461	-12.143	-12.585	-13.061	-13.304	-13.482
Baten	8.239	7.723	7.877	7.883	7.958	8.040
Saldo van lasten en baten	-4.223	-4.420	-4.708	-5.178	-5.346	-5.442
Mutatie reserves	614	569	569	569	569	569
Resultaat	**-3.609**	**-3.851**	**-4.139**	**-4.609**	**-4.777**	**-4.873**

Beleidsthema 3. Bereikbaarheid verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

We willen een sterke en (snel) bereikbare stad zijn voor de regio voor alle modaliteiten. Die goede bereikbaarheid zorgt voor een aantrekkelijke vestigingsklimaat en draagt bij aan de vergroting van onze vrijetijdseconomie, het MKB en het versterken van het ondernemerschap in Assen.

We leggen de nadruk op een goede bereikbaarheid met de fiets. Met aanpassingen aan de weginrichting, parkeernormen en het gebruik van slimme technieken geven we meer ruimte aan fiets en voetganger. Comfortabele routes van en naar de binnenstad en tussen de wijken onderling, meer stallingsmogelijkheden en de aanleg van de doorfietsroute Assen – Groningen stimuleren de inwoners om vaker te fietsen.

We willen dat verkeersregels in de (binnen)stad worden nageleefd.

We willen een voor iedereen toegankelijke (binnen)stad.

We willen een verkeersveilige stad.

We willen met het thema mobiliteit ook de ambities op het gebied van gezondheid ondersteunen.

In het kader van het SNN-programma Slimme Duurzame Mobiliteiten wordt intensief gewerkt aan slimme en schone vervoers- en transportsystemen.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Nieuw Uitvoeringsprogramma Mobiliteit

Het huidige uitvoeringsprogramma mobiliteit (UPM) wordt in het voorjaar van 2022 afgerond. Het UPM loopt goed, er worden verbindingen gelegd met andere domeinen, we hebben een goede basis om enerzijds subsidies binnen te halen en anderzijds voorop te lopen met bijvoorbeeld schone stadslogistiek (het gebruik van zero-emissie voertuigen voor het binnenstedelijk goederen- en dienstenvervoer) en er staat een goede programmastructuur. In 2022 actualiseren we de visie Mobiliteit met daarbij een nieuw uitvoeringsprogramma voor de komende jaren. Om een nieuw uitvoeringsprogramma op te stellen is in 2022 € 70.000 benodigd.

Wij zetten de onderstaande lijnen uit de visie Mobiliteit en het Uitvoeringprogramma Mobiliteit in de komen jaren door.

- Meer mensen op de fiets voor een duurzame en gezonde samenleving.
- Het beter benutten van de bestaande voorzieningen en de (verkeers)data op orde brengen en houden.
- Het faciliteren van Openbaar Vervoer en ketenmobiliteit.
- Het verbeteren van de verkeersveiligheid.
- Het verduurzamen van mobiliteit door o.a. realisatie laadvoorzieningen, instellen emissievrije zones en het faciliteren van deelmobiliteit.

Voor het continueren van de ingezette lijn is jaarlijks een investeringsbudget van circa € 700.000 begroot. Dit is om de beschikbare subsidiemogelijkheden goed te benutten en om de reeds in gang gezette projecten te blijven faciliteren en continueren. Hierbij blijven we optrekken met andere overheden en met belangenorganisaties. De lasten van deze jaarlijkse investering zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2023-2025

Wat kost het?

Tabel Beleidsthema 3 Bereikbaarheid, verkeer en vervoer (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-748	-1.213	-1.501	-1.081	-1.186	-1.223
Baten	274	185	97	97	97	97
Saldo van lasten en baten	-474	-1.028	-1.404	-984	-1.089	-1.126
Mutatie reserves	145	480	599	394	419	419
Resultaat	**-329**	**-548**	**-805**	**-590**	**-670**	**-707**

Beleidsthema 4. Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

We willen een ambitieuze, groene gemeente zijn die duurzaam ontwikkelt en bouwt en actief de toepassing van onder andere zonne-energie stimuleert. De komende jaren zetten we verdere stappen naar het toekomstbestendig maken van Assen. Duurzaamheid is daarom een belangrijk onderdeel in al onze activiteiten.

De omschakeling van fossiele energie naar duurzame vormen van energie betekent een grote verandering. Samen met onze inwoners en alle partijen die economisch en maatschappelijk actief zijn, geven we deze opgave gestalte. Belangrijk aandachtspunt is de betaalbaarheid van de transities. Ook hiervoor geldt: Iedereen doet mee.

We zetten in op: klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030, klimaatneutrale gebouwde omgeving in 2040 en de gehele gemeente klimaatneutraal in 2050.

Bij ingrepen in de stad, kijken we direct naar klimaatadaptieve oplossingen (werk met werk maken). We richten de ruimte zo in dat wateroverlast wordt voorkomen en hittestress en verdroging van onze natuur wordt tegengegaan.

Bij afval gaan we niet langer uit van afval, maar van grondstoffen die steeds beter hergebruikt kunnen worden. We gaan zuinig om met niet hernieuwbare grondstoffen.

Wij willen een bereikbare, duurzame stad. De CO_2-uitstoot van het gemotoriseerde verkeer moet worden teruggedrongen. We stimuleren en faciliteren duurzame vormen van mobiliteit. De Binnenstad wordt een Zero-Emissie zone en we maken gebruik van logistieke overslagpunten aan de randen van de stad.

Als pilotgemeente voor een aardgasvrije wijk leggen we de basis voor een wijkgerichte aanpak van het energievraagstuk. Een stevige betrokkenheid in de wijk draagt bij aan een succesvolle stedelijke energietransitie. Die willen we bereiken door sociale, fysieke en energieopgaven met elkaar te verbinden. Inwoners beslissen mee over de wijze waarop dit plaatsvindt.

In programma 5. Samen werken aan Assen leest u in onderdeel 2. Regionale samenwerking over duurzaamheids-activiteiten met een regionale aanpak.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Afvalinzameling en verwerking

In 2022 kunnen bewoners van appartementencomplexen hun GFT apart aanbieden. Hiervoor worden bij de gebouwen GFT-containers geplaatst. Op deze manier hebben appartementsbewoners dezelfde faciliteiten om al hun afval gescheiden aan te bieden als bewoners van grondgebonden woningen.

Op het milieupark wordt het aantal te scheiden fracties uitgebreid met een aparte tapijtinzameling. We hebben onderzoek laten uitvoeren naar de benodigde vernieuwing, renovatie en uitbreiding van het milieupark. Een voorstel hiervoor leggen wij separaat aan uw raad voor.

Energietransitie

We stappen over van aardgas naar andere manieren om gebouwen te verwarmen. We besparen energie en wekken deze zoveel mogelijk duurzaam op. We gaan aan de slag met de uitvoering van de RES 1.0. Hierin hebben we een ambitie van 0,1 TWh grootschalige opwek van zonne-energie op de grondgebonden locaties uit ons Beleidskader Zon opgenomen en een ambitie van 0,1 TWh grootschalige zon-op-dak. Ook gaan we aan de slag met de uitwerking van de Transitievisie Warmte. We werken toe naar wijkuitvoeringsplannen en geven concreet invulling aan het no-regret-spoor: inwoners en bedrijven informeren, activeren en ontzorgen om zelf aan de slag te gaan met de energietransitie.

We werken aan een actualisatie van de Visie Energietransitie. Het einddoel is onveranderd: een CO_2 neutrale gemeente in 2050. Die visie focust op een heldere en meetbare strategie voor de komende jaren tot 2030.

Het Masterplan Klimaatneutraal Vastgoed werken we uit in het eerste uitvoeringsplan.

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe RUD

Er is sprake van meerkosten doordat de werkprocessen bij de RUD Drenthe wijzigen als gevolg van de nieuwe wettelijke eisen inzake de Omgevingswet en door de nadere afspraken over rollen en taken binnen Drenthe waar in het OPD (Omgevings Platform Drenthe) aan wordt gewerkt met alle ketenpartners.

Wat kost het?

Tabel Beleidsthema 4 Duurzaamheid

(bedragen x € 1.000)

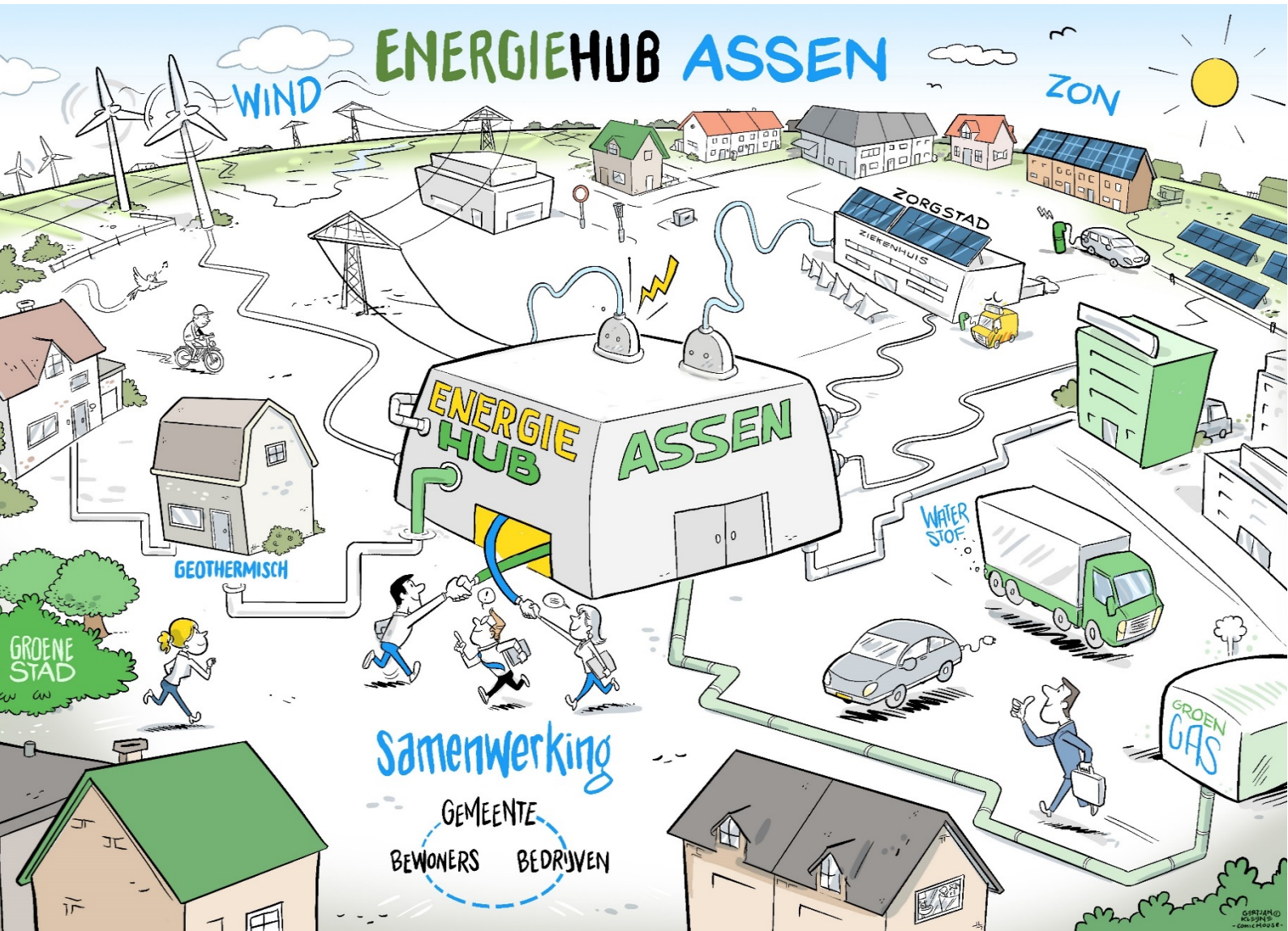
Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-5.952	-6.331	-5.996	-5.698	-5.705	-5.705
Baten	9.164	9.748	9.802	9.842	9.853	9.853
Saldo van lasten en baten	3.212	3.417	3.806	4.144	4.148	4.148
Mutatie reserves	-58	0	0	0	0	0
Resultaat	**3.154**	**3.417**	**3.806**	**4.144**	**4.148**	**4.148**

2. Werken in Assen

Inkomsten en uitgaven

Tabel begrotingsprogramma Werken in Assen (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-73.394	-59.896	-61.277	-58.960	-58.221	-57.848
Baten	46.158	31.179	33.982	33.329	32.847	32.516
Saldo van lasten en baten	-27.236	-28.717	-27.295	-25.631	-25.374	-25.332
Mutatie reserves	461	0	0	0	0	0
Resultaat	**-26.775**	**-28.717**	**-27.295**	**-25.631**	**-25.374**	**-25.332**

Beleidsthema 1. Participatie en inkomen

Wat willen we bereiken?

Een sterke economische infrastructuur met kansen voor nieuwe en bestaande bedrijven en een breed aanbod aan werkgelegenheid.

Betaald werk voor iedereen die dat wil.

Inwoners zijn zoveel mogelijk zelfredzaam op het gebied van werk, inkomen en meedoen.

Iedereen met arbeidsperspectief voorziet zoveel mogelijk in zijn of haar eigen levensonderhoud. Sommige inwoners hebben echter moeite om geheel op eigen kracht mee te doen in de samenleving. Indien nodig ondersteunen we deze mensen, vanuit de Participatiewet, bij het vinden van regulier werk. Uiteindelijk willen we dat daardoor meer mensen, met een afstand tot de arbeidsmarkt, kansen krijgen op regulier werk.

Lukt het niet om regulier werk te vinden of te verrichten, dan vinden wij het van grote waarde dat onze inwoners op een andere manier meedoen in de samenleving.

Zoveel mogelijk jongeren halen een startkwalificatie om duurzaam in eigen onderhoud te kunnen voorzien en te kunnen participeren in de maatschappij.

Mogelijkheden om aan werk te komen of om mee te doen, verbeteren.

Iedereen met een SW- of beschut werk indicatie aan werk helpen.

Een passende rijksbijdrage via de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

Verbeteren aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Versterking van de lokale economie en daarmee het vergroten, dan wel behouden, van de arbeidsparticipatie.

Pilot Basisbanen

De pilot Basisbanen is in 2021 gestart. In deze pilot onderzoeken we op welke wijze een basisbaan kan bijdragen aan het versterken van de arbeidsparticipatie. De doelgroep bestaat uit inwoners die al geruime tijd niet meer aan het werk kunnen komen en waar het perspectief op regulier betaald werk niet (meer) aan de orde is. De pilot moet uitwijzen of basisbanen in Assen structureel haalbaar zijn en wat de meerwaarde daarvan is voor de stad en diegenen met een basisbanen en hun naaste omgeving. We zetten hiervoor ook in 2022 € 150.000 in. Eind 2022 wordt de pilot geëvalueerd.

Brede aanpak armoede en schulden

Een tweede speerpunt is onze brede aanpak armoede en schulden. Binnen deze aanpak zetten we in op vroegsignalering van schulden en andere problematiek, die mensen kan belemmeren in hun participatie aan de samenleving (al dan niet via betaald werk). De brede aanpak is erop gericht om inwoners de best passende ondersteuning te bieden en om een verschuiving te realiseren van tweedelijnshulp naar ondersteuning vanuit het voorliggend veld.

Participatie en inkomen

Op dit moment is het nog niet duidelijk hoe de economie en de werkloosheid zich zullen ontwikkelen. In maart ging het CPB nog uit van een stijging van de werkloosheid van 13%, inmiddels ziet het perspectief er heel anders uit.

Dit percentage was ook leidend voor de conceptbegroting die WPDA voor 2020 heeft opgesteld. In deze begroting gaan we nog uit van een toenemende werkloosheid, maar niet meer van het percentage van 13%. Deze toenemende werkloosheid zal naar verwachting ook resulteren in een toenemende ondersteuningsvraag op het gebied van inkomen, schulden en participatie. De voorspellingen van de brancheorganisatie van schuldhulpverleners laten zien dat ook de problematiek op dit gebied toe zal nemen en dat het aantal financiële hulpvragen zal stijgen. Kwetsbare groepen – zoals laagopgeleiden, inwoners met een niet-westerse achtergrond en jongeren die zelfstandig gaan wonen – hebben een

grotere kans op armoede- en/of schuldenproblematiek. Maar ook minder bekende groepen zoals zzp'ers lopen een risico.

Ook veel werkende inwoners, die een deel van hun inkomen verliezen, hebben mogelijke onvoldoende buffers om een financiële klap op te vangen. Het risico op armoede- en schuldenproblematiek ligt op de loer bij deze groepen, ook wel "werkende armen" genoemd. Die problematiek kan ook gevolgen hebben op andere leefgebieden.

Daarom is financiële zelfredzaamheid in 2022 één van onze speerpunten. We willen zoveel mogelijk inwoners financieel zelfredzaam maken. Wie dat niet is, ondersteunen we. Dit doen we onder andere door de inzet van financieel regisseurs en van de Voorzieningenwijzer. Via de aanpak van vroegsignalering willen we voorkomen dat mensen in grote financiële moeilijkheden geraken.

Om te zorgen dat iedereen die niet kan werken, wel participeert aan de maatschappij, streven we na dat elke inwoner zonder perspectief op betaald werk (zo zelfstandig mogelijk) meedoet. Eind 2022 weten we van alle bijstandsgerechtigden in de 'route vrijwilliger' of zij maatschappelijk actief zijn en welke activiteit zij in dat geval uitvoeren.

Daarnaast blijft het een prioriteit om jongeren te ondersteunen bij het vinden van werk of begeleiden richting vervolgonderwijs. Samen met de scholen, WPDA en andere partijen zorgen wij voor een sluitende aanpak voor jongeren in een kwetsbare positie.

Arbeidsmarktregio Werk In Zicht

De gemeente Assen is onderdeel van de Arbeidsmarktregio Werk in Zicht. Deze arbeidsmarktregio bestaat uit de provincie Groningen en Noord-Drenthe. De arbeidsmarktregio is een belangrijk regionaal samenwerkingsverband, waar we blijven investeren in innovatie en het creëren en benutten van kansen. Binnen de arbeidsmarktregio werken wij samen met alle gemeenten en het UWV en zorgen wij voor een uniforme werkgeversbenadering. Werkgevers en werknemers ontmoeten elkaar steeds vaker in de arbeidsmarktregio.

Voor werkgevers is het gemakkelijker geworden om inwoners aan te nemen, door het wegnemen van allerlei administratieve belemmeringen. Werkzoekenden worden in de hele regio op een gelijke manier in beeld gebracht. We maken binnen de arbeidsmarktregio ook afspraken over de sluitende aanpak onderwijs/arbeidsmarkt. Daarnaast werken we, samen met onze partners, aan oplossingen om de effecten ten gevolge van de corona pandemie zoveel mogelijk tegen te gaan. Zo zijn er vanuit het UWV mobiliteitsteams actief, waarover de afstemming plaatsvindt in de Arbeidsmarktregio.

Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Assen participeert in verschillende initiatieven in Noord-Nederland om de competenties van scholieren en volwassenen goed te laten aansluiten op de (veranderende) vraag van de arbeidsmarkt. Een dynamische arbeidsmarkt vergt samenwerking in allianties tussen onderwijs, ondernemers en overheden. Bundeling van kennis en middelen voor een basisinfrastructuur voor Leven Lang Ontwikkelen. Dit vergt een leercultuur in bedrijven en een onderwijsaanbod dat is toegesneden op die veranderende vraag van de arbeidsmarkt.

Toename bijstandsvolume en tekorten BUIG

Wij ontvangen een rijksbijdrage BUIG ter dekking van bijstandsuitkeringen en (structurele) loonkostensubsidies. Het tekort hierop is de afgelopen jaren structureel gebleken en ook voor 2022 en verder is de verwachting dat we met blijvende tekorten geconfronteerd zullen worden. Voor 2022 is het tekort begroot in lijn met de realisatie in 2020 (1,5 mln). Op basis van de eerste prognoses voor 2022 ten aanzien van het aantal bijstandsgerechtigden zijn door WPDA fors hogere uitgaven begroot, het gevolg van de coronapandemie. Vooralsnog gaan we er van uit dat de rijksbijdrage BUIG hierin mee gaat bewegen en dat de tekorten daarmee niet verder zullen oplopen. Mogelijkheden voor het maken van bezwaar onderzoeken we jaarlijks en maken waar mogelijk hier gebruik van. Ook waar mogelijk voeren we een actieve lobby via de G40 en de VNG-commissie Participatie Integratie en Schulden waar onze gemeentesecretaris zitting in heeft.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Participatie en inkomen (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-66.439	-58.385	-59.813	-57.892	-57.144	-56.762
Baten	40.650	31.059	33.862	33.209	32.727	32.396
Saldo van lasten en baten	-25.789	-27.326	-25.951	-24.683	-24.417	-24.366
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-25.789**	**-27.326**	**-25.951**	**-24.683**	**-24.417**	**-24.366**

Beleidsthema 2. Economische ontwikkeling en innovatie

Wat willen we bereiken?

We brengen met onze Economische agenda 2020-2025 samenhang en focus aan in het realiseren van onze ambities.

De coronapandemie heeft een negatief effect op de economie van Assen. We ondersteunen onze lokale economie met De 'Herstelagenda Assen na Corona Economie & Werk'.

We versterken onze spilfunctie in de meest leefbare regio van Nederland. We willen Assen verder ontwikkelen tot een aantrekkelijke woon-, (be)leef- en werkstad en dat steviger uitstralen.

We investeren in de kracht van Assen: Zorg, Energie, Vrijetijd en Overheid. Vergrijzing, digitalisering, covid-19-pandemie en energietransitie zijn onze belangrijkste uitdagingen.

We stimuleren het ontwikkelen en behouden van kennis, werkgelegenheid, innovatie en infrastructuur met projecten. De vrijetijdssector, toerisme en recreatie, stimuleren we en geven we meer ruimte. We ontwikkelen de Toeristisch Recreatieve Zone van Assen.

De vrijetijdssector, toerisme en recreatie, stimuleren we en geven we meer ruimte. We faciliteren de ontwikkeling van de Toeristisch Recreatieve Zone van Assen.

We investeren in mkb, ondernemerschap en innovatie. We hebben daarbij aandacht voor maatschappelijke duurzaamheid zoals de energietransitie.

We hebben oog voor de belangen van onze huidige ondernemers en bieden hun, waar nodig, goede ondersteuning en begeleiding.

Wij continueren de economische samenwerking in noordelijk verband. Hierbinnen zoeken we de samenwerking in NG4-verband, Regio Groningen-Assen en nemen we deel aan de Economic Board Noord-Nederland.

We willen financieringsmogelijkheden uit Europa, Rijk en regio benutten om onze projecten te realiseren. Onder andere via het NG4 EU-office in Brussel.

Economische Agenda

We werken aan de doelen uit de economische agenda met een programmatische aanpak langs drie strategische pijlers. Dat doen we slim samen in en mét de regio. We zetten in op een open en toegankelijke dienstverlening richting onze ondernemers.

We investeren in onze krachtsectoren Zorg & Innovatie, Energie & Innovatie, Rijks- en overheidsdiensten, Vrijetijdseconomie en MKB. We doen dit missiegedreven en vraaggestuurd met partners in de stad en in de regio. Zo investeren we met de provincie Drenthe in het versterken van het MKB en ondernemerschap met het programma IkBenDrentsOndernemer. Daarnaast zorgen we voor slimme verbindingen met onderwijs via onder andere de TechHub Assen. Vanuit de TechHub ontstaan nieuwe projecten, bijvoorbeeld het initiatief '5G in de Zorg'.

Herstelagenda Assen na Corona – Economie & Werk

We leggen focus op de uitvoering van de Herstelagenda Assen na Corona, daarmee ondersteunen we ondernemers en bedrijven met generieke maatregelen en maatwerk om zodoende de economische ontwikkeling van Assen een steun in de rug te geven. Samen met Ondernemend Assen hebben we een ondernemersloket gevormd in 2021.

Slim, samen en uitnodigend

We willen het ondernemersloket in 2022 voorzetten. In nauwe samenwerking met o.a. ondernemers(-verenigingen) zetten we actief in op de verbetering van onze dienstverlening naar ondernemers. Dit is een continu verbeterproces dat bijdraagt aan het nog verder stimuleren van het lokale ondernemersklimaat, juist in tijden waarin de Covid-19pandemie haar sporen heeft laten zien.

Denkkracht 2022

We organiseren een rondetafelgesprek waarbij ondernemers in gesprek gaan met bestuurders en adviseurs van zowel de gemeente Assen als Ondernemersverenigingen. In dit gesprek staat de ontwikkeling van de lokale economie Assen centraal, maar ook vragen over waar ondernemers nog tegenaan lopen en wat zij nog nodig hebben om verder te ontwikkelen en groeien. Tevens biedt een rondetafelgesprek ruimte aan ondernemers(en verenigingen) om landelijke MKB aandachtspunten, ideeën en MKB problematiek aan de orde te brengen. Uitkomsten kunnen worden meegenomen in toekomstig beleid.

Zorg & Innovatie

We ondersteunen een initiatief van de TechHub Assen, het UMCG en het Technologie & Zorgacademie (TZA) om te onderzoeken op welke manier 5G toegepast kan worden in de zorg. Daarbij wordt gedacht aan een proef waarbij medicijnen via een drone van de ziekenhuisapotheek WZA bij een Asser zorginstelling worden bezorgd. In 2022 resulteert dit in de uitvoering en evaluatie van een pilot waarbij financiële ondersteuning van verschillende instanties nodig is. Als de pilot een succes is, worden kansen voor opschaling onderzocht, ondersteunt door een Europese subsidie.

In 2021 is in Regio Groningen-Assen verband een gezamenlijke agenda gezondheidseconomie opgesteld voor een periode van 3 jaar. In 2022 gaan we samen met de regiopartners aan de slag met het versterken van de sector, het bevorderen van innovatie en samenwerking, de beschikbaarheid van personeel en het benutten van de inkoopkracht van de sector. Voorbeeld is de gezamenlijke deelname aan het Noordelijk Netwerk Persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO-Noord). In een PGO worden gezondheidsgegevens digitaal bijgehouden. Het Programma PGO Netwerk Noord verbindt de noordelijke uitdagingen op het vlak van zorg en economie aan elkaar en biedt een vliegwiel voor zorginnovatie.

Vrijetijdseconomie

Als uitwerking van de economische agenda hebben we in 2021 samen met onze partners uit de vrijetijdssector een visie en actieplan vrijetijdseconomie ontwikkeld. In de visie wordt onder andere weergegeven hoe de sector ervoor staat en wie onze doelgroepen zijn, maar ook wat de trends en ontwikkelingen, kansen en bedreigingen zijn. In het actieplan gaat het om een combinatie van acties en maatregelen op de korte en (midden-)lange termijn. Het actieplan is geen eindproduct maar het startschot om structureel de vrijetijdssector te versterken. Het belang van een goede samenwerking tussen de ondernemers, en tussen de ondernemers en de gemeente staat voorop.

In samenwerking met onze partners promoten we Assen als de stad om te bezoeken en te beleven. Dit wordt gedaan door bijvoorbeeld de ontwikkeling van arrangementen, zomerprogrammering, promotiemateriaal, nieuwe concepten. Dit doen we in samenwerking met Marketing Drenthe, samenwerkingsverband de Kop van Drenthe, Vaart in Assen en alle partners uit de Asser vrijetijdssector.

Toeristisch Recreatieve Zone

In de Toeristisch Recreatieve Zone streven we, samen met de diverse grondeigenaren en initiatiefnemers, naar de eerste ontwikkelingen binnen onze gezamenlijke visie. Een aantal grondeigenaren is op dit moment bezig met een kansrijke ontwikkeling op het gebied van leisure. De gemeente participeert in dit traject vanuit een faciliterende rol.

Paviljoen Baggelhuizerplas

De aanbesteding voor de bouw en exploitatie van een nieuw horecapaviljoen bij de Baggelhuizerplas verwachten we in de eerste helft van 2022 af te kunnen ronden. Het bestemmingsplan dat deze ontwikkeling mogelijk maakt, zal in diezelfde periode ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Energie & Innovatie

In het klimaatakkoord wordt ingezet op de ontwikkeling van Energiehubs op knooppunten van energie-infrastructuur. Assen ligt op zo'n energieknooppunt. Daarom verkennen we samen met onze energiesector de ontwikkeling van zogenaamde Energie Hubs. Dit zijn knooppunten waar opslag, buffering, productie en transport van verschillende vormen van duurzame energie samenkomen.

De NAM heeft aangegeven in Drenthe te willen blijven met het hoofdkantoor, maar het huidige pand is te groot geworden. Wij maken ons sterk voor het behoud van de NAM in onze stad. Wij faciliteren de NAM bij het vinden van een passende locatie en denken actief mee in de herontwikkeling van de huidige locatie.

Behouden en aantrekken van bedrijven

In 2021 is gestart met de ruimtelijk economische visie. Dit is de ruimtelijke vertaling van de Economische Agenda en geeft inzicht in hoe onze toekomstige werk- en kantorenlocaties er kwalitatief en kwantitatief ervoor staan. In 2022 wordt de visie verder uitgewerkt in een uitvoeringsagenda, waarin de acties zijn opgenomen die nodig zijn om het gewenste toekomstbeeld te bereiken.

Met een acquisitie-strategie en bijbehorend uitvoeringsplan zetten we gericht in op het behouden, laten groeien en aantrekken van bedrijven.

Stadsmarketing

In 2022 starten we met de uitvoering van de marketing en promotie van Assen als woon, werk en (be)leefstad. Hiermee promoten we ons als aantrekkelijke vestigingsplaats. We profileren ons (inter-)nationaal als de stad voor innovatieve proeftuinen in de gezondheidszorg en energietransitie. Met projecten zoals '5G in de Zorg' en 'Energiehubs' willen we deze proeftuinen realiseren.

Voor het aantrekken van bezoekers aan Assen zetten we in op regiomarketing en -promotie met, voor en door de stad.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Economische ontwikkeling en innovatie (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-1.754	-1.511	-1.464	-1.068	-1.077	-1.086
Baten	719	120	120	120	120	120
Saldo van lasten en baten	-1.035	-1.391	-1.344	-948	-957	-966
Mutatie reserves	50	0	0	0	0	0
Resultaat	**-985**	**-1.391**	**-1.344**	**-948**	**-957**	**-966**

Beleidsthema 3. FlorijnAs

Tabel beleidsthema FlorijnAs (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-5.201	0	0	0	0	0
Baten	4.790	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	-411	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	411	0	0	0	0	0
Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Impact covid-19

We verwachten dat het aantal uitkeringsgerechtigden stijgt. Het CPB gaat voor 2022 uit van een stijging van 13%. Inmiddels lijkt de stijging van de werkloosheid minder hoog uit te gaan vallen, maar het beëindigen van de steunmaatregelen van het Rijk spelen hierin nog een grote rol. WPDA houdt in zijn begroting rekening met een toename in de uitgaven.

We verwachten een einde van het steunpakket aan ondernemers vanuit het Rijk. De verwachting is dat dit leidt tot faillissementen, maar op dit moment is moeilijk in te schatten hoe groot deze gevolgen zullen zijn. Eventuele gevolgen hiervan betrekken we bij de Herstelagenda “Assen na corona” (vastgesteld door de Gemeenteraad op 17 juni 2021). Ook vanuit WPDA en de arbeidsmarktregio zetten we in op ondersteuning van ondernemers die nu gebruikmaken van de maatregelen uit het steunpakket.

We verwachten dat het aantal huishoudens met problematische schulden zal toenemen. Met vroegsignalering sporen we deze situaties zo vroeg mogelijk op en ondernemen we gerichte actie.

In 2021 is gestart met de uitvoering van de Herstelagenda “Assen na corona”, onderdeel Economie & Werk. Hierin zijn generieke en maatwerkmaatregelen opgenomen, waarvan de afhandeling deels in 2022 gaat plaatsvinden

3. Meedoen in Assen

Inkomsten en uitgaven

Tabel begrotingsprogramma Meedoen in Assen (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-124.541	-112.969	-116.314	-115.109	-116.214	-117.507
Baten	10.484	8.200	8.282	8.160	8.120	8.120
Saldo van lasten en baten	-114.057	-104.769	-108.032	-106.949	-108.094	-109.387
Mutatie reserves	-97	0	0	0	0	0
Resultaat	**-114.154**	**-104.769**	**-108.032**	**-106.949**	**-108.094**	**-109.387**

Beleidsthema 1. Arbitrage Jeugdzorg

Wat willen we bereiken?

We werken toe naar een toekomstbestendige Jeugdzorg. We nemen maatregelen om de ondersteuning te transformeren en betaalbaar te houden. We blijven lobbyen voor voldoende bijdrage van het Rijk.

We werken aan passende en toegankelijke ondersteuning binnen financieel duurzame kaders.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Uitspraak arbitragecommissie 27 mei 2021: Rijk compenseert Jeugdmiddelen in 2022

De jarenlange tekorten in de jeugdhulp zijn in opdracht van het Ministerie van VWS onderzocht. Het bureau voor maatschappelijke vraagstukken, Andersson Elffers Felix (AEF) bracht hierover het rapport Stelsel in Groei uit. De conclusie van dit rapport is dat gemeenten in 2019 € 1,6 tot 1,8 miljard meer uitgaven aan jeugdhulp dan zij ontvingen. Op basis hiervan zijn door de commissie Sint, waarin Rijk en VNG vertegenwoordigd waren, mogelijke maatregelen uitgewerkt om de tekorten terug te dringen. Na arbitrage ingesteld door de VNG, heeft het Rijk voor het jaar 2022 een aanvullend bedrag van € 1,3 miljard beschikbaar gesteld. Hierbij is rekening gehouden met de eerder toegezegde toevoeging van € 0,3 miljard en de berekende besparing van maatregelen uit het rapport van de commissie Sint. Deze besparingsmaatregelen maken in 2022 onderdeel uit van het Programma Sociaal Domein.

Voor de jaren daarna zal het nieuwe kabinet een besluit nemen. We verwachten dat via aanvullende middelen in combinatie met de Hervormingsagenda, die Rijk en VNG vaststellen voor de periode 2022- 2028 het jeugdzorgstelsel toekomstbestendig wordt.

De inhoud van de Hervormingsagenda is:

- Begrenzen van de jeugdhulpplicht.
- Versterken van de beleidsvrijheid van gemeenten.
- Beter benutten van het potentieel om van elkaar te leren (door VNG en gemeenten).
- Versterken van de sturing op kwaliteit (effectiviteit van jeugdhulpinterventies), via monitoring/ landelijk inzicht in data op gemeentelijk niveau (benchmark).
- Overwegen van landelijke inkoop van specialistische jeugdzorg.

De Hervormingsagenda zal in Assen leidend zijn voor de in te zetten maatregelen.

Voor het toekomstbestendig maken van de Wmo is onze lobby ook gericht op middelen en maatregelen. Het nieuwe kabinet zal hierover besluiten.

De maatregelen uit de Hervormingsagenda en eventuele maatregelen Wmo dragen bij aan de Transformatie van het sociaal domein en nemen we op in het Programma Sociaal Domein.

Beleidsthema 2.Transformatie

Wat willen we bereiken?

We streven naar een inclusieve samenleving, gericht op meer samenredzaam. Het doel is een toekomstbestendig en goed functionerend Sociaal Domein.

We willen de samenwerking met onze partners in het sociale domein versterken en hun organisatiekracht benutten voor de gewenste transformatie. We verstevigen onze regierol om beter te kunnen sturen op de juiste ondersteuning op de juiste plek.

We willen meer preventie en versterken van het normale leven, en waar mogelijk het voorkomen van geïndiceerde zorg met de inzet van het eigen of sociale netwerk. Daarvoor versterken we de collectieve voorzieningen in de wijken. Lukt het niet op eigen kracht dan kan de inwoner een aanvraag indienen voor ondersteuning. We zorgen dan voor passende ondersteuning voor onze kwetsbare inwoners: licht waar het kan, zwaar waar nodig.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Programma Sociaal Domein

Vanuit het programma Sociaal Domein bouwen we aan een toekomstbestendig sociaal domein. We versterken daarom het normale leven in onze wijken zoveel mogelijk. We investeren in collectieve voorzieningen en lichte ondersteuning en ontmoeting in de wijken. Hierdoor is minder inzet van geïndiceerde hulp en ondersteuning nodig. Belangrijk is dat de ondersteuning beschikbaar is en blijft voor wie het nodig heeft. Met de toenemende krapte op de arbeidsmarkt is het nodig de ondersteuning gericht in te zetten. We zijn scherp op de indicaties die we afgeven en zorgen voor effectieve inzet van menskracht en middelen. We werken hieraan in 15 samenhangende businesscases. In 2022 nemen we een aantal hiervan op in het reguliere werk, zoals de gestroomlijnde toegang, doelmatig indiceren, passende overgang van kinderen naar de Wlz, de regie op verwijzingen van Gecertificeerde Instellingen. Het werk van de Praktijkondersteuners bij de huisartsen heeft zijn nut bewezen en gaat vast onderdeel uitmaken van de dienstverlening.

Het programma leidt tot een besparing op de structurele uitgaven op Jeugdwet en Wmo (inclusief Beschermd Wonen) van (minimaal) € 2 miljoen.

We nemen nieuwe maatregelen op in het Programma, die bijdragen aan een toekomstbestendig sociaal domein. We gaan daarbij uitvoering geven aan de Hervormingsagenda Jeugdhulp 2023-2028 die naar verwachting eind 2021 tussen Rijk en VNG wordt vastgesteld. Vooruitlopend hierop werken we aan de maatregelen voor jeugdhulp die deel uit maken van de bezuinigingsopgave voor 2022. Deze vloeien voort uit het rapport van de commissie Sint. Een belangrijk deel hiervan maakt al deel uit van onze werkwijze (inkoop 2020) en/of is opgenomen in de businesscases.

We benutten de mogelijkheden voor een bredere transformatie-agenda als het nieuwe kabinet overgaat tot een structureel kostendekkende bekostiging van Jeugdhulp en de Wmo. We werken hierin nauw samen met onze partners in de stad en de regio en met de gemeenten in Noord en Midden Drenthe.

Preventiefonds

Met het Preventiefonds stimuleren we inwoners en organisaties actief te worden. We betrekken inwoners bij de beweging om ondersteuning collectief en laagdrempelig in de eigen omgeving beschikbaar te hebben, met minder beroep op geïndiceerde ondersteuning. Vanaf 2019 hebben we gewerkt aan het instellen van het fonds. De beweging is op gang, maar de besteding van de middelen blijft achter bij de verwachtingen. De coronapandemie heeft hierin vertragend gewerkt. We verwachten dat het subsidieplafond voor 2022 leidt tot een onderbesteding. We zien wel mogelijkheden om binnen de kaders en doelstellingen van het Preventiefonds in 2022 rechtstreeks in te zetten op activiteiten die niet door bestaande inzet, opdrachten of budgetten gerealiseerd kunnen worden op het gebied van inclusie, inburgering, versterken van voorliggende voorzieningen en sport en gezondheid. Daarom stellen we in de begroting een

verschuiving binnen de budgetten van het Preventiefonds voor. In 2022 is € 1,25 miljoen beschikbaar gesteld voor het Preventiefonds. Hiervan is € 950.000 voor het Preventiefonds voor professionals en € 220.000 voor het Preventiefonds voor inwoners en vrijwilligers, dat door STILA wordt uitgevoerd. We stellen voor om na aftrek van uitvoerings- en beheers- en monitoringskosten het subsidieplafond voor het Preventiefonds voor Professionals in te stellen op € 500.000 voor subsidieaanvragen en € 430.000 in te zetten voor gerichte inzet op het gebied van preventie binnen de terreinen: inburgering, inclusie, voorliggende voorzieningen, sport en gezondheid.

Woonplaatsbeginsel Jeugdwet

Per 1 januari 2022 wordt het nieuwe woonplaatsbeginsel voor de Jeugdwet van kracht. De gemeente waar de jeugdige volgens de basisregistratie personen stond ingeschreven direct voorafgaand aan de zorg met verblijf is verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Dit betekent dat per 1 januari 2022 jeugdigen administratief zullen verhuizen en dat als gevolg daarvan sommige gemeenten na 1 januari 2022 financieel voor meer en andere gemeenten voor minder jeugdigen verantwoordelijk zijn. Uit een CBS-simulatie is gebleken dat we voor Assen geen grote verschuivingen verwachten. De financiële uitwerking van deze nieuwe wetgeving wordt eind 2021 duidelijk, en dan wordt inzichtelijk welke jeugdigen administratief verhuizen van en naar onze gemeente.

Beleidsthema 3.Jeugdbeleid

Wat willen we bereiken?

We willen voor jeugdigen een veilige en gezonde stad zijn om in op te groeien.

We willen de aanpak van (emotioneel) geweld in gezinnen verbeteren.

We willen meer sturen op de inzet van jeugdhulp in het kader van de gewenste transformatie, ook door te investeren in preventie bij jongeren.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Integraal plan Lokaal jeugdbeleid

We kennen in de gemeente Assen een brede inzet op jeugd. We werken onder andere aan talent- en taalontwikkeling van jongeren. We richten ons op ontmoeting en recreatie, veiligheid en de aanpak van overlast en medezeggenschap en dialoog met jongeren. Daarnaast hebben we ons de afgelopen jaren vooral gericht op zorg en preventie.

Door de coronapandemie zijn jongeren die al complexe problemen hadden verder in de problemen gekomen. Elkaar ontmoeten was beperkt, er ontstond stilstand op school en achterstand op de arbeidsmarkt. Het Rijk heeft een forse financiële impuls gegeven van € 10 miljard, waarvan € 8,3 miljard voor onderwijs. Via het gemeentefonds hebben wij € 295.000 ontvangen en er komt nog een bedrag van € 346 miljoen voor alle gemeenten om samen met onderwijs, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg bibliotheken en andere instellingeni een meerjarige impuls te geven. Het geld wordt verdeeld over gemeenten op basis van (risico op) onderwijsachterstanden.

Als gemeente staan we voor de uitdaging om te investeren in jongeren om de achterstanden die zij hebben opgelopen tijdens corona op te lossen én het vormgeven van een lokaal integraal jeugd plan (LIJP). Daarvoor gaan we in 2022 het volgende doen:

- Vertrekpunt zijn de ervaringen en ideeën van jongeren zelf zoals we die hebben opgehaald tijdens de webinars, SPOTtv en andere activiteiten die we hebben georganiseerd. Het webinar jeugd heeft mooie verbindingen opgeleverd tussen jeugd, welzijn, sport, onderwijs, cultuur en arbeidsmarkt. De actiepunten hieruit nemen we mee in het lokale jeugdplan.
- Voor een lokale integrale aanpak maken we een realistisch beeld over de jeugd in Assen, de voorzieningen, het gebruik, vragen en behoeften. Dit doen we door interne afstemming en in samenwerking met externe jeugdprofessionals en niet te vergeten de jeugd zelf. We gaan alvast aan de slag met extra cultuur in het onderwijs, meer activiteiten voor jeugd, ondersteuning van jongeren initiatieven en verbeteren van jeugdparticipatie.
- In 2022 moet de jeugdparticipatie in Assen meer zichtbaar zijn, er is meer te doen voor en door jongeren. Jongeren zijn beter aangehaakt bij de lokale politiek en plannen die hen raken. Jeugd en jongeren weten de activiteiten voor hen meer en beter te vinden, nemen zelf meer initiatief en zijn meer betrokken bij de uitvoering hiervan.

Geweld hoort nergens thuis

De opgave van het programma "Geweld hoort nergens thuis" is huiselijk geweld en kindermishandeling te stoppen, terug te dringen en de schade ervan te beperken en zo de cirkel van geweld, de overdracht van generatie op generatie te doorbreken. Op basis van de Drentse regiovisie Geweld hoort Nergens Thuis en de zelfscan werken we aan een uitvoeringsplan om de lokale teams beter toe te rusten op een effectieve signalering en aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Ook richt dit uitvoeringsplan zich op de ontwikkeling van Veilig Thuis Drenthe naar een expertisecentrum. Dit plan voeren we verder uit in 2022.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Jeugdhulp (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-27.987	-29.475	-28.224	-28.635	-29.196	-29.759
Baten	286	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	-27.700	-29.475	-28.224	-28.635	-29.196	-29.759
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-27.700**	**-29.475**	**-28.224**	**-28.635**	**-29.196**	**-29.759**

Beleidsthema 4. Wet maatschappelijke ondersteuning

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar dat kwetsbare mensen zo lang mogelijk zelfredzaam thuis wonen, een zinvolle daginvulling hebben en mobiel zijn. Ook het ontlasten van mantelzorgers en het versterken van leefbaarheid en draagkracht in de (robuuste) wijken zijn daarin speerpunten. We doen dit door gebiedsgericht te werken en invulling te geven aan preventie en laagdrempelige voorzieningen in de wijken, samen met professionals en vrijwilligers.

We werken aan de transformatieopgave van beschermd wonen naar beschermd thuis en de decentralisatie van beschermd wonen naar de regiogemeenten per 2023.

Geïndiceerde ondersteuning vanuit de Wmo vormt een vangnet waar nodig en we voeren dit uit conform de rijksregeling.

Huishoudelijke hulp

In 2021 was Assen actief betrokken bij gesprekken met VWS om maatregelen te ontwikkelen die de uitgaven voor huishoudelijke hulp beperken ofwel een compensatie betekenen van de invoering van het abonnementstarief. Eventuele maatregelen worden duidelijk wanneer het nieuwe kabinet er is. De effecten voor 2022 zijn nog niet te duiden.

Hulpmiddelen, woon- en vervoersvoorzieningen

Voor 2022 worden nieuwe inkoopafspraken gemaakt voor hulpmiddelen. Daarbij staan kwaliteit en betrouwbaarheid in het leveren van hulpmiddelen voorop. Als gevolg hiervan houden we rekening met een kostenstijging in 2022. Daarnaast houden we rekening met een stijging van de kosten voor woningaanpassingen. Dit komt omdat mensen langer thuis wonen en het aantal mensen dat ouder wordt stijgt. We monitoren dit nauwgezet.

Ambulante ondersteuning

We zien dat het aantal cliënten dat ambulante ondersteuning krijgt vrij stabiel is. Bij de herindicaties sturen we op het inzetten van lichtere vormen van ondersteuning waar het kan en intensief waar het moet. We verwachten dat dit een stabiliserend effect heeft op de uitgaven in 2022.

Woonvisie en uitvoeringsagenda Wonen met Zorg

In 2022 stellen wij een uitvoeringsagenda van de woonvisie op voor het onderdeel Wonen met Zorg. Mensen wonen langer thuis of wonen weer thuis. Daar vloeit een integrale opgave voor de wijken in Assen uit voort: huisvesting, ontwikkelen van tussenvormen van wonen, keuzes voor locaties en het organiseren van de benodigde stut en steun voor de leefbaarheid in de wijken en buurten van Assen.

SamenZorg Assen

Organisaties vanuit het medisch, technisch en sociaal domein in de regio Assen hebben de handen ineengeslagen. Er ligt een behoorlijke opgave om de toenemende vergrijzing op te vangen terwijl het personeel in de zorg halveert. SamenZorg Assen zoekt naar slimme oplossingen en verbindingen, vooral vanuit een gebiedsgerichte aanpak. In 2022 krijgt deze samenwerking verder vorm.

Beschermd Wonen

We voeren als centrumgemeente Beschermd Wonen (BW) uit voor 9 gemeenten. De beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis wordt ondersteund met het product Thuiswonen+. BW is een tijdelijke voorziening en gericht op het weer thuis wonen met ambulante ondersteuning, waar dat kan. Daarvoor zijn er in het programma Weer Thuis afspraken gemaakt tussen gemeenten, zorgaanbieders en corporaties over het beschikbaar stellen van passende, betaalbare woningen, over een zachte landing in de wijk en regionale spreiding van uitstroom. Door de uitname van WLZ is het aantal cliënten BW sterk gedaald.

Decentralisatie Beschermd Wonen

De decentralisatie van BW is voorzien in 2023. Vanaf dat moment zijn alle regiogemeenten zelf verantwoordelijk voor de nieuwe cliënten BW. Ook wordt vanaf dat moment de regio Assen gesplitst in twee regio's Noord Midden Drenthe (NMD) en Zuid West Drenthe (ZWD). In 2022 is daarvoor de voorbereiding om per regio samenwerkingsafspraken te maken voor de uitvoering en inkoop van BW in het kader van de Norm van Opdrachtgeverschap. Met de decentralisatie van BW komt er een nieuw objectief verdeelmodel BW, waarbij in 10 jaar het historische centrumbudget wordt omgebouwd naar een objectief budget voor alle gemeenten, passend bij de nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling. Omdat het objectief verdeelmodel wordt overgelaten aan het nieuwe kabinet is het effect voor Assen nu nog niet te duiden.

Maatschappelijke Opvang

Wij voeren als centrumgemeente ook de Maatschappelijk Opvang (MO) uit voor de regio. Dit betreft de dag- en nachtopvang van dak- en thuisloze mensen, OGGz en verslavingszorg. De splitsing van de regio Assen in 2023 heeft ook betrekking op MO. Het doel is om per regio een sluitende keten te maken voor de opvang en ondersteuning van zeer kwetsbare inwoners in aansluiting op BW en Thuiswonen+. In 2022 vindt daarvoor een heroriëntatie op MO plaats.

Van Opvang naar Wonen

Wij zijn penvoerder voor een subsidieaanvraag in het kader van de brede aanpak dak- en thuisloosheid. De ministeries van BZK en VWS hebben samen € 2,6 miljoen subsidie toegekend voor het realiseren van woonplekken voor dak- en thuisloze mensen en kwetsbare inwoners. De uitvoering is in onze gemeente in handen van Actium en een aantal zorgaanbieders. Wij faciliteren met ondersteuning in de buurt voor de leefbaarheid. De realisatie van de woonplekken vindt plaats in 2022 en 2023.

Op initiatief van het Leger des Heils, Cosis, Actium en de gemeente Assen is er een subsidieaanvraag ingediend bij ZonMW voor lokale initiatieven dak- en thuisloosheid. Ook deze subsidieaanvraag is toegekend. Het gaat om een project voor het versterken van draagvlak in de wijk, door inwoners tijdig en zorgvuldig te betrekken bij de komst van mensen die met begeleiding in de wijk gaan wonen.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Wmo, gezondheidszorg en vrijwilligerswerk

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-77.823	-63.499	-67.540	-66.919	-67.316	-67.879
Baten	3.819	2.580	2.281	2.281	2.241	2.241
Saldo van lasten en baten	-74.004	-60.919	-65.259	-64.638	-65.075	-65.638
Mutatie reserves	-97	0	0	0	0	0
Resultaat	**-74.101**	**-60.919**	**-65.259**	**-64.638**	**-65.075**	**-65.638**

Beleidsthema 5. Leefbaarheid en welzijn in wijk en stad

Wat willen we bereiken?

Assenaren kijken naar elkaar om en zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor welzijn, leefbaarheid en levendigheid in hun buurt. Iedereen wordt gezien en gewaardeerd. Er is oog en ruimte voor verschillen tussen mensen. De leefbaarheid in de Asser wijken wordt verder verbeterd.

Assen is een stad van de menselijke maat. Iedereen doet mee. Door te werken, als vrijwilliger of door als inwoner actief te zijn in de buurt. We streven naar meer verbinding tussen ondersteuning vanuit inwoners zelf, vrijwilligers en professionele vormen van ondersteuning. Dit draagt bij aan de transformatie van het sociale domein. De voorzieningen in de wijk bieden ruimte om dat proces mogelijk te maken en geven inwoners ruime mogelijkheden tot ontmoeting en persoonlijke ontwikkeling.

We willen een inclusieve stad zijn. Een stad waar de openbare ruimte, maatschappelijke instellingen en winkels toegankelijk zijn voor iedereen.

We streven naar een samenleving waarin alle nieuwkomers geïntegreerd zijn en naar vermogen participeren.

Mijn Buurt Assen

Vanuit Mijn Buurt Assen gaan we op verschillende natuurlijke momenten met inwoners in gesprek. Daarnaast gaan we ook zonder agenda de wijk in. Door nieuwe contacten te leggen en informatie op te halen, kunnen we verbindingen leggen en kansen benutten.

Welzijn en Wijkwerk

Vaart Welzijn zet haar opdracht voort met een focus op het werken aan sterke wijken in Mijn Buurt Assen-verband, het versterken van het voorliggend veld en het mede uitvoeren van de nieuwe Toegang.

De wijkcentra maken onderdeel uit van het voorliggend veld in de wijken. De Componist en ´t Markehuus werken vanaf 1 januari 2022 nauw samen om de beide organisaties in de wijken Noorderpark en Peelo te versterken. Hierbij is aandacht voor de eigen identiteit van de wijken en de gebouwen. Laagdrempeligheid, behoeften van wijkbewoners en het combineren van verschillende functies zoals een inloop voor ouderen en buurtactiviteiten staan hierbij centraal.

Met de inzet van de beschikbare budgetten mede ondersteund door bijdragen uit het preventiefonds wordt ook gewerkt aan het realiseren van nieuwe algemene voorzieningen, zoals het Beleefhuis en de 'Hang Out', waar jongeren met ASS, autismespectrumstoornis, na schooltijd terecht kunnen en leeftijdgenoten kunnen ontmoeten.

Bewegen, ontmoeten en spelen

Het project Bewegen, Ontmoeten en Spelen (BOS) werkt vanuit het traject From Isolation to Inclusion in 2022 interventies uit voor ontmoetingsplekken in de wijk Pittelo. Er wordt specifiek gefocust op de doelgroepen jongeren en volwassenen in de categorie 45-55 jaar, die kampen met sociale eenzaamheid. De effecten van deze interventies worden in 2023 gemeten. De resultaten bieden input voor een visie op spelen, bewegen en ontmoeten voor alle ontmoetingsplekken in Assen. Vanuit het initiatievendeel wordt continu gekeken naar bestaande initiatieven in de wijken en faciliteert de gemeente waar het kan. Op basis van het buitenruimteplan gaan we in 2022 door met het realiseren van lopende initiatieven, waarbij we vooral kijken naar de initiatieven die ondersteuning kunnen gebruiken of nodig hebben.

In 2022 bouwt de lokale coalitie 'Een tegen eenzaamheid' voort op de ingezette beweging om bestaande activiteiten die eenzaamheid tegengaan te verstevigen en onderlinge verbindingen te maken. De coalitie groeit van 9 deelnemers naar 20 in 2022. De coalitie 'Een tegen eenzaamheid' focust daarbij op signalering en bewustwording van het thema.

Nieuwe wet inburgering

Op 1 januari 2022 gaat de nieuwe Wet inburgering in. We bereiden ons samen met onze partners voor op de nieuwe wet. We gebruiken daarvoor de ervaringen en inzichten vanuit de pilot, waarin we met 'oudkomers' al werken in de geest van de nieuwe wet. De voorbereiding betreft ook de aanbestedingen om de nieuwe wet uit te voeren. Er is een aanbesteding voor de maatschappelijke begeleiding, het financieel (zelf)redzaam maken en de juridische ondersteuning. Ook komt er een aanbesteding voor het taalgedeelte van de B1 en de Z-route (zelfstandig met taal). De onderwijsroute gaan we samen met de arbeidsmarktregio Groningen en Drenthe aanbesteden. Wanneer we hiermee starten is nog niet duidelijk. ROC's hebben aangegeven (landelijk maar ook in onze regio) de onderwijsroute niet uit te kunnen voeren voor het bedrag dat het Rijk daarvoor beschikbaar stelt (gemiddeld € 10.000 per traject). De MBO-Raad en VNG zijn een lobby gestart. We blijven de ontwikkelingen monitoren en waar mogelijk beïnvloeden om te zorgen voor voldoende budget voor de nieuw uit te voeren taken. Wanneer we hier meer zicht op hebben volgt een besluit met betrekking tot de aanbesteding van de onderwijsroute.

Inclusie-agenda

In lijn met het VN-verdrag handicap en de actiepunten uit de lokale inclusie-agenda, werken we in 2022 verder om de belemmeringen voor mensen met een beperking zoveel mogelijk weg te nemen. De concrete aanpak hierbij is stapsgewijs en in redelijkheid, om zo onze stad voor iedereen toegankelijk te maken. Verdere implementatie doen we weer samen met ervaringsdeskundigen, de Participatieraad en de Raad voor Cliëntenparticipatie Assen (RCPA).

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Leefbaarheid en welzijn in wijk en stad (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-5.012	-5.456	-5.475	-4.863	-4.933	-5.005
Baten	112	95	212	233	233	233
Saldo van lasten en baten	-4.900	-5.361	-5.263	-4.630	-4.700	-4.772
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-4.900**	**-5.361**	**-5.263**	**-4.630**	**-4.700**	**-4.772**

Beleidsthema 6. Schuldhulpverlening en armoedebestrijding

Wat willen we bereiken?

We bieden een stevig vangnet voor inwoners om problematische schulden te voorkomen en om de schulden sneller op te lossen. Met deze aanpak willen we onze kwetsbare inwoners stimuleren mee te doen aan de samenleving.

We zorgen ervoor dat alle kinderen mee kunnen doen door de inzet van het Kindpakket (met o.a. de Meedoenregeling).

Voor de coördinatie van dit Kindpakket faciliteren we Stichting Leergeld Noord-Drenthe door extra financiële middelen ter beschikking te stellen.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Schuldhulpverlening en armoedebestrijding

Zoals in het Programma Werken in Assen reeds gemeld zullen een stijgende werkloosheid en het wegvallen van inkomensondersteuning voor ondernemers door het Rijk mogelijk ook resulteren in een toenemende ondersteuningsvraag op het gebied van inkomen, schulden en participatie. De voorspellingen van de brancheorganisatie van schuldhulpverleners (NVVK) laten zien dat de problematiek toe zal nemen en dat het aantal financiële hulpvragen naar verwachting met 30 % zal stijgen. Kwetsbare groepen – zoals laagopgeleiden, inwoners met een niet westerse migratie-achtergrond en jongeren die zelfstandig gaan wonen – hebben een grotere kans op armoede- en/of schuldenproblematiek. Maar ook minder bekende groepen zoals zzp'ers lopen een risico.

Ook veel werkende inwoners, die een deel van hun inkomen verliezen, hebben mogelijke onvoldoende buffer om een financiële klap op te vangen. Het risico op armoede- en schuldenproblematiek ligt bij deze groepen, ook wel "werkende armen" genoemd, op de loer. Die problematiek kan ook gevolgen hebben op andere leefgebieden.

Daarom hebben we in 2022 de volgende speerpunten geformuleerd op dit gebied:

- Vroegsignalering - Via de aanpak van vroegsignalering willen we voorkomen dat mensen in grote financiële moeilijkheden geraken. Door de signalen van een aantal samenwerkingspartners (corporaties, nutsbedrijven, zorgverzekeraars, etc.) bij elkaar te brengen kunnen we mogelijke financiële problemen vroegtijdig signaleren en inzetten op ondersteuning van de betreffende huishoudens.
- Financiële zelfredzaamheid. We willen zoveel mogelijk inwoners financieel zelfredzaam maken. Wie dat niet is, ondersteunen we. Dit doen we onder andere door de inzet van de Voorzieningenwijzer, Financieel Regisseurs en door samen te werken

met WPDA en bewindvoerders. De pilot Financieel Regisseurs loopt eind 2021 af. De resultaten van de pilot zijn dusdanig, dat we deze werkwijze vanaf 2022 structureel willen maken om zo inwoners met financiële problemen goed te kunnen ondersteunen en naar passend aanbod toe te leiden.

Daarnaast zetten we ook in 2022 de Brede Aanpak Armoede en Schuldhulpverlening voort. In dat kader maken we de inzet van de Financieel Regisseurs van de gemeente Assen structureel. De pilot is ultimo 2022 afgelopen en is geëvalueerd. Deze evaluatie was aanleiding tot het structureel maken van deze functie. Onderdeel van de Brede Aanpak Armoede en Schulden is ook het Jongeren Perspectief Fonds. Deze pilot is in 2021 gestart en loopt door tot medio 2023. In de pilot willen we jongeren met schulden en problematiek op meerdere gebieden ondersteunen.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Schuldhulpverlening en armoedebestrijding (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-1.732	-1.746	-1.303	-1.355	-1.382	-1.409
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	-1.732	-1.746	-1.303	-1.355	-1.382	-1.409
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-1.732**	**-1.746**	**-1.303**	**-1.355**	**-1.382**	**-1.409**

Beleidsthema 7. Leefstijl: gezondheid en sport

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners tevreden zijn over hun gezondheid.

We stimuleren gezond gedrag van inwoners.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Uitvoering Asser Sportakkoord

Het Asser Sportakkoord staat voor een vitaal Assen. Aan de hand van 6 thema's wordt daar in 2022 verder invulling aan gegeven. Onder andere door de organisatie van de week van de sport, de inzet van ambassadeurs en activiteiten met en voor schoolkinderen. Activiteiten worden zo veel mogelijk gekoppeld aan die rond het preventie akkoord en de inzet van partijen als Vaart Welzijn.

Preventieakkoord

Het preventieakkoord Assen is opgesteld met een aantal prominente spelers op het gebied van preventie in Assen. In het preventieakkoord staan op hoofdlijnen de ambities waar de gezamenlijke partijen zich de komende jaren op willen focussen, uitgewerkt naar een uitvoeringsagenda. In juni 2021 hebben we de teksten van het preventieakkoord in Assen ingediend bij het Ministerie van VWS.

In september 2021 heeft Assen de beschikking gekregen over het jaar 2021 ten bedrage van € 40.000, te besteden aan de uitvoering van het akkoord. Ook voor de jaren 2022 en 2023 kan dit budget worden aangevraagd. Voor het jaar 2022 reserveren wij een aanvullend budget dat wij in gaan zetten voor de benodigde coördinatie (vergelijkbaar met het sportakkoord) en om een vliegwieleffect te genereren bij de verschillende acties die worden opgezet. Qua communicatie en organisatie sluiten we aan bij het preventiefonds en het sportakkoord.

Het preventieakkoord vormt tevens de basis voor een lokaal gezondheidsbeleid dat wij wettelijk verplicht zijn te maken voor 1 juli 2022. Het opstellen van dit beleid doen wij binnen de bestaande capaciteit en middelen.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Leefstijl: gezondheid en sport (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-270	-441	-396	-355	-359	-363
Baten	40	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	-230	-441	-396	-355	-359	-363
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-230**	**-441**	**-396**	**-355**	**-359**	**-363**

Beleidsthema 8. Onderwijs

Wat willen we bereiken?

We willen samen met ouders, onderwijs en Jeugdzorg het gebruik van zware jeugdhulp terugdringen. Het adagium 'Licht waar het kan, zwaar waar nodig' is ook hier leidend. Dit realiseren we door inzet op preventie, uitgaan van eigen kracht en een scheiding tussen diagnosticeren en behandelen. We streven naar een goede aansluiting tussen passend onderwijs en zorg voor jeugd.

We willen ontwikkelings- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen zo vroeg mogelijk opsporen en wegwerken.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Thorbecke Academy (NHL Stenden)

Met de komst van de Thorbecke Academie halen we toonaangevende opleidingen en een respectabel aantal hbo-studenten naar onze stad.

We investeren in een aantrekkelijk vestigingsklimaat en versterken we de kracht van Assen. Een belangrijke en sterke sector voor Assen is de overheidssector. Mede dankzij een breed aanbod aan Rijksdiensten kwam het gesprek met NHL Stenden op gang over een vestiging van de Thorbecke Academie in Assen.

De Thorbecke Academie van NHL Stenden komt naar Assen en trekt in het oude postkantoor aan de Zuidersingel. De academie begint vanaf september 2021 hier een onderwijsatelier. De studenten gaan hier aan de slag met vraagstukken op het gebied van overheidsmanagement, veiligheid en recht voor overheden, non-profit organisaties en ondernemers. Als gemeente zoeken we actief de verbinding met de Thorbecke Academie,

bijvoorbeeld door het delen van onderzoeksvragen voor de studenten.

Intensieve samenwerking tussen (passend) onderwijs en jeugdhulp

In 2022 stimuleren we de samenwerking tussen school, zorgaanbieders en gemeente. Voorbeelden zijn:

Experimenten met geclusterde inzet van jeugdhulp op twee scholen voor speciaal onderwijs.

Het toezien op de gemaakte werkafspraken over de inzet van dagbesteding voor jeugdigen die tijdelijk geen onderwijs kunnen volgen. Dagbesteding heeft voor deze jeugdigen het doel 'terugkeer naar school'.

Voor preventie ligt de focus in 2022 op de verdere samenwerking van het jeugdmaatschappelijk werk, Yorneo, de interne begeleiders van het onderwijs en de jeugdverpleegkundigen van de GGD. De methodiek van de Handen Ineen in het primair onderwijs rollen we verder uit over de stad. We onderzoeken hoe we in Assen aan kunnen sluiten op de landelijke en provinciale ontwikkelingen voor gelijke kansen in het basisonderwijs.

In 2022 geven we een vervolg aan de voorziening School Als Wijk in Assen waarbij we laagdrempelige, toegankelijke ondersteuning in de school (mbo) organiseren. Voor deelname van studenten uit Assen aan School als Wijk in Groningen willen we op een passende manier bijdragen.

Voortijdig schoolverlaten voorkomen

We gaan door met de regionale sluitende aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten (VSV) en jongeren in een kwetsbare positie. Noord Midden-Drenthe ontving hiervoor opnieuw voor vier jaar budget van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Ons doel is om schooluitval te voorkomen en zoveel mogelijk jongeren een goede start op de arbeidsmarkt te geven. Dit doen we met integrale ondersteuning, het in beeld houden van jongeren in de leeftijd van 16 tot 23 jaar en intensivering van de route naar duurzaam werk voor kwetsbare jongeren. Hiervoor is een regionaal plan met streefcijfers opgesteld dat wordt uitgevoerd door onderwijs, WPDA, werkgevers en gemeente (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten en Wmo / Jeugdzorg).

Terugdringen laaggeletterdheid

In 2022 proberen we een inhaalslag met de uitvoering van de notitie laaggeletterdheid te maken, omdat een deel van de uitvoering in 2020 en 2021 heeft stilgelegen vanwege corona. We zetten in op een wijkgerichte aanpak en we richten ons extra op de groep laaggeletterden met Nederlands als moedertaal. In 2022 laten we 100 Assenaren - waarvan 45 met Nederlands als moedertaal - starten met een traject. We richten ons op drie subgroepen: laaggeletterden in armoede en schulden, laag taalvaardige ouders en jongeren met lage basisvaardigheden. In 2022 gaan we werken met een landelijke monitor Laaggeletterdheid ontwikkeld door de Universiteit van Maastricht. In 2022 moet het Taalhuis voldoen aan de wettelijke certificeringsplicht, die is opgelegd door het Ministerie van OCW.

Integraal Huisvestingsplan

Het visiedocument "Visie op de ontwikkeling van kinderen 0-12 jaar" dient als vertrekpunt voor het te ontwikkelen Integraal Huisvestingsplan waar we in 2022 aan werken. Het Integraal Huisvestingsplan stellen we op samen met de schoolbesturen.

Onderwijsachterstandenbeleid

We geven uitvoering aan de ambitie en de doelen uit de beleidsnotitie onderwijsachterstanden 2020-2023. Vanuit de gemeentelijke regierol maken we hierover afspraken met onze partners (kinderopvang, GGD, Vaart Welzijn). We zetten in op het verhogen van ouderbetrokkenheid door onder andere ouderactiviteiten te faciliteren voor met name ouders van kinderen met een taalachterstand. Er is hernieuwde aandacht voor het toeleiden van peuters met een taalachterstand naar locaties die voorschoolse educatie bieden; we willen de GGD hier een aanvullende opdracht voor geven. Ook moeten we per 1 januari 2022 voldoen aan de wettelijke verplichting om hbo-geschoolde medewerkers in te zetten in locaties met voorschoolse educatie.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Onderwijs (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-7.682	-7.829	-8.024	-7.997	-8.043	-8.107
Baten	6.204	5.525	5.789	5.646	5.646	5.646
Saldo van lasten en baten	-1.477	-2.304	-2.235	-2.351	-2.397	-2.461
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-1.477**	**-2.304**	**-2.235**	**-2.351**	**-2.397**	**-2.461**

Beleidsthema 9. Meedoenbeleid

Wat willen we bereiken?

We willen dat kinderen, die opgroeien in huishoudens met weinig financiële armslag, zoveel mogelijk mee kunnen doen. Meedoen met schoolactiviteiten, sport, cultuur, kunst en met sociale activiteiten, zodat zij zich op deze terreinen kunnen ontplooien en niet sociaal uitgesloten raken.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Kindpakket Assen

Voor kinderen is het belangrijk dat zij zoveel mogelijk gewoon mee kunnen doen. In Assen werken Stichting Leergeld Noord Drenthe, het Jeugdfonds Sport & Cultuur Drenthe, Humanitas, Nederlands Fonds Kinderhulp en Jarige Job samen ten behoeve van het Kindpakket Assen. Het centrale doel is “Meedoen van kinderen”. Stichting Leergeld Noord Drenthe coördineert het Kindpakket. De gemeente Assen verleent subsidies en faciliteert. In 2021 zijn ook de meedoenregelingen voor schoolgaande kinderen geïntegreerd in het Kindpakket, conform het besluit van uw raad uit 2020. Hierdoor is er één toegang tot alle regelingen voor kinderen, die opgroeien in gezinnen waar weinig financiële armslag is.

Jongeren Perspectief Fonds

Reguliere schuldhulpverlening is vaak niet passend voor jongeren met problematische schulden. Er is dan regelmatig sprake van problemen op meerdere leefgebieden waardoor er een grotere kans is op vroegtijdig uitvallen. Daarnaast speelt het risico op het nemen van beslissingen om verkeerde redenen. Daardoor neemt hun toekomstperspectief af. Niet alleen vervelend voor de jongeren zelf, het leidt ook tot hoge maatschappelijke kosten. Om deze jongeren te ondersteunen en meer toekomstperspectief te geven is in Assen het Jongeren Perspectief Fonds ingericht. Binnen het Jongeren Perspectief Fonds krijgen de jongeren intensieve begeleiding om te werken aan een financieel gezonde toekomst. De jongeren krijgen weer toekomstperspectief doordat ze de kans krijgen om hun opleiding op te pakken of af te ronden. Als tegenprestatie volgen de jongeren een maatschappelijke stage. Bij het Jongeren Perspectief Fonds gaat het om jongeren van 18 tot en met 27 jaar die problematische schulden hebben en problemen op meerdere leefgebieden ervaren, die zij niet op eigen kracht structureel kunnen oplossen. De pilot is gestart in 2021 en loopt tot mei 2023.

Wat kost het?

(bedragen x € 1.000)

Tabel beleidsthema Meedoenbeleid

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-4.036	-4.523	-5.352	-4.985	-4.985	-4.985
Baten	23	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	-4.013	-4.523	-5.352	-4.985	-4.985	-4.985
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-4.013**	**-4.523**	**-5.352**	**-4.985**	**-4.985**	**-4.985**

4. Aantrekkelijk Assen

Inkomsten en uitgaven

Tabel begrotingsprogramma Aantrekkelijk Assen

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-18.673	-17.582	-16.870	-16.804	-16.976	-17.210
Baten	3.092	122	174	174	174	174
Saldo van lasten en baten	-15.582	-17.460	-16.696	-16.630	-16.802	-17.036
Mutatie reserves	2.008	1.307	1.260	1.160	1.060	1.060
Resultaat	**-13.574**	**-16.153**	**-15.436**	**-15.470**	**-15.742**	**-15.976**

Investeringsprogramma 2021-2025 - Aantrekkelijk Assen

Programma/Beleidsproduct	t/m 2021	2022	2023	2024	2025
Stedelijke vernieuwing	1.490	0	0	0	0
Evenementen	18	0	0	0	0
Totaal Aantrekkelijk Assen	**1.508**	**0**	**0**	**0**	**0**

Beleidsthema 1. Aantrekkelijke binnenstad

Wat willen we bereiken?

Binnenstadsvisie: We ontwikkelen de bestaande binnenstadsvisie door naar een integrale visie op ondernemen, wonen, stedenbouw en mobiliteit in de binnenstad. In de visie maken we keuzes voor de lange termijn. We stemmen de visie af met Vaart in Assen en andere partners uit de binnenstad.

Uitvoeringsagenda binnenstad: Op basis van de binnenstadsvisie stellen we een uitvoeringsagenda voor de komende vijf jaar op. In deze uitvoeringsagenda definiëren we de beleids- en ruimtelijke projecten waar we de komende jaren mee aan de slag gaan.

Dekking uitvoeringsagenda binnenstad: We zetten samen met ondernemers, culturele instellingen en vastgoedeigenaren de schouders onder de ontwikkeling van de binnenstad. Dit betekent ook dat we samen investeren in de projecten uit de uitvoeringsagenda. Voor het gemeentelijke aandeel in deze investeringen zoeken we dekking binnen de eigen begroting en werven we subsidies.

Samenwerking Vaart in Assen: Vaart in Assen heeft zich ontwikkeld tot een goede vertegenwoordiger van ondernemers, culturele instellingen en vastgoedeigenaren. Deze rol is van grote waarde bij de ontwikkeling van de binnenstad. We geven de samenwerking tussen de gemeente en Vaart in Assen daarom een duurzaam karakter.

Organisatie Programma Binnenstad: We ontwikkelen de organisatie van het Programma Binnenstad door en maken de investeringen die we in de binnenstad doen transparant.

Evenementen worden als gevolg van veranderende voorkeuren van bezoekers steeds belangrijker voor de (binnen)stad. We ontwikkelen de organisatie rond evenementen daarom door.

Lopende projecten: We zetten vol in op de voorbereiding, uitvoering en oplevering van lopende projecten.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Assen Centraal

Assen Centraal is het logische vervolg op de omgevingsvisie, de woonvisie en de binnenstadsvisie, die min of meer parallel zijn opgesteld. De leidende principes uit die visies zijn uitgewerkt en vertaald naar uitgangspunten voor de binnenstedelijke ontwikkeling in Assen. De binnenstedelijke ontwikkeling is van belang voor het woon-, leef en ondernemersklimaat in Assen als geheel.

Assen Centraal heeft betrekking op de deelgebieden Binnenstad, Stadsboulevard en Havenkwartier. Deze gebieden vormen niet alleen een ruimtelijke eenheid, de opgave is ook dezelfde. In alle drie gebieden gaat het namelijk om transformatie en (versnelling van) de woningbouwopgave. Dit vraagt om grote publieke inzet en investeringen. We hebben inzichtelijk gemaakt welke kansen er liggen voor binnenstedelijke ontwikkeling in Assen én wat ervoor nodig is om die kansen te verzilveren.

We schatten de totale investeringen in Assen Centraal op € 350 miljoen. Een groot deel daarvan zijn private investeringen in de transformatie van vastgoed en de ontwikkeling van woningbouw. We ramen de publieke investeringen in de ontwikkeling van bouwlocaties en de publieke infrastructuur op circa € 60 miljoen in de komende 10 tot 20 jaar.

Wij ontwikkelen een voorstel voor de financiering en dekking van de publieke investeringen in Assen Centraal. Dit bieden we in een afzonderlijk raadsvoorstel ter besluitvorming aan. Vooruitlopend op dit voorstel over Assen Centraal, is financiële ruimte in het meerjarenperspectief 2024 en verder gereserveerd. Zo kan de raad hierover op een later moment besluiten, als het gesprek en de participatie over Assen Centraal in voldoende mate heeft plaatsgevonden.

Duurzame financiering Vaart in Assen

Assen heeft in 2019 een binnenstadsorganisatie opgericht. De gemeente draagt bij in de dekking van de kosten van de binnenstadsorganisatie.

De achterbannen van Vaart in Assen hebben de intentie om een substantieel deel van de kosten van de binnenstadsorganisatie voor hun rekening te nemen. Om dit goed en structureel te regelen onderzoekt Vaart in Assen de haalbaarheid van een bedrijveninvesteringszone en/of een verhoging van de bijdrage uit het Ondernemersfonds Assen.

Het proces om te komen tot een private bijdrage aan de binnenstadsorganisatie is vertraagd door de coronapandemie. Veel ondernemers hebben alle zeilen moeten bijzetten om de lock downs te overleven. De focus lag – en ligt nog – op het eigen bedrijf. Er is weinig ruimte om na te denken over vergaande samenwerking met betrekking tot en/ of financiële bijdragen aan de binnenstadsorganisatie.

Wij stellen daarom voor de opstartfase van Vaart in Assen nog eens met één jaar te verlengen en om een basisfinanciering voor de jaren erna vast te leggen. We vragen met ingang van 2022 structurele dekking voor de basisfinanciering ad € 130.000. De bijdrage in de meerkosten van de verlengde opstartfase ad € 95.000 verhalen we op het corona-compensatiefonds. Omdat het onzeker is of deze kosten door het compensatiefonds worden vergoed, vragen we hiervoor incidentele dekking.

Programma Binnenstad: inhuur specifieke expertise

Het programmabudget is nodig voor de aansturing van het programma Binnenstad en het definiëren en voorbereiden van nieuwe projecten.

Het programmabudget bestaat hoofdzakelijk uit de personele kosten van het programma- en projectmanagement. Tot en met 2020 werden deze kosten gedekt uit de algemene middelen binnen het programma Bedrijfsvoering. De afgelopen jaren konden deze kosten hier worden opgevangen, omdat er voldoende financiële ruimte was binnen het programma.

In 2021 hebben we programmabudget ad € 350.000 inzichtelijk gemaakt in de begroting. Op die manier kunnen we beter sturen op en verantwoording afleggen over de kosten die samenhangen met de ontwikkelingen in de binnenstad. Omdat we de komende jaren willen blijven investeren in de binnenstad willen wij het programmabudget nu structureel opnemen in de programmabegroting.

In 2021 en 2022 zijn de programmakosten hoog omdat we in deze jaren werken aan de binnenstadsvisie, het uitvoeringsprogramma, subsidieaanvragen en de voorbereiding van projecten. Voor 2022 vragen we hiervoor nogmaals € 350.000. In de jaren daarna nemen de programmakosten af omdat we ervan uitgaan dat de meeste en grootste projecten dan zijn opgestart. De projecten worden gedekt uit projectbudgetten. We verwachten dat het benodigde programmabudget in 2023 afneemt tot € 250.000 en dat vanaf 2024 structureel een budget van € 175.000 toereikend is.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Aantrekkelijke binnenstad

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-1.635	-726	-655	-555	-480	-480
Baten	1.224	75	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	-411	-651	-655	-555	-480	-480
Mutatie reserves	96	53	53	53	53	53
Resultaat	**-315**	**-598**	**-602**	**-502**	**-427**	**-427**

Beleidsthema 2. Kunst en cultuur

Wat willen we bereiken?

In de heroriëntatie op het beleidsveld kunst en cultuur zoeken we naar een goede balans tussen vastgoed, voorzieningen en subsidies. We zoeken daarbij naar manieren om het aanbod aan activiteiten zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de vraag.

We stimuleren het onderwijs om jongeren enthousiast te maken voor kunst en cultuur door het bevorderen van actieve kunstbeoefening en door een goede afstemming met kunst- en cultuureducatie.

Cultuur heeft een dubbele waarde. Het gaat allereerst om de waarde van kunst en cultuur op zich: kwaliteit en zingeving, mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling en het versterken van talenten. Maar ook om de waarde van kunst en cultuur op andere terreinen: het zijn krachtige middelen om maatschappelijke en economische doelen te bereiken.

We staan in Assen dan ook voor een bloeiend cultureel klimaat waarin cultuur bereikbaar is voor iedereen, in alle wijken en voor jong en oud. We vinden het belangrijk dat kinderen al jong toegang hebben tot cultuur. We zijn trots op ons lokale, culturele erfgoed en zorgen daar in samenwerking goed voor. Een effectieve besteding van middelen is het uitgangspunt, waarbij we liever geld in activiteiten stoppen dan in stenen.

We gaan samen met bewoners kijken naar meer duurzame kunst in de wijken. Dit kan ook in de vorm van straatmeubilair.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Uitvoeringsprogramma 2022

Dit is het tweede jaar van de kadernota Kunst en Cultuur. Voor 2022 stellen we een nieuw uitvoeringsprogramma op. Dat doen we in samenwerking met de culturele organisaties in Assen. Met dit uitvoeringsprogramma werken we aan de vier ambities die de kadernota benoemt. We willen de uitvoering monitoren. Hiervoor wordt een monitoringssysteem opgezet. Hiermee zijn we in staat om te volgen wat de verschillende organisaties in Assen bijdragen aan deze ambities.

Met een structurele verhoging aan Garage TDI willen we in nauwe samenwerking met de provincie Drenthe de organisatie in staat stellen om over drie jaar een succesvolle aanvraag te doen om opgenomen te worden in de landelijke Basis Infrastructuur voor cultuur. Garage TDI levert een belangrijke bijdrage aan de ambities om spraakmakende hoofdstad te zijn en een breed aanbod voor kinderen en jongeren te hebben.

Met een verhoging van de jaarlijkse bijdrage aan het Internationaal Filmfestival Assen willen we de groei en verdere professionalisering van het festival mogelijk maken. Het festival is een vaste waarde in het cultuuraanbod van Assen en weet bezoekers uit heel Nederland te trekken. Ook speelt het in toenemende mate een rol bij de ontwikkeling van talenten op het gebied van film.

We hebben de ambitie om cultuur te laten bijdragen aan meerdere maatschappelijke doelen. Hieraan geven we invulling door cultuur te verbinden met het sociaal domein en vrijetijdseconomie. Cultuur willen we meer inzetten om inwoners actief te laten meedoen aan de samenleving en ontmoeting te stimuleren. Via specifieke projecten waaronder From Isolation to Inclusion verbinden we culturele en sociale ambities met elkaar. Op het gebied van de vrijetijdseconomie biedt cultuur kansen om het bestaande aanbod te verrijken. Het nieuwe podium voor exposities op het gebied van de hedendaagse kunst Campis draagt hieraan bij.

Om beter te kunnen sturen op de ambities en de doelen van de Kadernota Assen cultuurt 2021–2024 werken we met ingang van 2022 met een nieuwe subsidiesystematiek. Daarbij is het onderscheid tussen kernvoorzieningen, specifieke voorzieningen, amateurorganisaties en activiteiten Kunst en Cultuur leidend. Tevens gaan twee nieuwe subsidieregelingen van start. De indeling van de begrotingsposten Kunst en Cultuur is hierop aangepast.

Structurele subsidie Drents Museum

Met de nieuwe strategische visie van het Drents Museum voor 2021–2024 zet het museum in op spraakmakende exposities en jaarlijks 200.000 bezoekers. Een toegankelijke, actieve presentatie moet nieuwe doelgroepen aanspreken, waaronder gezinnen en bezoekers uit de regio. Het museum wil een toegangspoort naar de provincie Drenthe zijn. De verhalen van de collectie hebben allerlei relaties met plekken buiten het museum. In Assen krijgen bezoekers een introductie op Drentse onderwerpen. Verdieping vinden ze vervolgens in Drenthe zelf.

Daarnaast wil het museum de verbinding aangaan met de inwoners van Assen en een open huis creëren, ook voor passanten. Ook wil het museum meer bijdragen aan de maatschappelijke problemen, hierbij valt te denken aan armoedebeleid, ouderen en integratie.

Het museum heeft een grote economische impact op de stad. Het versterkt de levendigheid en vestigingsklimaat. Bezoekers besteden jaarlijks zo'n € 10 miljoen in de binnenstad.

De ambities van het museum sluiten naadloos aan bij de Kadernota Assen Cultuurt 2021-2024, de Binnenstadsvisie en Economische Agenda. Daarom willen wij met ingang van 2022 een jaarlijkse subsidie beschikbaar stellen.

Wij spreken met het Drents museum heldere doelstellingen voor de stad af waarbij ook evaluatiemomenten worden ingebouwd.

Structurele indexatie Stichting DNK

Stichting DNK (Theater, Bioscoop en Bibliotheek Assen) is de culturele organisatie voor de wijde regio Assen en haar bezoekers. DNK biedt onze inwoners, bezoekers, ondernemers en partners informatie, ontspanning, brengt ideeën tot ontwikkeling, houdt een spiegel voor, vergroot het venster op de wereld en geeft vele momenten van ontroering. DNK brengt inwoners met elkaar in contact. Co-creatie en gastvrijheid staan bij DNK hoog in het vaandel, ondernemerschap en oorspronkelijkheid worden toegepast in alle facetten, waarbij samenwerken vanzelfsprekend is. Economisch gezien is DNK van groot belang voor de binnenstad. Bezoekers van DNK besteden jaarlijks € 9 miljoen in de binnenstad.

Stichting DNK gaat ervan uit dat het meerdere jaren duurt voordat zij op het oude niveau zit van 500.000 bezoekers per jaar zoals voor de coronapandemie het geval was. Dit zal ook impact hebben op de financiële resultaten van Stichting DNK. In 2022 bestaat het gebouw DNK tien jaar. We willen hier samen met stichting DNK op gepaste wijze aandacht aan besteden.

Voor een solide en gelijkmatige opbouw van de begroting DNK is een structurele groei van 2 % op jaarbasis noodzakelijk. In 2021 hebben we dit opgelost door een incidenteel budget op te nemen in de begroting. Met ingang van de begroting 2022 en meerjarenraming is de structurele groei opgenomen.

.....Wat kost het?.....

Tabel beleidsthema Kunst en cultuur

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-12.372	-11.837	-11.041	-11.240	-11.413	-11.589
Baten	1.792	0	127	127	127	127
Saldo van lasten en baten	-10.579	-11.837	-10.914	-11.113	-11.286	-11.462
Mutatie reserves	1.912	1.307	1.207	1.107	1.007	1.007
Resultaat	**-8.667**	**-10.530**	**-9.707**	**-10.006**	**-10.279**	**-10.455**

Beleidsthema 3. Evenementen

Wat willen we bereiken?

Aansprekende sport- en cultuurevenementen zetten Assen op de kaart en leveren een bijdrage aan de lokale economie. Ze vergroten ook de levendigheid in het centrum en in de wijken. Met slimme combinaties van cultuur, kunst en sport stimuleren we hier vernieuwing van het aanbod aan voorzieningen en activiteiten. Jong en oud hebben daardoor volop mogelijkheden voor ontmoeting en ontdekking.

Ook op sociaal-, cultureel- en sportgebied gaat een positieve werking uit van evenementen. Zo dragen culturele evenementen bij aan het cultureel klimaat van de stad. Het gezamenlijk organiseren van evenementen versterkt sociale verbanden en verhoogt het individueel welbevinden van Assenaren.

Bij grote, professioneel georganiseerde evenementen kijken we kritisch naar de investering door de gemeente. Bij subsidieverlening aan kleinere partijen kijken we of een tegenprestatie kan worden gevraagd.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Bij het evenementenbeleid hanteren we als uitgangspunt dat evenementen moeten bijdragen aan de doelen die we gesteld hebben op het gebied van sport, kunst en cultuur en economie. De evenementen worden daarom beoordeeld vanuit de inhoudelijke kaders die gelden voor de diverse beleidsterreinen. Zo zijn veel evenementen op het gebied van kunst en cultuur aangewezen als specifieke voorziening waarmee voor de langere termijn afspraken wordt gemaakt over de bijdrage aan de ambities uit de kadernota Kunst en Cultuur.

Voor wat betreft de organisatie van evenementen nemen we de rol van de binnenstadsorganisatie hierbij onder de loep. Het gaat daarbij onder om de positionering en het functioneren van het evenementenloket en de evenementen die nu onder de paraplu van VIA worden georganiseerd.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Evenementen

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-859	-1.258	-1.276	-1.041	-1.054	-1.066
Baten	41	4	4	4	4	4
Saldo van lasten en baten	-818	-1.254	-1.272	-1.037	-1.050	-1.062
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-818**	**-1.254**	**-1.272**	**-1.037**	**-1.050**	**-1.062**

Beleidsthema 4. Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Met een slimme, innovatieve inzet van mensen en materieel houden we toezicht in de wijken en de binnenstad. Samen met de politie en andere partners bevorderen we de veiligheid en pakken we overlast en criminaliteit stevig aan.

We continueren het bestaande beleid van één coffeeshop in de gemeente.

We willen dat Assen een veilige stad is en blijft. Veiligheid is een kerntaak van de lokale overheid. Het algemene beeld is dat de criminaliteit in de stad daalt, maar dat de overlast stijgt, waaronder de overlast van bijzondere doelgroepen zoals mensen in psychische nood. We willen dat de stijgende trend van overlast daalt.

Daarnaast werken we structureel aan de verbetering van de veiligheid in Assen. We willen dat inwoners, instellingen en bedrijven hun verantwoordelijkheid blijven nemen en we zijn hierbij voor hen een samenwerkingspartner.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Veiligheidsprogramma 2022

We stellen een Veiligheidsprogramma 2022 op. Hierin benoemen we de specifieke speerpunten en inzet in het veiligheidsbeleid. Het programma is gestoeld op de Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2024, waarin Assen drie prioriteiten heeft opgesteld: veiligheid en overlast in de stad, de aanpak van criminaliteit en sociale stabiliteit.

In het Veiligheidsprogramma 2022 beschrijven we:

- Hoe we overlast aanpakken met zowel veiligheidsmaatregelen, als met de inzet van hulpverleningspartners. We zetten in op preventie bij overlast casuïstiek.
- We werken met de aanpak van jeugdoverlast met een persoonsgerichte aanpak waarbij we ook verbinding maken met het lokaal jeugdbeleid.
- We spelen in op polarisatie in het publieke debat. We hebben grip op demonstraties en monitoren online ordeverstoringen. We grijpen in waar de openbare orde en veiligheid in het geding komt.
- Bij onveiligheid blijven we werken met de korte klap: het oplossen van de directe problemen, om van daaruit te werken aan het structureel versterken van de veiligheid.
- In de aanpak van criminaliteit kiezen we voor integraliteit. Met ons beleid willen we Assen onaantrekkelijker laten zijn voor criminelen.
- Ondermijnende criminaliteit – criminaliteit waarbij de onderwereld verweven is met de maatschappij- blijven we bestrijden. We doen dit in samenwerking met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en de andere Noord Drentse gemeenten. Speerpunten hierin zijn de aanpak van drugscriminaliteit en zorgfraude. We voegen verbeterpunten in onze eigen organisatie toe in de weerbaarheid tegen criminaliteit.
- Assen ontvangt als centrumgemeente de decentrale uitkering uitstapprogramma's voor prostituees. Ook in 2022 coördineren we hiermee de uitstapmogelijkheden en de hulpverlening aan sekswerkers in de provincie. Een team van maatschappelijk werkers biedt outreachende hulpverlening, geeft voorlichting en verwijst door bij signalen van uitbuiting of mensenhandel.
- We volgen de (landelijke) ontwikkelingen rondom lachgas en passen zo nodig onze aanpak hierop aan.

Wat kost het?

Tabel Beleidsthema Veiligheid

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-3.807	-3.761	-3.898	-3.968	-4.029	-4.075
Baten	34	43	43	43	43	43
Saldo van lasten en baten	-3.773	-3.718	-3.855	-3.925	-3.986	-4.032
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-3.773**	**-3.718**	**-3.855**	**-3.925**	**-3.986**	**-4.032**

5. Samen werken aan Assen

inkomsten en uitgaven

Tabel begrotingsprogramma Samen werken aan Assen

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-4.997	-4.419	-4.340	-4.039	-3.962	-3.972
Baten	706	725	922	922	922	922
Saldo van lasten en baten	-4.291	-3.694	-3.418	-3.117	-3.040	-3.050
Mutatie reserves	0	130	0	0	0	0
Resultaat	**-4.291**	**-3.564**	**-3.418**	**-3.117**	**-3.040**	**-3.050**

Investeringsprogramma 2021-2025 - Samen werken aan Assen

Programma/Beleidsproduct	t/m 2021	2022	2023	2024	2025
Basisregistraties	35	0	0	0	0
Bestuur	25	0	0	58	0
Publiek	152	0	0	0	0
Totaal Samen werken aan Assen	**212**	**0**	**0**	**58**	**0**

Beleidsthema 1. Bestuur

Wat willen we bereiken?

We versterken onze communicatieve en open bestuurscultuur. We willen een team zijn van bestuurders dat er op uittrekt, dat Assenaren ontmoet, naar hen luistert en met hen praat. Dat deelneemt aan de dialoog in de stad en met de 33 raadsleden. Tegelijk is luisteren en deelnemen aan een dialoog niet eindeloos. Het team bestuurders durft, binnen de kaders, keuzes te maken, voert regie op het proces, hakt moeilijke knopen door, legt deze keuzes uit en staat ervoor.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Op 16 maart 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. In aanloop naar de verkiezingen zullen we inzet plegen op opkomstbevordering, met een extra focus op jongeren. Ook faciliteren we de vorming van een nieuw college, het startprogramma voor de nieuwe gemeenteraad en voorzieningen die nodig zijn om papierloos/digitaal te kunnen werken.

We stellen éénmalig extra middelen beschikbaar om jongeren te stimuleren gebruik te maken van hun stemrecht.

Wij hebben een visie op participatie ontwikkeld en deze met uw raad besproken. De komende jaren zal deze visie aan de hand van een realisatieplan uitgewerkt worden en uiteindelijk onderdeel worden van ons reguliere werk.

Voor deze collegeperiode zijn middelen en menskracht beschikbaar om aan de slag te gaan met bewustwording, coaching en opleiding in onze organisatie. Voor de volgende collegeperiode is nog geen rekening gehouden met inzet van medewerkers en middelen. Komend jaar gaan wij ervaren wat het verder uitrollen en borgen van de visie op participatie van onze organisatie vraagt. Voor 2022 en 2023 hebben we aanvullende middelen opgenomen.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Bestuur

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-3.855	-3.030	-3.132	-2.944	-2.892	-2.894
Baten	9	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	-3.846	-3.030	-3.132	-2.944	-2.892	-2.894
Mutatie reserves	0	130	0	0	0	0
Resultaat	**-3.846**	**-2.900**	**-3.132**	**-2.944**	**-2.892**	**-2.894**

Beleidsthema 2. Regionale samenwerking

Wat willen we bereiken?

Lobby: Daar waar belangrijke besluitvorming en ontwikkeling van ideeën plaatsvindt, komen we op voor de belangen van Assen.

Het is belangrijk dat ons Asser geluid luid en duidelijk doorklinkt in Den Haag en Brussel. Waar nodig trekken we daarbij samen op met de regio of met andere Nederlandse gemeenten.

Vanuit de bestuurscultuur die we willen uitdragen, zoeken we niet alleen de verbinding met andere gemeenten binnen onze provincie, maar ook met de regio Groningen-Assen, met de provincie Drenthe en met het Rijk. We investeren in de relaties met deze overheden en we benutten daarbij kansen om de Asser samenleving te verstevigen en te ondersteunen.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Landelijke en regionale samenwerking

De gemeente Assen heeft werk gemaakt van een goede vertegenwoordiging in landelijke en regionale bestuurlijke netwerken. In 2022 gaan wij vooruitlopend op de gemeenteraadsverkiezingen en de formatie van een nieuw college, een notitie bestuurlijke netwerken maken. Na de gemeenteraadsverkiezingen komen veel functies vrij, bij bijvoorbeeld G40 en VNG. Zodra we in beeld hebben wat de bestuurlijke thema's in Assen zijn en de ambities van collegeleden, gaan we reageren op vacatures en de daarvoor benodigde lobby starten. Ons doel is om ook de komende vier jaar goed vertegenwoordigd te zijn in de regio en in Den Haag en Brussel.

Samen met het Rijk en de SNN partners werken we aan een Omgevingsagenda Noord; een gezamenlijke agenda voor de fysieke leefomgeving die voortkomt uit de Nationale Omgevingsvisie. Deze agenda moet in 2022 worden vastgesteld met aandacht voor onder andere thema's als klimaatadaptatie en herstructurering. We continueren en waar mogelijk verbeteren we de inzet binnen landelijk en regionale samenwerkingsverbanden om de positie van Assen te verbeteren.

Binnen de RES-regio Drenthe werken we samen met overheden, maatschappelijke partners, bedrijven en netbeheerders aan een duurzamer Drenthe. In de RES Drenthe 1.0 is de bijdrage van deze regio aan het opwekken van duurzame energie opgenomen. Dit samenwerkingsverband is een mooie opmaat voor de verdere uitwerking van de plannen en het toewerken naar de RES 2.0.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Regionale samenwerking

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-415	-496	-511	-366	-371	-376
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	-415	-496	-511	-366	-371	-376
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-415**	**-496**	**-511**	**-366**	**-371**	**-376**

Beleidsthema 3. Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

We hebben alle aandacht voor het verminderen van bureaucratie. Onze rapportages aan uw raad zijn op hoofdlijnen en binnen de reguliere p&c-cyclus.

Voor inwoners betekent vermindering van bureaucratie onder andere een vermindering van het aantal in te vullen formulieren.

Ook het verder ontwikkelen van de gemeentelijke dienstverlening heeft onze aandacht. We hebben hierbij zowel oog voor onze digitale dienstverlening als voor het persoonlijk contact met inwoners en ondernemers.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Voor de software van Burgerzaken (Burgerzakenmodules) vindt de aanbesteding plaats. Afhankelijk van de uitkomst kan dit impact hebben op de bedrijfsvoering van Burgerzaken en beheer.

Voor reisdocumenten en rijbewijzen is het, door de coronapandemie, moeilijk in te schatten hoeveel aanvragen in 2022 te verwachten zijn. Hierdoor kunnen de aantallen hoger uitvallen dan geraamd vanwege uitgestelde aanvragen.

In 2022 stellen we een nieuwe visie op dienstverlening op om onze dienstverlening continu te blijven verbeteren.

Via de verschillende kanalen (telefonie, social media, e-mail et cetera) bereiken ons verschillende klantvragen. Om vanuit onze visie op dienstverlening zo optimaal mogelijk te kunnen acteren onderzoeken we de kansen en mogelijkheden die er liggen op het gebied van multi-/omnichannel bij het beantwoorden van vragen.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Dienstverlening

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-727	-893	-697	-729	-699	-702
Baten	697	725	922	922	922	922
Saldo van lasten en baten	-30	-168	225	193	223	220
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-30**	**-168**	**225**	**193**	**223**	**220**

6. Bedrijfsvoering

Inkomsten en uitgaven

Tabel begroting programma Bedrijfsvoering

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten						
Kosten directe taken	-37.573	-40.150	-41.141	-41.632	-42.394	-43.042
Kosten overhead	-20.963	-21.048	-23.566	-22.917	-22.504	-22.561
Totaal Lasten	**-58.536**	**-61.198**	**-64.707**	**-64.549**	**-64.898**	**-65.603**
Baten						
Inkomsten directe taken	4.736	5.442	4.990	5.058	5.058	5.058
Inkomsten overhead	3.567	3.573	3.736	3.734	3.734	3.734
Totaal Baten	**8.303**	**9.015**	**8.726**	**8.792**	**8.792**	**8.792**
Saldo van lasten en baten	**-50.233**	**-52.183**	**-55.981**	**-55.757**	**-56.106**	**-56.811**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**-50.233**	**-52.183**	**-55.981**	**-55.757**	**-56.106**	**-56.811**

Investeringsprogramma 2021-2025 - Bedrijfsvoering

Programma/Beleidsproduct	t/m2021	2022	2023	2024	2025
ICT	1.296	975	163	370	647
Kantoorinventaris	717	0	0	61	0
Materieel	2.540	1.983	566	1.456	751
Overig	555	0	39	450	0
Totaal Bedrijfsvoering	**5.107**	**2.958**	**768**	**2.336**	**1.397**

Beleidsthema 1. Bedrijfsvoering

Wat willen we bereiken?

Betere dienstverlening vraagt investeren in informatievoorziening en andere onderdelen van de bedrijfsvoering.

Wegwerken van de achterstanden in het Sociaal Domein.

Voorbereiden op een nieuwe manier van werken.

We gaan door met 'Het Verhaal van Assen'.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Bedrijfsvoering op orde

Betere dienstverlening vraagt investeren in Informatievoorziening

Informatievoorziening speelt een steeds grotere rol in de samenleving en in onze dienstverlening rond betaalbaarheid en passende zorg, verduurzaming, leefomgeving, veiligheid, wonen en werken. Dit vraagt om verdere ontwikkeling van onze informatievoorziening om onze dienstverlening verder te verbeteren en efficiëntievoordelen in de organisatie te behalen.

Uit een organisatiebrede inventarisatie ten behoeve van het Informatieverhaal van Assen is een enorm aantal informatievragen naar voren gekomen die een directe verbetering van de dienstverlening en/of een efficiencyverbetering opleveren. Voorbeelden hiervan zijn: de effectmonitoring op passende en betaalbare zorg, digitale dienstverlening (onder meer via inzet van DImpact), de informatievoorziening voor Wonen, de informatievoorziening in de versterking van de P&C-beleidscyclus, het voorzien in betrouwbare, actuele en toegankelijke sturingsinformatie en versterking van bestuursbesluiten, coronamonitoring en datagestuurd beheer en handhaving. En ook: digitalisering van de gehele jeugd en Wmo-keten, verbetering van gegevensuitwisseling met ketenpartners en informatie voor sturing op verbonden partijen.

De ontwikkelingen in informatievoorziening geven echter ook risico's en bedreigingen van buitenaf. Daarnaast hebben we te maken met wettelijke regelgeving, zoals de WOO, AVG, WmeBV en WDO, die eisen stelt aan de wijze waarop de overheid met haar informatie geacht wordt om te gaan in het algemeen en in de interactie met inwoners in het bijzonder.

Dit vraagt de komende tijd om een inhaalslag door een versterking op onder meer het informatiemanagement, het inrichten van het informatieknooppunt voor bieden van onder andere stuurinformatie en inzet op betere beveiliging en auditing. Het levert een directe bijdrage van verbetering van (digitale) dienstverlening en efficiëntie. Dit vraagt om extra structurele formatie. We hebben hiervoor in de begroting middelen opgenomen.

Investeren in onze bedrijfsvoering

Ook in andere onderdelen van de organisatie zien we knelpunten ontstaan die van invloed zijn op de dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven. Het gaat hier om structurele formatie voor juridische advisering (omgevingsrecht en handhaving) binnen het team Handhaving en Toezicht en Vergunningen en het team Bouwen en Wonen. Ook voor strategisch milieubeleid en de uitwisseling van gegevensbeheer is structurele formatie noodzakelijk. Daarnaast zien wij dat door het ontbreken van een ontwerper/tekenaar het niet mogelijk is om integrale ontwerpen te maken. Om Assen verder op de kaart te zetten en bij te dragen aan visievorming en ontwikkeling zien we een tekort aan strategisch vermogen. Ook in het onlangs met u besproken RKC-onderzoek naar de lenigheid van de organisatie wordt dit bevestigd. We willen hierin een kwaliteitsslag maken door extra formatie daarvoor in te zetten. Om voor de toekomst te borgen dat onrechtmatigheden in de inkoop en Europese aanbestedingen opgelost worden, is het nodig in 2022 extra capaciteit in te zetten.

Oplossen van achterstanden Sociaal Domein: Jeugdhulp en Wmo

We stellen u voor om de formatie uit te breiden met ruim tien fte.

Het wegwerken van de achterstanden en binnen termijnen aanvragen afhandelen in de toekomst wordt opgepakt in drie onderwerpen:

1. De incidentele inzet van extra capaciteit om de achterstanden in te lopen betreft in 2021 10 fte. In 2020 zijn er forse achterstanden ontstaan binnen het Sociaal Domein. Dit leidde tot een veelvoud aan klachten. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit ingelopen is in 2021 en hiervoor geen extra capaciteit nodig is.

2. In de Kaderbrief 2022 hebben wij u om structurele capaciteit gevraagd. Dit is van belang om binnen de gestelde termijnen aanvragen af te kunnen handelen. Wanneer we doorgaan met de huidige bezetting dan leidt tot onvermijdelijk tot:
- Het duurzaam continueren van achterstanden in de afwikkeling van werkprocessen voor de inwoners;
- Zorg voor de continuïteit door zorgaanbieders met als gevolg financiële problemen bij deze samenwerkingspartners.
- Toename klachten en bezwaren en daardoor meer ontevreden inwoners.

3. Professionalisering van de inkoop Jeugd en Wmo in NMD-verband
De vijf gemeenten in NMD-verband willen samenwerken om de meest passende maatwerkondersteuning voor inwoners in te kopen voor Wmo en Jeugd. We werken samen, omdat we elkaar nodig hebben om een serieuzere gesprekspartner voor aanbieders te zijn, om meer slagkracht te hebben en daarmee efficiënter te werken en meer kennis in huis te hebben. De huidige wijze van samenwerken is niet houdbaar en toe aan een herziening. Samen met onze samenwerkingspartners willen we ons professioneler organiseren met een blijvend hoge ambitie hiervoor is een plan van aanpak opgesteld.

Door de formatie-uitbreiding en de professionalisering van de inkoop zijn we zijn bezig binnen het Sociaal Domein om de zaken op orde te brengen waardoor we kwaliteitsslagen gaan maken.

Voorbereiden op een nieuwe manier van werken

We willen onze werklocaties vooral gaan inzetten voor 'meet, greet and create'. Ook willen we het tijds- en plaatsonafhankelijk werken zo optimaal mogelijk ondersteunen. Met dit als basis maken we keuzes voor de korte en lange termijn voor de inrichting van werkplekken en onze manier van werken. Ook onderzoeken we hoe we ons stadhuis kunnen omvormen tot Huis van de Stad dat uitnodigt tot interactie en samenwerking met onze inwoners en partners.

We gaan door met 'Het verhaal van Assen'

Organisatieontwikkeling is van een programmatische aanpak vanaf 2021 onderdeel geworden van ieders dagelijkse werk. Het vraagt iets van onze organisatie om te kunnen anticiperen en reageren op datgene wat er om ons heen gebeurt en wat er van daaruit aan ons gevraagd wordt. Daarom gaan we in dat dagelijkse werk nog verder invulling geven aan onze vijf ontwikkelthema's: Samen zorgen voor de stad (onze ambitie), Passende Dienstverlening (ons uitgangspunt), Wendbare organisatie (onze randvoorwaarde), Werkgeluk en Het verhaal is van iedereen (ieders persoonlijke betrokkenheid en invulling).

Om dit te ondersteunen zijn verschillende zaken in gang gezet. Op de drie bedrijfsvoeringsonderdelen die mede drager van de verandering zijn (Communicatie, Mensenwerk en Nieuwe Technologie) lopen ontwikkelopdrachten die zorgen voor de juiste (strategische) kwaliteit die nodig is om onze organisatie ten volle te kunnen ondersteunen bij de ontwikkeling waar we ons (blijvend) in bevinden. Het gaat onder andere om langjariger strategisch personeelsbeleid, om het communicatiever maken van de organisatie en om meer strategische inzet en gebruik van informatiemanagement. Op deze onderdelen is nog veel te doen en zal extra inzet nodig zijn.

Naast de context van het verhaal van Assen, waarin persoonlijk leiderschap nadrukkelijk naar voren komt vraagt de keuze voor concernsturing ook om aandacht op het thema leiderschap. We zetten in op leiderschapsontwikkeling in alle lagen van de organisatie: CMT, teammanagers en medewerkers.

Tenslotte zetten we in op meer strategische kwaliteit in de organisatie. We hebben een strategisch adviseur organisatieontwikkeling benoemd en er komen drie

strategisch adviseurs voor de grote maatschappelijke opgaven die ook in relatie staan tot onze begrotingsthema's.

Met de inzet zoals hierboven beschreven geven we ook invulling aan de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek, wat in opdracht van uw raad is gedaan naar de veerkracht van onze organisatie.

7. Vastgoed en grondbedrijf

Inkomsten en uitgaven

Tabel begrotingsprogramma Vastgoed en grondbedrijf

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-31.674	-32.188	-40.857	-41.690	-42.019	-42.606
Baten	21.048	20.972	29.854	29.883	29.883	29.883
Saldo van lasten en baten	-10.627	-11.216	-11.003	-11.807	-12.136	-12.723
Mutatie reserves	94	475	163	264	57	262
Resultaat	**-10.533**	**-10.741**	**-10.840**	**-11.543**	**-12.079**	**-12.461**

Investeringsprogramma 2021-2025 - Vastgoed en grondbedrijf

Programma/Beleidsproduct	t/m 2021	2022	2023	2024	2025
Wonen in Assen					
Afvalinzameling	631	-93	0	14	139
Openbare ruimte	0	0	0	0	0
Meedoen in Assen					
Onderwijs	547	5.574	4.346	0	0
Buitensport	1.027	4.092	845	480	274
Bedrijfsvoering	408	1.099	309	432	0
Binnensport	644	950	326	346	218
Strategische eigendommen	108	0	667	0	0
MFA's	214	1.523	157	98	337
Aantrekkelijk Assen					
Parkeren	1.038	94	0	0	0
Cultuur	295	400	0	79	79
Algemeen/overig					
Algemeen/overig	400	2.150	1.800	780	0
Totaal Vastgoed	**5.312**	**15.789**	**8.451**	**2.228**	**1.047**

Beleidsthema 1. Vastgoed

Wat willen we bereiken?

Vastgoed is faciliterend aan de diverse beleidsdoelstellingen van de gemeentelijke organisatie. Hiervoor zullen beleidskaders worden opgesteld waarbinnen het gemeentelijk vastgoed wordt beheerd.

Op basis van vierjaarlijkse uitvoeringsprogramma's maken we gemeentelijke gebouwen klimaatneutraal. In het eerste uitvoeringsplan hebben we 5 soorten maatregelen gepland, waarvoor we ten behoeve van het uitvoeringskrediet nota voorstellen zullen voorleggen die aansluiten bij het opgenomen budget uit het bestuursakkoord. De gereserveerde middelen die na uitvoering pilot SH Marsdijk en het voorbereidingskrediet bij het eerste uitvoeringsplan schuiven we door naar 2022 en 2023. Het Masterplan evalueren we tweejaarlijks en waar nodig stellen we deze bij en actualiseren we de onderliggende routekaart.

We hebben een transparante vastgoedorganisatie. Gebouwen voldoen aan de wetgeving en aan brand- en toegankelijkheidseisen. De vastgoedportefeuille beheren we op professionele wijze.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Implementatie Vastgoednota

In december 2020 is de Vastgoednota vastgesteld met een Implementatieplan. Dit is een uitvoeringsprogramma met actie- en verbeterpunten voor de vastgoedorganisatie. In 2021 zijn we gestart met de uitvoering hiervan en dit zal in 2022 vervolgd worden. Het doel is om te komen tot een nog professionelere en transparantere vastgoedorganisatie.

Verduurzamen Vastgoed

We werken aan het Uitvoeringsplan 2021-2023 voor het klimaatneutraal maken van het gemeentelijk vastgoed. De maatregelen die voor diverse gebouwen in het eerste uitvoeringsplan staan zijn ledverlichting, zonnepanelen, verbeteren van de instellingen van bestaande installaties, monitoring van energiegebruik en bewustwording. We hebben bepaald voor welke gebouwen we deze maatregelen verder willen uitwerken. Naast het verder uitwerken van de maatregelen is in deze eerste fase ook veel aandacht voor het inrichten van het project en de informatievoorziening die hiervoor cruciaal is.

OZB Stationsgebouw

In de realisatieovereenkomst tussen ProRail, NS en de gemeente Assen van 27 november 2017 is in artikel 23 belastingen en heffingen opgenomen dat gemeente Assen de verhoging van de OZB-aanslag van het vernieuwde stationsgebied ten opzichte van het oude stationsgebied vergoedt aan respectievelijk ProRail en NS. Financieel betekent dit met ingang van 2021 een structurele uitzetting van €40.000 op de begroting.

Inspecties elektrotechnische installaties

De elektrotechnische installaties worden om de 5 jaar geïnspecteerd. De kosten voor herstelwerkzaamheden naar aanleiding van deze inspecties worden niet geraamd maar geboekt op herstelonderhoud. We willen dit beter gaan monitoren en budgetteren. We gaan hier voor de komende jaren een budget in de begroting opnemen van gemiddeld €145.000 per jaar. Hiermee kunnen de uitgaven beter gemonitord worden en zijn de overschrijdingen op het herstelonderhoud eveneens gebudgetteerd.

Onderhoud technische installaties

Begin dit jaar heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor onderhoud aan de technische installaties van ons Vastgoed. Dit is voor het eerst voor een periode van 3 jaar en kan eventueel uitgebreid worden naar 6 jaar. Met betrekking tot de overdracht en implementatie verwachten we voor 2021 extra kosten. Dit betreft ongeveer € 100.000. De voor- en nadelen van deze aanbesteding worden per beleidsveld verwerkt. Voor de gehele periode tot en met 2024 blijven kosten inclusief de implementatiekosten binnen het begrote budget.

Werkbudget verduurzamen gemeentelijke panden

Een aantal vervangingen is op korte termijn nodig die op dit moment vanwege het gebrek aan de functionaliteit niet kunnen wachten op het uitvoeringsplan. Bijvoorbeeld verlichting in een aantal sporthallen. Wij gaan derhalve vanaf 2022 een werkbudget verduurzamen introduceren, zodat we nu geen desinvesteringen doen. De randvoorwaarden komen uit het Masterplan, aangevuld met een aantal extra toevoegingen. Hiervoor maken we incidentele ruimte vrij in de begroting.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Vastgoed

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-22.976	-22.842	-23.245	-23.963	-24.486	-24.868
Baten	12.203	10.606	11.025	11.025	11.025	11.025
Saldo van lasten en baten	-10.773	-12.236	-12.220	-12.938	-13.461	-13.843
Mutatie reserves	115	34	21	7	-7	-7
Resultaat	**-10.658**	**-12.202**	**-12.199**	**-12.931**	**-13.468**	**-13.850**

Beleidsthema 2. Grondbedrijf

Wat willen we bereiken?

Met het grondbedrijf financieren we gebiedsontwikkelingen voor woningbouw en bedrijventerreinen en maken deze daarmee mogelijk. In het grondbedrijf brengen we ook de strategische aankopen onder voor (aanstaande) gebiedsontwikkelingen.

Het gemeentelijk grondbeleid is niet leidend, maar een middel om ruimtelijke opgaven te realiseren.

Waar mogelijk nemen inwoners en ondernemers het initiatief tot gebiedsontwikkeling. We zoeken naar de juiste balans tussen kansen en onzekerheden, met een adequate risicoafdekking binnen onze grondexploitaties. We spelen in op wijzigende wetgeving.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Assen Centraal (Voorheen Havenkwartier en Binnenstad, zie programma Aantrekkelijk Assen)

Ten behoeve van de aanvraag voor de Woningbouwimpuls is voor het Havenkwartier en Binnenstad gewerkt aan een integraal ruimtelijk beeld. Bij een succesvolle aanvraag zullen we de komende jaren mogelijk enkele locaties actiever gaan oppakken.

Kloosterveen

De kaders voor deze ontwikkeling zijn vastgelegd in de structuurvisie Kloosterveen 2017-2035. Het uitgangspunt van deze visie is dat er na iedere ontwikkeling sprake is van een afgerond geheel. De eerste ontwikkeling Kloosterakker met 500 woningen is in 2021 van start gegaan. Het komende jaar geven we bouwkavels uit voor diverse woningtypen. Afhankelijk van de woningbouwbehoefte worden ook de vervolgfasen binnen Kloosterakker tot ontwikkeling gebracht. Samen met de Provincie Drenthe maken we plannen voor de N371.

Veemarktterrein

De herontwikkeling van het Veemarktterrein verloopt voorspoedig. De verkopen van woningen in de laatste fasen van het plan Asselyn verlopen voorspoedig. We verwachten komend jaar te kunnen werken naar de afronding van deze gebiedsontwikkeling.

Bedrijventerreinen

Voor bedrijven die zich willen vestigen in Assen, gaan we op zoek naar de beste vestigingslocatie. Naast bestaande bedrijfspanden zijn ook bedrijfskavels op Peelerpark, Groene Dijk, Werklandschap Assen-Zuid en Messchenveld in beeld. We merken dat de markt voor bedrijfskavels aantrekt, de belangstelling is groot. Onze uitgifteprijzen voor bedrijfskavels verhogen we op basis van de inflatie. Voor Messchenveld gaan we de ontsluitingsstructuur van Hof van Parijs en de ontsluiting van enkele kleinere kavels nader bezien. In het bestemmingsplan Groene Zoom (= werklandschap Assen-Zuid) maken we de eerste bedrijfskavel bouwrijp, waarna het eerste bedrijf zich hier kan vestigen. In 2022 continueren we de pionierskorting voor het bedrijventerrein Groene Dijk, dit betreft een korting op de woontoeslag voor de zich vestigende ondernemers.

Omgevingswet en grondbeleid

We kijken nader naar de gevolgen van de Omgevingswet voor het grondbeleid, zodat de gemeente haar instrumentarium in kan blijven zetten om haar ruimtelijke en politieke doelstellingen te behalen. Inspelen op wijzigende (overige) wetgeving en marktomstandigheden is een belangrijk speerpunt. We actualiseren al onze grondexploitaties bij de begroting en de jaarrekening. De uitgifteprijzen publiceren we in de openbare grondprijzenbrief. De keuzes die we daarbij maken, lichten we toe in de paragraaf grondbeleid. Daarin geven we ook een meerjarenperspectief voor het grondbedrijf.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Grondbedrijf

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-5.139	-5.880	-14.077	-14.192	-13.999	-14.204
Baten	5.161	5.439	13.935	13.935	13.935	13.935
Saldo van lasten en baten	22	-441	-142	-257	-64	-269
Mutatie reserves	-22	441	142	257	64	269
Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Zie voor toelichting paragraaf Grondbeleid.

Beleidsthema 3. Parkeren

Wat willen we bereiken?

We willen onze parkeervoorzieningen op orde houden. Hiermee faciliteren we de bezoekers van de binnenstad op een goede manier. Uitgangspunt hierbij blijft een budgettair neutraal parkeerbedrijf.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Nieuw parkeerverwijs systeem

Het contract met Heijmans verloopt in de zomer van 2021. Een nieuw (gescheiden van Verkeersregelinstallatie) systeem is wenselijk om de bezoekers van Assen te faciliteren in de beschikbare parkeergelegenheid. De totale kosten van dit nieuwe systeem zijn ongeveer € 100.000.

Abonnementen beheersysteem

Op dit moment zijn we bezig met het digitaliseren van de parkeerabonnementen. Van aanvraag tot en met betaling. Samen met de ontwikkelaar zijn we bezig om in 2022 een nog betere versie op te leveren. De ontwikkelingskosten schatten we in op € 25.000.

Aanpassing straatparkeer automaten

De digitalisering zet door. Er zijn plannen om ook de handhaving te digitaliseren. Hiervoor zullen ook de parkeerautomaten moeten worden aangepast. Hierdoor zijn de automaten ook weer beter toekomstbestendig. Klantvriendelijkheid wordt hiermee ook vergroot. We schatten de kosten in op € 75.000.

Laadpalen

In het kader van duurzaamheid is het noodzakelijk om ook het laden van elektrische auto's te faciliteren. De parkeergarages zijn bij de bouw hierop niet toegerust. Een deel van de kosten kan gedekt worden uit de begroting van Ruimtelijke Ordening.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Parkeren

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-3.559	-3.466	-3.535	-3.535	-3.534	-3.534
Baten	3.684	4.927	4.894	4.923	4.923	4.923
Saldo van lasten en baten	124	1.461	1.359	1.388	1.389	1.389
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**124**	**1.461**	**1.359**	**1.388**	**1.389**	**1.389**

Impact covid-19

Achterstanden huur

In het verlengde van het collegevoorstel over de omzet gerelateerde huurkorting wordt er ook gekeken naar ruimere betalingsmogelijkheden voor ondernemers die huren bij de gemeente Assen. Dit houdt in dat er per ondernemer individuele afspraken gemaakt worden over het terugbetalen van de betalingsachterstand. In totaal gaat het om 19 ondernemers die op dit moment een betalingsachterstand hebben en die een verzoek tot uitstel betaling hebben ingediend.

Parkeeropbrengsten

In 2020 zijn de parkeeropbrengsten ver achtergebleven op de begroting waarvoor we deels gecompenseerd zijn door het Rijk. Deze trend nemen we ook in 2021 waar. Het is nog onduidelijk in hoeverre de versoepelingen invloed zullen hebben op de parkeeropbrengsten in de tweede helft van 2021. Ook voor 2022 is onduidelijk hoe de opbrengsten zich zullen ontwikkelen. De corona maatregelen (voorwaarden voor winkelen en boodschappen doen, restaurantbezoek, bezoek theater, bioscopen, concertzalen, musea) evenals het thuis werken en mogelijke nieuwe varianten van het corona virus kunnen blijvende gevolgen hebben, waarvan we de impact op dit moment nog niet kunnen inschatten.

8. Algemeen financieel beleid

Inkomsten en uitgaven

Tabel begrotingsprogramma Algemeen financieel beleid

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-5.358	-4.167	1.616	-245	-599	-950
Baten	224.199	211.875	220.340	219.019	220.829	223.858
Saldo van lasten en baten	218.841	207.708	221.956	218.774	220.230	222.908
Mutatie reserves	8.266	9.207	3.955	667	632	593
Resultaat	**227.107**	**216.915**	**225.911**	**219.441**	**220.862**	**223.501**

Investeringsprogramma 2021-2025 - Algemeen Financieel beleid

Programma/Beleidsproduct	t/m 2021	2022	2023	2024	2025
Starters- en verzilverleningen	825	750	250	0	0
Totaal Algemeen Financieel beleid	**825**	**750**	**250**	**0**	**0**

Beleidsthema 1. Algemeen financieel beleid

Wat willen we bereiken?

Het op orde brengen en houden van de gemeentelijke financiën.

Inkomsten en uitgaven moeten structureel in balans zijn om waar mogelijk in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen.

We streven ernaar de lasten zo evenwichtig mogelijk te verdelen en de maatschappelijke impact te beperken.

Een compactere en begrijpelijker presentatie van de Programmabegroting en het Jaarverslag en de invoering van de Kaderbrief en de nieuwe Voortgangsrapportage vergroten de sturingsmogelijkheden van uw raad. Het gaat daarbij om het beleid, de besteding van middelen en de daarmee te bereiken en gerealiseerde maatschappelijke effecten.

Wat doen we daarvoor in 2022?

We zorgen voor een stabiele financiële huishouding voor de komen de jaren. Dit betekent een begroting en de meerjarenraming die structureel sluitend is. Daarnaast versterken we daar waar mogelijk onze reservepositie.

De ontwikkelingen in en van de p&c-cyclus staan niet stil. Veranderingen en aanpassingen zijn nodig omdat wet- en regelgeving wijzigt en de informatiebehoefte van de organisatie verandert. Maar ook omdat aan sommige beleidsonderwerpen specifieke, en soms extra, aandacht moet worden geschonken.

Voorbeelden hiervan zijn de monitoring van de kostenontwikkeling in het sociaal domein, de herziening van het verdeelstelsel Gemeentefonds en de invoering van de rechtmatigsheidsverantwoording.

Al deze ontwikkelingen pakken we, zoals we met u afspraken, in samenspraak en samenwerking met de accountantscommissie op. Optimalisering en verbetering van onze systemen en processen ten behoeve van de p&c-cyclus hebben prioriteit. In Berichten van de Brink in de Asser Courant presenteren we een samenvatting van de begroting met infographics.

Beleidsthema 2. Onvoorzien en incidenteel

Wat willen we bereiken?

Om ervoor te zorgen dat financiële ruimte beschikbaar is voor dekking van lasten van niet in de begroting voorziene ontwikkelingen, bevat de Programmabegroting een budget voor onvoorziene uitgaven.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Incidentele ruimte blijft op niveau

De inzet van reserves leidt tot een lagere reservepositie en daarmee ook tot een lagere omvang van de incidentele ruimte. Daarom is het noodzakelijk dat wij incidentele en onvoorziene uitgaven zorgvuldig onderbouwen.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Onvoorzien/incidenteel (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	0	-432	-553	-944	-973	-972
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	0	-432	-553	-944	-973	-972
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**0**	**-432**	**-553**	**-944**	**-973**	**-972**

Beleidsthema 3. Belastingheffing

Wat willen we bereiken?

Het heffen en innen van gemeentelijke belastingen vormt een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke inkomsten. Het vormt een algemeen dekkingsmiddel.

Wat doen we daarvoor in 2022?

De tarieven stellen we zoveel mogelijk kostendekkend vast.

De overige tarieven worden trendmatig verhoogd.

In 2022 zijn de tarieven die nog niet kostendekkend waren conform de afspraak verhoogd en zijn daarmee nu kostendekkend. Daarnaast nemen we de maximale rijkstarieven in acht.

De rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn maximaal kostendekkend. Daar waar sprake is van onder- dan wel overdekking uit 2020 verrekenen wij dit in deze heffingen.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Belastingheffing (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-616	-593	-604	-616	-616	-625
Baten	20.057	20.863	21.658	22.199	22.744	23.244
Saldo van lasten en baten	19.441	20.270	21.054	21.583	22.128	22.619
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**19.441**	**20.270**	**21.054**	**21.583**	**22.128**	**22.619**

Beleidsthema 4. Overige algemene middelen

Wat willen we bereiken?

We besteden de beschikbare (overige) algemene middelen zorgvuldig, efficiënt, transparant en resultaatgericht. De middelen zijn beschikbaar voor het dekken van kosten van de gemeente voor brede beleidsuitvoering.

Gemeenten zijn belastingplichtig voor de omzetbelasting als zij ondernemingsactiviteiten verrichten. Het is geen doel van de gemeente Assen om ondernemingsactiviteiten voor de omzetbelasting te verrichten, maar er worden wel met omzetbelasting belaste prestaties verricht.

Over de omzet die de gemeente maakt met de uitvoering van ondernemersactiviteiten is omzetbelasting verschuldigd. In principe kan de omzetbelasting in aftrek worden gebracht. Voor de uitoefening van overheidstaken is geen omzetbelasting verschuldigd. Het nadeel bij de uitoefening van overheidstaken is dat geen aftrek van omzetbelasting kan plaatsvinden. Het werkt kostenverhogend. De gemeente kan onder voorwaarden de omzetbelasting terugkrijgen via het btw-compensatiefonds.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Nieuwe stelpost jeugd

Er zijn afspraken gemaakt voor het opnemen van een nieuwe stelpost jeugd. In de begroting 2021 was conform de regelgeving voor de jaren 2023 en 2024 rekening gehouden met Asser aandeel in de stelpost van € 300 miljoen. Op basis van nieuwe afspraken tussen Rijk, gemeenten en toezichthouders komt deze stelpost te vervallen. Tegelijkertijd wordt de mogelijkheid geboden om gebruik te maken van een nieuwe stelpost voor de jaren 2023 tot en met 2025. In deze begroting en meerjarenraming hebben wij van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en het Asser aandeel in de stelpost verwerkt in de ramingen.

Overig

We besteden de beschikbare overige algemene middelen zorgvuldig, efficiënt, transparant en resultaatgericht. De middelen zijn beschikbaar voor het dekken van kosten van de gemeente voor brede beleidsuitvoering.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Overige algemene dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-197	300	5.925	4.400	3.931	3.476
Baten	1.781	62	62	5.906	5.549	5.118
Saldo van lasten en baten	1.583	362	5.987	10.306	9.480	8.594
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**1.583**	**362**	**5.987**	**10.306**	**9.480**	**8.594**

Beleidsthema 5. Vennootschapsbelasting

Wat willen we bereiken?

Sinds 2016 is de gemeente in principe vennootschapsbelastingplichtig voor de activiteiten die zij als ondernemer verricht. Als de gemeente met de uitvoering van de belaste activiteiten winst behaalt, is daarover vennootschapsbelasting verschuldigd.

Het maken van winst is voor de gemeente geen beleidsdoel. Het is, als daar wel sprake van zou zijn, een bijkomend effect van het beleid. Dat maakt dat slechts in beperkte mate sprake zal zijn van de verschuldigdheid van vennootschapsbelasting.

Wat doen we daarvoor in 2022?

In 2022 voldoen we aan de vereisten die de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht aan overheidsondernemingen stelt. We beoordelen of de gemeente nieuwe ondernemingsactiviteiten uitoefent en of de indeling van de grondslag moet worden gewijzigd. We gaan ervan uit dat de gemeente Assen in 2022 in beperkte mate vennootschapsbelasting aan het Rijk moet afdragen.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Heffing Vennootschapsbelasting (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	32	-51	-51	-52	-52	-52
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	32	-51	-51	-52	-52	-52
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**32**	**-51**	**-51**	**-52**	**-52**	**-52**

Beleidsthema 6. Financiering, belegging en renteresultaat

Wat willen we bereiken?

We financieren de gemeentelijke uitgaven efficiënt en risicomijdend. Wij doen dat binnen de wettelijke kaders en met inachtneming van het eigen treasurystatuut.

Wat doen we daarvoor in 2022?

We zetten het bestaande treasurybeleid voort. We trekken alleen externe financieringsmiddelen aan als dat noodzakelijk is. We zorgen voor continu inzicht in de uitgaande en inkomende geldstromen. De algemene beleidslijn van ons rentebeleid is en blijft gestoeld op duurzaamheid, financiële stabiliteit en op het voorkomen van budgettaire schommelingen. Het rentebeleid en het daaraan gekoppelde renteomslagstelsel voldoen aan de voorschriften en bepalingen uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De bestaande schuldpositie en de verwachtingen over de ontwikkeling van de hoogte van de rente op de geld- en kapitaalmarkt, als gevolg van het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB), geven geen aanleiding het vastgestelde beleid te herijken. We zorgen voor voldoende liquiditeit en solvabiliteit om op korte en lange termijn aan onze verplichtingen te voldoen.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Financiering/Belegging (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-107	-159	-200	-214	-218	-218
Baten	3.917	3.303	3.330	3.164	3.138	3.081
Saldo van lasten en baten	3.810	3.144	3.130	2.950	2.920	2.863
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**3.810**	**3.144**	**3.130**	**2.950**	**2.920**	**2.863**

Beleidsthema 7. Gemeentefonds

Wat willen we bereiken?

De uitkering uit het Gemeentefonds is algemeen dekkingsmiddel en bestemd voor gemeentebrede kostendekking.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Algemeen

De ontwikkeling van de algemene uitkering is voor 2022 tot en met 2025 ten opzichte van de meicirculaire 2021 aanzienlijk. Behoudens de reguliere ontwikkelingen binnen de algemene uitkering valt vooral de toename van de accressen en de opname van de extra middelen Jeugdzorg op. Daarnaast is een aanvullende uitname in het kader van de WLZ verwerkt. Deze laatste verloopt echter budgettair neutraal in de begroting.

Accressen

De accressen voor 2022 tot en met 2025 zijn ten opzichte van de meicirculaire 2021 macro toegenomen met € 757 miljoen. Het Centraal Planbureau verwacht dat de lonen en prijzen in de economie stijgen ten opzichte van het eerder gepresenteerde beeld . Daarnaast is het uitgavenniveau in de Rijksbegroting gestegen. Het Asser aandeel in de stijging bedraagt € 2,5 miljoen in 2022 oplopend naar € 3,1 miljoen in 2025.

Btw-compensatiefonds

In 2020 is € 192,6 miljoen minder uitgekeerd uit het btw-compensatiefonds. Het plafond is daarom naar boven bijgesteld. Deze bijstelling in het plafond verhoogt ook het Asser aandeel daarin. Het voordeel bedraagt € 0,3 miljoen.

Extra middelen jeugd

Eind mei 2021 heeft de arbitragecommissie Jeugdwet de gemeenten in het gelijk gesteld over de tekorten in de uitvoering van de Jeugdwet. Het demissionaire kabinet heeft op basis van deze uitspraak besloten om voor 2022 € 1,3 miljard extra middelen beschikbaar te stellen. Voor de jaren 2023 en verder wordt de besluitvorming overgelaten aan een nieuw kabinet. De extra middelen zijn opgenomen in onze ramingen voor 2022. Voor de jaren daarna kan vooralsnog alleen nog rekening worden gehouden met een stelpost jeugd die wij onder de overige algemene middelen hebben opgenomen.

Invoering woonplaatsbeginsel

De invoering van het woonplaatsbeginsel heeft betrekking op twee onderdelen van het gemeentefonds. De uitvoering van de Jeugdwet en het onderdeel beschermd wonen. De invoering van het woonplaatsbeginsel Jeugdwet vindt plaats per 2022 en voor beschermd wonen per 2023. De ontvangen middelen en de daarbij behorende lasten maken onderdeel uit van de nieuwe ramingen.

Opschalingskorting

De schaalkorting was als gevolg van de coronapandemie voor de jaren 2020 en 2021 bevroren. Het demissionaire kabinet heeft besloten om ook voor 2022 de schaalkorting te bevriezen. Met ingang van 2023 treedt deze korting voor zover nu bekend weer in werking en komt uiteindelijk uit op € 975 miljoen. Deze korting komt voor Assen uiteindelijk uit op een structurele verlaging van in totaal € 4,0 miljoen in 2025. Voor de jaren tot en met 2022 is inmiddels € 1,2 miljoen verwerkt. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 is de nog resterende korting van € 2,8 miljoen integraal in onze ramingen opgenomen.

Herziening verdeelmodel Gemeentefonds

De oorspronkelijke planning voor de invoering van het aangepaste verdeelmodel Gemeentefonds was voorzien in 2021. Door omissies in het nieuwe verdeelmodel besloot de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de invoering uit te stellen tot 2022. Mede op basis van het advies van de fondsbeheerders is de invoering nu uitgesteld naar 2023. Over de ontwikkelingen rond het Gemeentefonds publiceert het Rijk driemaal

per jaar een circulaire. Normaliter worden belangrijke mutaties in het Gemeentefonds en aanpassingen in het verdeelmodel in een Meicirculaire gepubliceerd. Dit omdat de Meicirculaire de opmaat is voor de samenstelling van de gemeentelijke begrotingen en meerjarenramingen. De effecten voor onze algemene uitkering op basis van de nu voorliggende informatie zullen voor Assen wederom negatief zijn. Definitieve besluitvorming over de invoering van het nieuwe verdeelmodel zal door een nieuw kabinet worden genomen. Vooralsnog gaan wij voor de ramingen in deze begroting en meerjarenraming uit van het bestaande verdeelmodel. Wij houden in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement rekening met dit risico.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Gemeentefonds (bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-4.294	-3.891	-3.776	-3.694	-3.546	-3.434
Baten	197.404	187.647	195.290	187.750	189.398	192.415
Saldo van lasten en baten	193.111	183.756	191.514	184.056	185.852	188.981
Mutatie reserves	-755	0	0	0	0	0
Resultaat	**192.356**	**183.756**	**191.514**	**184.056**	**185.852**	**188.981**

Beleidsthema 8. Reserves en voorzieningen

Wat willen we bereiken?

De reservepositie moet in staat zijn om toekomstige tegenvallers op te vangen en voldoende flexibiliteit bieden om te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen.

Wat doen we daarvoor in 2022?

Met het Herstelplan hebt u besloten tot het versterken van de algemene reserve. Daarbij is het uitgangspunt dat er een risicobuffer van € 6,8 miljoen beschikbaar is om incidentele tegenvallers op te vangen.

Daarnaast is de reserve weerstandsvermogen afgestemd op de geïnventariseerde risico's. Hierbij houden we ook rekening met de risico's die voortvloeien uit de coronapandemie. Op basis van de uitkomsten van de begroting 2022 versterken we de algemene reserve.

Wat kost het?

Tabel beleidsthema Reserves en voorzieningen

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	-176	0	0	0	0	0
Baten	332	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	155	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	9.020	9.207	3.955	667	632	593
Resultaat	**9.175**	**9.207**	**3.955**	**667**	**632**	**593**

9. Saldi kostenplaatsen

Tabel Saldi kostenplaatsen

(bedragen x € 1.000)

Lasten / Baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Lasten	0	665	875	875	875	875
Baten	708	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	708	665	875	875	875	875
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**708**	**665**	**875**	**875**	**875**	**875**

1. Lokale Heffingen

1.1 Algemene beleidslijn

In de paragraaf lokale heffingen zijn de beleidsvoornemens en bijzonderheden voor 2022 opgenomen. Hierbij zijn de fiscale wetgeving, BBV-regels, actuele jurisprudentie en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht genomen.

In april 2021 is de notitie lokale heffingen van de commissie BBV verschenen. In deze notitie wordt een aantal stellige uitspraken en aanbevelingen genoemd waar in deze paragraaf ook rekening mee is gehouden.

Ten aanzien van de gemeentelijke belastingen wordt onderscheid gemaakt tussen de algemene belastingen, de bestemmingsbelastingen en het verhalen van kosten. De middelen verkregen vanuit de algemene belastingen, zoals onroerendezaakbelastingen en toeristenbelasting, zijn vrij besteedbaar.

De hoogte van de belasting kan de gemeente bepalen, maar de hoogte van de belasting mag niet onredelijk en willekeurig zijn.

Bij bestemmingsbelastingen en verhaal van kosten wordt de opbrengst van de belasting gebruikt voor een specifiek doel. Bij bestemmingsbelastingen, zoals de afvalstoffenheffing en rioolheffing, wordt de opbrengst gebruikt voor het uitvoeren van een gemeentelijke taak. Bij het verhalen van kosten, zoals leges voor een omgevingsvergunning of een legitimatiebewijs, is de tegenprestatie rechtstreeks toerekenbaar aan een individu.

1.2 Beleidsuitvoering lokale heffingen

Onroerendezaakbelastingen

Definitie
Belastingen op het eigendom en het gebruik van onroerende zaken.

Beleidskader
Verordening op de heffing en invordering van onroerendezaakbelastingen 2021

Geraamde opbrengst

Raming 2021	€ 20.076.000
Raming 2022	**€ 20.838.000**
Mutatie	€ 662.000

Toelichting
De tarieven voor de onroerend zaakbelastingen worden in 2022 verhoogd met de inflatie. Het Centraal Planbureau heeft deze verhoging geraamd op 2,1 % (prijs Nationale Bestedingen volgens de Meicirculaire). Een generieke waardedaling wordt gecompenseerd door een tariefsverhoging en een waardestijging door een tariefsverlaging.

Tabel 1. Opbrengsten onroerendezaakbelastingen 2022

Heffing	Grondslag	% Tarief 2021	% Tarief 2022	Raming 2021	Raming 2022	Mutatie
Ozb eigenaren woningen	woning niet-	0,1693	0,1576	11.150	11.607	457
Ozb eigenaren niet-woningen	woning	0,4362	0,4363	5.128	5.296	168
Ozb gebruikers niet-woningen	niet-woning	0,3526	0,3527	3.798	3.935	137

Afvalstoffenheffing

Definitie
Heffing over het mogen aanbieden van (huishoudelijk) afval ter inzameling aan de afvalinzamelingsdienst.

Geraamde opbrengst
Raming 2021	€ 6.896.000
Raming 2022	**€ 7.194.000**
Mutatie	€ 298.000

Beleidskader
Verordening op de heffing en invordering van reinigingsheffingen 2019

Toelichting
In 2022 worden kostendekkende tarieven gehanteerd voor de afvalstoffenheffing, zodat de baten gelijk zijn aan de lasten. In 2020 waren de opbrengsten iets lager dan begroot in verband met minder aanslagen en een andere verhouding tussen éénpersoons- en meerpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

Definitie
Heffing over de mogelijkheid om afvalwater en/of hemelwater af te voeren via de gemeentelijke riolering en het beheer van het grondwaterpeil.

Geraamde opbrengst
Raming 2021	€ 4.392.000
Raming 2022	**€ 4.620.000**
Mutatie	€ 228.000

Beleidskader
Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2021

Toelichting
In 2020 blijkt het tarief meer dan kostendekkend te zijn geweest. Het overschot is gestort in een voorziening verkregen middelen van derden. Het bedrag van de voorziening is in 2022 betrokken bij de bepaling van de hoogte van de rioolheffing.

Tabel 2. Opbrengsten Afvalstoffenheffing en Rioolheffing 2022

Heffing	Grondslag	Tarief 2021	Tarief 2022	Raming 2021	Raming 2022	Mutatie
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	huishouden	169,15	180,53	6.896	7.194	298
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	huishouden	238,99	254,47			
Rioolheffing	aansluiting	126,11	134,36	4.392	4.620	228

Leges

Definitie
Heffing ter compensatie van de kosten over individueel afgenomen diensten van de gemeente. Het gaat hierbij om onder andere omgevingsvergunningen en burgerdiensten.

Beleidskader
Algemene rechtenverordening 2019

Geraamde opbrengst

Raming 2021	€ 2.401.000
Raming 2022	**€ 3.130.000**
Mutatie	€ 729.000

Toelichting
In 2018 is besloten om de tarieven voor dienstverlening kostendekkend te maken in de komende jaren. In de jaren 2019,2020 en 2021 is hiermee al aangevangen. In 2022 zullen de tarieven met 6,9% stijgen t.o.v. 2021. Dit zorgt voor een verwachte meeropbrengst van € 0,15 miljoen ten opzichte van 2021. Een uitzondering op de verhoging van het tarief zijn de leges waarvoor rijkstarieven worden vastgesteld. Deze tarieven worden vastgesteld op het maximumtarief.

De opbrengst van omgevingsvergunningen is in 2022 541.000 hoger begroot dan in 2021. Op basis van de gerealiseerde opbrengsten van de afgelopen jaren is er voor gekozen om deze hoger te begroten.

Parkeerbelasting (straatparkeren)

Definitie
Belasting over het parkeren (op straat) van een voertuig op aangewezen plaatsen en tijdstippen.

Beleidskader
Verordening op de heffing en invordering van parkeerbelastingen 2021

Geraamde opbrengst

Raming 2021	€ 1.617.000
Raming 2022	**€ 1.632.000**
Mutatie €	15.000

Toelichting
De geraamde opbrengsten blijven ongeveer op hetzelfde niveau als die van 2021.

Lijkbezorgingsrechten

Definitie
Heffing over het gebruik van een gemeentelijke begraafplaats en voor door de gemeente geleverde diensten verband houdend met de begraafplaats.

Beleidskader
Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten 2018

Geraamde opbrengst

Raming 2021	€ 579.000
Raming 2022	**€ 579.000.**
Mutatie	€ 0

Toelichting
De tarieven voorlijkbezorgingsrechten worden in 2022 verhoogd met de inflatie.

Toeristenbelasting

Definitie
Belasting op het overnachten in de gemeente door personen die daar niet wonen.

Beleidskader
Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2020

Geraamde opbrengst

Raming 2021	€ 710.000
Raming 2022	**€ 720.000**
Mutatie	€ 10.000

Toelichting
Het tarief voor de toeristenbelasting 2022 zal gelijk blijven aan het tarief toeristenbelasting van 2021 en blijft daarmee op € 1,40. Dit is een maatregel voortvloeiend uit de herstelagenda Assen na corona. Op 7 oktober 2021 wordt dit voorstel in uw raad behandeld. De coronapandemie heeft een enorme impact op de inwoners, ondernemers en de maatschappij. Vanuit het Rijk zijn mogelijkheden om ondersteuning te bieden aan ondernemers en instellingen, om de gevolgen van de coronapandemie zo veel mogelijk te beperken. Daarnaast is er behoefte aan lokale ondersteuning. Door het tarief toeristenbelasting te bevriezen, komen we tegemoet aan de wens van de ondernemer en de toerist. Het verhoogde tarief van drie euro tijdens de TT-week wordt wel geheven in 2022. Ervan uitgaande dat het TT-festival en bijbehorende TT-activiteiten doorgaan.

Marktgelden

Definitie
Heffing ter zake van het in gebruik mogen nemen van een staanplaats op een gemeentelijke markt.

Beleidskader
Verordening op de heffing en invordering van marktgelden 2013

Geraamde opbrengst

Raming 2021	€ 89.000
Raming 2022	**€ 88.000**
Mutatie	- € 1.000

Toelichting
De tarieven voor de marktgelden worden in 2022 verhoogd met de inflatie.

Liggelden

Definitie
Heffing over het innemen van een gemeentelijke ligplaats.

Beleidskader
Liggeldverordening 2020

Geraamde opbrengst

Raming 2021	€ 30.000
Raming 2022	**€ 32.000**
Mutatie	€ 2.000

Toelichting
De tarieven worden in 2022 worden verhoogd met de inflatie en de extra verhoging van 6,9 %. Zie hiervoor ook de toelichting bij de leges.

Precariobelasting

Definitie
Belasting voor het plaatsen van voorwerpen op, onder of boven openbare gemeentegrond.

Beleidskader
Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting 2018

Geraamde opbrengst

Raming 2021	€ 80.000
Raming 2022	**€ 80.000**
Mutatie	€ 0

Toelichting
De tarieven voor de precariobelasting worden in 2022 verhoogd met de inflatie.

1.3 Belastinginkomsten - opbrengst lokale heffingen

Opbrengst

De totale geraamde opbrengst vanuit de lokale belastingen en heffingen bedraagt in 2022 € 38,9 miljoen.

1.4 Inzicht wettelijke kostendekkendheid

Tabel 3. Heffing en kosten 2022

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Rechten titel I algemeen	Rechten titel II fysiek	Rechten titel III EUR	Marktgelden	Liggelden	Lijkbezorgings-rechten	Afvalstoffen-heffing	Rioolheffing
Kosten Taakveld	389	125	0	43	15	92	3471	3350
Overig	294	977	26	70	15	403	2444	1052
Inkomensregeling	0	0	0	0	0	0	403	407
Inkomsten Taakveld	0	0	0	0	0	0	-886	-1418
Netto kosten taakveld	683	1102	26	113	30	495	5433	3391
Overhead	270	890	18	39	11	431	1136	802
Btw	17	56	1	2	1	27	625	527
Totale kosten	970	2048	46	155	41	953	7194	4720
Opbrengst heffingen	914	2195	21	88	19	579	7194	4620
Dekkingspercentage	94%	107%	46%	57%	47%	61%	100%	98%

De legesopbrengsten voor diensten die de gemeente op verzoek levert mogen , op basis van artikel 229 van de Gemeentewet, maximaal 100% kostendekkend zijn.

Fiscaal wordt daaraan voldaan wanneer de totale kosten de totale opbrengsten op verordening (macro) niveau niet overschrijden. De totale kosten bedragen € 16,13 miljoen. De totale opbrengsten zijn € 15,63 miljoen. Dit leidt tot een dekkingspercentage van 97 %.

1.5 Lokale belastingdruk

Belastingdruk

De belastingdruk voor huishoudens geeft aan hoe hoog de belastingen zijn die betrekking hebben op wonen. Het gaat daarbij om onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Er wordt onderscheid gemaakt tussen eigenaren en gebruikers van woningen en of het een één- of meerpersoonshuishouden betreft.

Onderzoeksinstituut Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden (hierna te noemen: COELO) heeft onderzoek gedaan naar de belastingdruk.

Er is een vergelijking van de belastingdruk in de gemeente Assen gemaakt met de gemiddelde belastingdruk in Drenthe en in Nederland van zowel een- als meerpersoonshuishoudens.

In onderstaande tabel staat de belastingdruk van gebruikers van woningen, specifiek de afvalstoffenheffing en de rioolheffing, aangegeven. Het gaat hierbij om de belastingdruk van een meerpersoonshuishouden. Daarnaast staat aangeven wat de belastingdruk is van eigenaren van woningen op basis van de waarde van de woning.

Tabel 4. Belastingdruk gebruikers van woningen

(bedragen x € 1)

Heffing/jaar	2019	2020	2021	2022
Afvalstoffenheffing	200,74	222,73	238,99	254,47
Rioolheffing	173,58	146,93	156,10	134,36
Totaal gebruikers	374,32	369,66	395,09	**388,83**

Tabel 5. Belastingdruk eigenaren van woningen naar waarde

(bedragen x € 1)

Waarde woning	2019	2020	2021	2022
100.000	541,02	547,06	564,39	546,43
200.000	707,72	724,46	733,69	704,03
250.000	791,07	813,16	818,34	782,83
500.000	1.207,82	1.256,66	1.241,59	1.176,83
1.000.000	2.041,32	2.143,66	2.088,09	1.964,83

Hierna staan de totale woonlasten van eigenaren en gebruikers van woningen opgenomen. Hierin is een vergelijking gemaakt van de jaren 2018 tot en met 2021.

Ook zijn de op basis van het BBV te benoemen indicatoren opgenomen.

Tabel 6. Indicatoren gemiddelde woonlasten eigenaren een/meerpersoonshuishoudens

(bedragen x € 1)

Heffing / jaar	2018	2019	2020	2021
Eenpersoonshuishoudens Assen	621	610	646	652
Eenpersoonshuishoudens Drenthe	658	663	693	717
Eenpersoonshuishoudens Nederland	649	673	705	737
Meerpersoonshuishoudens Assen	693	681	716	722
Meerpersoonshuishoudens Drenthe	706	714	746	769
Meerpersoonshuishoudens Nederland	721	739	776	811

Tabel 7. Indicatoren gemiddelde woonlasten gebruiker een/meerpersoonshuishoudens

(bedragen x € 1)

Heffing / jaar	2018	2019	2020	2021
Eenpersoonshuishoudens Assen	320	303	300	295
Eenpersoonshuishoudens Drenthe	285	291	302	305
Eenpersoonshuishoudens Nederland	280	290	317	326
Meerpersoonshuishoudens Assen	391	374	370	365
Meerpersoonshuishoudens Drenthe	330	336	349	352
Meerpersoonshuishoudens Nederland	358	368	389	411

Tabel 8. Vergelijking tarieven woonlasten 2021 eigenaar-bewoner

(bedragen x € 1)

In onderstaand overzicht is een vergelijking gemaakt van de woonlasten in 2021 van de gemeente Assen met andere gemeenten in Drenthe en daarnaast met referentiegemeenten.

Heffing / jaar	Eenpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden	Rangorde
Drentse gemeenten			**nvt**
Aa en Hunze	674	737	55
Assen	**652**	**722**	**46**
Borger-Odoorn	866	913	297
Coevorden	856	908	295
De Wolden	671	748	73
Emmen	791	825	179
Hoogeveen	709	792	132
Meppel	678	678	26
Midden-Drenthe	657	702	38
Noordenveld	701	742	63
Tynaarlo	621	652	11
Westerveld	677	752	75

Heffing / jaar	Eenpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden	Rangorde
Referentie-gemeenten			**nvt**
Enschede	818	852	217
Groningen	798	907	288
Leeuwarden	606	753	78
Zwolle	644	702	35

Wet waardering onroerende zaken (WOZ)

Hieronder het beeld van de ontwikkeling van de woningwaarde in de periode 2018 tot en met 2021. Ook is een tabel toegevoegd waaruit de indicator 'gemiddelde WOZ-waarde' blijkt.

Tabel 9. Gemiddelde WOZ-waarde

(bedragen x € 1.000)

Heffing / jaar	2018	2019	2020	2021
Assen	**165**	**185**	**184**	**195**
Drenthe	185	190	201	214
Nederland	216	230	248	270

In 2021 zijn de waardes van de woningen gestegen. Deze gemiddelde waardestijging in de gemeente Assen was lager dan de gemiddelde waardestijging in Drenthe en Nederland. Wat verder opvalt is dat er in Drenthe en in Nederland een toename is te zien in het percentage van de waardestijging, maar dat de waardestijging in de gemeente Assen daalt.

1.6 Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding

De gemeente Assen verleent alleen kwijtschelding voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en onroerendezaakbelastingen. De bijstandsnorm is in 2022 gesteld op honderd procent. Aanvragers op bijstandsniveau kunnen in principe kwijtschelding verkrijgen, tenzij het vermogen te hoog is om daarvoor in aanmerking te komen.

Verder maakt gemeente Assen gebruik van de mogelijkheid om kwijtschelding te verlenen voor belastingschulden van ondernemers die op bijstandsniveau leven.

Beleidsbegroting - Paragraaf

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Uitgangspunten

Doel en definitie

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre we gemeentelijke risico's kunnen afdekken door de beschikbare weerstandscapaciteit. Voldoende weerstandsvermogen voorkomt dat een financiële tegenvaller ons direct dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als we financiële tegenvallers goed kunnen opgevangen. Daarvoor zetten we weerstandscapaciteit en risico's tegen elkaar af.

Risicobeheersing

Onze organisatie werkt volgens het principe van integraal management. Hierbij zijn de manager, budgethouder of projectleider verantwoordelijk voor de risicobeheersing op respectievelijk hun beleidsterrein, afdeling, of project.

Zij maken risicoanalyses en organiseren risicosessies indien zij dat nodig achten voor de beheersing van risico's. Bij nieuwe of gewijzigde risico's met forse impact informeren zij ons college en uw raad.

In het kader van de P&C-cyclus inventariseren we twee maal per jaar gemeentebreed, waarbij we risico's inventariseren en kwantificeren. Vervolgens wordt de benodigde weerstandscapaciteit voor het afdekken van de risico's gerelateerd aan de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst nemen we op in de jaarlijkse begroting en jaarrekening.

De gehanteerde uitgangspunten, methodiek en werkwijze staan nader beschreven in de vastgestelde kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement 2020.

Risico-inventarisatie covid-19

Risico financiële impact coronapandemie

In het Jaarverslag 2020, paragraaf Impact coronapandemie hebben wij u geïnformeerd over de (financiële) gevolgen van de coronapandemie voor de gemeente Assen.

De landelijke en lokale maatregelen, de financiële effecten en de compensatie hiervoor van het Rijk hebben we per beleidsthema inzichtelijk gemaakt.

De coronapandemie heeft een nog steeds een grote impact op de gehele samenleving. De pandemie duurt al anderhalf jaar en de gevolgen zijn duidelijker en meer zichtbaar geworden.

Vanuit het Rijk zijn tal van mogelijkheden om ondersteuning te bieden aan inwoners, ondernemers en instellingen, om de gevolgen van de coronapandemie zo veel mogelijk te beperken. Naast deze landelijke ondersteuning is er behoefte aan in- en overzicht als het gaat om de lokale ondersteuning. Hiervoor heeft u voor het herstel en de doorontwikkeling van economie, werk, sport, cultuur en maatschappelijke initiatieven op 17 juni jl. € 1 miljoen beschikbaar gesteld.

Veel beleidsterreinen zijn geraakt en we verwachten ook voor 2022 en verder financiële effecten ten aanzien van:

- Ondersteuning van inwoners op gebied van zorg, werk en inkomen: onder andere de bijstandsuitkeringen, meerkosten sociaal domein, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening.
- Lokale infrastructuur: onder andere cultuurorganisaties, maatschappelijke organisaties, sportverenigingen en flankerend beleid lokale economie.
- Uitvoeringslasten: onder andere toename kosten handhaving, bevolkingszorg, milieupark en digitale werkomgeving.

- Uitvoeringslasten verbonden partijen: onder andere GGD, VRD, GKB en WPDA waaronder ook een lagere omzet sociale werkvoorziening.
- Inkomstenderving: onder andere leges en heffingen, toeristenbelasting, parkeergelden, huren en dividenden

We verwachten dat de huidige situatie van invloed is op een aantal van de risico's in deze paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, met name ten aanzien van de BUIG-uitkering en het sociaal domein.

De totale financiële impact is sterk afhankelijk van de duur waarin de maatregelen ter voorkoming van verdere verspreiding van het virus in stand moeten worden gehouden en de mate waarin het Rijk gemeenten in 2021 en 2022 en verder mogelijk zal compenseren. Het Rijk heeft aangegeven dat het niet meer dan redelijk is dat medeoverheden een reële compensatie ontvangen voor hun inspanningen en de gederfde inkomsten.

De economische gevolgen van de pandemie hebben effect op de samenleving en het gemeentelijk huishoudboekje voor de jaren 2021, 2022 en volgende jaren. Hoe lang deze coronapandemie nog effect zal hebben op de economische ontwikkelingen is moeilijk te voorspellen. Bij de Begroting 2021 is rekening gehouden met een risico-inschatting van 1% van ons begrotingstotaal ad € 3,2 miljoen. Over 2020 (definitieve afrekening volgt dit najaar) en 2021 verwachten we beperkte financiële gevolgen. Daarom is het risicobedrag naar beneden bijgesteld naar € 2 miljoen.

Gelet op de hoogte van het beschikbare weerstandsvermogen, gaan wij er vooralsnog vanuit dat we nadelige effecten die niet door het Rijk worden gecompenseerd kunnen opvangen binnen het beschikbare weerstandsvermogen.

Programma 1. Wonen in Assen

Ontwerpbestemmingsplan Binnenstad Noordoost

Met het bestemmingsplan worden de ruime bouw- en gebruiksmogelijkheden van de huidige beheersverordening aangepast. Dit kan bestemmingsplan planschade tot gevolg hebben. Of er planschade ontstaat hangt ervan af of een ontwikkeling op een perceel plaatsvindt en wat er dan gerealiseerd wordt. Op dat moment is pas te beoordelen of de planschade vergoed moet worden en hoe hoog die vergoeding is. Vanwege de vele afhankelijkheden en onzekerheden is dit risico op dit moment niet te kwantificeren.

Programma 2. Werken in Assen

Budget ontwikkeling Participatiewet (BUIG-uitkering) -baten

Het rijksbudget voor de uitkeringen is en blijft wispelturig en vaak niet toereikend. Het verdeelmodel, op basis waarvan het macrobudget wordt toebedeeld aan gemeenten, zorgt voor fluctuaties in het budget. Ondanks dat het verdeelmodel is uitontwikkeld, vindt jaarlijks een herijking plaats van de parameters die de kans op bijstand voorspellen, wat voor onzekerheid zorgt over de in de toekomst te ontvangen budgetten. Assen wordt nu al een aantal jaren achtereen geconfronteerd met een tekort op de BUIG-uitkering.

Een ingediend bezwaarschrift gericht aan het Rijk afgelopen jaar met diverse goede argumenten voor een grotere hap uit de taart voor Assen, heeft niet tot succes geleid. Wat ook een rol speelt is dat sinds de decentralisaties veel mensen met een arbeidshandicap (afspraakbanen en beschut werk) in de Participatiewet zijn ingestroomd, wat zorgt voor een minder stabiele en wisselende doelgroep, waardoor beleidsmaatregelen naar

verwachting minder snel een effect zullen sorteren. Tevens is nog onbekend wat de verdeling zal zijn van de extra coronamiddelen over de gemeenten.

Ontwikkeling uitkeringen - lasten

De economische ontwikkeling is van groot belang voor het succes van de uitvoering van de Participatiewet. Deze bepaalt immers voor een groot deel de opnamecapaciteit van de arbeidsmarkt. De onvoorspelbaarheid van de economische ontwikkeling vormt daarom een risico voor zowel instroom als uitstroom.

Door de coronapandemie waren begin 2021 de vooruitzichten van de ontwikkeling van de werkloosheid en de bijstandsaantallen somber. De destijds opgestelde CPB ramingen gingen uit van een stijging van ruim 13% in 2022. In de begroting van WPDA, voor wat betreft het Asser aandeel 1 op 1 doorgezet in onze eigen begroting, is met dit percentage gerekend. Laatste inzichten en berekeningen laten zien dat het waarschijnlijk mee gaat vallen met de stijging (circa 4,5% op basis van de meest actuele raming). De ontwikkeling in 2022 blijft echter onzeker, al zal de financiële impact naar verwachting meevallen omdat de BUIG-uitkering mee zal fluctueren met de economische ontwikkelingen.

Budget ontwikkeling WSW

Het Rijk geeft jaarlijks minder subsidie voor de sociale werkvoorziening omdat sinds 2015 geen nieuwe instroom meer mogelijk is. De terugloop van het aantal medewerkers en de afbouw van de bijbehorende bedrijfskosten verloopt langzamer dan de afbouw van de Wsw-bijdrage. Landelijk leidt dit tot structurele tekorten op de sociale werkvoorziening. In 2020 was er door de coronacompensaties van het Rijk geen sprake van een tekort. Ook in 2021 springt het Rijk nog bij en is de verwachting dat de tekorten meevallen. Hoe de ontwikkeling in 2022 en verder gaat verlopen is nog onzeker, in de meerjarenbegroting vanaf 2022 wordt met de kennis van nu rekening gehouden met teruglopende tekorten. Daarnaast speelt een rol dat beschut werkplekken en baanafspraakbanen een hogere kostprijs hebben dan de WSW-werkplekken en dit gegeven leidt tot een hogere druk op de lastenkant van de gemeente bij de vervanging de komende jaren van de uitstromende WSW-werkplekken.

Re-integratie, loonkostensubsidies en bijzondere bijstand

Naast BUIG en WSW, de regelingen met de grootste impact, liggen er beperkte(re) risico's in de ontwikkeling van de overige budgetten waarvan de financiering plaatsvindt door het Rijk. Deze liggen op het vlak van de re-integratiegelden, loonkostensubsidies (vanaf 2021 een gewijzigde systematiek) en de bijzondere bijstand. In verband met een hogere onzekerheid over de begroting dan andere jaren doordat de coronapandemie ook in 2022 en verder nog zal doorwerken en het feit dat in de begroting zelf de gemeentelijke bijdrage licht daalt, is voorzichtigheidshalve ook voor deze regelingen opgeteld een risico bepaald dat wordt meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de risicoparagraaf in de begroting 2022 van het WPDA.

Stelpost Jeugd

De extra rijksmiddelen waar de gemeenten vanuit toezicht mee mogen rekenen bij deze begroting zijn berekend op 75% van het bedrag dat de arbitragecommissie heeft geadviseerd. Uiteraard zal het Rijk met de volledige 100% over de brug moeten komen, maar dat zal niet eerder gebeuren dan dat er een nieuw kabinet is benoemd: iets wat op dit moment nog niet op de korte termijn zal gebeuren. We zien ons daarom genoodzaakt om een risicobandbreedte aan te geven ten aanzien van de begroting 2022, ook al omdat er meerdere bewegingen in de Algemene Uitkering nog tot een finale conclusie of afspraak moeten komen (denk daarbij aan de opschalingskorting). We zien het daarom als een risico dat twee kanten kan uitvallen en kwantificeren dat als plus en min 25% van het bedrag van de arbitragecommissie.

Uitvoering Jeugdwet en Wmo

We zien de laatste maanden voor de Jeugdhulp een post corona-effect zich aftekenen. Met de scholen weer volledig open is de verwachting dat het aantal jongeren met dyslexie en gedragsstoornissen weer zal toenemen. Ook de wachtlijsten in de Jeugd GGZ (waar we in 2021 ook een duidelijke stijging van zorgkosten hebben kunnen constateren) zijn een indicatie voor toenemende zorgkosten. Belangrijk is ook voor onze gemeente om er op te blijven toezien dat de capaciteit bij de zorgverleners past bij de hoeveelheid zorgvraag vanuit onze inwoners.

WMO: vergrijzing en wachtlijsten GGZ

Voor de Wmo geldt dat de wachtlijsten voor de volwassenen GGZ (gefinancierd door de Zorgverzekeringswet) toenemen. Dat leidt bij gemeenten in algemene zin en dus ook bij Assen tot meerkosten op de Wmo omdat mensen aanspraak maken op (dure) arrangementen binnen de Wmo. Dat lijkt ons een niet wenselijk effect, zowel op macro als op gemeentelijk niveau. Dit is daarom ook een punt van aandacht bestuurlijk voor de VNG richting de landelijke politiek ten aanzien van de verdeling van zorgmiddelen. Daarnaast hebben we in 2021 een sterke stijging van de huishoudelijke hulp (categorie 1) gezien als gevolg van het abonnementstarief. Gezien de vergrijzing in Nederland en ook specifiek in de gemeente Assen ligt het voor de hand dat deze nieuwe categorie ouderen eveneens meer aanspraak zal maken op onze zorgvoorzieningen. Het is daarom ook van belang de lobby vanuit de VNG richting het rijk, met de uitspraak van de arbitragecommissie op het gebied van de Jeugdzorg in de hand, stevig in te zetten op compensatie van deze beide categorieën waaruit meerkosten zullen ontstaan voor onze gemeente.

In de prognose zorgkosten is zoveel mogelijk rekening gehouden met de stijgende kosten voor volume en prijs.

Voor de extramuralisering van de GGZ is een landelijk hoofdlijnenakkoord afgesloten tussen de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Hoewel de ambitie van het Rijk naar beneden is bijgesteld en de gemeenten ook extra middelen krijgen, is het de vraag of de extra middelen alle kosten compenseren wanneer meer GGZ-cliënten in de wijk gaan wonen.

Gemeentelijke Kredietbank (GKB) financieel en organisatorisch

De GKB is in 2021 onderwerp van een strategische herijking, waarvoor een extern adviseur in de arm is genomen. Momenteel worden twee toekomstscenario's onderzocht. Naar verwachting zal eind 2021, begin 2022 besluitvorming hierover plaatsvinden. Beide scenario's zullen gepaard gaan met een forse extra last voor de deelnemende gemeenten. De hoogte hiervan is nog ongewis, evenals de uitwerking (frictiekosten, aanzuivering negatief resultaat, eventuele garantiestellingen) en het moment of momenten van het nemen van de extra last(en). De begroting 2022 van de GKB laat een positief resultaat zien. Gezien de huidige ontwikkelingen houden we voor 2022 echter rekening met een GR-resultaat van € 1 miljoen negatief, bestaande uit een toevoeging aan de frictiekostenvoorziening en een exploitatietekort. Het aandeel van Assen hierin bedraagt 42%.

Een belangrijke rol in de (financiële) toekomst van de GKB spelen de DVO-gemeenten (die diensten afnemen van de GKB op basis van een dienstverleningsovereenkomst). De omzet vanuit de DVO-gemeenten ligt opgeteld hoger dan die van de GR-gemeenten, en van een aantal eind 2021 aflopende contracten is nog niet zeker of deze verlengd gaan worden. Zeker gezien de positie waarin de GKB nu verkeert, is de kans aanwezig dat sommige DVO-gemeenten voor een andere aanbieder gaan kiezen. Waarbij er een risico schuilt dat het

afschalen van de organisatiekosten geen gelijke tred kan houden met de afnemende omzet.

Daarnaast speelt de coronapandemie nog altijd een rol. Het is lastig de effecten voor 2022 in te schatten. We zien tot nu toe een zeer grillig verloop in de instroom van cliënten. De door velen voorspelde boeggolf aan aanvragen is uitgebleven. Op basis van eerdere macroramingen van het CPB voor 2022 (ruim 13% meer bijstandsuitkeringen) zou ook de druk op schuldhulpverlening gaan toenemen, maar deze ramingen zijn inmiddels alweer naar beneden bijgesteld. Al met al veel onzekerheden, die een inschatting van de effecten in 2022 bemoeilijken.

Gemeentelijke Kredietbank (GKB) btw-risico voor schuldhulpverlening

Bij de GKB loopt een onderzoek of onderdelen van hun dienstverlening, met name bewindsvoering, belast moeten worden met btw. We zoeken uit of de uitvoering van deze activiteit onder de wettelijke taak voor schuldhulpverlening valt en daarmee een onbelaste activiteit is. Dit is een langlopend traject. Mocht uit het onderzoek blijken dat dit toch een btw-belaste activiteit is het onzeker of we deze extra btw-last kunnen terugvorderen via het btw-compensatiefonds voor gemeenten.

Financiële risico's Beschermd Wonen en Maatschappelijke Ondersteuning

Alle negen gemeenten in Drenthe waarvoor de gemeente Assen als centrumgemeente de uitvoering verzorgt voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen zijn overeengekomen om de regio Assen vanaf 2022 informeel te splitsen in twee regio's, Noordmidden Drenthe en Zuidwest Drenthe. We verdelen de centrummiddelen voor BW en MO over deze twee regio's volgens een eigen verdeelsleutel. Er zijn afspraken gemaakt over de maatschappelijke opvang aan de Havenkade in Assen om deze gezamenlijk in stand te houden tot 2024.

Voor Beschermd Wonen komt er landelijk per 2023 een nieuw objectief verdeelmodel voor de decentralisatie van BW naar alle gemeenten. De uitwerking van het nieuwe model is bekend .We gaan over een periode van 10 jaar van een historisch naar een objectieve verdeling en de verwachting is dat we in 10 jaar toegaan naar een licht nadeel. In hoeverre zich dit nadeel feitelijk voordoet is natuurlijk ook afhankelijk van de vraagontwikkeling de komende 10 jaar.

In verband met de overgang van een grote hoeveelheid klanten van BW naar Wlz (meer dan vooraf verwacht) is het onduidelijk welke financiële afrekening met het Rijk nog gaat plaatsvinden door middel van een uitname uit de integratie-uitkering. Onze eigen verwachting op dit moment is dat dit een (licht) positief risico bevat, maar we kunnen dat risico helaas niet kwantificeren. Zodra er meer duidelijkheid komt – op zijn vroegst verwacht bij de decembercirculaire 2021- dan ontvangt u hierover nadere informatie.

Overige financiële risico's zorgkosten en relatie met rijksmiddelen

In algemene zin is het goed om duiding te geven van de totale zorgkosten binnen de gemeente Assen (inclusief regionale middelen voor Beschermd Wonen): een afwijking van 1% ten aanzien van de begroting van ruim € 90 miljoen in 2022 leidt tot een afwijking in de kosten van € 900.000. Wij houden u zo goed mogelijk op de hoogte van de laatste inzichten in de ontwikkeling van de zorgkosten. Afwijkingen bij de jaarstukken van significante omvang in absolute zin kunnen wij niet uitsluiten.

Programma 5. Samen werken aan Assen

Risicovoorziening pensioenverplichtingen(oud-) wethouders

Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Pensioenaanspraken moeten we overdragen aan het door de voormalige wethouder gewenste pensioenfonds. Hiervoor moeten we een voorziening treffen waaruit ook de jaarlijkse pensioenuitkeringen van na 1 januari 2014 worden onttrokken. Jaarlijks maakt de Algemene Pensioen Groep (APG) een berekening van de actuariële bedragen voor de pensioenvoorziening, op basis waarvan de voorziening wordt geactualiseerd. Deze actuariele berekening is gebaseerd op de factoren rente, leeftijd en sterftekansen van de verzekerden. Fluctuaties in de rentestand zijn hierbij een risico omdat bij een daling van de rente de contante waarde hoger wordt met als gevolg dat voor het op peil houden van de voorziening een hogere toevoeging noodzakelijk is.

Programma 7. Vastgoed en grondbedrijf

Grondexploitaties

Risico's op grondexploitaties vangen we op binnen de reserves grondbedrijf. Jaarlijks maken we bij het opstellen van de begroting per exploitatiegebied een analyse van kosten, opbrengsten en risico's. Risico's die we cijfermatig niet hebben meegenomen in een calculatie onder onvoorzien, dekken we af door de weerstandsreserve binnen het grondbedrijf. De weerstandsreserve bepalen we rekenkundig op basis van de IFLO-norm (Inspectie Financiën Lagere Overheden) en onderbouwen we door risicoanalyses.

Duurzaamheidscentrum vochtproblematiek

In het duurzaamheidscentrum zijn problemen op het gebied van vocht doordat de luchtkanalen in de vloer deels zijn gevuld met water. Op dit moment onderzoeken we of dit komt door lekkages of door het grondwater en aan de hand daarvan kan de aannemer (deels) aansprakelijk worden gesteld. Naar verwachting zullen eind 2021 de problemen opgelost worden en zal bekend worden wie aansprakelijk is.

Verhoging Vereniging van Eigenaren (VVE)-bijdragen

Bij parkeergarage Triade, die onderdeel uitmaakt van een groot complex, is een nieuwe VVE-beheerder aangesteld en naar aanleiding daarvan zijn de onderhoudsvoorzieningen en meerjarenonderhoudsplannen nogmaals onder de loep genomen, hetgeen naar alle waarschijnlijkheid gaat resulteren in een hogere bijdrage aan de VVE.

Naast de VVE-bijdrage aan parkeergarage Triade is er nog een aantal gebouwen met een VVE waarin we deelnemen. Ook voor deze gebouwen verwachten we een verhoging van de VVE-bijdrage.

Programma 8. Algemeen financieel beleid

Gemeentefonds - Afnemende ruimte onder Btw-compensatiefonds-plafond

De omvang van het Btw-compensatiefonds is sinds een aantal jaren gemaximeerd. Onder- en overschrijding van dat maximum worden verrekend met het Gemeentefonds. In 2020 was er nog sprake van een onderschrijding van het plafond en dit had een positief effect op de Asser algemene uitkering. De coronapandemie heeft in 2020 invloed gehad op de economische ontwikkeling en we verwachten dat het beroep op het Btw-compensatiefonds lager ligt en dat er grotere ruimte onder het plafond zal zijn. Indien er in 2022 weer sprake zal zijn van economische groei dan zal het beroep op het fonds weer toenemen en daarmee zal de ruimte onder het plafond dalen. De actuele ruimte over 2020 kan dan omslaan in een overschrijding. Als die ontwikkeling zich voordoet resulteert dat in een daling van de uitkering en een afname van dekkingsmiddelen. De kans hierop en de mogelijke omvang van dit effect laten zich niet vooraf kwantificeren. Het plafond van het BCF voor de jaren 2020 en 2021 is bevroren. Met ingang van 2022 treedt de normale werkwijze weer in werking.

Rentebeleid Europese Centrale Bank (ECB)

Het bestuur van de ECB heeft het opkoopbeleid van staatsleningen met ingang van 2019 opnieuw opgestart en in de loop van 2020 zelfs verruimd. Dat beleid is gericht op verruiming van de geldhoeveelheid, het laag houden van het rentepeil en het stimuleren van de economische groei in de eurozone om de impact van de coronapandemie te verzachten is ook nu nog van toepassing. Naar verwachting stopt de ECB in maart 2022 met het pandemie-aankoopprogramma. De reguliere aankoopbeleid van de ECB zal naar verwachting blijven bestaan al zal het tempo lager liggen. De rente op de geld- en kapitaalmarkt was mede daardoor in 2021 nog steeds uitzonderlijk laag. Het is nog ongewis wat de effecten zijn voor het renteniveau 2022 en volgende jaren, en daarmee de gevolgen voor de financiering van gemeentelijke lasten en de omvang van de daaraan verbonden rentelasten.

Gemeentefonds - Onderuitputting Rijksuitgaven

Indien de rijksuitgaven lager zijn dan geraamde bedragen in de rijksbegroting 2021, dan heeft dat gevolgen voor de hoogte voor de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Deze zogenoemde onderuitputting werkt dan via de koppelingssystematiek negatief door naar het Gemeentefonds en naar de uitkeringen die gemeenten over 2022 uit het fonds ontvangen. Of en in welke mate er sprake zal zijn van onderuitputting in de rijksuitgaven 2021 zal voor het eerst zichtbaar worden bij de septembercirculaire 2021. De mogelijke omvang ervan is nog niet bekend en te kwantificeren.

Gemeentefonds - Herziening financiële verhouding

In het kader van de algehele herziening van de financiële verhouding zijn onderzoeken gestart naar de methodieken (maatstaven en clusters) die de hoogte en de verdeling van de algemene uitkering voor gemeenten bepalen. De invoering van deze algehele herziening stond gepland voor 2020 en zou oorspronkelijk in werking treden met ingang van het begrotingsjaar 2021. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in december 2020 in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat de invoering opnieuw wordt uitgesteld. Het voorziene invoeringsjaar is nu met ingang van het begrotingsjaar 2023. Onlangs is het aangepaste verdeelmodel gepubliceerd en ter advisering voorgelegd aan de Raad voor het Openbaar Bestuur en de VNG. Afhankelijk van deze adviezen zal een nieuw kabinet besluiten over de invoering van het verdeelmodel. Op basis van de nu voorliggende informatie zal Assen opnieuw nadeelgemeente zijn Het nadeel is naar verwachting € 18 per inwoner met ingang van 2023.

.....Kengetallen weerstandsvermogen

Tabel Weerstandsvermogen

per 1 januari 2022 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Bedrag
Weerstandscapaciteit (A)	40.281
Risico's (B)	20.830
Weerstandsvermogen absoluut (A-B)	19.451
Weerstandsvermogen ratio (A/B)	**1,9**

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het vrije deel in de algemene en bestemmingsreserves, onbenutte belastingcapaciteit en vrije ruimte in de begroting.

Weerstandsvermogen is het saldo van de beschikbare weerstandscapaciteit minus de benodigde weerstandscapaciteit voor risico's.

De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weer-standscapaciteit voor risico's.

De ratio voor het weerstandsvermogen bedraagt 1,9. Een ratio tussen de 1,0 en 1,4 wordt aangemerkt als voldoende en groter dan 1,4 als goed. Hieraan wordt dus voldaan. Voor het bepalen van de weerstandscapaciteit is een aantal componenten als pro memorie meegenomen waardoor de feitelijke weerstandscapaciteit nog iets hoger is.

Tabel Weerstandscapaciteit 2022

per 1 januari 2022 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Bedrag
Algemene reserve	16.820
Reserve weerstandsvermogen	11.000
Weerstandsreserve grondbedrijf	12.461
Bestemmingsreserves exclusief verplichtingen	pm
Stille reserves	pm
Onbenutte belastingcapaciteit	pm
Nieuwe beleidsruimte	pm
Totaal Weerstandscapaciteit	**40.281**

Tabel Risico's 2022

per 1 januari 2022 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Bedrag
Programma Werken in Assen	2.100
Programma Meedoen in Assen	3.000
Programma Samen werken aan Assen	-
Programma Vastgoed en grondbedrijf	12.586
Programma Algemeen financieel beleid	3.144
Totaal Risico's	**20.830**

Kengetallen financiële positie

(in %)

Omschrijving	Rekening 2020	Prognose 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Netto schuldquote	81%	102%	102%	107%	105%	103%
Netto schuldquote na correctie verstrekte leningen	79%	100%	100%	105%	102%	101%
Solvabiliteitsratio	31%	26%	24%	23%	23%	22%
Structurele exploitatieruimte	-1,4%	-3,2%	-1,6%	-0,5%	-0,6%	-0,7%
Grondexploitatie	6%	11%	10%	12%	9%	9%
Belastingcapaciteit	92%	92%	89%			

Bovenstaande kengetallen zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorgeschreven om inzicht te geven in de ontwikkeling van de financiële vermogenspositie.

De netto schuldquote geeft inzicht in de omvang van de netto schuldenlast ten opzichte van jaarlijkse baten. De ratio verslechtert als gevolg van toename van de schulden.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan en wordt bepaald als verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen. De ratio verslechtert als gevolg van lagere reserves en toename van de schulden.

Structurele exploitatieruimte geeft de structurele ruimte aan om de lasten te dragen. Deze wordt berekend als het saldo van structurele baten minus structurele lasten gedeeld door het totaal van de baten. De ratio verbetert aangezien de lasten en baten beter in evenwicht komen.

De ratio grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale jaarlijkse baten van de gemeente. De ratio verslechtert als gevolg van een toename van de bouwgrond in exploitatie.

De belastingcapaciteit laat zien hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Inleiding

De belangrijkste kapitaalgoederen van de gemeente bestaan uit wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud en worden geëxploiteerd.

Deze paragraaf biedt inzicht in de beleidskaders voor de instandhouding van de kapitaalgoederen.

Tabel 1 Onderhoudsniveaus

Beeldkwaliteit	Groen	Meubilair	Reiniging	Verharding	Civiele Kunstwerken
Centrum, Kloppend hart, oude centrum, centra	A	B	A	B	B
Wijken	B	B	B	B	B
Bedrijventerreinen	C	C	B	C	C
Buitengebied	C	C	B	C	C
Recreatief groot groen	C	C	B	C	C
Representatieve ontmoeting plekken, entree	B	B	B	B	B
Verbindingen en hoofdroutes	B	B	B	B	B

In de tabel is A het hoogste en D het laagste onderhoudsniveau

Algemene beleidskaders

Het beheer van de openbare ruimte is gericht op een minimaal acceptabele verzorging van gemeentelijke eigendommen en risicogestuurd beheer.

Groot onderhoud gebeurt conform de Agenda BOR: als er sprake is van een wettelijke verplichting, er bestuurlijke nalatigheid dreigt, de veiligheid naar algemene maatschappelijke maatstaven niet meer gewaarborgd is, als er exploitatietekorten of kapitaalverlies dreigt, of wanneer bij de uitvoering samengewerkt kan worden met andere partijen of projecten.

Wij hebben in de Agenda BOR (2017) de beeldkwaliteitsniveaus opnieuw vastgesteld voor de verzorging van de Openbare Ruimte (IBOR).

Financiële Kaders

De kosten van de instandhouding bestaan onder andere uit kosten voor onderhoud, kapitaallasten, beheer en exploitatielasten. De flexibiliteit in de onderhoudsbudgetten is beperkt, omdat onderhoud vroeg of laat altijd moet worden uitgevoerd om kapitaalverlies te voorkomen. Bovendien leidt achterstallig onderhoud over het algemeen tot meer kosten dan wanneer het onderhoud tijdig wordt gepleegd.

De hoogte van de budgetten is mede afhankelijk van de gekozen beeldkwaliteit. Hiervoor hebben wij diverse beheervisies opgesteld waarin beleidsdoelstellingen voor de diverse kapitaalgoederen zijn vastgesteld. In het vervolg van dit hoofdstuk is per soort kapitaalgoed op hoofdlijnen een relatie met de relevante beleidskaders gelegd.

Rioolbeheer en waterzuivering

Gerelateerd aan Programma Wonen in Assen

Beleid

In het in 2019 geactualiseerde en vastgestelde Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan Assen 2019-2024 hebben wij de gezamenlijke visie en ambities van de gemeente en de waterschappen op het gebied van water in relatie tot ruimtelijke ordening vastgelegd.

Om een goed inzicht, afstemming met andere belangen en prioritering te krijgen is een voortschrijdende planning nodig. Daarbij kijken wij steeds vier jaar vooruit met een doorkijk naar de werkvoorraad daarna (vijf tot zes jaar). Wij maken een integrale afweging voor de prioritering van de projecten die voortkomen uit einde van de levensduur en slijtage van de inrichting, maatschappelijke vragen en bijvoorbeeld functiewijzigingen. De planningen worden afgestemd op de programma's van Gebiedsgericht Werken/Mijn Buurt Assen (GGW).

Financiën

De uitgaven met betrekking tot de riolering worden gedekt door inkomsten uit de rioolheffing. De kosten van vervanging van rioleringen zijn geactiveerd. Daarnaast is een onderhoudsvoorziening beschikbaar. De stand van de voorziening is eind 2020 € 7,1 miljoen en is op een voldoende niveau.

Afwijkingen en risico's

In het rioolbeheer zijn geen afwijkingen in kwaliteitsniveau, financiën en/of risico's door achterstallig onderhoud en dergelijke geconstateerd. Dit geldt ook voor de gemeentelijke waterwegen. Riolen zijn op middellange termijn aan vervanging toe.

Groenbeheer

Gerelateerd aan Programma Wonen in Assen

Beleid

De Groenstructuurvisie en Het Groene Frame zijn toetsingskaders voor de ontwikkeling van ruimtelijke plannen en de basis voor het ontwikkelen van groenplannen. Ook is de Groenstructuurvisie onze kapstok voor het opstellen van de Groenbeheervisie. Deze geeft algemene kaders voor het beheer van het openbaar groen en richtlijnen voor het dagelijks onderhoud. Verder staan hierin de uitgangspunten voor het opstellen van gebiedsgerichte beheerplannen. De kwaliteitsniveaus voor het beheer zijn vastgesteld.

Ons Stedelijk speelbeleidskader geeft de kaders en ambities voor het buitenspelen in Assen voor de lange termijn. Bij einde levensduur wordt het speeltoestel weggehaald en niet vervangen.

Met inzet van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt houden we het onderhoudsniveau van ons groen op peil. Burgers en instellingen kunnen zelf zorgen voor een 'plus' op het onderhoudsniveau van het groen in hun omgeving. Deze uitgangspunten voor de verzorging en de verzorgingsniveaus van de openbare ruimte zijn in de Agenda BOR vastgelegd.

Financiën

Het huidige budget is voldoende toereikend voor regulier beheer op basis van de afgesproken kwaliteitsniveaus. Er is budget beschikbaar voor het renoveren of vervangen van verouderde groenvakken. Er is geen budget voor vervanging van grote boomstructuren. Wanneer er uitbreidingen van areaal plaatsvinden, worden zoals afgesproken in de Agenda BOR de beheerbudgetten vooraf geregeld.

Afwijkingen en risico's

Het is nog niet duidelijk of het budget voor groenrenovaties toereikend is om alle vervangingen die nodig zijn te kunnen uitvoeren.

Begraven

Gerelateerd aan Programma Wonen in Assen

Beleid

Doel is het zorgen voor kwalitatief goed begraven op korte en lange termijn, het waarborgen van de begraafcapaciteit, het bieden van kwalitatief goede begraafplaatsen en het op peil houden van de bijdrage die de begraafplaatsen leveren aan de groene kwaliteit van Assen. Het begraven moet voldoen aan de Wet op de Lijkbezorging. Het groenbeheer en het padenonderhoud op de begraafplaatsen voldoen aan de afgesproken IBOR-kwaliteitsniveaus.

Financiën

De beschikbare middelen zijn op voldoende niveau om het onderhoud uit te voeren. Om het begraven binnen Assen betaalbaar te houden is afgezien van het doorvoeren van kostendekkende tarieven.

Afwijkingen en risico's

Er is geen sprake van bijzondere risico's.

Wegbeheer

Gerelateerd aan Programma Wonen in Assen

Beleid

Het dagelijks beheer vindt plaats op basis de vastgestelde beeldkwaliteit voor de verzorging en functioneel in stand houden van straten en wegen. Het onderhoud is gebaseerd op de Agenda BOR en de principes van risico gestuurd beheer. Het onderhoud is gericht op het behoud van de verkeersveiligheid, duurzaamheid, comfort en aanzien.

Het plannen van groot onderhoud en wegreconstructies vindt plaats op basis van resultaten van globale visuele weginspecties, restlevensduur onderzoeken, maatregeltoetsen en technische metingen. Bij de planning wordt voortdurend afgestemd met (geplande) rioleringsprojecten, ontwikkelingsplannen, verkeerskundige projecten en projecten vanuit gebiedsgericht werken.

Wij maken een integrale afweging van de prioritering van de voorkomende projecten die voortkomen uit einde levensduur van de wegen, maatschappelijke vragen en functiewijzigingen van de openbare ruimte.

In het meerjarenprogramma kijken wij volgens de beleidslijn van de Agenda BOR vijf jaar vooruit met een doorkijk naar het beschikbaar budget op de middellange termijn.

Financiën

De kaders van de Agenda BOR geven inzicht in de werkwijze en financiering van het beheer en onderhoud van verhardingen. De financiering van groot onderhoud komt ten laste van de exploitatie. Mocht in een bepaald jaar incidenteel de lasten hoger zijn dan wordt deze overschrijding incidenteel gedekt uit de reserve straten en wegen. Het saldo van de reserve is eind 2020 € 4,4 miljoen.

De financiering van herinrichtingsprojecten bij einde levensduur worden volgens de BBV in de investeringsstaat opgenomen volgens de Nota Kapitaalsgoederen.

Afwijkingen en risico's

Het risicogestuurd beheer kan mogelijk leiden tot een plaatselijke kwaliteitsvermindering, waardoor een verhoogd veiligheidsrisico voor weggebruikers en verkeersdeelnemers kan optreden. De noodzaak tot het uitvoeren van groot onderhoud en reconstructies in de oudere woonwijken neemt toe, waardoor de druk op de algemene middelen in de toekomst gaat toenemen.

Overige infrastructuur

Gerelateerd aan Programma Wonen in Assen

Beleid

Het onderhoud is met name gericht op het behoud van de verkeersveiligheid, duurzaamheid, comfort en aanzien. Het groot onderhoud en vervanging vinden plaats aan de hand van conditiemetingen en technische inspecties en zijn gebaseerd op het behoud van de verkeersveiligheid en duurzaamheid (voorkomen kapitaalvernietiging).

Om een goed inzicht, afstemming met andere belangen en prioritering te krijgen is een voortschrijdende planning nodig. Daarbij kijken wij steeds tien jaar vooruit. Wij maken een integrale afweging voor de prioritering van de projecten die voortkomen uit einde van de levensduur en slijtage van de inrichting, maatschappelijke vragen en functiewijzigingen. De planningen zijn afgestemd op de planningen van Gebiedsgericht Werken (GGW), zoals beschreven is in de Agenda BOR.

Financiën

De beheerplannen geven inzicht in de werkwijze en financiering van het dagelijks onderhoud van de overige infrastructuur. In de productbegroting van overige infrastructuur zijn de vervangingsinvesteringen vanwege einde levensduur opgenomen. De stand van de voorzieningen voor groot onderhoud van kunstwerken is geactualiseerd. De stand van de voorziening is eind 2020 € 3 miljoen en is hiermee toereikend.

Afwijkingen en risico's

Als beheerder worden maatregelen genomen om de openbare ruimte veilig te houden. Hierdoor neemt de druk op de middelen voor het dagelijks beheer toe. Dit kan betekenen dat sommige werkzaamheden of vervangingsprojecten pas in een later stadium kunnen worden uitgevoerd. Tegelijkertijd werken we aan het verbeteren van de efficiency zodat we meer realiseren met de beperkte middelen. Hetgeen in lijn is met de Agenda BOR.

Maatschappelijk Vastgoed

Gerelateerd aan Programma Vastgoed en Grondbedrijf

Beleid

Bij de inzet van gemeentelijke gebouwen voor beleidsdoelen kijkt de gemeentelijke organisatie kritisch naar effectiviteit en efficiëntie. Een betere bezetting van gebouwen door bijvoorbeeld multifunctioneel gebruik kan daardoor leiden tot een kleinere vastgoedportefeuille.

Onderhoudsvoorziening

Het vastgoed van de gemeente (met uitzondering van gebouwen in het grondbedrijf) heeft een redelijke conditie; niveau 3 van de NEN 2767. Hiervoor is gekozen om veiligheidsredenen en ter voorkoming van meerkosten van te grote degeneratie van gebouwen (bijvoorbeeld vervolgschades van lekkages).

Op basis van dit conditieniveau wordt éénmaal per drie jaar een inspectie gedaan van de gebouwen waarna een meerjaren onderhoudsplanning kan worden gemaakt. Op basis van deze onderhoudsplanning is een meerjaren investeringsplanning gemaakt die jaarlijks wordt herijkt als daar aanleiding voor is. De meerjaren investeringsplanning is de basis voor de onderhoudsvoorziening en de berekening van de benodigde stortingen in de onderhoudsvoorziening.

Uitgangspunt is dat de onderhoudskosten in de onderhoudsvoorziening worden gereserveerd tot het gebouw, of een specifiek omschreven gebouwonderdeel, is afgeschreven. Nadat een gebouw (of gebouwonderdeel) is afgeschreven worden investeringen geactiveerd en ontstaat er een activastaat conform de componentenmethode. Als de investering lager is dan € 25.000 wordt deze eenmalig afgeboekt.

In 2020 heeft een nieuwe inspectie van alle gebouwen plaatsgevonden en dit heeft geresulteerd in een nieuwe meerjaren onderhoudsplanning welke ten grondslag ligt aan de onderhoudsvoorziening. De resultaten zijn opgenomen in de begroting van 2021.

Tabel budgetten onderhoud kapitaalgoederen

(bedragen x € 1.000)

Categorie/product/jaar	Begroting 2021	Begroting 2022	Mjp 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
Categorie Rioolbeheer					
Riolering beheer en onderhoud	2.762	2.796	2.858	2.960	3.040
Watergangen	485	506	512	504	506
Waterwegen	170	186	188	193	195
Totaal Rioolbeheer	**3.417**	**3.488**	**3.558**	**3.657**	**3.741**
Categorie Groenbeheer					
Plantsoenen	2.184	2.263	2.302	2.320	2.332
Bossen en natuurterreinen	166	370	377	381	387
Kinderboerderijen	48	58	59	59	59
Speelterreinen	220	230	276	275	268
Totaal Groenbeheer	**2.618**	**2.921**	**3.014**	**3.035**	**3.046**
Begraven	**181**	**181**	**182**	**181**	**166**
Maatschappelijk vastgoed	**26.225**	**26.832**	**27.564**	**28.101**	**2.843**
Wegen	**2.345**	**2.504**	**2.762**	**2.829**	**2.911**
Categorie overige infrastructuur					
Bermen	18	18	18	18	18
Schoonhouden openbare ruimte	571	503	517	525	534
Verkeersregelingen	289	362	373	381	382
Kunstwerken	1.388	1.301	1.311	1.336	1.354
Klein Straatmeubilair	19	19	19	19	19
Openbare verlichting	836	874	886	895	906
Totaal overige infrastructuur	**3.121**	**3.077**	**3.124**	**3.174**	**3.213**
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	**37907**	**39.003**	**40.204**	**40.977**	**15.920**

Tabel Beleidsdocumenten

Documentnaam / jaar/categorie	vastge-steld	wegen	overige infra	riolering	groen	begraven	gebouwen
Uitvoeringsplan verhardingen	2014	✓					
Versnelde verduurzaming openbare verlichting	2017		✓				
Beheersplan kunstwerken	2011		✓				
Beleidsplan graffiti en wildplakken	2011		✓				
Beleids- en beheersplan verkeersregelinstallaties	2013		✓				
Gemeentelijke Rioleringsplan Assen (GWRP 2019-2024)	2019			✓			
Beheer van het openbaar vaarwater in Assen 2008-2013	2008			✓			
Groenstructuurvisie	2006				✓		
Groenbeheervisie	2008				✓		
Beleidsnota Natuur- en milieueducatie	2009				✓		
Stedelijk speelbeleidskader	2009				✓		
Het Groene Frame	2009				✓		
Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen	2014					✓	
Beleidsnota gemeentelijke begraafplaatsen	2007					✓	
Agenda BOR	2017	✓	✓		✓		
Inrichtings- en beheerplan De Boskamp	2011					✓	
Beleidsnota Historie en toekomst Noorder- en Zuiderbegraafplaats + lijst cultuurhistorisch waardevolle monumenten	2010					✓	
Vastgoed met rendement 2016	2016						✓
Kaderbrief 2019 (onderdeel bezuinigingen)	2019	✓	✓	✓	✓		✓

4. Financiering

4.1 Treasurybeleid

Uitvoering treasurybeleid

We voeren in 2022 het gemeentelijk treasurybeleid uit binnen de kaders van wet- en regelgeving en de eigen beleids- en werkafspraken. We werken met en binnen de kaders van de Wet Fido en het gemeentelijke treasurystatuut. De uitvoering van de treasurytaken zijn, om kwetsbaarheid te voorkomen, kennis te verbreden en te delen belegd bij het treasuryteam.

We zorgen voor voldoende liquiditeit en solvabiliteit zodat we zowel op korte als op de langere termijn aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen. We bewaken de houdbaarheid van onze schuldpositie. We benutten kansen om de gemeentelijke schuldpositie en de rente- en aflossingsverplichtingen te verlichten. We trekken alleen dan externe financieringsmiddelen aan als dat met het oog op de uitoefening en financiering van de publieke taak noodzakelijk is.

Ontwikkeling van de schuldpositie

De omvang van de vaste schuld van de gemeente neemt in 2022 als gevolg van reguliere aflossing met € 35,5 miljoen af ten opzichte van 2021. De gemeentelijke leningenportefeuille omvat begin 2022 in totaal 24 langlopende leningen met een gezamenlijke omvang van € 232,7 miljoen. We houden er in de ramingen rekening mee dat we in 2022 voor € 55 miljoen aan financieringsmiddelen moeten aantrekken om geplande investeringen te financieren en de aflossingen op de bestaande leningen te herfinancieren.

We stemmen omvang en samenstelling van de in 2022 aan te trekken financieringsmiddelen zo goed mogelijk af op feitelijke liquiditeitsbehoefte en houden daarbij rekening met de ontwikkeling van de financieringspositie op korte en lange termijn. Voor invulling maken we zowel gebruik van de kredietfaciliteiten van de Bank Nederlandse Gemeenten als van in looptijd variërende kort- en langlopende geldleningen. Ook de actuele rente op de geld -en kapitaalmarkt speelt daarbij een rol.

.

Tabel 1 Ontwikkeling schuldpositie

(in € x miljoen)

Omschrijving / ultimo jaar	2018	2019	2020	2021	2022
Omvang vaste schuld	200,2	221,8	242,1	232,7	252,2
Omvang vlottende schuld	20,0	20,0	0	p.m.	28,0

4.2 Rentebeleid

Algemene beleidslijnen

Ons rentebeleid is gestoeld op duurzaamheid, financiële stabiliteit en op het voorkomen van budgettaire schommelingen in de gemeentelijke financiële huishouding. Het interne rentebeleid en het daaraan gekoppelde renteomslagstelsel voldoen aan de voorschriften en bepalingen uit het BBV.

Renteverwachting (rentevisie)

De ontwikkelingen van de rente op de geld- en kapitaalmarkt blijven we volgen. Wij verwachten niet dat het monetaire beleid van de ECB op korte termijn zal wijzigen. De rentetarieven blijven daarmee ongekend laag.

Rentemaatregelen

De in de 'notitie Rente' van de commissie BBV genoemde richtlijn met betrekking tot de interne rekenrente is gehanteerd voor het bepalen van het gemiddelde rentepercentage. Voor 2022 hanteren we de volgende rentetarieven.

Tabel 2 Rentetarieven 2022

(in %)

omschrijving/begrotingsjaar	2020	2021	2022
Calculatierente interne financiering	1,8%	1,8%	1,8%
Calculatierente externe financiering tot kasgeldlimiet	-0,3%	-0,3%	0,5%
Calculatierente externe financiering boven kasgeldlimiet	-,06%	1,8%	1,8%
Indexatie amortisatie reserves algemene dienst	1,8%	1,8%	1,8%
Indexatie overige reserves	0,0%	0,0%	0,0%
Rente grondexploitatie	1,13%	1,0%	1,0%
Calculatierente interne doorbelasting	1,8%	1,8%	1,8%

4.3 Financieringsbehoefte

De totale gecalculeerde financieringsbehoefte voor 2022 is € 83,2 miljoen.

Bij het bepalen van de financieringsbehoefte voor 2022 hebben we rekening gehouden met de investeringen die voor komend jaar gepland zijn. En we werken binnen de kaders van het BBV.

Financieringsbehoefte 2022

(bedragen x € 1,0 miljoen)

Te financieren activa	**Bedrag**
Algemene dienst	448,7
Grondexploitaties	33,6
Totaal te financieren activa	**482,3**

Beschikbare financieringsmiddelen	**Bedrag**
Vaste geldleningen	232,8
Kortlopende geldleningen	-
Reserves en voorzieningen algemene dienst	119,3
Reserves en voorzieningen grondexploitaties	33,8
Transitoria	13,2
Totaal beschikbare financieringsmiddelen	**399,1**

Gecalculeerde financieringsbehoefte	**83,2**

4.4 Rentekosten en -toerekening

Rentebegroting

De interne rekenregels zijn afgestemd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Die schrijven voor dat de gemeente bij de bepaling van het rente-omslagpercentage moet uitgaan van het gewogen gemiddelde van de rente, dat de gemeente betaalt voor de lopende geldleningen. Het gaat dan zowel om de vaste geldleningen (looptijd van één jaar of langer) als om kasgeldleningen (looptijd van minder dan één jaar).

Daarnaast wordt rente gecalculeerd over de eigen financieringsmiddelen. Dat is een eigen beleidskeuze. Het totaal van de rentekosten wordt via de omslagmethodiek toegerekend aan gemeentelijke producten en diensten. Voor 2022 is de rente-omslag bepaald op 1,8 %.

De voor 2022 geraamde rentetarieven, de voor het komende jaar gecalculeerde financieringsbehoefte en het voor de interne verdeling van de rente te hanteren omslagpercentage resulteren voor 2022 in de hiernavolgende rentebegroting:

Tabel 3 Rentebegroting 2022

(in € x 1.000)

	Resultaat 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten			
Rente vaste geldleningen	3.562	3.606	4.076
Rente reserves en voorzieningen	3.284	2.747	2.756
Rente kortgeld financiering	-71	640	140
Rente grondbedrijf	604	508	521
Overige rente	109	109	18
Vergoedingsrente gemeentelijke heffingen	2	0	0
Voordeel renteomslag	703	665	876
Totaal lasten	**8.192**	**8.275**	**8.387**
Baten			
Rente geldleningen uitgegeven (u.g)	0	0	0
Rente overtollige financieringsmiddelen	0	0	0
Rente grondexploitatie	831	709	858
Rente investeringen	7.361	7.565	7.529
Bouwrente	0	0	0
Nadeel renteomslag	0	0	0
Totaal baten	**8.192**	**8.275**	**8.387**

Rentetoerekening

De begrotings- en verantwoordingsvoorschriften schrijven voor dat gemeenten de wijze waarop ze de rentelasten aan de gemeentelijke producten, programma's en projecten toerekenen in de begroting en in de jaarrekening zichtbaar maken.

Tabel 4 Renteschema 2022

(bedragen in € x 1.000 of percentage in %)

	Bedrag of percentage
Omschrijving	
Externe rentelasten langlopend	4.075,5
Externe rentelasten kortlopende leningen	140,3
Agio	18,0
Rente grondbedrijf	-337,0
Totaal externe rentelasten toe te rekenen aan activa (A)	**3.896,8**
Totaal vreemd vermogen lang	252,2
Totaal vreemd vermogen kort	28,0
Totaal vreemd vermogen (geldleningen) (B)	**280,2**
Gemiddeld percentage vreemd vermogen (A/B)	1,39%

Omschrijving	Omvang reserves	Rente tegen voorcalc Rentetarief
Totaal reserves	128.827	2.318,8
Totaal werkelijke voorzieningen	24.310	437,6
Totaal rente over eigen financieringsmiddelen (C)	**153.137**	**2.756,6**
Totaal maximaal toe te rekenen rente aan taakvelden (D (A+C))		6.653,3
Toegerekende rente aan activa op basis van voorcalculatorisch rentepercentage aan taakvelden (E)		7.528,7
Afwijking toegerekende rente aan taakvelden ten opzichte van de werkelijk gemiddelde rente (F (E-D))		875,4
Procentuele afwijking ten opzichte van de geboekte rente (G (F/D)		13,16%
Norm conform BBV		25,00%
Procentuele ruimte ten opzichte van de norm		**11,84**

4.5 Risicobeheer

Wettelijke normen

Om risico's en ongewenste budgettaire effecten van rentefluctuaties te beperken kent de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) een tweetal normen waar gemeenten zich in de uitvoering van het treasurybeleid aan dienen te houden. Dat zijn de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Daarnaast stelt de wet, eveneens met het oog op risicobeheersing, beperkingen aan het extern beleggen van overtollige financieringsmiddelen. Die liggen vast in de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden. Met ingang van 1 juli 2021 is het percentage schatkistbankieren gewijzigd van 0,75% in 2% van de begrotingsomvang.

Tabel 5 Renterisiconorm en kasgeldlimiet

(bedragen in percentage of in € x 1 miljoen)

Norm	Percentage	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Renterisiconorm	20,0	63,7	61,2	65,0
Kasgeldlimiet	8,5	27,1	26,0	27,6
Schatkistbankieren	2,0	2,4	2,3	6,5

Berekening renterisiconorm 2022

De renterisiconorm is het bedrag dat de gemeente in een jaar maximaal mag (her)financieren. Dit om te voorkomen dat er in enig jaar een te grote concentratie van aflossingen en renteherzieningen op lopende leningen plaatsvindt en om grote schommelingen in de jaarlijkse rentekosten tegen te gaan.

Het renterisicobedrag wordt op basis van de Wet Fido berekend als de som van de renteherzieningen en de aflossingen. Het totale renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20 % van het begrotingstotaal. Voor het begrotingsjaar 2022 bedraagt de norm € 65,0 miljoen. Uit de onderliggende berekening blijkt dat het renterisico in de leningenportefeuille in 2022 goed is gespreid en er de komende jaren sprake is van voldoende ruimte onder de norm.

Tabel 6 Renterisiconorm 2022

(in € x 1 miljoen)

Norm	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Renteherziening			
Aflossingen	29,5	28,5	35,5
Totaal renterisico	29,5	28,5	35,5
Renterisiconorm	63,7	61,2	65,0
Ruimte onder de norm	34,2	32,7	29,5
Overschrijding norm			

Kasgeldlimiet 2022

De kasgeldlimiet voor 2022 is € 27,6 miljoen.

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de netto kortlopende schuld van de gemeente. Hij geeft het volume aan dat de gemeente maximaal mag invullen met geldleningen met een looptijd korter dan 1 jaar. Het maximum bedraagt 8,5 % van het begrotingstotaal.

De gemeente mag de kasgeldlimiet niet meer dan drie achtereenvolgende kwartalen overschrijden. Als die situatie zich voordoet moet de gemeente de provincie daarover informeren en een plan aanbieden waarin wordt aangegeven hoe en op welke termijn weer aan de kasgeldlimiet wordt voldaan. We maken bij de voorziening in de dagelijkse financieringsbehoefte zo optimaal mogelijk gebruik van de gunstige rentestanden op de geld- en/of de kapitaalmarkt.

Schatkistbankieren 2022

Invoering van het schatkistbankieren beperkt de eigen beleggingsmogelijkheden van de gemeente. Als er sprake is van overtollige financieringsmiddelen waarvan de omvang uit gaat boven het wettelijk vastgestelde drempelbedrag dan worden die middelen door het Rijk afgeroomd ten gunste van de 'schatkist' bij het Ministerie van Financiën.

De wettelijke limiet is met ingang van 1 juli 2021 2,0 % van het gemeentelijk begrotingstotaal. Op basis van de norm is voor Assen in 2022 een drempelbedrag van toepassing van € 6,5 miljoen. Derhalve een toename van € 4,2 miljoen. Het treasurybeleid is gericht op voorkoming van overliquiditeit. We zijn daarin echter ook afhankelijk van omvang en verloop van inkomende geldstromen. Hierdoor kan schatkistbankieren niet volledig op voorhand worden uitgesloten.

Kredietrisico

Assen voert een terughoudend beleid met betrekking tot het verstrekken van geldleningen aan en garantstelling ten behoeve van derden. Dit is alleen aan de orde als met het verstrekken van een geldlening of een garantie een publiek belang gediend is en vaststaat dat belang ook als zodanig door uw raad wordt erkend.

Daarnaast zal de geldlening of de garantstelling met voldoende zekerheden bijvoorbeeld in de vorm van vestiging van het recht van hypotheek of pandrecht, geborgd moeten zijn zodat rente, aflossing en/of terugbetaling veilig zijn gesteld.

Tabel 6 Overzicht aan derden verstrekte geldleningen 2022

(in x € 1.000 of %)

Kredietnemer	Risico/zekerheid	Schuld restant	% totaal
Startersleningen Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	De ingelegde gelden komen terug via het revolvingssysteem.	3.032	46,3
Zonneleningen Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	De ingelegde gelden komen door tijdsverloop in de vorm van aflossing terug.	956	14,6
Enexis Holding BV	De ingelegde gelden komen door tijdsverloop in de vorm van aflossing terug.	1.900	29,0
Hypothecaire leningen voor aankoop woning Gemeentelijk personeel	Recht van hypotheek	165	2,5
Totaal aan derden verstrekte geldleningen		6.053	100

5. Bedrijfsvoering

Algemeen

De bedrijfsvoeringsparagraaf geeft aanvullende informatie op het programma bedrijfsvoering.

Uitgangspunten

De loonsomraming voor 2022 hebben we gebaseerd op de in de Programmabegroting 2021 vastgestelde formatie en op verdere afzonderlijke besluitvorming op de formatie in 2021 met doorwerking naar 2022. Verder hebben we rekening gehouden met voorgenomen beleidsmaatregelen met formatieve consequenties voor 2022. Vertrekpunt voor de loonsom is het salarispeil van februari 2021. Onderhandelingen over een nieuwe cao-gemeenten met ingang van 2021 zijn gestart maar hebben nog niet geleid tot een overeenkomst. Als uitgangspunt voor de begroting 2022 hebben wij een stijging van 2,0% met ingang van 2021 aangehouden. In de begroting 2022 en de meerjarenprognose 2023 tot en met 2025 hebben we rekening gehouden met een verwachte loonontwikkeling van 1,5 %.

Het ABP-herstelplan is in uitvoering. Dat heeft de afgelopen jaren geresulteerd in extra premiestijgingen. Of dit per 1 januari 2022 opnieuw gaat gebeuren is nog niet bekend. Daarom zijn we in de ramingen uitgegaan van een opwaarts effect op de loonsom van circa 1,0% ten opzichte van februari 2021.

Verder hebben we rekening gehouden met de gevolgen van jaarlijkse periodieke verhogingen (salaristreden tot maximum van de schaal is bereikt) en het persoonsgebonden budget van € 480 per fte. Voor vergoedingen en toelagen aan het personeel is een (gemiddeld) bedrag van € 126 per fte beschikbaar. Naast de loonsom is voor beheerskosten binnen de bedrijfsvoering een aantal normbedragen van toepassing. Zo bedraagt het budget voor vorming en opleiding 1,38 % van de loonsom. Voor de overige personeelskosten per team, zoals teamdagen, is gerekend met een bedrag van € 254 per fte.

De toegepaste prijsindex op de prijsgevoelige bedrijfsvoeringsbudgetten bedraagt 2,1 %. Voor de prognoses 2023-2025 hebben we als aanname rekening gehouden met een prijsontwikkeling van 1,9 % in 2023, 1,6 % in 2024 en1,6% in 2025.

Kosten Bedrijfsvoeringen

De kosten van de bedrijfsvoering bestaat uit twee delen: de kosten van het primair proces en de kosten van overhead. Personeelskosten van medewerkers en overige kosten die direct verband houden met de voorbereiding en uitvoering van het beleid worden rekenen we tot het primaire proces.

Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces rekenen we tot de overhead. Deze kosten bestaan uit alle loonkosten van de zogenaamde PIOFACH-functies (Personeelszaken, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting), ict-kosten, huisvestingskosten, uitbestedingskosten bedrijfsvoering en rentekosten die niet zijn toe te rekenen aan het primaire proces.

Om inzicht te geven in de kosten van de bedrijfsvoering hebben wij tabellen opgenomen die inzicht geven in de totale kosten van de bedrijfsvoering met daarbij een toelichting op de mutaties. Daarnaast zoomen we in op de specifieke ontwikkelingen in kosten van het primaire proces en de kosten van de overhead.

Middeleninzet bedrijfsvoering

Tabel 1 Middelen bedrijfsvoering

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Verschil in €	Verschil in %
Personeelskosten	49.071	50.116	53.390	-3.274	6%
Beheerkosten	7.632	8.285	8.554	-269	3%
Kapitaallasten	1.988	2.476	2.614	-138	5%
Variabele doorbelastingen	294	0	0	0	-
Totaal lasten	58.985	60.877	64.558	-3.681	6%
Inkomsten uit detachering van medewerkers	637	966	979	13	1%
Overige inkomsten bedrijfsvoering	1.429	719	733	14	2%
Toerekening bv-kosten projecten en grondexploitatie	6.686	7.008	6.851	-157	-2%
Totaal baten	8.752	8.693	8.563	-130	-2%
Totaal middelen bedrijfsvoering	**50.233**	**52.184**	**55.995**	**-3.811**	**7%**

Directe bedrijfsvoering en ondersteuning

..... Kosten directe bedrijfsvoering en kosten ondersteuning (overhead) .....

Tabel 2 Kosten directe bedrijfsvoering

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Verschil in €	Verschil in %
Personeelskosten	30.867	32.539	34.882	-2.343	7%
Beheerkosten	4.906	5.379	5.589	-210	4%
Kapitaallasten	1.208	1.608	1.708	-100	6%
Inkomsten bedrijfsvoering	-1.164	-719	-733	14	2%
Toerekening bv-kosten projecten en grondexpl.	-3.897	-4.302	-4.206	-96	-2%
Totaal kosten directe bedrijfsvoering	**31.920**	**34.505**	**37.240**	**-2.735**	**7%**

Tabel 3 Kosten ondersteuning (overhead)

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Verschil in €	Verschil in %
Personeelskosten	18.204	17.577	18.508	-931	5%
Beheerkosten	3.020	2.906	2.965	-59	2%
Kapitaallasten	780	868	906	-38	4%
Inkomsten ondersteuning	-902	-966	-979	13	1%
Toerekening bv-kosten projecten en grondexpl.	-2.789	-2.706	-2.645	-61	-2%
Totaal kosten ondersteuning	**18.312**	**17.679**	**18.755**	**-1.076**	**6%**

Tabel 4 Specificatie kosten overhead

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Verschil in €	Verschil in %
Management	4.145	3.719	3.626	93	-3%
Dienstverlening	560	579	589	-10	2%
Financiën	2.426	2.374	2.367	7	0%
P&O / HRM	1.507	1.928	1.833	95	-5%
Inkoop	295	503	589	-86	15%
Communicatie	445	455	457	-2	0%
Informatiemanagement	534	561	887	-326	37%
Juridische zaken	864	847	846	1	0%
Bestuurszaken/-ondersteuning	943	725	994	-269	27%
Informatievoorz. en Automatisering (ICT)	6.076	6.316	6.647	-331	5%
Facilitaire zaken en huisvesting	4.888	1.995	2.014	-19	1%
Gegevensbeheer en Informatievoorziening	784	392	608	-216	36%
Managementondersteuning	847	957	922	35	-4%
Totaal	24.312	21.351	22.379	-1.028	5%
Toerekening kosten overhead aan derden	-902	-966	-979	13	1%
Toerekening aan projecten en grondexploitatie	-2.789	-2.706	-2.645	-61	-2%
Totaal overhead	20.621	17.679	18.755	-1.076	6%
Progr. Vastgoed en Grondbedrijf (huisvesting)	2.309	0	0	0	-
Totaal overhead programma Bedrijfsvoering	**18.312**	**17.679**	**18.755**	**-1.076**	**6%**

Tabel 5 Toerekening kosten Bedrijfsvoering

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Verschil in €	Verschil in %
Lasten					
Directe taken	36.981	39.526	42.179	-2.653	6%
Overhead	22.003	21.351	22.379	-1.028	5%
Lasten programma Bedrijfsvoering	58.984	60.876	64.558	-3.682	6%
Baten					
Derden	2.066	1.685	1.712	27	2%
Projecten en investeringen	6.686	7.008	6.851	-157	-2%
Baten programma Bedrijfsvoering	8.752	8.693	8.563	-130	-2%
Totaal toerekening	**50.233**	**52.183**	**55.995**	**-3.812**	**0**

Personeelsformatie

Tabel 6 Personeelsformatie

Omschrijving	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Verschil in fte	Verschil in %
Bedrijfsvoering algemeen	629	645	656	11	2%
Totale formatie	**629**	**645**	**656**	**11**	**2%**

Tabel 7 Formatie behorende tot de overhead (fte's)

(aantal fte)

Omschrijving	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Verschil in fte	Verschil in %
Management	30	31	31	0	1%
Financiën	24	24	25	1	4%
P&O / HRM	11	12	11	-1	-11%
Inkoop	7	6	7	1	15%
Communicatie	8	7	6	0	-7%
Informatiemanagement	6	9	11	2	17%
Juridische zaken	8	10	9	-1	-10%
Bestuurszaken/-ondersteuning	8	8	11	3	25%
Informatievoorz. en Automatisering (ict)	34	33	33	1	2%
Facilitaire zaken en huisvesting	11	11	10	-1	-10%
DIV	7	5	7	3	34%
Managementondersteuning	12	14	14	0	0%
Totale overhead	**167**	**168**	**174**	**6**	**4%**

Tabel 8 Personele inzet 2022 op taakvelden

Hoofdtaakveld / Taakveld	uren (x € 1.000)	fte's
Bestuur en ondersteuning		
Bestuur	6	4,11
Burgerzaken	78	54,61
Overhead	256	180,22
OZB woningen	2	1,65
OZB woningen niet woningen	2	1,65
Overige baten en lasten	0	0,33
Totaal Bestuur en ondersteuning	345	242,73
Veiligheid		
Crisisbeheersing en brandweer	6	4,40
Openbare orde en veiligheid	14	9,74
Totaal Veiligheid	20	14,14

Hoofdtaakveld / Taakveld	uren (x € 1.000)	fte's
Verkeer, vervoer en waterstaat		
Verkeer en vervoer	45	32,04
Parkeren	18	12,66
Recreatieve havens	0	0,00
Economische havens en waterwegen	1	0,71
Openbaar vervoer	0	0,02
Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	65	45,44
Economie		
Economische ontwikkeling	12	8,74
Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	5	3,65
Totaal Economie	18	12,39
Onderwijs		
Onderwijshuisvesting	13	9,33
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	13	9,13
Totaal Onderwijs	26	18,46
Sport, cultuur en recreatie		
Sportbeleid en activering	4	2,80
Sportaccommodaties	7	5,25
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	8	5,41
Musea	0	0,26
Cultureel erfgoed	0	0,08
Media	1	0,57
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	80	56,66
Totaal Sport, cultuur en recreatie	100	70,25
Sociaal Domein		
Samenkracht en burgerparticipatie	23	16,11
Wijkteams	5	3,74
Inkomensregelingen	6	4,05
Begeleide participatie	0	0,17
Arbeidsparticipatie	0	0,23
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	12	8,25
Maatwerkdienstverlening 18+	28	19,57
Maatwerkdienstverlening 18-	33	22,93
Geëscaleerde zorg18+	31	22,03
Geëscaleerde zorg 18-	12	8,54
Totaal Sociaal Domein	150	105,61

Hoofdtaakveld / Taakveld	uren (x € 1.000)	fte's
Volksgezondheid en milieu		
Volksgezondheid	0	0,12
Riolering	23	15,93
Afval	47	33,23
Milieubeheer	11	7,52
Begraafplaatsen en crematoria	8	5,76
Totaal Volksgezondheid en milieu	89	62,56
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening & stedelijke vernieuwing		
Ruimtelijke ordening	22	15,53
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	11	7,85
Wonen en bouwen	28	19,82
Totaal Volkshuisvesting, RO & stedelijke vernieuwing	61	43,20
Projecten en investeringen	53	37,57
Inzet ten behoeve van derden	7	5,23
Totaal Personele inzet 2022	**934**	**657,57**

Investeringen

Tabel 9 Investeringen in bedrijfsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Investeringen tm 2021	Begroting 2022	Begro-ting 2023	Begro-ting 2024	Begroting 2025
ICT	1.296	975	163	370	647
Kantoorinventaris	717	0	0	61	0
Materieel	2.540	1.983	566	1.456	751
Overig	555	0	39	450	0
Totaal investeringen bedrijfsvoering	**5.108**	**2.958**	**768**	**2.337**	**1.398**

Meerjarenprognose Bedrijfsvoering

Tabel 10 Meerjarenprognose Bedrijfsvoering

(bedragen x € 1.000)

Kosten bedrijfsvoering	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Personeelskosten	53.390	53.392	54.547	55.206
Beheerskosten	8.554	8.037	7.683	7.760
Kapitaallasten	2.614	2.793	2.555	2.538
Inkomsten bedrijfsvoering	-8.563	-8.649	-8.663	-8.677
Totaal kosten bedrijfsvoering	**55.995**	**55.573**	**56.122**	**56.827**

Toerekening bedrijfsvoering	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Bedrijfsvoering direct	42.179	41.861	42.275	42.806
Programma Bedrijfsvoering overhead	22.379	22.210	22.430	22.712
Toerekening bedrijfsvoeringskosten aan projecten	-6.851	-6.799	-6.867	-6.953
Inkomsten derden	-1.712	-1.699	-1.716	-1.737
Totaal toerekening	**55.995**	**55.573**	**56.122**	**56.827**

6. Verbonden partijen

Algemeen

Inleiding Begroting 2022

De gemeente Assen heeft een aantal verbonden partijen die voor de gemeente taken uitvoeren of met wie de gemeente samenwerkt om doelen voor de Asser samenleving te bereiken. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke en publiekrechtelijke organisaties waarin wij een financieel én een bestuurlijk belang hebben.

In deze paragraaf geven wij een overzicht van al onze verbonden partijen en geven wij per verbonden partij inzicht in financiële aspecten, het bestuurlijk belang en/of het percentage aandelen. Daarnaast informeren wij u over de voorgestelde wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen

De Tweede Kamer heeft een voorstel over een aantal wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen aangenomen. De behandeling moet nog plaatsvinden in de Eerste Kamer. De voorgestelde wijzigen versterken de kader stellende en controlerende rol van de gemeenteraad en vergroot de participatie van burgers en andere belanghebbenden. Om raadsleden beter in positie te brengen worden er in de nieuwe wet een aantal wijzigingen doorgevoerd, onder andere met betrekking tot de informatiepositie van de raad. Daarnaast komt er de mogelijkheid tot het instellen van een regionale adviescommissie, bestaande uit raadsleden. Deze adviescommissie, bestaande uit raadsleden uit deelnemende gemeenten, kan zo eerder in het besluitvormingsproces dienen als klankbordgroep en als stem van de raden in de regio. Ook komt er een actieve informatieplicht vanuit het bestuur van de gemeenschappelijke regeling richting de raad, vergelijkbaar met de informatieplicht van het college richting de raad als beschreven in de Gemeentewet. Hierbij gaat het niet alleen over de te nemen of genomen besluiten, maar over alle informatie die de raad nodig heeft om zijn taak goed te kunnen vervullen.

De controlerende rol wordt ook versterkt door de mogelijkheid tot onderzoeken van het functioneren van de gehele gemeenschappelijke regeling. Om dit te kunnen doen krijgen de raden die actief zijn binnen een gemeenschappelijke regeling de mogelijkheid een regionale onderzoekscommissie op te stellen.

Op het moment dat de voorgestelde wijzigingen in de wet worden doorgevoerd informeren wij u over de verdere invoering.

Drents Archief

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Assen
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is: Archief Het openbaar belang betreft: Regionaal Historisch Centrum met twee hoofdtaken. Dit zijn de wettelijke taak om het archief van het Rijk en de gemeente Assen te beheren en het toegankelijk maken van de informatie in de archieven voor een breed publiek. Voor de gemeente Assen maakt het Drents Archief het mogelijk bestemmings- en bouwplannen in te zien. Daarnaast is het Drents Archief actief op het gebied van erfgoed en cultuureducatie. Jaarlijks maken zo'n 7.500 leerlingen kennis met diverse aspecten van de Drentse en Assense geschiedenis.
Relatie met programma	4. Aantrekkelijk Assen
Deelnemende partijen	Gemeente Assen participeert samen met het Rijk
Bestuurlijk belang	Gemeente Assen participeert als lid in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit het Dagelijks bestuur aangevuld met J. Seton en M. Out. Het dagelijks bestuur bestaat uit: : M. J. M. Hoogeveen (voorzitter), J. J. Jonkman en B. Bergsma
Financieel belang	Gemeente Assen draagt in 2022 bij: € 120.812. De bijdrage van gemeente Assen betreft 3,99% van de totale bijdragen. Jaarlijks ontvangt het Drents Archief een instandhoudingssubsidie en een vergoeding voor het beheer van het bouwarchief van de gemeente Assen. Daarnaast ontvangt het incidentele bijdragen voor projecten op het gebied van met name erfgoed- en cultuureducatie.
Vermogen	Het verwacht eigen vermogen op 1 januari 2022 is € 115.000 positief. en op 31 december 2022 € 115.000 positief. Het verwacht vreemd vermogen op 1 januari 2022 is € 50.000 positief. en op 31 december 2020 € 37.500 positief.
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2022 bedraagt € 0. De meerjarenprognose gaat uit van een licht positieve tendens in het resultaat.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	De inwerkingtreding van de nieuwe archiefwet per 1 januari 2023 heeft gevolgen voor de acquisitie van private collecties en archieven. Het Drents Archief overlegt met de provincie en gemeente wat de mogelijkheden zijn om deze onder te brengen de provinciale of gemeentelijke archieven. Anticiperend op de uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling onderzoekt het Drents Archief de mogelijkheden om andere Drentse overheden als partner te laten participeren in de GR of een eventueel andere rechtsvorm. De komende jaren wil het Drents Archief de dienstverlening aan andere Drentse overheden verder uitbreiden. Het gaat dan onder andere om de invulling van de archivarisfunctie en gebruikmaking van het e-depot voor de digitale informatie.

Eems Dollard Regio (EDR)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Leer, Duitsland
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is: Regionale grensoverschrijdende samenwerking bevorderen en realiseren. Het openbaar belang betreft: Maatregelen ter versterking en ontwikkeling van de betrekkingen tussen de gebieden aan beide zijden van de grens afstemmen en oplossingen voor problemen treffen.
Relatie met programma	5. Samen werken aan Assen
Deelnemende partijen	Gemeente Assen participeert samen met 19 Nederlandse gemeenten, 16 Duitse steden, 28 Duitse Gemeinden, 14 Duitse Samtgemeinden, 7 Duitse Landkreise, de Industrie- und Handelkammer Oldenburgische IHK, de Industrie- und Handelskammer für Ostfriesland und Papenburg, de Handwerkskammer für Ostfriesland en de Ostfriesische Landschaft in deze grensoverschrijdende samenwerkingsorganisatie.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur (EDR-raad) bestaat uit 2 vertegenwoordigers van elke deelnemer in de EDR. Gemeente Assen participeert als volgt: GR, openbaar lichaam. De burgemeester en een wethouder van gemeente Assen zijn deelnemer in de EDR-raad (AB) en vertegenwoordigers van de gemeente Assen, met inachtneming van art.13.1 WGR. Elke deelnemer heeft één stem. Besluit bij meerderheid van stemmen.
Financieel belang	Gemeente Assen draagt in 2022 bij: € 7.400 De bijdrage van gemeente Assen betreft 0,39 % van de totale bijdragen.
Vermogen	Ten tijde van het opmaken van de begroting waren de cijfers over 2022 nog niet bekend.
Financieel resultaat	Ten tijde van het opmaken van de begroting waren de cijfers over 2022 nog niet bekend.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	Geen, betreft een jaarlijkse contributie voor het lidmaatschap.

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Drenthe

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Assen
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is: uitvoering van wettelijke taken van de gemeente op het gebied van de publieke gezondheidszorg. Het openbaar belang betreft: een bijdrage leveren aan de publieke gezondheidszorg met afstemming op de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening voor 12 Drentse gemeenten. De GGD draagt bij aan de publieke gezondheidszorg en bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten.
Relatie met programma	3. Meedoen in Assen
Deelnemende partijen	Gemeente Assen participeert samen met de twaalf Drentse gemeenten
Bestuurlijk belang	Collegeregeling met afvaardiging van de wethouders van de Drentse gemeenten, lid AB en DB, besluit bij meerderheid van stemmen.
Financieel belang	Gemeente Assen draagt in 2022 bij: € 3.578.792 Jaarlijkse exploitatiebijdrage op basis van de GGD-begroting.
Vermogen	Het verwacht eigen vermogen op 1 januari 2022 is € 2.651.000 positief. en op 31 december 2022 € 2.931.000 positief. Het verwacht vreemd vermogen op 1 januari 2022 is € 2.250.000. en op 31 december 2020 € 2.250.000.
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2022 bedraagt € 281.000 positief (saldo voor bestemming reserves). Verwachte resultaat € 0 na bestemming reserves.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	De door de coronapandemie toegevoegde taken aan de GGD (bronnenonderzoek, testen, vaccineren) en de lockdown hebben ertoe bijgedragen dat de focus al een tijd is verlegd. Ondanks deze grote druk lukt het de GGD in het eerste halfjaar om hun reguliere dienstverlening op een niveau van 80 % te brengen. De kosten voor de corona gerelateerde taken worden vergoed door het Rijk. De vertraging door corona levert geen extra kosten op met betrekking tot de toegekende middelen voor de businesscase JGZ in flow. (Verbeterde bereikbaarheid en online dienstverlening en -informatievoorziening).

Gemeenschappelijke Kredietbank

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Assen
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is: uitvoeren wettelijke taken Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Het openbaar belang betreft: op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze verlenen van dienstverlening bij het oplossen van schulden, inkomensbeheer (budgetbeheer en beschermingsbewind) en kredietverlening.
Relatie met programma	3. Meedoen in Assen
Deelnemende partijen	Gemeente Assen participeert samen met Hoogeveen en Meppel in de GR. Daarnaast zijn er 11 gemeenten die geen deelnemer zijn maar wel via een dienstverleningsovereenkomst diensten inkopen bij de GKB.
Bestuurlijk belang	Gemeente Assen participeert als volgt: Het algemeen bestuur bestaat uit: Harmke Vlieg en Jan Broekema; Het dagelijks bestuur bestaat uit: Jan Broekema (voorzitter); GR van drie Drentse gemeenten, lid AB en DB, besluit bij meerderheid van stemmen.
Financieel belang	Gemeente Assen draagt in 2022 bij: € 1.028.470 Het aandeel van de gemeente Assen in de (totale) omzet van de GKB bedraagt 14,6%. Het Asser (GR) aandeel in een eventueel negatieve exploitatieresultaat bedraagt 43% van het totaal.
Vermogen	Het verwacht eigen vermogen op 1 januari 2022 is € 112.143 positief. en op 31 december 2022 € 126.889 positief. Het verwacht vreemd vermogen op 1 januari 2022 is € 6.484.946 (inclusief voorziening). en op 31 december 2022 € 6.165.200 (inclusief voorziening).
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2022 bedraagt € 52.326 positief.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	De GKB bevindt zich momenteel in een fase van strategische herijking. Diverse scenario's zijn uitgewerkt richting toekomst. Bij alle scenario's zal naar verwachting sprake zijn van (hoge) frictiekosten en/of andere reorganisatiekosten. Hiervoor wordt verwezen naar de risicoparagraaf.

Publiek Vervoer

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Assen
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is Samenwerkingsverband voor contractbeheer en door ontwikkelen van vraaggestuurd doelgroepenvervoer (Wmo en leerlingen). Het openbaar belang betreft het uitvoeren van een wettelijke taak
Relatie met programma	3. Meedoen in Assen
Deelnemende partijen	Gemeente Assen participeert samen met alle gemeenten (22) uit de provincies Groningen en Drenthe en het Openbaar Vervoerbureau Groningen Drenthe.
Bestuurlijk belang	Gemeente Assen participeert als volgt Het bestuur bestaat uit: I. Jongman (wethouder gemeente Groningen), B. Nederveen (wethouder gemeente Westerkwartier), M. de Visser (wethouder gemeente Het Hogeland), G. Brongers-Roffel (wethouder gemeente Stadskanaal, voorzitter) K. Ipema (wethouder gemeente Noordenveld), H. ten Hulscher (wethouder gemeente Meppel), G. Rink (wethouder gemeente Emmen), W. Mol (directeur OV-bureau Groningen Drenthe) Getrapte vertegenwoordiging, indirect via wethouder gemeente Noordenveld
Financieel belang	Gemeente Assen draagt in 2022 bij: € 43.132 (exclusief btw) // € 52.190 (inclusief BTW) De bijdrage van gemeente Assen betreft 4,96% van de totale bijdragen. Jaarlijkse exploitatiebijdrage, aandeel Assen 4,96% van de apparaatskosten.
Vermogen	Het verwacht eigen vermogen op 1 januari 2022 is € 22.000 positief. en op 31 december 2022 € 23.000 positief. Het verwacht vreemd vermogen op 1 januari 2022 is € 344.000 positief/negatief. en op 31 december 2020 € 344.000 positief/negatief.
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2022 bedraagt € 36.075 positief.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	In 2021 hebben de vervoerders van Publiek Vervoer in verband met covid-19 een continuïteitsbijdrage (voorschot) van de gemeenten gekregen. Deze bijdrage wordt op een later tijdstip, op basis van landelijke richtlijnen staatssteun verrekend. De verwachting is dat de continuïteitsbijdrage in 2022 is afgebouwd.

Recreatieschap Drenthe

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Diever
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is Belangenbehartiging op het gebied van recreatie en toerisme voor 12 Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. Het openbaar belang betreft het initiëren en stimuleren van projecten die tot doel hebben de recreatieve en toeristische sector in Drenthe te versterken.
Relatie met programma	2. Werken in Assen 8. Algemeen financieel beleid
Deelnemende partijen	Gemeente Assen participeert samen met 12 Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf.
Bestuurlijk belang	Gemeente Assen participeert als volgt: wethouder Bergsma is lid van het algemeen bestuur. De besluitvorming binnen het Algemeen Bestuur vindt plaats bij meerderheid van stemmen. In het dagelijks bestuur heeft de gemeente Assen geen zitting. Besluitvorming vindt plaats bij meerderheid van stemmen.
Financieel belang	Gemeente Assen draagt in 2022 bij: € 83.246 De bijdrage van de gemeente Assen in de exploitatie betreft 7,5 % van de totale bijdragen. De bijdrage in het stimuleringsfonds is mede afhankelijk van de geïnde toeristenbelasting.
Vermogen	Het verwacht eigen vermogen op 1 januari 2022 is € 821.817 positief. En op 31 december 2022 € 828.965 positief. Het verwacht vreemd vermogen op 1 januari 2022 is € 810.336. En op 31 december 2022 € 804.838.
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2022 bedraagt € 0.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	Geen.

Regionaal Uitvoeringsorgaan Drenthe

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Assen
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is: Belangenbehartiging op het gebied van de uitvoering van taken, van toezicht op en handhaving van milieuvoorschriften krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, en de overige milieuwet- en regelgeving. Uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening krachtens deze Wet- en regelgeving. Uitvoeren van milieutaken ten aanzien van bedrijven. Specialistisch advies op het gebied van bodem, lucht, geluid, asbest en externe veiligheid, voor twaalf Drentse gemeenten en de provincie Drenthe.
Relatie met programma	1. Wonen in Assen
Deelnemende partijen	Gemeente Assen participeert samen met twaalf Drentse gemeenten en de provincie Drenthe.
Bestuurlijk belang	Openbaar lichaam, lid AB, besluit bij meerderheid van stemmen.
Financieel belang	Gemeente Assen draagt in 2022 bij: € 1.127.000 De bijdrage van gemeente Assen betreft 7,15 % van de totale bijdragen.
Vermogen	Het verwacht eigen vermogen op 1 januari 2022 is € 36.000 positief. en op 31 december 2022 € 58.000 positief. Het verwacht vreemd vermogen op 1 januari 2022 is € 0 en op 31 december 2022 € 0.
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2022 bedraagt € 22.000 positief.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	De kosten voor extra inzet BOA en luchtadvies zijn niet meegenomen. De verwachting is dat Assen geen extra uren nodig heeft voor deze taken. Mochten andere deelnemers eveneens minder uren afnemen dan worden deze uren bij de afrekening verdeeld onder de deelnemers. Daarnaast is nog onduidelijk welke financiële effecten de invoering van de Omgevingswet en de concretisering van de aanbevelingen evaluatie zullen zijn.

Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Assen
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is: Veiligheidsregio Drenthe is een netwerkorganisatie ter ondersteuning van de gemeentelijke taken op het gebied van brandweer, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening voor twaalf Drentse gemeenten.
Relatie met programma	4. Aantrekkelijk Assen
Deelnemende partijen	Gemeente Assen participeert samen met de andere Drentse gemeenten.
Bestuurlijk belang	De burgemeester treedt op als voorzitter van het algemeen bestuur. Het algemeen bestaat uit alle twaalf Drentse gemeenten. Het dagelijks bestuur bestaat uit de burgemeesters van de gemeenten Assen, Emmen en Hoogeveen. Besluit bij meerderheid van stemmen.
Financieel belang	Gemeente Assen draagt in 2022 bij: € 3.241.000 De bijdrage van gemeente Assen betreft 11,86 % van de totale bijdragen. Jaarlijkse exploitatiebijdrage.
Vermogen	Het verwacht eigen vermogen op 1 januari 2022 is € 2.859.000 positief. en op 31 december 2022 € 2.867.000 positief. Het verwacht vreemd vermogen op 1 januari 2022 is € 33.755.000 positief. en op 31 december 2022 € 29.160.000 positief.
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2022 bedraagt € 0.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	Het algemeen bestuur van de VRD is van mening dat de crisisbeheersingsorganisatie moet doorgroeien in die rol. Een volgende ongekende crisis, zoals een cyberverstoring, een uitval van netwerken waar de maatschappij op draait, is niet onrealistisch. Dit zijn andere typen crises, met andere spelers en een ander verloop. Samenwerken in netwerken die goed ondersteund worden door een crisismodel en een parate organisatie zijn dan vereisten. De VRD zet daarom de komende jaren in op het voorbereiden op ongekende crises vanuit multidimensionale crisisbeheersing en het belang van het uitbreiden en onderhouden van het crisisnetwerk. Het algemeen bestuur gaat verder met haar proces om de brandweerzorg op een andere wijze in te richten. Daarbij zijn de landelijke uitkomsten rondom denkrichting taakdifferentiatie kaderstellend, waarbij een werkbare brandweerorganisatie en een genuanceerde blik van belang blijven. Voorop staat dat de VRD de hulpverlening aan de inwoners goed en financieel verantwoord willen blijven organiseren. Behoud van vrijwilligheid is daarbij een belangrijke pijler. Die vrijwilligheid vormt de verbinding naar de Drentse samenleving. Er is veel waardering voor de huidige vrijwilligers, omdat vrijwilligheid dicht bij de bevolking is georganiseerd. Dat wil de VRD zo houden. Op 14 september 2020 heeft het Veiligheidsberaad, het overlegorgaan van de 25 voorzitters veiligheidsregio, mede op advies van de Brandweerkamer van de VNG, het principebesluit genomen tot het oprichten van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV). De overgang van de huidige situatie naar een werkgeversvereniging voor de veiligheidsregio's wordt zo veel mogelijk budgetneutraal georganiseerd. De inrichting van de vereniging en ondersteunings-organisatie wordt opgepakt door een commissie onder bestuurlijk voorzitterschap van burgemeester Depla (voorzitter Brandweerkamer), met medewerking van de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio. De formele oprichting van de WVSV en start van de werkzaamheden volgt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 1 januari 2022.

Werkplein Drentsche Aa (WPDA)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Assen
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is: Uitvoering Participatiewet en Wet sociale werkvoorziening voor de gemeenten Assen, Tynaarlo en Aa en Hunze. Het openbaar belang betreft inkomensvoorziening en inkomensondersteuning, begeleiding naar werk trajecten, beschikbaar stellen sociale werkplaatsen en uitvoering meedoenregelingen.
Relatie met programma	2. Werken in Assen 3. Meedoen in Assen 8. Algemeen financieel beleid
Deelnemende partijen	Gemeente Assen participeert samen met de gemeenten Tynaarlo en Aa en Hunze.
Bestuurlijk belang	Gemeente Assen participeert als volgt: lid AB (2 wethouders) en DB (1 wethouder), besluitvorming op basis van unanimiteit van stemmen.
Financieel belang	Gemeente Assen draagt in 2022 bij: € 16.674.000 De bijdrage van de gemeente Assen in de totale bedrijfsvoeringkosten bedraagt 73,68%.
Vermogen	Het verwacht eigen vermogen op 1 januari 2022 is € 0. en op 31 december 2022 € 0. Het verwacht vreemd vermogen op 1 januari 2022 is € 6.801.000. en op 31 december 2022 € 6.240.000.
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2022 bedraagt € nihil.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	Financiële onzekerheid op het vlak van effecten coronapandemie, ontwikkeling bijstandsvolume en vaststelling (definitieve) rijksbudgetten.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is: bank Het openbaar belang betreft: bijdragen aan maatschappelijke voorzieningen tegen zo laag mogelijke kosten.
Relatie met programma	8. Algemeen financieel beleid
Deelnemende partijen	Assen is aandeelhouder samen met de Nederlandse staat, provincies en gemeenten.
Bestuurlijk belang	Assen heeft stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (een stem per aandeel ad € 2,50).
Financieel belang	Dividend uit deelneming in kapitaal 85.301 aandelen (0,15 %) ad € 2,50.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2021 is € 5.097.000 positief en op 31 december 2021 PM. Het vreemd vermogen op 1 januari 2021 is € 155.262.000 en op 31 december 2021 PM. *) Bedragen in duizenden euro's
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2022 bedraagt € 180.000 positief. Over de verwachtingen van BNG Bank over het dividend voor de komende jaren is aangegeven dat BNG Bank gekozen heeft voor een zoveel mogelijk vast uitkeringspercentage van 50%. Het bedrag van de uitkering varieert afhankelijk van de hoogte van de nettowinst, deze is afhankelijk van de ontwikkelingen van de markt. Bewegingen in de kredietopslagen hebben impact op het nettoresultaat.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang.	Het risico voor de gemeente Assen is gering. BNG Bank heeft voldoende buffers en heeft de hoogste externe kredietratings (Moody's: Aaa, FitchRatings: AAA, S&P Global: AAA). Daarmee behoort BNG Bank tot de veiligste banken ter wereld. Op 15 december 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenden of deze te beperken. Dividenden mogen onder strikte voorwaarden maximaal 15% van de gecumuleerde winst 2019-2020 bedragen. Mochten er op 30 september geen beperkingen meer zijn, dan zal BNG Bank het openstaande dividendbedrag uitkeren. Het openstaande bedrag bestaat uit het resterende dividend over 2019 en het dividend over 2020. In het geval dat de ECB met nieuwe aanbevelingen komt, zal BNG Bank zich verplicht voelen om die te volgen.

Enexis Holding nv

Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	Den Bosch
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is: nutsbedrijf. Het openbaar belang betreft: distributie en transporteren van energie, netwerkbeheer.
Relatie met programma	8. Algemeen financieel beleid
Deelnemende partijen	Assen is aandeelhouder samen met 6 provincies en circa 115 gemeenten
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Financieel belang	De Drentse gemeenten bezitten een kleine 2%, Assen bezit 568.290 aandelen ad € 1 per aandeel. Dividend uit deelneming in kapitaal 568.290 aandelen (0,38 % na gedeeltelijke aandelenverkoop in 2016).
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2021 is € 4.116.000 positief en op 31 december 2021 PM. Het vreemd vermogen op 1 januari 2021 is € 4.146.000 en op 31 december 2021 PM. *) Bedragen in duizenden euro's
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2022 bedraagt € 300.000 positief.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. De huidige credit ratings van Enexis Holding zijn A+ bij Standard & Poor's en Aa3 bij Moody's. Om de benodigde investeringen in de toekomst te kunnen blijven financieren, is een solide kredietwaardigheid erg belangrijk. De energietransitie heeft grote impact op netbeheerders en dus ook op Enexis. Enexis maakt de netten geschikt om onder meer wind- en zonneparken aan te sluiten en duurzaam opgewekte energie te transporteren. Daarnaast blijft Enexis investeren in het reguliere onderhoud en de reguliere uitbreidingen die nodig zijn voor een veilig en betrouwbaar netwerk. Deze combinatie leidt tot een aanmerkelijk hoger activiteiten- en investeringsniveau. De uitgaven voor werkzaamheden aan de netten blijven hoog; in 2021 bijna een miljard euro. Ook is Enexis met verschillende stakeholders in gesprek over de financieringsmogelijkheden van de energietransitie. Men verwacht in de komende jaren een groter beroep te zullen doen op vermogensverstrekkers – zowel schuldverstrekkers als aandeelhouders - om de groei te financieren. Toch blijft Enexis - op basis van de voorgestelde methodebesluiten van de ACM - bezorgd dat de netbeheerders de toenemende investeringen moeten voorfinancieren. De wijze waarop kosten in de tarieven van de komende jaren worden verwerkt is te traag. Met het oog op de nieuwe reguleringsperiode (ACM) met ingang van 2022, bereidt de RvB een nieuw strategisch plan voor dat wordt vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De voorbereiding gebeurt onder andere in dialoog met de stakeholders, waaronder de Aandeelhouderscommissie, om te komen tot een heldere strategie voor de komende jaren. Met focus gaat Enexis de uitdagingen van de toekomst vol vertrouwen tegemoet.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie (PBE)

Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Vestigingsplaats	Den Bosch
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is taken af te wikkelen die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid.
Relatie met programma	8. Algemeen financieel beleid
Deelnemende partijen	Assen is aandeelhouder samen met 6 provincies en circa 115 gemeenten
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Dividend uit deelneming in kapitaal, 11.520 aandelen (0,57%) ad € 0,01.
Vermogen	Het verwacht eigen vermogen op 1 januari 2022 is € 1.499.000 positief en op 31 december 2022 € 0. Het verwacht vreemd vermogen op 1 januari 2022 is € 5.000. en op 31 december 2022 €0.
Financieel resultaat	Het doel is dat de vennootschap in 2022 (of eerder indien mogelijk) zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap. Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan of deze contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden.

Claim Staat Vennootschap (CSV)

Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Vestigingsplaats	Den Bosch
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is: • Namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON); • Namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland); • Het geven van instructies aan de Escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de Escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.
Relatie met programma	8. Algemeen financieel beleid
Deelnemende partijen	Assen is aandeelhouder samen met 6 provincies en circa 115 gemeenten
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Dividend uit deelneming in kapitaal, 11.520 aandelen (0,57%) ad € 0,01.
Vermogen	Het verwacht eigen vermogen op 1 januari 2022 is € 293.000 en op 31 december 2022 € 0. Het verwacht vreemd vermogen op 1 januari 2022 is € 25.000 en op 31 december 2022 € 0.
Financieel resultaat	Na afwikkeling van de bezwaar en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang.	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap. CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhoudersommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet.

Regio Groningen-Assen 2030 (RGA)

Rechtsvorm	Vrijwillige samenwerking op basis van convenant
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de RGA is het samenwerken op het gebied van woningbouw, het verbeteren van de bereikbaarheid het versterken van de economie en de gebiedskwaliteit tussen de provincies Drenthe en Groningen en de gemeenten Assen, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen, Noordenveld, Tynaarlo en Westerkwartier. Het openbaar belang betreft: Economisch kerngebied verder ontwikkelen, interne samenhang verbeteren, bereikbaarheid verbeteren en de kwaliteit van stad en land behouden en versterken.
Relatie met programma	1. Wonen in Assen 2. Werken in Assen 4. Aantrekkelijk Assen 5. Samen werken aan Assen
Deelnemende partijen	Gemeente Assen participeert samen met provincies Drenthe en Groningen en de gemeenten Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen, Noordenveld, Tynaarlo en Westerkwartier.
Bestuurlijk belang	Gemeente Assen participeert als volgt Het algemeen bestuur, in de vorm van een stuurgroep, bestaat uit vertegenwoordigers uit alle bovengenoemde partijen. Vrijwillige samenwerking op basis van convenant. Lid Stuurgroep (AB), besluit op basis van unanimiteit.
Financieel belang	Gemeente Assen draagt in 2022 bij: € 931.190 De bijdrage / ontvangst van gemeente Assen betreft 14 % van de totale bijdragen.
Vermogen	Het verwacht eigen vermogen op 1 januari 2022 is € 1.373.588 positief. en op 31 december 2022 € 37.245 positief. Het verwacht vreemd vermogen op 1 januari 2022 is € 2.000.000 positief. en op 31 december 2022 € 1.000.000 positief.
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2022 bedraagt € 1.336.344 negatief.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	Niet van toepassing

Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	Assen
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de Verbonden Partij is: nutsvoorziening. Het openbaar belang betreft het leveren van betrouwbaar, betaalbaar en veilig drinkwater, nu en in de toekomst.
Relatie met programma	2. Werken in Assen 8. Algemeen financieel beleid
Deelnemende partijen	Assen is aandeelhouder samen met de provincie Drenthe en 11 Drentse gemeenten.
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Assen bezit 147 aandelen, 7,5% van de 1.946 geplaatste aandelen.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2021 is € 51.344 positief en op 31 december 2021 PM. Het vreemd vermogen op 1 januari 2021 is € 129.531 en op 31 december 2021 PM. *) Bedragen in duizenden euro's
Financieel resultaat	De verwachting is dat de WMD in 2022 een positief resultaat realiseert. In lijn met het door de algemene vergadering van aandeelhouders uitgesproken voornemen wordt pas tot dividenduitkering overgegaan wanneer de solvabiliteit de 30% grens heeft bereikt. Deze grens wordt in 2022 waarschijnlijk nog niet bereikt.
Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang	De focus van de WMD ligt op het leveren van kwalitatief en continu goed drinkwater. Daarnaast op het versterken van de financiële positie, nodig om het MeerjarenInvesteringsplan te financieren. De bestendige tariefontwikkeling gaat uit van een stijging van 4% per jaar. Naar verwachting is deze jaarlijkse stijging voldoende om de noodzakelijke investeringen te kunnen financieren. In 2019, 2020 en 2021 is een aantal belangrijke besluiten genomen in het proces tot verdere af bouw van de niet-drinkwateractiviteiten. Conform de Statuten zullen in het najaar 2021 het Financieel Plan 2022 (inclusief het MeerjarenInvesteringsplan 2022-2031) en de voorstellen voor de tarieven 2022 ter goedkeuring worden aangeboden aan de aandeelhouders.

7. Grondbeleid

Algemeen

Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend aan de beleidsdoelstellingen die de gemeente Assen heeft voor woningbouw, bedrijvigheid, infrastructuur en het realiseren van (maatschappelijke) voorzieningen. Dit beleid is vastgesteld in onder meer de Regiovisie Groningen-Assen, de Woonvisie Assen 2021-2025, de structuurvisies Strategienota Ruimte 2016 en Kloosterveen 2017-2035 en de visie op de binnenstad. Ten tijde van het opstellen van deze begroting wordt gewerkt aan een Omgevingsvisie[1]. Deze visie was bij het opstellen van deze paragraaf nog niet vastgesteld.

Grondbeleid

De huidige tijd vraagt om een marktgerichte gebiedsontwikkeling, waarbij afhankelijk van de situatie en doelstelling het instrument van actief of faciliterend grondbeleid wordt ingezet.

Naast actief grondbeleid wordt ook faciliterend grondbeleid nadrukkelijk overwogen, zoals bij Acmesa, de Toeristisch Recreatieve Zone en bij eigendommen van derden in de binnenstad, Havenkwartier en Kloosterveen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het gehanteerde grondbeleid binnen onze vastgestelde grondexploitaties.

Bouwgrond in exploitatie	gemeentelijk grondbeleid[2]
Veemarktterrein (plan Asselyn)	Vastgesteld 2019 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
Gasfabriek Witterstraat	Vastgesteld 2010 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente.
Citadel / TPG Rolderstraat	Vastgesteld 2004 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
Oostergoo / Schakelterrein	Vastgesteld 2008 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.

[1] Conform de aanbiedingsbrief van het college aan de raad van de gemeente Assen d.d. 24 maart 2021, zal de Omgevingsvisie naar verwachting ter vaststelling aan de raad worden aangeboden op 1 juli 2021.

[2] De werkzaamheden zoals deze zijn voorzien op onze 'bouwgrond in exploitatie' (BIE) vallen binnen de definitie van actief grondbeleid, zoals vastgelegd in het besluit begroting en verantwoording (BBV).

Assen-Oost	Vastgesteld 2017 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
Noorderpark	Vastgesteld 2019 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
Hoekbree	Vastgesteld 2015 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
Peelerpark	Vastgesteld 1995 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente.
Groene Dijk	Vastgesteld 2011 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente.
Messchenveld 1A	Vastgesteld 2000 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente.
Werklandschap Assen-Zuid	Vastgesteld 2011 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente. De focus ligt op de uitwerking van de gronden gelegen ten westen van Graswijk (raadsbrief 2013) met het bestemmingsplan Entreezone (vastgesteld 2019) en de Groene Zoom (ontwerp 2020).
Kloosterveen 2012	Vastgesteld 2015 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente in de buitenring van Kloosterveste en Kloosterbos.
Kloosterakker	Vastgesteld 2020 Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte bij gemeentelijke eigendommen en het faciliteren van ontwikkelingen door derden. Het gebied maakt onderdeel uit van de structuurvisie Kloosterveen 2017-2035, waarbij uw raad de Nota Bovenplanse Investeringen (NBI) heeft vastgesteld. De NBI vormt ons kader voor onderhandelingen met ontwikkelende derden in Kloosterveen. Wij hanteren actief grondbeleid indien een private ontwikkelaar niet overgaat tot de ontwikkeling van noodzakelijke woningbouw, binnen de kaders zoals uw raad die heeft vastgesteld, zoals het bestemmingsplan, het exploitatieplan en het beeldkwaliteitsplan, structuurvisie en NBI.

Strategische gronden	gemeentelijk grondbeleid
De Haar / TRZ	Wij nodigen marktpartijen, eigenaren en gebruikers in het gebied uit om te komen met initiatieven. In de TRZ gaan we uit van een gefaseerde ontwikkeling en faciliterend grondbeleid op basis van uitnodigingsplanologie. Hiertoe hebben we met de partners binnen de TRZ een intentieovereenkomst gesloten. Voor 2022 hebben we voor faciliterend grondbeleid een budget van € 50.000 opgenomen.
Havenkade	Voor het Havenkwartier gaan we uit van een gefaseerde ontwikkeling en primair faciliterend grondbeleid op basis van uitnodigingsplanologie. Marktpartijen, eigenaren en gebruikers in het gebied nodigen we uit om te komen met initiatieven. In september 2019 heeft uw raad een krediet verleend voor de actualisatie van het masterplan en placemaking.
Kloosterveen 3	Voor het deelplan Kloosterakker is in december 2020 een nieuwe grondexploitatie vastgesteld en valt nu buiten de strategische gronden. De kaders voor deze gebiedsontwikkeling met 1.750 woningen, als vervolg op Kloosterakker (500 woningen), zijn opgenomen in de Structuurvisie Kloosterveen 2017-2035. Bij de verdere ontwikkeling van Kloosterveen gaan we uit van een actief grondbeleid voor de gemeentelijke gronden en faciliterend grondbeleid bij eigendom van derden. Voor de planvorming hebben we geen bedrag opgenomen in de begroting. Krediet ter voorbereiding van een eventuele vervolgfase is nog niet vastgesteld.

Actualisering grondexploitaties

Alle grondexploitaties worden bij de begroting herzien en aan de gemeenteraad voorgelegd. Deze herziening vindt plaats op basis van meest actuele beleidsmatige uitgangspunten. Deze uitgangspunten beslaan onder meer het grondbeleid per project, de programmering van wonen en werken, de gemeentelijke grondprijzenbrief en de parameters voor rente en inflatie.

Bij de jaarafsluiting gaan we, op basis van de door uw raad vastgestelde uitgangspunten, alle grondexploitaties administratief actualiseren om aansluiting te krijgen bij de feitelijke realisatie van het afgelopen jaar.

Programmering

Voor de toekomstige vraag naar ruimte baseren wij ons op de onderzoeken die ten grondslag liggen aan de diverse beleidsstukken en visies. Op 15 april heeft uw raad de Woonvisie Assen 2021-2025 vastgesteld; deze Woonvisie is een thematische uitwerking van de (concept) Omgevingsvisie. De Woonvisie houdt rekening met een netto toename van het aantal woningen van 2.500-3.000 tot 2030. Dat betekent een uitgiftetempo[3] van 250-300 woningen per jaar tot 2030.

In de concept-Omgevingsvisie is er voor het werken (dus voor onze bedrijventerreinen) geen actuele kwantitatieve analyse beschikbaar. Daarom sluiten we op dat punt aan bij de vastgestelde Strategienota Ruimte 2016. Op basis van onderliggend onderzoeken komt deze visie met een uitgifte van 2,25 hectare per jaar voor gemengde bedrijventerreinen voor de periode tot 2025 als het meest realistische scenario.

Beheersmaatregelen langere looptijden

Het besluit begroting en verantwoording (BBV) stelt een maximale looptijd voor grondexploitaties van 10 jaar, waar alleen gemotiveerd van kan worden afgeweken. Uw raad heeft beheersmaatregelen geaccordeerd voor Kloosterveen 2, Messchenveld 1a en werklandschap Assen Zuid.

Door wijzigingen in ons grondbeleid voldoen Kloosterveen 2 (vaststellen Kloosterakker) en het werklandschap Assen-Zuid (gefaseerd ontwikkelen) daar inmiddels aan. Voor het complex Messchenveld 1a is een motivering van toepassing.

Messchenveld 1a

De resterende looptijd van deze grondexploitatie bedraagt 19 jaar. Dit bedrijventerrein hebben we nagenoeg volledig woonrijp gemaakt. Gefaseerd aanleggen van Messchenveld is daarom niet meer mogelijk. Het verkooprisico bestaat derhalve uit het verkooptempo van de beschikbare bouwkavels. Een besparing op de gereserveerde kosten kan worden aangemerkt als een beheersmaatregel voor het uitblijven van de opbrengsten na 10 jaar. Dit betreft investeringen in de aanpassing van uitritten en de aanpassing van nutsvoorzieningen. Ook zien we over de gehele looptijd af van indexering van de opbrengsten uit kaveluitgifte.

Grondprijzen

Bij de bepaling van uitgifteprijzen gaan we in beginsel uit van de marktwaarde van bouwrijpe grond. Om beleidsmatige redenen wijken we bij sociale woningbouw en maatschappelijke voorzieningen van dit beginsel af. Voor de wenselijke transparantie maken we jaarlijks bij de begroting de uitgifteprijzen van de gemeente Assen openbaar in de grondprijzenbrief. We zijn terughoudend bij het verhogen van grondprijzen en voorzichtig met het ‘inboeken’ van de opbrengsten ervan. In onze grondexploitaties gaan we daarom niet automatisch uit van stijgende opbrengsten.

Voor woningbouw in de vrije sector maken we geen uitgifteprijzen openbaar, maar hanteren we bij iedere uitgifte het principe van marktconformiteit. De prijzen van woningen zijn afgelopen jaar fors gestegen en er zijn nog geen vooruitzichten dat deze prijzen op korte termijn weer zullen gaan dalen. Echter door stagnatie in de bouwproductie (Corona en personeel) en de kostenstijgingen van bouwmaterialen en duurzaamheidsnormen is de verwachting dat ook de bouwkosten verder zullen oplopen.

Voor de uitgifte van bedrijfskavels publiceren we vaste uitgifteprijzen. We constateren dat de markt zich herstelt, en dat onze orderportefeuille voor bedrijfsvestiging goed is gevuld. Na jaren van gelijkblijvende prijzen zien wij daarom nu aanleiding om onze uitgifteprijzen voor onze bedrijfskavels op basis van de inflatie te verhogen. Voor bedrijventerrein Groene Dijk houden we ook in 2022 de pionierskorting, een korting op de woontoeslag, in stand.

Parameters voor rente, inflatie en onvoorzien

Het gemeentelijk grondbedrijf wordt in z’n geheel gefinancierd vanuit de algemene dienst en er wordt geen gebruik gemaakt van zogenaamde projectfinanciering. Aan de bouwgrond in exploitatie (BIE) wordt daarom de daadwerkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen toegerekend en er wordt geen rente toegerekend aan het eigen vermogen. De rekenrente bedraagt 1,0%. Dit is conform het voorschrift van de BBV.

De disconteringsvoet binnen het grondbedrijf is gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone, momenteel 2%. Dit is conform het voorschrift van de BBV.

Het ligt voor de hand om bij de indexatie (prijsstijging) van kosten en opbrengsten eveneens aan te sluiten bij het meerjarig streefpercentage voor de inflatie binnen

de Eurozone. De Europese Centrale Bank streeft immers naar een stijging van het algemene prijspeil dicht tegen de 2%. Naar verwachting stijgen de kosten en opbrengsten immers op langere termijn met eenzelfde percentage. Voor toekomstige kostenstijgingen gaan we daarom uit van 2%. Vanuit het voorzichtigheidprincipe houden we voor de grondopbrengsten een indexeringspercentage van 0% aan.

In een grondexploitatie rekenen we over de nog te maken kosten met een onzekerheidsmarge, opgenomen onder de post onvoorzien4. Standaard rekenen we in de exploitatie met een percentage van 10%.

Bij projectspecifieke risico's kunnen we hiervan afwijken. In dergelijke gevallen maken we dit expliciet kenbaar. In de voorliggende begroting is dat het geval bij het complex Citadel/TPG Rolderstraat. Aanvullend is daar 10% onvoorzien meegenomen over de WOZ-waarde van de gemeentelijke eigendom langs de Rolderstraat, ter dekking van risico's in het beheer en onderhoud van deze panden.

Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 heeft ook het gemeentelijk grondbedrijf te maken met vennootschapsbelasting. Bij de start van deze fiscale regeling hebben we onderzoek gedaan naar de fiscale positie van het grondbedrijf.

De uitkomst was dat het grondbedrijf niet door de ondernemerspoort komt en daarmee niet vennootschapsbelastingplichtig is. Jaarlijks controleren we of het grondbedrijf hieraan nog voldoet en dit is onveranderd.

Grondexploitaties en meerjarenperspectief grondexploitaties

Grondexploitaties opgenomen in het grondbedrijf zijn langjarige projecten. Beslismomenten zijn niet gekoppeld aan de jaarcyclus van de gemeentelijke begroting. De uitgaven binnen projecten vloeien voort uit in het verleden separaat door de raad vastgestelde grondexploitaties, zoals bijvoorbeeld: Noorderpark, Hoekbree , Asselyn, etc. Onze beleidsvisies bevatten ook ambities die verder gaan dan de al vastgestelde grondexploitaties. Daarom hebben we bij deze begroting een meerjarenperspectief grondexploitaties (=MPG) gevoegd. Het MPG bevat vertrouwelijke informatie en maken we niet openbaar. In het MPG staan projecten waarin de gemeente mogelijk in de toekomst financieel zal gaan participeren.

Projecten die volledig door marktpartijen worden gerealiseerd, zoals bijvoorbeeld Acmesa en Woonpark Diepstroeten zijn hier niet in opgenomen. In een dergelijke situatie blijft onze rol beperkt tot de planologische medewerking, eventueel kostenverhaal en eventuele vergunningen. De gemeente loopt hierbij dus geen financieel risico, maar kan beleidsmatig wel een belang hebben bij de realisatie ervan.

Financieel beleid

Het uitgangspunt van het financiële beleid is dat de grondbedrijfsactiviteiten financieel zelfstandig zijn. Dit betekent dat het proces van stedelijke ontwikkeling dat hiervoor nodig is, niet leidt tot een beslag op de algemene middelen van de gemeente. Dat vraagt om een fi-

[4] De post onvoorzien is geen aparte kostensoort. Het betreft onzekerheidsmarge over de kostensoorten, zoals deze zijn opgenomen in de kostensoortenlijst (Bro artikel 6.2.3 t/m 6.2.5). In verband met de wens tot financiële transparantie wordt het totaal aan onvoorzien apart in beeld gebracht.

nancieel gezond bedrijf (samenspel van grondexploitaties en reserves) waarbinnen we grote schommelingen in het eigen vermogen kunnen opvangen.

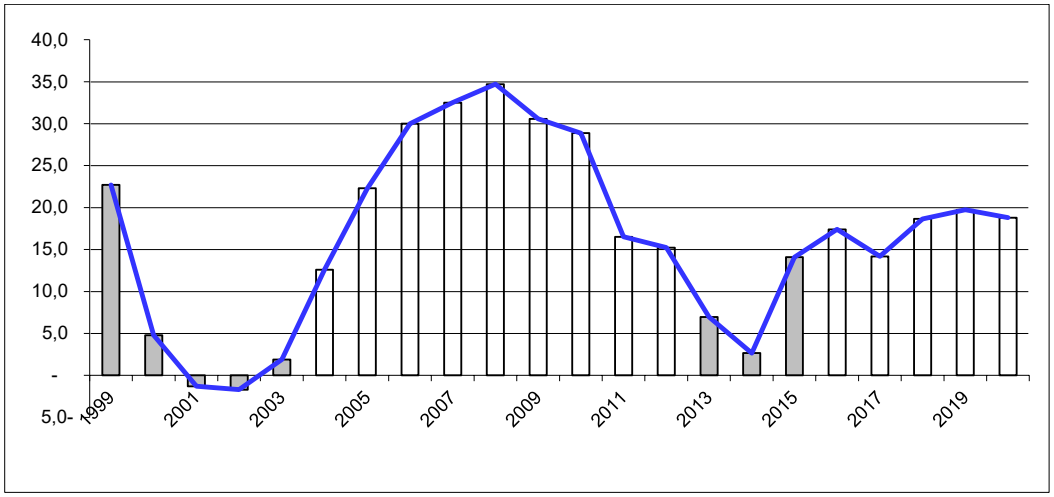
De financiële grondslagen van het grondbedrijf zijn door de raad vastgesteld en gebaseerd op het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In de financiële grondslagen zijn onder meer de waarderingsgrondslagen van de activa (bezittingen) vastgelegd. Ook is in het BBV bepaald dat verliezen worden genomen zodra die bekend zijn en winsten worden verwerkt op het moment van realisatie.

Ontwikkeling vermogenspositie

De financiële positie van het grondbedrijf verandert voortdurend. Voor de beschrijving van de vermogenspositie van het grondbedrijf maken we onderscheid tussen de algemene reserve grondbedrijf en de weerstandsreserve grondbedrijf. Beleidsmatig gezien is het verloop van de algemene reserve grondbedrijf het meest van belang.

Algemene reserve grondbedrijf

De algemene reserve grondbedrijf is bedoeld voor het opvangen van de negatieve financiële effecten van vastgestelde grondexploitaties en strategische gronden. Verder kunnen we de algemene reserve grondbedrijf benutten voor nieuwe gebiedsontwikkelingen.

Bovenstaande figuur geeft een beeld van het historisch verloop van de algemene reserve grondbedrijf. Het saldo eind 2020 bedraagt circa € 18,8 miljoen. De figuur laat echter ook de grilligheid zien van het verloop van de reserve. Na de kredietcrisis in 2008 is de reserve in slechts 5 jaar tijd teruggelopen van ruim € 30 miljoen naar praktisch nul. Mede daardoor hebben we besloten (collegeakkoord) om in 2015 de lopende grondexploitaties te optimaliseren. We hebben gekozen voor een meer gefaseerde ontwikkeling van Assen-Zuid en de afsplitsing van Kloosterhout en Kloosterbos van Kloosterveen 2. Hiermee daalde het beslag op de weerstandsreserve (Assen-Zuid) en was een tussentijdse winstneming (Kloosterveen 2) mogelijk.

De verdere ontwikkeling van de algemene reserve grondbedrijf in de komende jaren is onzeker en daarmee lastig te voorspellen. Het verloop wordt door een aantal componenten bepaald, te weten:

- Het huidig saldo van de algemene reserve, zijnde € 18,8 miljoen.
- Beslag op algemene reserve van € 15,6 miljoen als gevolg van:
  - Beslag door de verplichte jaarlijkse toename van de verliesvoorziening voor vastgestelde nadelige complexen, in totaal € 8,5 miljoen. Dit bedrag is op basis van de huidige calculaties. Verslechtering in de calculaties, bijvoorbeeld als gevolg van gewijzigde externe ontwikkelingen, leidt tot een hoger bedrag.
  - Beslag door raadsbesluiten voor specifieke onttrekkingen en plankosten voor strategische gronden, totaal € 1,9 miljoen.

- Beslag door nadelige effecten op onze huidige strategische gronden, indien deze niet tot ontwikkeling worden gebracht, geraamd op € 5,2 miljoen.
- Beslag door rekening te houden met specifieke tegenvallers in de grondexploitaties, zoals effecten van Corona met vertraging en extra plankosten en marktrisico's tot gevolg, uitgangspunt = pro memorie.

- Anderzijds, hoewel onzeker en afhankelijk van gronduitgifte en marktontwikkelingen, indien onze vastgestelde grondexploitaties zoals Messchenveld, Assen-Zuid en in Kloosterveen zich ontwikkelen zoals voorzien kan er de komende 10 jaar een voordelig effect ontstaan van € 19,3 miljoen als gevolg van:
  - Mogelijke winstneming van in totaal € 3,5 miljoen.
  - Vrijval van de weerstandsreserve, zijnde € 11,2 miljoen ten gunste van de algemene reserve door een afname van het risicoprofiel.
  - Besparing op rente, omdat een deel van de activa betaald is met opbrengsten in het verleden. Dit levert een voordelig effect van € 4,6 miljoen. Deze post is echter sterk afhankelijk van de renteontwikkeling en de regelgeving over hoeveel rente mag worden toegerekend.
- Indien rekening wordt gehouden met toekomstige uitvoeringsbesluiten door de gemeenteraad voor onder andere de eerste fase van het Havenkwartier en Kloosterveen 3 (ruimtelijke ontwikkelingen in voorbereiding) en grondexploitaties in de binnenstad in de Rolderstraat en Oude Molenstraat levert dit een beslag op de algemene reserve van € 23,5 miljoen.
- Per saldo ontstaat na 10 jaar, bij verloop van de reserve conform het meerjarenperspectief, een algemene reserve van circa -/- 1,0 miljoen.

Ontwikkeling vermogenspositie samengevat (bedragen in € x miljoen):

Huidig saldo algemene reserve grondbedrijf	18,8
Beslag op algemene reserve bij huidige besluitvorming zonder verdere ontwikkeling	- 15,6
Saldo	3,2
Geplande voordelige effecten in vastgestelde grondexploitaties (onzeker!)	19,3
Effect ruimtelijke ontwikkelingen in voorbereiding	- 23,5
Verwacht toekomstig saldo	**- 1,0**
na 10 jaar bij verloop van de reserve conform meerjarenperspectief	

Indien de algemene reserve van het grondbedrijf op enig moment onvoldoende middelen bevat, zullen risico's in grondexploitaties of geplande ruimtelijke ontwikkelingen beslag krijgen binnen de algemene dienst en vergroot dit het risico voor onze algemene begroting.

Weerstandsreserve grondbedrijf

De weerstandsreserve grondbedrijf dient voor het opvangen van risico's in de reeds vastgestelde grondexploitaties en verworven gronden voor nieuwe ontwikkelingen. Voor de jaarlijkse bepaling van de weerstandsreserve grondbedrijf hanteren we de IFLO-norm van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Onderbouwing hiervan gebeurt met een risicoanalyse op projectniveau.

Raming nog te realiseren bedragen

Op basis van de actuele grondexploitaties bedraagt het verwachte nog te realiseren resultaat € 53 miljoen nadelig (eindwaarde). Voor de exploitaties met een negatief resultaat is een voorziening getroffen op basis van contante waarde.

De nog te realiseren kosten bedragen € 50 miljoen exclusief rente en indexatie, de nog te realiseren opbrengsten bedragen € 79 miljoen.

Uitvoeringskredieten

In het Meerjarenperspectief grondexploitaties (MPG) hebben we een actueel en integraal overzicht van de grondexploitaties opgenomen. Het MPG is vertrouwelijk en u ontvangt het jaarlijks met de begroting. Gelijktijdig met de begroting worden de kredieten in overeenstemming gebracht met het verwachte kostenniveau zoals opgenomen in de meest actuele calculaties. Dit leggen we in een apart raadsvoorstel aan u voor. De geactualiseerde kredieten bestaan uit alle al gemaakte kosten (inclusief strategische grondaankopen en bijgeschreven rente) en alle geprognosticeerde kosten (inclusief de geprognosticeerde prijsstijgingen en de geprognosticeerde interne rekenrente). De gerealiseerde winstnemingen worden niet meegenomen in het uitvoeringskrediet.

Ruimtelijke ontwikkelingen in voorbereiding

Het MPG bevat een actualisatie van vastgestelde grondexploitaties en concept grondexploitaties voor de geplande ruimtelijke ontwikkelingen in voorbereiding, waarvoor nog geen uitvoeringsbesluit is vastgesteld. De volgende ruimtelijke ontwikkelingen in voorbereiding zijn in het MPG opgenomen:

Ontwikkelingen zonder uitvoeringsbesluit

TRZ (complex De Haar)	Voor een eventuele structurele inzet voor de TRZ wordt in het meerjarenperspectief voor de komende 10 jaar rekening gehouden met planbegeleiding van initiatieven door derden.
Werklandschap Assen-Zuid	Het gebied ten oosten van de bestaande Graswijk vallend binnen de vastgestelde grondexploitatie werklandschap Assen-Zuid, wordt tijdelijk ingezet als zonnepark. Na die periode is het opgenomen in ons meerjarenperspectief voor de invulling van de vraag naar bedrijfskavels en wonen-werken.
Havenkwartier (complex Havenkade)	In het MPG is financiële ruimte gereserveerd voor een faciliterende ontwikkeling van een beperkte eerste fase .
Kloosterveen 3	Dit complex bevat de gemeentelijke eigendommen in Kloosterveen, gelegen buiten de exploitatiegrens van Kloosterakker. De kaders voor deze gebiedsontwikkeling, als vervolg op Kloosterakker, zijn opgenomen in de Structuurvisie Kloosterveen 2017-2035. In de concept grondexploitatie voor Kloosterveen 3 wordt uitgegaan van een actieve ontwikkeling van gemeentelijke gronden en faciliterend grondbeleid voor eigendommen van derden.
3de Hoofdontsluiting Kloosterveen	De provincie Drenthe werkt momenteel aan een oplossing voor het knelpunt Norgerbrug. Bij deze aanpassing dient ook rekening te worden houden met de ontsluiting voor Kloosterveen op de N371. Gezien de noodzaak van deze hoofdontsluiting voor de verdere ontwikkeling van Kloosterveen zijn deze kosten gedeeltelijk opgenomen in het MPG en gedeeltelijk binnen de algemene dienst.
Klenckestraat	Dit complex bevat de realisatie van 12 rijwoningen aan de Klenckestraat. Naar

Ontwikkelingen zonder uitvoeringsbesluit

	verwachting wordt het bestemmingsplan en grondexploitatie in de tweede helft van 2021 aan uw raad ter vaststelling voorgelegd.
Oude Molenstraat 79	In het kader van de binnenstedelijke transformatieopgave wordt een ontwikkeling met woningbouw voorzien. Uitgegaan wordt van actief grondbeleid. Deze locatie zat voorheen niet in het meerjarenperspectief
Citadel / Rolderstraat	Bij de ontwikkeling van de Citadel zijn enkele aangrenzende percelen verworven langs de Rolderstraat. In het kader van de binnenstedelijke transformatieopgave wordt een ontwikkeling met woningbouw voorzien. Uitgegaan wordt van actief grondbeleid. Deze locatie zat voorheen niet in het meerjarenperspectief

Uitvoering van bovenstaande geplande ruimtelijke ontwikkelingen vergen een aanzienlijk vermogensbeslag, wat nog niet direct volledig beschikbaar is. Het in uitvoering kunnen nemen van deze geplande ruimtelijke ontwikkelingen is daarom sterk afhankelijk van de realisatie van de geplande voordelige effecten in de huidige vastgestelde grondexploitaties. Deze zijn nog onzeker en zijn afhankelijk van externe ontwikkelingen, waarbij tevens de fasering in de tijd van belang is.

Naast de opgenomen ontwikkelingen in het MPG, zijn er ook nog andere ruimtelijke ontwikkelingen die mogelijk een beslag zullen leggen op de reserve grondbedrijf. Dergelijke ontwikkelingen zijn niet meegenomen in het MPG, zoals bijvoorbeeld:

- Overige ruimtelijke ontwikkelingen in de binnenstad van Assen.
- Een (actief) vervolg na de eerste fase van de ontwikkeling Havenkwartier
- Actief grondbeleid bij de ontwikkeling van de Toeristisch Recreatieve Zone.
- Overige ruimtelijke ontwikkelingen in Assen.

1. Pogrammaplan

Programmaplan

(bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	realisatie	begroting		meerjarenprognose		
	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Programma's	-204.192	-200.320	-200.717	-200.350	-202.561	-205.567
Algemene dekkingsmiddelen	218.809	208.191	220.560	219.770	221.255	223.932
Kosten overhead	-19.383	-19.595	-21.856	-21.331	-20.962	-21.019
Heffing vennootschapsbelasting	32	-51	-51	-52	-52	-52
Onvoorzien/incidenteel	0	-432	-553	-944	-973	-972
Totaal saldo van baten en lasten	**-4.734**	**-12.207**	**-2.617**	**-2.907**	**-3.293**	**-3.678**
mutaties in reserves						
storting reserves	-21.479	-1.139	-1.032	-1.000	-969	-928
beschikking reserves	33.181	13.307	7.578	4.054	3.706	3.831
Totaal mutaties in reserves	**11.702**	**12.168**	**6.546**	**3.054**	**2.737**	**2.903**
Resultaat	**6.968**	**-39**	**3.929**	**147**	**-556**	**-775**

2. Lasten en baten per programma

2 Lasten en baten per begrotingsprogramma

(bedragen x € 1.000)

Programma	realisatie	begroting		meerjarenprognose		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten						
Wonen in Assen	21.211	21.339	22.092	21.600	21.867	22.225
Werken in Assen	73.394	59.896	61.277	58.960	58.221	57.848
Meedoen in Assen	124.541	112.969	116.314	115.109	116.214	117.507
Aantrekkelijk Assen	18.673	17.582	16.870	16.804	16.976	17.210
Samen werken aan Assen	4.997	4.419	4.340	4.039	3.962	3.972
Bedrijfsvoering, directe taken	37.573	40.150	41.141	41.632	42.394	43.042
Vastgoed en Grondbedrijf	29.897	29.769	38.560	39.271	39.556	40.143
Totaal lasten	**310.286**	**286.124**	**300.594**	**297.415**	**299.190**	**301.947**
Baten						
Wonen in Assen	19.661	19.463	19.944	19.810	19.896	19.978
Werken in Assen	46.158	31.179	33.982	33.329	32.847	32.516
Meedoen in Assen	10.484	8.200	8.282	8.160	8.120	8.120
Aantrekkelijk Assen	3.092	122	174	174	174	174
Samen werken aan Assen	706	725	922	922	922	922
Bedrijfsvoering, directe taken	4.736	5.442	4.990	5.058	5.058	5.058
Vastgoed en Grondbedrijf	21.258	20.673	29.583	29.612	29.612	29.612
Totaal baten	**106.095**	**85.804**	**97.877**	**97.065**	**96.629**	**96.380**
Totaal saldo programma's	**-204.191**	**-200.320**	**-202.717**	**-200.350**	**-202.561**	**-205.567**
Algemene dekkingsmiddelen						
Lasten	-5.390	-3.684	2.220	751	426	74
Baten	224.199	211.875	220.340	219.019	220.829	223.858
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**218.809**	**208.191**	**222.560**	**219.770**	**221.255**	**223.932**
Overhead						
Lasten	22.741	23.467	25.863	25.336	24.967	25.024
Baten	3.357	3.872	4.007	4.005	4.005	4.005
Totaal overhead	**-19.384**	**-19.595**	**-21.856**	**-21.331**	**-20.962**	**-21.019**
Heffing vennootschapsbelasting	-32	51	51	52	52	52
Onvoorzien/incidenteel	0	432	553	944	973	972
Saldo van lasten en baten	**-4.734**	**-12.207**	**-2.617**	**-2.907**	**-3.293**	**-3.678**
Mutaties in reserves						
Storting reserves	21.479	1.139	1.032	1.000	969	928
Beschikking reserves	33.181	13.307	7.578	4.054	3.706	3.831
Totaal mutaties in reserves	**11.702**	**12.168**	**6.546**	**3.054**	**2.737**	**2.903**
Resultaat	**6.968**	**-39**	**3.929**	**147**	**-556**	**-775**

3. Lasten en baten per taakveld

01 Wonen in Assen

11 Woningbouw/woonplan
- 0.10 Mutaties reserves
- 5.4 Musea
- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.3 Wonen en bouwen

12 Openbare ruimte
- 0.10 Mutaties reserves
- 0.2 Burgerzaken
- 0.64 Belastingen overig
- 0.8 Overige baten en lasten
- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- 7.2 Riolering
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

13 Bereikbaarheid, verkeer en vervoer
- 0.10 Mutaties reserves
- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.5 Openbaar vervoer

14 Duurzaamheid
- 0.10 Mutaties reserves
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer

02 Werken in Assen

21 Participatie en inkomen
- 0.10 Mutaties reserves
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie

22 Econ. ontwikkeling en innovatie
- 0.10 Mutaties reserves
- 3.1 Economische ontwikkeling
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

23 FlorijnAs
- 0.10 Mutaties reserves
- 2.1 Verkeer en vervoer

03 Meedoen in Assen

31 Jeugdzorg
- 0.10 Mutaties reserves
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 0.11 Mutaties reserves

32 Wmo, gez.heidszorg en vrijw.werk
- 0.10 Mutaties reserves
- 6.2 Wijkteams
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 7.1 Volksgezondheid

33 Mijn Buurt Assen
- 0.10 Mutaties reserves
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

34 Meedoenbeleid
- 6.3 Inkomensregelingen

35 Sport
- 0.10 Mutaties reserves
- 5.1 Sportbeleid en activering

36 Schuldhulpverlening
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

37 Onderwijs
- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

04 Aantrekkelijk Assen

41 Aantrekkelijke binnenstad
- 0.10 Mutaties reserves
- 8.3 Wonen en bouwen

42 Kunst en cultuur
- 0.10 Mutaties reserves
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie, cultuurparticipatie
- 5.6 Media

43 Evenementen
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

44 Parkeren
- 0.63 Parkeerbelasting
- 1.2 Openbare orde en veiligheid
- 2.2 Parkeren

45 Veiligheid
- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

05 Samen werken aan Assen

51 Bestuur
- 0.1 Bestuur
- 0.4 Overhead

52 Regionale samenwerking
- 0.1 Bestuur
- 0.10 Mutaties reserves

53 Dienstverlening
- 0.2 Burgerzaken
- 0.61 OZB woningen

06 Bedrijfsvoering

62 Bedrijfsvoering - overhead
- 0.4 Overhead

61 Bedrijfsvoering
- 0.1 Bestuur
- 0.10 Mutaties reserves
- 0.2 Burgerzaken
- 0.4 Overhead
- 0.61 OZB woningen
- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid
- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 2.5 Openbaar vervoer
- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie, cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-
- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria
- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven terreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

Bedrijfsvoering - directe kosten
- 0.8 Overige baten en lasten

07 Vastgoed en Grondbedrijf

71 Vastgoed
- 0.10 Mutaties reserves
- 0.8 Overige baten en lasten
- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 2.2 Parkeren
- 2.3 Recreatieve havens
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie, cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 7.3 Afval
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria
- 8.1 Ruimtelijke ordening

Vastgoed - overhead
- 0.4 Overhead

72 Grondbedrijf
- 0.10 Mutaties reserves
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven terreinen)

08 Algemeen financieel beleid

81 Onvoorzien/incidenteel
- 0.8 Overige baten en lasten

82 Belastingheffing
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.64 Belastingen overig
- 3.4 Economische promotie

83 Financiering/Belegging
- 0.5 Treasury

84 Gemeentefonds
- 0.10 Mutaties reserves
- 0.7 Alg. uitk en ov uitk gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten

85 Heffing vennootschapsbelasting
- 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

86 Overige algemene middelen
- 0.8 Overige baten en lasten

87 Reserves en voorzieningen
- 0.10 Mutaties reserves
- 0.8 Overige baten en lasten

88 Saldi kostenplaatsen
- 0.8 Overige baten en lasten

89 Saldo
- 0.11 Resultaat van de rekening van B/L

3. Lasten en baten per taakveld

3. Lasten en baten per taakveld

(bedragen x € 1.000)

Taakvelden		realisatie	begroting		meerjarenprognose		
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten							
0.	**Bestuur en ondersteuning**						
0.1	Bestuur	4.387	3.726	3.918	3.585	3.540	3.551
0.2	Burgerzaken	5.202	4.982	4.940	4.970	4.964	5.015
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	802	612	107	107	107	107
0.4	Overhead, ondersteuning org.	19.767	21.719	26.349	26.462	26.640	26.903
0.5	Treasury	7.724	-506	200	214	218	218
0.61	OZB woningen	964	775	734	746	747	757
0.62	OZB niet woningen	0	127	129	129	130	131
0.63	Parkeerbelasting	34	42	42	42	42	42
0.64	Belastingen overig	24	39	39	39	39	39
0.7	Alg. uitk en ov uitk gemeentefonds	4.036	0	3.596	3.514	3.366	3.254
0.8	Overige baten en lasten	811	94	-5.530	-3.449	-2.942	-2.417
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-32	51	51	52	52	52
0.10	Mutaties reserves	21.479	1.139	1.032	1.000	969	928
0.11	Resultaat rekening baten en lasten						
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning		**65.198**	**32.799**	**35.608**	**37.411**	**37.872**	**38.580**
1.	**Veiligheid**						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.333	4.466	4.528	4.591	4.648	4.692
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.696	1.412	1.510	1.517	1.528	1.543
Totaal 1. Veiligheid		**6.030**	**5.878**	**6.038**	**6.108**	**6.176**	**6.235**
2.	**Verkeer, vervoer en waterstaat**						
2.1	Verkeer en vervoer	13.440	9.584	10.103	9.988	10.228	10.389
2.2	Parkeren	4.597	4.319	4.430	4.430	4.435	4.446
2.3	Recreatieve havens	21	1	1	1	1	1
2.4	Economische havens en waterwegen	213	225	242	244	249	252
2.5	Openbaar vervoer	55	115	118	120	122	124
Totaal 2. Verkeer, vervoer en waterstaat		**18.326**	**14.244**	**14.894**	**14.783**	**15.035**	**15.211**

Taakvelden		realisatie	begroting		meerjarenprognose		
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
3.	**Economie**						
3.1	Economische ontwikkeling	2.002	1.878	1.996	1.661	1.672	1.688
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	497	2.515	2.795	2.795	2.796	2.798
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	287	324	331	332	335	339
3.4	Economische promotie	1.015	4	4	4	4	4
Totaal 3. Economie		**3.801**	**4.721**	**5.127**	**4.792**	**4.807**	**4.828**
4.	**Onderwijs**						
4.1	Openbaar basisonderwijs	3.647	3.326	3.329	3.329	3.329	3.329
4.2	Onderwijshuisvesting	9.781	9.277	9.581	9.839	10.021	10.062
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.268	3.466	3.866	3.811	3.838	3.885
Totaal 4. Onderwijs		**16.696**	**16.069**	**16.776**	**16.979**	**17.188**	**17.276**
5.	**Sport, cultuur en recreatie**						
5.1	Sportbeleid en activering	459	612	665	530	535	541
5.2	Sportaccommodaties	5.268	5.093	5.543	5.544	5.559	5.565
5.3	Cultuurpresentatie, - productie, - participatie	12.522	12.294	11.246	11.251	11.349	11.472
5.4	Musea	340	354	352	353	354	355
5.5	Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0
5.6	Media	3.700	3.589	4.002	4.068	4.125	4.184
5.7	Openbaar groen en (open)luchtrecreatie	9.239	10.228	10.741	9.990	10.059	10.146
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie		**31.528**	**32.170**	**32.549**	**31.736**	**31.981**	**32.263**
6.	**Sociaal domein**						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	8.319	8.233	8.148	7.934	8.011	8.073
6.2	Wijkteams	1.817	2.122	2.222	1.029	999	1.012
6.3	Inkomensregelingen	49.511	47.345	51.101	50.166	50.105	50.388
6.4	Begeleide particpatie	19.825	19.065	13.554	12.835	12.182	11.564
6.5	Arbeidsparticipatie	1.518	2.702	857	223	192	149
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.464	2.688	3.296	3.349	3.407	3.458
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	24.763	21.876	22.504	22.756	22.929	23.292
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	18.535	18.079	13.837	14.109	14.399	14.571
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	52.358	40.246	42.885	43.149	43.336	43.556
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	11.117	12.515	16.113	16.397	16.673	17.082
Totaal 6. Sociaal domein		**190.227**	**174.871**	**174.519**	**171.947**	**172.233**	**173.145**

Taakvelden		realisatie	begroting		meerjarenprognose		
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
7.	**Volksgezondheid en milieu**						
7.1	Volksgezondheid	2.800	2.762	2.812	2.871	2.941	2.941
7.2	Riolering	5.167	4.585	4.737	4.755	4.856	4.954
7.3	Afval	7.616	7.543	7.620	7.652	7.677	7.713
7.4	Mileubeheer	2.107	2.098	2.174	1.842	1.845	1.852
7.5	Begraafplaatsen en crematioria	728	741	741	742	744	735
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu		**18.418**	**17.729**	**18.084**	**17.862**	**18.063**	**18.195**
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**						
8.1	Ruimtelijke ordening	4.448	3.744	4.109	4.183	4.282	4.624
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.750	2.753	11.880	11.995	11.805	12.016
8.3	Wonen en bouwen	3.667	2.344	2.304	2.206	2.283	2.443
Totaal 8. Volkshv., r.o. en sted.vern.		**11.865**	**8.841**	**18.294**	**18.384**	**18.370**	**19.083**
Totaal lasten		**362.089**	**307.322**	**321.888**	**320.002**	**321.725**	**324.816**

Baten

0.	**Bestuur en ondersteuning**						
0.1	Bestuur	17	20	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	997	725	922	922	922	922
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	12	0	0	0	0	0
0.4	Overhead, ondersteuning organisatie	278	1.412	4.026	4.180	4.180	4.180
0.5	Treasury	12.237	3.303	3.330	3.164	3.138	3.081
0.61	OZB woningen	15.960	11.182	16.903	17.328	17.753	18.153
0.62	OZB niet woningen	3.672	8.926	3.935	4.041	4.151	4.251
0.63	Parkeerbelasting	1.330	1.415	1.415	1.415	1.415	1.415
0.64	Belastingen overig	10	189	190	190	190	190
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen uit gemeentefonds	197.404	187.647	195.290	187.750	189.398	192.415
0.8	Overige baten en lasten	2.122	-2.018	907	6.671	6.292	5.816
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	33.181	13.307	7.578	4.054	3.706	3.831
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning		**267.220**	**226.108**	**234.496**	**229.715**	**231.145**	**234.254**
1.	**Veiligheid**						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	24	41	41	41	41	41
1.2	Openbare orde en veiligheid	92	2	108	108	108	108
Totaal 1. Veiligheid		**116**	**43**	**149**	**149**	**149**	**149**

Taakvelden		realisatie	begroting		meerjarenprognose		
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
2.	**Verkeer, vervoer en waterstaat**						
2.1	Verkeer en vervoer	6.243	975	807	807	807	807
2.2	Parkeren	2.418	3.652	3.479	3.508	3.508	3.508
2.3	Recreatieve havens	26	30	32	32	32	32
2.4	Economische havens en waterwegen	4	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0
Totaal 2. Verkeer, vervoer en waterstaat		**8.691**	**4.657**	**4.318**	**4.347**	**4.347**	**4.347**
3.	**Economie**						
3.1	Economische ontwikkeling	745	120	120	120	120	120
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	931	2.551	2.589	2.589	2.589	2.589
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	250	80	80	80	80	80
3.4	Economische promotie	473	718	728	738	748	748
Totaal 3. Economie		**2.399**	**3.469**	**3.517**	**3.527**	**3.537**	**3.537**
4.	**Onderwijs**						
4.1	Openbaar basisonderwijs	3.647	3.326	3.329	3.334	3.334	3.334
4.2	Onderwijshuisvesting	1.345	877	862	862	862	862
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.601	1.996	2.460	2.312	2.312	2.312
Totaal 4. Onderwijs		**7.593**	**6.199**	**6.651**	**6.508**	**6.508**	**6.508**
5.	**Sport, cultuur en recreatie**						
5.1	Sportbeleid en activering	52	0	40	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	2.878	2.641	2.774	2.774	2.774	2.774
5.3	Cultuurpresentatie, - productie, - participatie	5.511	3.897	3.967	3.967	3.967	3.967
5.4	Musea	313	340	326	326	326	326
5.6	Media	814	723	844	844	844	844
5.7	Openbaar groen en (open)luchtrecreatie	864	354	579	601	615	629
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie		**10.432**	**7.955**	**8.530**	**8.512**	**8.526**	**8.540**
6.	**Sociaal domein**						
6,1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.748	1.144	1.349	1.370	1.370	1.370
6,2	Wijkteams	134	40	40	40	0	0
6,3	Inkomensregelingen	36.660	33.212	33.862	33.209	32.727	32.396
6,4	Begeleide participatie	4.037	0	0	0	0	0
6,5	Arbeidsparticipatie	1	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	809	260	750	750	750	750
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	275	19	18	18	18	18
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	102	19	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	3.450	2.457	1.612	1.612	1.612	1.612
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	228	0	0	0	0	0
Totaal 6. Sociaal domein		**47.444**	**37.151**	**37.631**	**36.999**	**36.477**	**36.146**

Taakvelden		realisatie	begroting		meerjarenprognose		
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
7.	**Volksgezondheid en milieu**						
7.1	Volksgezondheid	81	0	0	0	0	0
7.2	Riolering	6.270	5.977	6.138	6.144	6.219	6.301
7.3	Afval	9.424	9.766	9.780	9.820	9.831	9.831
7.4	Mileubeheer	30	22	22	22	22	22
7.5	Begraafplaatsen en crematioria	609	590	591	591	591	591
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu		**16.414**	**16.355**	**16.531**	**16.577**	**16.663**	**16.745**
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**						
8.1	Ruimtelijke ordening	1.268	745	650	650	650	650
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijven terreinen)	4.218	2.888	11.346	11.346	11.346	11.346
8.3	Wonen en bouwen	3.262	1.713	1.999	1.819	1.819	1.819
Totaal 8. Volkshuisvesting, ruimt.ordening en sted.v		**8.748**	**5.346**	**13.994**	**13.815**	**13.815**	**13.815**
Totaal baten		**369.057**	**307.283**	**325.817**	**320.149**	**321.167**	**324.041**
Resultaat		**6.968**	**-39**	**3.929**	**147**	**-558**	**-775**

1. Hoofdlijnen meerjarig financieel beleid

Beleidslijnen en spelregels

In dit hoofdstuk besteden we aandacht aan de beleidslijnen en spelregels die we in ons financieel beleid en bij de samenstelling van de begroting en meerjarenprognose hanteren. We geven uitleg over het resultaat van de Begroting 2022, de meerjarencijfers, en over de belangrijkste achtergronden daarvan.

We lichten de opbouw en het verloop van de gemeentelijke reservepositie toe en besteden aandacht aan de meerjarige opbouw en omvang van de uitkering uit het gemeentefonds. Verder bevat dit hoofdstuk de informatie en de financiële overzichten die op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) in de financiële stukken gepresenteerd moeten worden. Deze dienen ter verbetering van het financiële inzicht in, en de transparantie voor, uw raad.

Hoofdlijnen

Het financiële lange termijn beleid van de gemeente Assen is gericht op duurzaamheid, stabiliteit en continuïteit. We streven naar jaarlijks sluitende begrotingen en een solide reservepositie. Er is ruimte om financiële tegenvallers die zich in de beleidsuitvoering voordoen op te vangen. We wegen voor beleidsuitvoering de benodigde inzet van middelen in totaalverband af. In de verdere uitvoering van het financiële beleid staan de volgende beleidsdoelen centraal:

1. Besteding en beheer van gemeenschapsgeld is zorgvuldig, efficiënt, transparant en resultaatgericht.
2. Er is sprake van duurzaam evenwicht tussen lasten en baten waarbij de lasten op evenwichtige wijze gespreid worden over de huidige en toekomstige generaties.
3. Het financieel beleid, het beheer van de middelen en de administratie voldoen aan de vereisten die wet- en regelgeving daaraan stellen.
4. Er is sprake van repressief financieel provinciaal toezicht.
5. De presentatie van het te voeren beleid en van de daarvoor in te zetten middelen is eenduidig en transparant.
6. Er is doorlopend inzicht in de risico's die van invloed zijn de financiële positie van de gemeente.
7. De gemeentelijk weerstandscapaciteit is op peil; de weerstandsratio voldoet aan de door de raad vastgestelde normering.
8. Niet of niet langer voor beleidsuitvoering en/of voor uitvoering van beheerstaken benodigde middelen vloeien terug naar de algemene middelen en/of naar de algemene reserve.
9. Onderhoudsvoorzieningen zijn afgestemd op en toereikend voor, actuele en toekomstige onderhoudsopgaven.
10. De tarieven van de belastingen worden jaarlijks tenminste aangepast aan de inflatie.
11. De tarieven voor de overige gemeentelijke heffingen en rechten (leges) zijn maximaal 'kostendekkend'.
12. De uitkeringen uit het gemeentefonds sluiten aan bij circulaires van het miniserie van Binnenlandse Zaken.
13. Er is continu inzicht in de liquiditeitspositie en de financieringsbehoefte.
14. De gemeentelijke grondexploitatie is financieel zelfstandig.
15. De beleidsuitvoering in het Sociaal Domein moet in beginsel plaatsvinden binnen de daarvoor van het Rijk overkomende middelen.
16. Er is sprake van een gezonde op de gemeentelijke opgave afgestemde schuldpositie; de gemeentelijke solvabiliteit voldoet aan de door de raad vastgestelde normering.
17. Het aantrekken en/of uitzetten van financieringsmiddelen geschiedt efficiënt, risicomijdend en uitsluitend voor de uitoefening van de publieke taak.

2. Kaders, richtlijnen en ambities

Kaderbrief 2022 als referentiekader

De financiële kaders, de begrotingspositie en de meerjarenprognose zijn als onderdeel van Kaderbrief 2022 geactualiseerd. Wij hebben u in juli 2021 een reguliere kaderbrief 2022 en een aanvullende brief over belangrijk ontwikkelingen die van invloed waren op het in de kaderbrief gepresenteerde beeld.

In september 2021 heeft u van ons nogmaals een brief ontvangen met de laatste stand van zaken met betrekking tot de nieuwe stelpost jeugd en de herijking van het gemeentefonds. In dit hoofdstuk wordt steeds de vergelijking gemaakt tussen het beleid en de cijfers in de kaderbrief 2022 inclusief de aanvullende brieven. De raad heeft op 8 jul 2021 ingestemd met de Kaderbrief 2022.

Samenvattend beeld Kaderbrief 2022

In de brief van 6 september 2021 luiden de luidden de afsluitende financiële eindresultaten als volgt.

Tabel 1. Eindresultaten Kaderbrief 2022 inclusief aanvullende brieven (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Bijgestelde resultaten inclusief effecten arbitrage (brief 21 juni 2021)	2.143	-3.746	-4.019	-3.603
Nieuwe stelpost jeugd		5.844	5.487	5.056
Afvoeren oude stelpost jeugd		-1.769	-1.769	-1.769
Hervormingsagenda jeugdzorg		pm	pm	pm
Bijgestelde resultaten inclusief effecten arbitrage en stelpost jeugd (brief 6 september 2021)	**2.143**	**329**	**-301**	**-316**

In de laatste brief hebben wij aangepast begrotingsbeeld gepresenteerd die een overschot laat zien van € 2,1 miljoen voor het jaar 2022 en € 0,3 miljoen voor 2023.

Voor de jaren daarna lichte tekorten van circa € 0,3 miljoen voor 2024 en 2025. Dit beeld hebben wij als vertrekpunt gehanteerd voor de samenstelling van de begroting 2022 en meerjarenraming.

Financiële beleidsrichtingen

De kaders, beleidsrichtingen en financiële aanpak uit het Herstelplan 2020 -2024 zijn nog steeds leidend voor het in de Programmabegroting 2022 en de meerjarenprognose 2023-2025 te presenteren beleid, de daarvoor te ramen budgetten en de op te stellen financiële prognoses. Realisatie van de ambities uit het collegeakkoord ‘Sterke wijken in een sterke stad’ , aanpak van de beleidsknelpunten en het financieel in control brengen van het Sociaal Domein, staan daarin voor 2022, samen met de vastgestelde bezuinigingen, centraal.

De Programmabegroting 2022 en de meerjarenprognose 2023-2025 bevatten daarnaast reële ramingen en prognoses voor de uitvoering van de taken.

Insteek in het Herstelplan 2020 -2024 was en is met ingang van 2022 een structureel sluitende begroting en

meerjarenraming Dit aangevuld met extra rijksmiddelen die nodig zijn om de financiële positie van gemeenten te versterken.

Financiële en fiscale kaders en spelregels

Hoofddoelstelling van het financieel beleid is gericht een reëel en structureel evenwicht in de Asser begroting met ingang 2022.

Aanname in dat verband is dat het demissionaire kabinet op basis van de uitkomsten van het landelijk onderzoek naar de kostenontwikkeling in de Jeugdzorg voor 2022 en verder extra rijksmiddelen beschikbaar stelt om de bestaande tekorten in de Jeugdzorg af te dekken. Voor 2022 heeft zijn deze middelen ook daadwerkelijk toegezegd. Om uiting te geven aan die lijn is met ingang van 2023 een nieuwe structurele 'stelpost extra rijksmiddelen Jeugdzorg' opgenomen. Het beloop van deze nieuwe stelpost maakt onderdeel uit van onze meerjarenprognose.

Deze aanpak sluit aan bij de richtlijn die de gezamenlijke toezichthouders in dit verband hebben vastgesteld.

Voor wat betreft het fiscale beleid is aangegeven dat het ingezette beleid in 2022 wordt gecontinueerd met dien verstande dat:

- De tarieven voor het rioolrecht en de afvalstoffenheffing kostendekkend blijven.
- De overige heffingen in 2022 conform het Bestuursakkoord gefaseerd verder kostendekkend worden gemaakt.

De paragraaf "lokale heffingen" bevat de nadere toelichting op het fiscale beleid. De vaststelling van de in 2022 te hanteren tarieven vindt plaats als onderdeel van de besluitvorming tarievenbeleid 2022.

Bestuursakkoord 'Sterke wijken in een sterke stad'

In het bestuursakkoord zijn afspraken gemaakt over de in de lopende bestuursperiode te realiseren ambities, en de daarvoor beschikbaar te stellen middelen. Daarbij is gekozen voor een incidentele, tijdgebonden en structurele aanpak en een daarop afgestemde inzet van middelen. In de uitwerking betekent dit dat betrokken incidentele en tijdgebonden activiteiten aan het eind van de periode worden afgebouwd en stoppen en dat beschikbare budgettaire ruimte en de daarvoor vastgestelde dekkingsmaatregelen vanaf dat moment weer komen te vervallen.

Tabel 2. Middelen bestuursakkoord 'Sterke wijken in een sterke stad' (bedragen x € 1.000)

Programma	2022	2023	2024	2025
Wonen in Assen	-1.223	-795	-795	-795
Werken in Assen	-500	0	0	0
Meedoen in Assen	-2.210	-320	-320	-320
Aantrekkelijk Assen	-550	-300	-300	-300
Samen werken aan Assen	-240	0	0	0
Bedrijfsvoering	-328	-328	-328	-328
Vastgoed en Grondbedrijf	-195	-320	-320	-320
Totaal middelen bestuursakkoord	**-5.246**	**-2.063**	**-2.063**	**-2.063**

Bezuinigingsmaatregelen

Conform de uitgangspunten en beleidsrichtingen in het herstelplan 2020 - 2024 zijn de volgende bezuinigingen uit het zogenoemde basispakket in de programmabudgetten 2022 en de jaarschijven 2023-2025 opgenomen.

Tabel 3. Bezuinigingsmaatregelen

(bedragen x € 1.000)

Programma	2022	2023	2024	2025
Wonen in Assen	1.549	1.482	1.482	1.482
Werken in Assen	489	548	548	548
Meedoen in Assen	3.816	3.803	3.803	3.803
Aantrekkelijk Assen	437	437	437	437
Samen werken aan Assen	127	149	127	127
Bedrijfsvoering	608	501	501	501
Vastgoed en Grondbedrijf	1.730	1.359	1.200	1.200
Algemeen financieel beleid	2250	2250	2250	2250
Totaal middelen bestuursakkoord	**11.006**	**10.529**	**10.348**	**10.348**

Uitgangspunten opbouw budgetten/prognoses 2022-2025

De opbouw en samenstelling van de product- en de programmabudgetten voor 2022 en van de financiële prognoses voor de periode 2023-2025 vindt plaats op basis van de volgende uitgangspunten:

1. Het aanvaarde beleid, de geactualiseerde budgetten 2021 en prognoses t/m de Kaderbrief 2022.
2. De autonome ontwikkelingen, knelpunten en nieuwe beleidsmaatregelen.
3. Het pakket bezuinigingsmaatregelen opgenomen in het 'Herstelplan 2020 - 2024'
4. Toepassing beleids-, reken- en spelregels conform het vernieuwde BBV en het eigen bestuursakkoord.
5. Stortingen in en onttrekkingen aan van reserves conform de spelregels uit de 'nota reserves en voorzieningen'.
6. Raming/prognoses bijdragen GR-en conform de (meerjaren-) begrotingen 2022 van de betrokken GR-en.
7. Raming/prognoses algemene uitkering gebaseerd op de prognoses en maatregelen uit de Meicirculaire 2021 en de Septembercirculaire 2021.
8. Raming aandeel onderschrijding BCF-plafond conform advies/richtlijn BZK Meicirculaire 2021.
9. Loonontwikkeling 2021- 2022 maximaal 4,5% (= t.o.v. werkelijk niveau februari 2021).
10. Prijsontwikkeling 2021-2022 maximaal 2,1 % (conform Meicirculaire 2021 en incl. nacalculatie).
11. Reguliere vervangingsinvesteringen in bedrijfsmiddelen, bedrijfsgebouwen en andere gemeentelijke panden.
12. Rentevisie en rentebeleid 2022 ongewijzigd ten opzichte van 2021.
13. Omslagrente 1,8% rente financiering grondexploitatie 1,0 %, indexatierente amortisatiereserves jaarlijks 1,8%.
14. Aanpassing tarieven onroerendezaakbelasting per 1 januari 2021 2,1 % (cf. Meicirculaire 2021).
15. De opbrengt van de toeristenbelasting is voor 2022 bevroren op het niveau van 2021.
16. Overige heffingen en tarieven zoveel mogelijk kostendekkend; anders trendmatig 2,1 % (cpi Meicirculaire 2021 en incl. nacalculatie).

3. Incidente baten en lasten

Achtergrond

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de gemeentebegroting te voorzien in een overzicht van incidentele lasten en baten. Inzicht daarin is van belang voor de beoordeling van de soliditeit van de Asser Begroting en vanuit die optiek ook noodzakelijk voor het financieel toezicht en de beoordeling van de begrotingspositie door Gedeputeerde Staten. Uitgangspunt is dat de structurele lasten in de begroting gedekt dienen te worden door structurele baten. Dat is ook een van de beoordelingscriteria om voor repressief financieel toezicht in aanmerking te komen. Wij betrekking in dat kader ook de onlangs gepubliceerde handreiking van de toezichthouders bij deze beoordeling.

In augustus 2018 heeft de commissie BBV de notitie 'structurele en incidentele lasten en baten' gepubliceerd. In die notitie wordt ingegaan op de verschillende onderdelen die bij het meerjarig financieel inzicht aangereikt worden vanuit het BBV opdat de raad haar autorisatiefunctie op een adequate wijze kan toepassen. De onderdelen betreffen de kengetallen, resultaatbestemming, geprognosticeerde balans en de structurele en incidentele baten en lasten.

Criteria

Incidentele baten en lasten betreffen de budgetten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. een eindig doel hebben. Een begroting , meerjarenraming of jaarrekening kan ieder jaar dergelijke eenmalige budgetten bevatten. Ook kan het voorkomen dat een eenmalige subsidie voor een bepaalde activiteit wordt verkregen, maar dat de lasten van de uitvoering van die activiteit zich over meerdere jaren uitspreidt. Gezien de koppeling met de subsidie hebben deze lasten dan een incidenteel karakter.

Het BBV bevat geen eenduidige definitie van het begrip 'incidenteel'. Er is ruimte voor eigen interpretatie. In de toelichting op het Besluit Begroting en Verantwoording staat als hulpmiddel dat voor het bepalen van de invulling van het begrip 'incidenteel' gedacht kan worden aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Dit betekent dat baten en lasten die zich drie jaar of minder voordoen kunnen kwalificeren als incidenteel, maar ook gewoon structureel van aard kunnen zijn. Baten en lasten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard. De scheidslijn tussen drie jaar of langer dient als hulpmiddel bij het bepalen of er sprake is van incidenteel of structureel.

Ten behoeve van eigen invulling en voor het opmaken van het voorgeschreven overzicht van incidentele lasten en baten uitgegaan van de volgende criteria:

- Lasten/baten die alleen in het jaar 2022, 2023 of 2024 voorkomen.
- Lasten/baten die zich maximaal gedurende drie jaar voordoen (2022-2024).
- Lasten/baten waarvan de eindigheid vast ligt op basis van raadsbesluit en/of toekenningsbesluit, ook als de looptijd langer is dan drie jaar (zoals tijdgebonden middeleninzet collegeakkoord).
- Onttrekkingen en toevoegingen aan reserves met een looptijd korter dan drie jaar.

Beloop incidenteel 2022-2025

Op basis van de criteria hiervoor kan in totaal voor ruim € 5,8 miljoen van het totaal van de in de Begroting 2022 opgenomen budgetten als 'incidenteel' worden aangemerkt. Bij de baten gaat het in totaal om een volume van € 1,5 miljoen. De omvang van incidentele baten is sterk beïnvloed door de voor het jaar 2021 geraamde onttrekking aan de algemene reserve van € 5,8 miljoen. In de jaarschijf 2022 van de meerjarenprognose is sprake van een geraamde onttrekking van € 3,1 miljoen.

De in 2022 in de begroting opgenomen incidentele budgetten houden ook verband met de uitvoering van het bestuursakkoord en daarvoor benodigde middeleninzet en vastgestelde dekkingsmaatregelen van in totaal € 2,6 miljoen. Op basis van de huidige inzichten neemt de omvang van de incidentele lasten en baten vanaf 2023 gefaseerd weer af. In 2023 vervallen de tijdelijke middelen en dekkingsmaatregelen die in de periode 2018-2022 door de raad voor uitvoering van het collegeakkoord 'Sterke wijken in een sterke stad' beschikbaar zijn gesteld. Mogelijke omvang van in 2023 en verder in de begroting en op te nemen incidentele budgetten is afhankelijk van de beleidsinvulling in de bestuursperiode 2023-2026.

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000)

Programma/Product	Omschrijving kosten/activiteit	2022		2023		2024		2025		Toelichting
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	
Wonen in Assen										
Wonen	Omgevingswet	515	0	142			0	0	0	Kaderbrief 2022
Wonen	Borging kwaliteit (CP)	100	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Wonen	Tiny houses	0	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Wonen	Planversnellers	90	0	90	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Verkeer	Mobiliteit	70	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Duurzaamheid	Incidentele verlaging tarief afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	0	0	0	Eenmalige verrekening resultaat voorgaande jaren
Duurzaamheid	Inzet voorziening afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	0	0	0	Eenmalige verrekening resultaat voorgaande jaren
Duurzaamheid	Incidentele verlaging tarief rioolrecht	0	-1.298	0	0	0	0	0	0	Eenmalige verrekening resultaat voorgaande jaren
Duurzaamheid	Inzet voorziening riolering	0	1.298	0	0	0	0	0	0	Eenmalige verrekening resultaat voorgaande jaren
Duurzaamheid	Energietransitie (CP)	400	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Werken in Assen										
Economische ontwikkeling	Stadsmarketing en centrummanagement (CP)	200	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Economische ontwikkeling	Acquisitie nieuwe ondernemers (CP)	150	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Participatie	Basisbanen (CP)	150	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Meedoen in Assen										
Wmo/Jeugd	Preventie- en transformatiefonds (CP)	1.250	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Wmo/Jeugd	Vrijwilligersbeleid (CP)	165	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Lokaal jeugdbeleid	Opstellen plan jeugdbeleid	150	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Mijn buurt Assen	Mijn Buurt Assen CP)	255	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Mijn buurt Assen	Sterke wijken	150	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Mijn buurt Assen	Regenboogbeleid	20	0	0	0	0	0	0	0	Actualisatie begroting/mjp kaderbrief 2020
Schuldhulpverlening	Armoede en schuldenproblematiek (CP)	300	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Onderwijs	Coronacompensatie	0	34	0	0	0	0	0	0	Actualisatie begroting 2022
Sport	Impuls Gezond in de Stad	120	0	0	0	0	0	0	0	Tijdgebonden geldstroom conform gemeentefonds
Sport	Uitvoering sportakkoord	46	0	0	0	0	0	0	0	Actualisatie begroting 2022

Programma/Product	Omschrijving kosten/activiteit	2022		2023		2024		2025		Toelichting
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	
Aantrekkelijk Assen										
Evenementen	Impuls evenementen (CP)	250	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke Wijken in een sterke stad
Veiligheid	Versterking omgevingsdiensten	16	0	16	0	16	0	0	0	Tijdgebonden geldstroom conform gemeentefonds
Samen werken aan Assen										
Bestuur	Raadsexcursie (tweejaarlijks)	0	0	0	0	10	0	0	0	Op basis van aanvaard beleid
Bestuur	Promotie verkiezingen	20	0	0	0	0	0	0	0	Actualisatie begroting 2022
Bestuur	ICT-kosten	11	0	-22	0	22	0	22	0	Herstelplan maatregelenpakket
Bestuur	Tijdelijk extra wethouder	60	0	0	0	0	0	0	0	Bestuursakkoord
Bestuur	Wijkaanpak (CP)	150	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke Wijken in een sterke stad
Bestuur	Procesregie participatie	189	0	79	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Bestuur	Onderhouden strategische netwerken (CP)	160	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke Wijken in een sterke stad
Vastgoed en grondbedrijf										
Gemeentelijke panden	Werkbudget verduurzamen gebouwen	100	0	100	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Gemeentelijke panden	Inbouwpakketten DNK	296	0	0	0	0	0	0	0	Herstelplanopgave
Gemeentelijke panden	Technische installaties	-33	0	-33	0	-33	0	0	0	Kaderbrief 2022
Strategische eigendommen	Diverse ontwikkelingen	19	0	0	0	0	0	0	0	Beleidsmaatregelen kaderbrief 2020
Bedrijfsvoering										
Bedrijfsvoering	Tijdelijke uitbreiding bestuurssecretariaat	30	0	0	0	0	0	0	0	Beleidsmaatregelen kaderbrief 2020
Bedrijfsvoering	Stadsecoloog (CP)	35	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke Wijken in een sterke stad
Bedrijfsvoering	Tijd. formatie onrechtmatigheid Eur. aanbestedingen	80	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Bedrijfsvoering	Gevolgen invoering wlz	118	0	0	0	0	0	0	0	Begroting 2021
Bedrijfsvoering	Koerswijziging Dimpact	60	0	23	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Bedrijfsvoering	Uitvoering sportakkoord	94	40	0	0	0	0	0	0	Begroting 2022
Bedrijfsvoering	Operatie steenbreek	50	0	0	0	0	0	0	0	Begroting 2022
Bedrijfsvoering	Stadsmarketing en centrummanagement	173	0	87	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Bedrijfsvoering	Onderhouden strategische netwerken (CP)	80	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke Wijken in een sterke stad
Bedrijfsvoering	Project informatievoorziening	750	0	570	0	570	0	0	0	Kaderbrief 2022

Programma/Product	Omschrijving kosten/activiteit	2022		2023		2024		2025		Toelichting
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	
Algemeen financieel beleid										
Gemeentefonds	Opschalingskorting	0	1.138	0	0	0	0	0	0	Bevriezen opschalingskorting op niveau 2019
Gemeentefonds	Impuls gezond in de Stad	0	120	0	0	0	0	0	0	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Gemeentefonds	Tijdelijke middelen jeugd	0	42	0	0	0	0	0	0	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Gemeentefonds	Tijdelijke LHBT-middelen	0	20	0	0	0	0	0	0	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Gemeentefonds	Tijdelijke middelen WOO	0	80	0	82	0	83	0	85	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Gemeentefonds	Tijdelijke middelen Versterking omgevingsdiensten	0	16	0	16	0	16	0	0	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Dekkingsmaatregelen										
Nog functioneel te ramen	Tijdelijk afzien van indexatie reserves	-550	0	0	0	0	0	0	0	Dekkingsplan ambities Bestuursakkoord 2020 Sterke ..
Nog functioneel te ramen	Inzetten incidentele ruimte	-500	0	0	0	0	0	0	0	Dekkingsplan ambities Bestuursakkoord 2020 Sterke ..
Budgetten		**5.789**	**1.490**	**1.052**	**98**	**585**	**99**	**22**	**85**	
Bestemmingsreserves										
		0	0	0	0	0	0	0	0	
		0	0	0	0	0	0	0	0	
Algemene reserve										
Algemene reserve	Mutatie begroting 2022-2025	3.918	0	145	0	0	-560	0	-780	Dekkingsplan 2022-2025
Algemene reserve	Inzet tbv ambities College-akkoord 2018-2022 SW	0	2.610	0	0	0	0	0	0	Dekkingsplan ambities Bestuursakkoord 2020 Sterke ..
Algemene reserve	Inzet tbv sluitend maken jaarschijven 2020/2021	0	-120	0	0	0	0	0	0	Dekkingsplan 2020 en 2021; Herstelplan
Algemene reserve	Inzet tbv sluitend maken jaarschijven 2021/2022	0	644	0	0	0	0	0	0	Dekkingsplan 2021 en 2022; Begroting 2021
Totaal Reserves		**3.918**	**3.134**	**145**	**0**	**0**	**-560**	**0**	**-780**	
Totaal incidenteel		**9.707**	**4.624**	**1.197**	**98**	**585**	**-461**	**22**	**-695**	

4. Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans

bedragen x € 1.000, per ultimo jaar	rekening 2020	prognose 2021	begroting 2022	mjp 2023	mjp 2024	mjp 2025
A Vaste activa						
0 Immateriële vaste activa	127	19	-	-	-	-
1 Materiële vaste activa	415.479	420.722	437.790	440.286	436.049	430.226
2 Financiele activa	6.151	6.882	7.629	7.874	7.870	7.865
Totaal Vaste activa	**421.756**	**427.623**	**445.419**	**448.160**	**443.919**	**438.091**
B Vlottende activa						
1 Voorraden	21.348	33.609	30.840	37.563	30.827	31.234
2 Vorderingen	19.348	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
3 Liquide middelen	692	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
4 Overlopende activa	7.420	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal Vlottende activa	**48.808**	**59.609**	**56.840**	**63.563**	**56.827**	**57.234**
Totaal activa	**470.564**	**487.232**	**502.259**	**511.724**	**500.747**	**495.325**
C Vaste passiva						
1 Eigen vermogen / reserves	145.174	128.788	122.841	116.563	112.877	110.273
2 Voorzieningen	29.192	24.310	24.709	25.526	25.363	24.743
3 Langlopende schulden	242.276	274.728	295.303	310.229	303.101	300.903
Totaal Vaste passiva	**416.643**	**427.826**	**442.853**	**452.318**	**441.341**	**435.919**
D Vlottende passiva						
1 Kortlopende schulden	17.325	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
2 Overlopende passiva	36.596	34.406	34.406	34.406	34.406	34.406
Totaal Vlottende passiva	**53.921**	**59.406**	**59.406**	**59.406**	**59.406**	**59.406**
Totaal passiva	**470.564**	**487.232**	**502.259**	**511.724**	**500.747**	**495.325**

5. verzicht EMU-saldo

EMU-saldo (bedragen x € 1000, per ultimo jaar)

EMU-saldo (ontvangsten -/- uitgaven)	realisatie 2020	prognose 2021	begroting 2022	mjp 2023	mjp 2024	mjp 2025
Exploitatiesaldo voor mutatie reserves	-4.733	-12.207	-2.617	-2.907	-3.293	-3.678
Afschrijving tlv exploitatie	12.573	11.102	12.452	13.999	14.432	14.719
Toevoeging voorzieningen tlv exploitatie	3.929	2.582	2.582	2.582	2.582	2.582
Investeringen geactiveerd	-22.454	-23.553	-30.266	-16.741	-10.191	-8.891
Bijdragen niet via exploitatie	8.829	-	-	-	-	-
Desinvesteringen niet tlv exploitatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking voorzieningen tgv exploitatie	-7.105	-10.640	-2.183	-1.765	-2.745	-3.202
EMU-saldo	**-8.960**	**-32.716**	**-20.032**	**-4.832**	**785**	**1.530**

6. Gemeentelijke reservepositie

Algemene beleidslijnen

Om slagvaardig te kunnen opereren en genoeg middelen te hebben om als weerstandsvermogen in te zetten bij onverwachte financiële tegenvallers beschikken we over een gezonde en effectieve reservepositie.

Er vindt geen onnodige of ongelimiteerde vastlegging van gemeentelijke middelen in reserves plaats. Niet langer voor het oorspronkelijk doel benodigde reservemiddelen vloeien terug naar de algemene reserve. De raad kan deze vervolgens herbestemmen voor realisatie van andere bestuurlijke doelen.

De gemeentelijke reservepositie wordt periodiek doorgelicht op doelmatigheid en doeltreffendheid. Onnodige reserves en voorzieningen heffen we op.

De raad besluit tot het instellen en/of opheffen van reserves. Reserves worden alleen gevormd voor realisatie van vooraf vastgestelde beleidsdoelen en/of projecten. Reserves zijn niet bestemd voor dekking van structurele lasten, met uitzondering van amortisatiereserves.

Amortisatie reserves worden geïndexeerd met een vast percentage per jaar, alle andere reserves worden niet geïndexeerd.

Rapportage en verantwoording over besteding van reserves vindt plaats via de planning- en controlcyclus.

Tekorten in de gemeentebrede exploitatie worden vereffend via de algemene reserve. Binnen de reserve wordt daarvoor een buffer van € 100 per inwoner als ondergrens aangehouden.

Beleidskaders en spelregels met betrekking tot reserves en voorzieningen zijn vastgelegd in de kadernota reserves en voorzieningen. Deze is in 2020 vastgesteld. De volgende reguliere actualisatie staat gepland voor 2024 tenzij wijzigingen in wet- en regelgeving daar eerder aanleiding toe geeft.

Beleidskaders met betrekking tot het weerstandsvermogen en solvabiliteit zijn vastgelegd in de kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement. Deze is eveneens in 2020 vastgesteld en wordt in 2024 herzien.

Prognose, budgetten

Voor alle reserves en voorzieningen is een prognose opgesteld van het meerjarig verloop.

Per reserve en voorziening zijn per jaar de stortingen en onttrekkingen geraamd. De verdeling over de jaarschijven maakt onderdeel uit van de begroting , maar is van de reserves niet altijd in de beleidsprogramma's opgenomen.

Bij de beleidsprogramma's zijn alleen kosten en verrekening reserves opgenomen indien er op voorhand duidelijkheid is over het jaar van mutatie zoals bijvoorbeeld bij amortisatiereserves. Bij bijvoorbeeld verrekening met projecten is het jaar van mutatie niet op voorhand duidelijk en in dit geval zijn zowel de kosten als de verrekening van de reserve vooralsnog niet opgenomen in het beleidsprogramma. Een actualisatie van de mutaties wordt opgenomen in de voortgangsrapportage.

Weerstandsvermogen

Als indicatie of risico's opgevangen kunnen worden, is in de begroting en rekening verplicht een verhoudingsgetal voor het weerstandsvermogen opgenomen. De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit voor risico's. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het vrije deel in de algemene en bestemmingsreserves, onbenutte belastingcapaciteit en vrije ruimte op de begroting.

Met het vaststellen van kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement is besloten dat de gemeente Assen streeft naar een structurele ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,0 (ondergrens voldoende). In de kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement is dit vastgelegd. Vooralsnog wordt hieraan voldaan waarbij wij de ontwikkelingen blijven monitoren.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio wordt bepaald door eigen vermogen gedeeld door totaal vermogen. Hierin is eigen vermogen het totaal van algemene reserve plus bestemmingsreserves.

Met het vaststellen van de kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement is besloten dat de gemeente Assen streeft naar een structureel eigen vermogen met een solvabiliteitsratio van minimaal 20% (ondergrens gemiddeld risico). Vooralsnog wordt hieraan voldaan. Echter de ratio staat wel onder druk gezien de ontwikkelingen in de algemene reserve en bestemmingsreserves.

Looptijd amortisatiereserves

De looptijd van de jaarlijkse onttrekking aan een Amortisatiereserve voor dekking van kapitaallasten is gelijk aan de looptijd van de afschrijving. Dit wordt ook in de BBV voorgeschreven. In een aantal gevallen is in het verleden echter door de raad besloten tot een kortere looptijd. Hierdoor is in de eerste jaren een hogere dekking van kapitaallasten mogelijk, maar op een gegeven ogenblik is de Amortisatiereserve leeg terwijl het geactiveerde bezit nog niet volledig is afgeschreven. Hierdoor ontstaat dan in de vervolg jaren een nadeel in de begroting.

Bij de vaststelling van het Herstelplan 2020 – 2024 zijn de amortisatiereserves waar de looptijd van het actief langer doorliep aangepast.

Voor de amortisatiereserves waar geen directe relatie bestaat met een materieel actief is een afbouwplan vastgesteld.

Als op grond van de BBV regelgeving nieuwe amortisatiereserves nodig zijn zal worden uitgegaan van looptijden welke gelijk zijn aan de periode van afschrijving van het actief.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves 2022–2025

In de begroting 2022 en de financiële prognoses voor 2023-2025 is op basis van besluitvorming rekening gehouden met een aantal structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de gemeentelijke reserves.

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als structureel aangemerkt als het gaat om jaarlijks terugkerende onttrekkingen aan financieringsreserves dan wel dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings-)reserve die is ingesteld om gedurende een periode van minimaal drie jaar structurele lasten te dekken. Onttrekkingen en toevoegingen die niet aan deze criteria voldoen worden in het kader van het financieel toezicht als incidenteel aangemerkt.

In de Asser situatie gaat in vrijwel alle gevallen om de inzet en voeding van de amortisatiereserves. Deze reserves zijn door de raad ingesteld als onderdeel van een kostendekkingsplan voor gemeentelijke investeringen. De uitputting ervan vindt plaats op basis van een vooraf vastgesteld plan en strekt zich uit over een lange periode. In 2020 hebben wij deze amortisatiereserves doorgelicht en afgestemd op de huidige regelgeving BBV, de accountant en de toezichthouder.

Tabel 6. Structurele mutatie reserves (bedragen x € 1.000)

Structurele onttrekkingen	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Amortisatie-reserves				
Reserve nieuwbouwprojecten	297	284	270	254
Reserve maatsch. renderende investeringen MRI	630	585	540	495
Reserve opbrengst Essent-aandeel DNK	1.580	1.455	1.330	1.205
Reserve wielerbaan	103	103	103	103
Reserve gebiedsgericht werken	15	15	15	15
Reserve voortgezet onderwijs	28	28	28	28
Reserve MFA Assen Oost	77	77	77	77
Amortisatie Mien Ruysweg	30	20	10	14
Reserve Veemarktplein	61	61	61	61
Amortisatie fietspad Europaweg	10	10	10	10
Amortisatiereserve FlorijnAs	461	461	461	461
Amortisatiereserve Binnenstad	53	53	53	53
Amortisatiereserve Bosbeek Nijlandsloop	35	35	35	35
Totaal onttrekkingen	**3.380**	**3.187**	**2.993**	**2.811**

Structurele stortingen	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Indexatie amortisatiereserves	826	780	737	696
Totaal structurele stortingen	**826**	**780**	**737**	**696**

Tabel 7. Prognose reserves en voorzieningen

(bedragen x € 1.000, per ultimo jaar)

Omschrijving reserve / voorziening	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve	22.741	16.820	14.036	14.036	14.036	14.036
Bestemmingsreserves	115.464	112.007	104.876	102.380	99.397	97.012
Voorzieningen	29.192	24.310	24.709	25.526	25.363	24.743
Totaal	**167.397**	**153.137**	**143.621**	**141.942**	**138.796**	**135.791**

Algemene reserve / weerstandsreserve	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve algemene dienst	22.741	16.820	14.036	14.036	14.036	14.036
Reserve weerstandsvermogen	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
Subtotaal	**33.741**	**27.820**	**25.036**	**25.036**	**25.036**	**25.036**

Amortisatie / exploitatie reserves	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Reserve nieuwbouwprojecten	2.727	2.465	2.212	1.968	1.734	1.511
Reserve MRI (maatsch. renderende inv)	4.931	4.345	3.793	3.277	2.796	2.351
Reserve DNK incl opbrengst Essent	18.961	17.597	16.334	15.173	14.116	13.165
Reserve wielerbaan	2.648	2.593	2.537	2.480	2.422	2.363
Reserve gebiedsgericht werken	285	275	264	254	243	232
Reserve voortgezet onderwijs	740	726	711	695	680	664
Reserve MFA Assen Oost	2.028	1.988	1.946	1.904	1.862	1.818
Amortisatie Mien Ruysweg	109	71	43	23	14	0
Reserve Veemarktplein	1.176	1.136	1.095	1.055	1.013	970
Amortisatie fietspad Europaweg	186	179	173	167	160	153
Amortisatiereserve FlorijnAs	12.613	12.379	12.141	11.898	11.651	11.400
Amortisatiereserve Binnenstad	1.490	1.490	1.464	1.438	1.411	1.384
Amortisatiereserve Bosbeek Nijlandsloop	677	654	631	607	583	558
Subtotaal	**48.571**	**45.898**	**43.344**	**40.939**	**38.685**	**36.569**

Egalisatie reserves	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Reserve gemeentelijk sociaal deelfonds	0	0	0	0	0	0
Reserve straten- en wegenbeheer	4.427	4.427	4.427	4.427	4.427	4.427
Reserve Maatschappelijke opvang	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010
Subtotaal	**6.437**	**6.437**	**6.437**	**6.437**	**6.437**	**6.437**

Reserves grondexploitaties	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve grondexploitaties	18.798	21.396	22.846	23.654	24.769	25.452
Weerstandsvermogen grondexploitaties	12.773	12.461	10.869	9.805	8.626	7.674
Subtotaal	**31.572**	**33.857**	**33.715**	**33.459**	**33.395**	**33.126**

Reserves overige specifieke beleidstaken	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Reserve opbrengst Essent-aandelen	0	0	0	0	0	0
Reserve garantstelling ijsbaancomplex	0	0	0	0	0	0
Reserve investeringsfonds	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Reserve speelvoorzieningen	0	0	0	0	0	0
Reserve stimulering economische beleid	50	50	50	50	50	50
Reserve Groningen Airport Eelde	1.164	882	467	652	0	0
Subtotaal	**5.214**	**4.932**	**4.517**	**4.702**	**4.050**	**4.050**

Reserves meerjarige projecten	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Reserve grote projecten	0	0	0	0	0	0
Reserve verkeersmaatregelen	0	0	0	0	0	0
Reserve herziening bestemmingsplannen	95	0	0	0	0	0
Reserve duurzaamheid	117	53	33	13	0	0
Reserve Groenontwikkeling	0	0	0	0	0	0
Reserve woningbouw/stedelijke vernieuwing	0	0	0	0	0	0
Reserve beeldende kunst	189	189	189	189	189	189
Reserve RSP gelden - FlorijnAs	7.424	4.796	796	796	796	796
Reserve Binnenstad	791	791	791	791	791	791
Reserve aardgasvrijewijk	4.054	4.054	4.054	4.054	4.054	4.054
Subtotaal	**12.670**	**9.883**	**5.863**	**5.843**	**5.830**	**5.830**

Voorzieningen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Voorzieningen groot onderhoud	12.146	10.765	11.558	12.180	11.757	10.691
Voorzieningen riool en afvalstoffenheffing	10.412	7.104	6.867	7.096	7.356	7.802
Voorzieningen inzake personeel	6.634	6.441	6.284	6.250	6.250	6.250
Subtotaal	**29.192**	**24.310**	**24.709**	**25.526**	**25.363**	**24.743**

2. Gemeentefonds

Algemene lijn

De raming van de algemene uitkering 2022 en de prognoses voor de periode 2023-2025 zijn gebaseerd op de informatie en de maatregelen in de Meicirculaire 2021 en de Septembercirculaire 2021.

Voor het jaar 2022 resulteert dat in een totale algemene uitkering van € 195,3 miljoen. De macrobudgetten voor de uitvoering van de Wmo en de Jeugdzorg zijn vanaf 2019 volledig geïntegreerd in de reguliere verdeelmaatstaven van het gemeentefonds.

Daarmee geldt voor deze onderdelen nu ook het systeem van trap-op-trap-af. Voor het niet integreerbare deel van de uitkering Sociaal Domein zijn nieuwe integratie-uitkeringen gevormd. Het gaat daarbij om beschermd wonen, voogdij 18+, en de Participatiewet. De totale omvang van deze integratie-uitkeringen is voor 2022 geraamd op € 38,8 miljoen. Voor financiering van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening is € 17,4 miljoen in de raming van de algemene uitkering 2022 opgenomen.

Ontwikkeling accressen

Het kabinet prognosticeert op twee momenten de ontwikkeling van de accressen. Deze ontwikkelingen worden in de Meicirculaire en de Septembercirculaire gepubliceerd.

De nieuwe accressen zijn aangepast en afgestemd op de cijfers in de Rijksvoorjaarsnota, de prognoses uit het Centraal Economisch Plan 2020 en de Miljoenennota. De daaruit voortvloeiende aanpassingen resulteren erin dat de accressen voor de jaren 2022-2025 ten opzichte van de prognoses in de Septembercirculaire 2020 cumulatief met € 362 miljoen worden verhoogd. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de accressen over de periode 2021 – 2025 weergegeven.

Tabel 8. Accressen macro (Stand septembercirculaire 2021, bedragen x € 1 miljoen)

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Stand septembercirculaire 2020	1.030	1.036	801	806	950
Stand septembercirculaire 2021	1.030	1.493	741	711	1.010
Mutatie accress cumulatief		**457**	**397**	**302**	**362**
Accressen in %		**5,04**	**2,36**	**3,29**	**3,26**

Hoofdoorzaak zijn bijgestelde prognoses met betrekking tot de voor de komende jaren door het CPB voorziene loon-en prijsontwikkelingen en het uitgavenniveau van het Rijk. De verhoging van de accressen is structureel. Voor Assen resulteren de nieuwe cijfers in een op termijn blijvende verbetering van de algemene uitkering van € 1,9 miljoen in 2022 aflopend naar € 1,5 miljoen in 2025.

Deze ontwikkeling is in de nieuwe raming en de prognoses van de algemene uitkering 2022-2025 verwerkt.

De accressen zijn primair bestemd voor dekking van de budgettaire effecten van loon- en prijsstijging in de eigen begroting. Hieruit zullen in ieder geval de budgettaire effecten van de nieuw af te sluiten Cao-gemeenten en verdere optrekking van de pensioenpremies gedekt moeten worden. Het door het kabinet voor 2026 gepresenteerde accres van € 1,027 miljard is voor het eerst in het meerjarenperspectief van het gemeentefonds opgenomen. De eerste inschatting van het Asser aandeel in dit accres bedraagt circa € 4,0 miljoen.

Overige ontwikkelingen

Extra middelen Jeugdzorg

Het kabinet heeft besloten om voor 2022 in totaal € 1,3 miljard extra beschikbaar te stellen als tegemoetkoming in de tekorten bij de Jeugdzorg. Wij hebben u over deze aankondiging separaat geïnformeerd en bij de septembercirculaire 2021 zijn deze extra middelen opgenomen in de ramingen van het gemeentefonds. Voor een structurele compensatie voor 2023 en verder wordt besluitvorming overgelaten aan een nieuw kabinet. In combinatie daarmee wil het kabinet met de VNG afspraken maken over effectiever en efficiëntere uitvoering van het Jeugdzorgstelsel middels een hervormingsagenda.

Wet langdurige zorg (Wlz)

Met ingang 2021 worden de cliënten die langdurige zorg nodig hebben in het kader van beschermd wonen niet meer via de integratie-uitkering Beschermd wonen gefinancierd. Met ingang worden deze kosten in zijn geheel gefinancierd uit de WLZ.

Tegelijkertijd is de integratie-uitkering Beschermd wonen verlaagd met € 11,9 miljoen. Bij de septembercirculaire 2021 is voor 2022 op basis van nacalculatie Wlz nogmaals € 4,5 miljoen uitgenomen .

Integratie-uitkeringen Beschermd wonen, Voogdij 18+ en Participatiewet

De budgetten voor Beschermd wonen, Voogdij/18+ en de Participatiewet zijn nog niet geïntegreerd in de verdeling van het gemeentefonds. Voor elk van deze taken is binnen de algemene uitkering een nieuwe tijdelijke integratieuitkering gevormd. De verdeling van de middelen vindt voorlopig plaats op basis van bestaande methodieken en afspraken. De budgetten worden jaarlijks aangepast met een loon-, prijs- en volumecomponent.

De integratie van Beschermd wonen, Voogdij 18+ en de resterende onderdelen van de Participatiewet (Wajong/begeleiding)-middelen is voorzien met ingang van 2023. Het totaal van de niet-geïntegreerde budgetten Sociaal Domein bedraagt voor Assen in 2022 € 56,3 miljoen. Hiervan is € 3,7 miljoen bestemd voor de gemeenten Aa en Hunze en Tynaarlo.

Schaal- en efficiencykortingen

De door eerdere kabinetten vastgestelde schaalkorting van rond € 1,0 miljard loopt op basis van het vastgestelde ritme door tot 2025. Net als voor de jaarschijven 2020 en 2021 heeft het kabinet besloten om de korting voor 2022 te bevriezen op het niveau van 2019. Met ingang van 2023 maken de voor nu vervallen kortingen weer onderdeel uit van de tranches. Van deze korting is tot en met 2019 € 300 miljoen via het gemeentefonds ingeboekt. Het restant van € 675 miljoen wordt in de periode 2023-2025 op het fonds in mindering gebracht. De omvang van de kortingen loopt jaarlijks gefaseerd op.

De laatste tranche staat gepland voor 2025 en bedraagt macro € 140 miljoen. In het kader van de corona-compensatie heeft het kabinet besloten om de tranches voor 2020 € 70 miljoen en 2021 € 90 miljoen niet uit te nemen uit het gemeentefonds. De aanvulling voor 2022 bedraagt € 110 miljoen Dit betekent voor Assen een incidenteel voordeel van afgerond € 1,1 miljoen. Na 2022 wordt de schaalkorting onverkort in de bestaande reeks doorgezet en resulteert een korting op de algemene uitkering met € 3,9 miljoen. Daarvan moet nu nog circa € 2,8 miljoen binnen de begroting worden opgevangen en maken onderdeel uit van de meerjarenramingen 2023 -2025.

Overige maatregelen

Naast de meer beleidsmatige aanpassingen bevat de circulaire specifieke maatregelen op een aantal deelterreinen. Die zijn grotendeels terug te voeren op eerder gemaakte afspraken en genomen besluiten. Zo komen er uitkeringen voor Wet Open Overheid (WOO).Het financieel effect van deze maatregelen is beperkt.

Voor zover voor Assen relevant zijn de effecten ervan meegenomen in de berekening van de Asser algemene uitkering.

Algemene uitkering

De uitkering die we op grond van de Septembercirculaire voor 2022 in de begroting hebben opgenomen is voorlopig geraamd op € 195,29 miljoen. De opbouw ervan ziet er als volgt uit:

Tabel 9. Algemene uitkering 2022 (stand septembercirculaire 2021 , bedragen x € 1 miljoen)

Omschrijving/begrotingsjaar	2021	2022	Toelichting
Algemene maatstaven (w.o. accres)	132,2	140,0	w.o. accres, jeugdzorg en Wmo
Inkomensmaatstaf	-7,2	-7,5	aftrek o.b.v. waardetotalen Woz
Decentralisatie-uitkeringen	10,7	6,4	uitkering voor specifieke beleidsdoelen
Integratie- uitkeringen sociaal domein	41,1	38,8	beschermd wonen voogdij 18+
Integratie- uitkeringen participatiewet	18,0	17,5	rijksuitkering Wsw
Suppletie uitkeringen	0	0	tegemoetkoming overgangsregelingen
Totaal	**194,8**	**195,2**	

Meerjarenprognose algemene uitkering

Op basis van de Septembercirculaire 2021 en eigen aannames en inschattingen met betrekking tot volumeontwikkelingen zijn voor de algemene uitkeringen 2023-2025 de volgende inschattingen gemaakt en in de meerjarenprognose opgenomen.

De algemene uitkering 2023 - 2024 zoals deze zijn opgenomen in de meerjarenprognose 2023 -2024 van de programmabegroting 2021 is daarin het vertrekpunt.

Tabel 10. Meerjarenprognose Algemene uitkering

(stand septembercirculaire 2021 , bedragen x € 1 miljoen)

Omschrijving/begrotingsjaar	2023	2024	2025
Meerjarenprognose Algemene uitkering begroting 2021 mjp 2023 -2024	**188,26**	**190,42**	**190,42**
Accressen	1,65	1,26	1,49
BCF	0,33	0,33	0,33
Volume effecten	2,71	2,59	5,38
Ontwikkeling decentralisatie-uitkeringen	-0,60	-0,60	-0,60
Ontwikkeling integratie-uitkeringen	-4,60	-4,60	-4,60
Ontwikkeling middelen jeugd	0,00	0,00	0,00
Totaal	**187,75**	**189,40**	**192,42**
mutatie per jaar	**-0,51**	**-1,02**	**2,00**

8. Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Algemene beleidslijn

Op grond van artikel 20 lid 2 van het besluit begroting en verantwoording (BBV) dient in de toelichting op de begroting afzonderlijk aandacht te worden besteed aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Het gaat hierbij om aanspraken op uitkeringen van huidige en voormalige bestuurders en medewerkers van de gemeente. Dit hoofdstuk bevat het overzicht daarvan voor het jaar 2022.

Werkloosheidswet (WW)

en andere uitkeringen aan voormalige gemeenteambtenaren

Werkloosheidswet

Sinds 2003 vallen gemeenten onder de Werkloosheidswet. Gemeenten zijn 'eigen risicodrager'. De als gevolg hiervan voor de gemeenten optredende financiële gevolgen zijn afhankelijk van de tijdsduur en het beroep dat op deze regeling moet worden gedaan. Op basis van lopende verplichtingen is in de Begroting 2022 een budget geraamd van € 0,09 miljoen structureel.

Frictievoorziening

Voor dekking van de kosten van personele frictie, die zijn ontstaan als gevolg van bezuinigingen en organisatieontwikkeling is destijds een voorziening getroffen van € 6,0 miljoen. Begin 2021 was hiervan nog € 0,35 miljoen beschikbaar. De voorziening is bestemd voor dekking van de kosten van personeel vallend onder de noemer 'van werk naar werk'. De omvang van deze personele frictie, de daaruit voortvloeiende verplichtingen en de omvang van de voorziening worden permanent gemonitord. De voorziening wordt zo nodig op de lopende verplichtingen bijgesteld. De kosten van het herplaatsbare personeel zijn voor 2022 geraamd op € 0,19 miljoen.

Voor voormalige leden van colleges van burgemeester en wethouders zijn de volgende rechtspositionele regelingen en financiële verplichtingen van belang.

Wachtgeldrechten en -uitkeringen voormalige collegeleden

In de begroting 2022 is het totaal van deze categorie wachtgelduitkeringen geraamd op circa € 0,26 miljoen.

Als de omvang en de samenstelling van het bestand de komende jaren gelijk blijven, dalen de financiële verplichtingen geleidelijk. De omvang van mogelijke nieuwe wachtgeldaanspraken is niet vooraf in te schatten. Tussentijds vertrek van collegeleden, verkiezingen en resultaten van collegevorming en –wisseling kunnen daarop van invloed zijn. Zo nodig worden de budgetten in de begroting aan de veranderde omstandigheden aangepast.

Waardeoverdracht opgebouwde pensioenrechten

Wethouders kunnen de waarde van opgebouwde pensioenaanspraken overdragen. De omvang ervan is afhankelijk van de tijd dat zij wethouder zijn geweest. De mate waarin, en het moment waarop, van de mogelijkheid tot waardeoverdracht gebruik wordt gemaakt, zijn niet te plannen. De omvang van de lopende pensioenaanspraken inventariseren we jaarlijks. De actuele waarde van de pensioenrechten van de zittende en oud-wethouders bedraagt begin 2021 € 6,25 miljoen. Voor risicoafdekking is een overeenkomstige voorziening beschikbaar.

Rechtspositionele regelingen gemeentelijk personeel

Individueel keuzebudget (IKB)

In het cao-akkoord 2013-2015 zijn afspraken gemaakt over de invoering van een individueel keuzebudget (IKB). Het IKB biedt medewerkers de mogelijkheid om zelf te bepalen op welke momenten en voor welke doelen ze hun 'keuzebudget' willen besteden en willen laten uitbetalen. Dat kan maandelijks maar ook op andere momenten in het begrotingsjaar. Dit maakt maatwerk op individuele basis mogelijk

Het IKB wordt gedurende het kalenderjaar maandelijks door de medewerkers opgebouwd. Keuzes kunnen alleen worden gemaakt tot het bedrag van de opgebouwde IKB-rechten. Het in de loop van het jaar nog niet uitgekeerde deel van het keuzebudget wordt uiterlijk in december van het betreffende jaar aan de betrokken medewerkers afgewikkeld. Hier is dus geen sprake van de jaargrens overschrijdende verplichtingen en in die zin is hier dus ook de term arbeidskosten gerelateerde verplichtingen niet van toepassing.

Tegemoetkoming aanvullende verzekering voormalig IZA-verzekerden

Gemeentelijk personeel dat voorheen voor ziektekosten bij het IZA was verzekerd heeft recht op een tegemoetkoming in de meerkosten van een aanvullende ziektekostenverzekering.

De hoogte hiervan is afhankelijk van de inschaling van de medewerker. De tegemoetkoming wordt jaarlijks in december aan het personeel uitbetaald..

Persoonsgebonden budget

In het kader van de secundaire arbeidsvoorwaarden hebben medewerkers op dit moment recht op een zogenaamd persoonsgebonden budget (PGB). Besloten is om het PGB voorlopig nog geen onderdeel te laten uitmaken van het IKB. Het blijft daarnaast als bron voor medewerkers inzetbaar.

Gemeente Assen

Ondertekening
Programmabegroting 2022

Aldus vastgesteld door de raad van gemeente Assen

in de openbare vergadering van donderdag 4 november 2021.

,voorzitter

,griffier

Bijlage - 1. Lasten en baten per programma en beleidsthema

Bijlage 1. Lasten en baten per programma en beleidsthema

(bedragen x € 1.000)

Programma / Beleidsthema	realisatie	begroting		meerjarenprognose		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten						
Wonen in Assen						
Woningbouw/woonplan	2.050	1.652	2.010	1.760	1.672	1.815
Openbare ruimte	12.461	12.143	12.585	13.061	13.304	13.482
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	748	1.213	1.501	1.081	1.186	1.223
Duurzaamheid	5.952	6.331	5.996	5.698	5.705	5.705
Totaal Wonen in Assen	**21.211**	**21.339**	**22.092**	**21.600**	**21.867**	**22.225**
Werken in Assen						
Participatie en inkomen	66.439	58.385	59.813	57.892	57.144	56.762
Economische ontwikkelingen en innovatie	1.754	1.511	1.464	1.068	1.077	1.086
FlorijnAs	5.201	0	0	0	0	0
Totaal Werken in Assen	**73.394**	**59.896**	**61.277**	**58.960**	**58.221**	**57.848**
Meedoen in Assen						
Jeugdzorg	27.987	29.475	28.224	28.635	29.196	29.759
Wmo, gezondheidszorg en vrijwilligerswerk	77.823	63.499	67.540	66.919	67.316	67.879
Mijn Buurt Assen	5.012	5.456	5.475	4.863	4.933	5.005
Meedoenbeleid	4.036	4.523	5.352	4.985	4.985	4.985
Sport	270	441	396	355	359	363
Schuldhulpverlening	1.732	1.746	1.303	1.355	1.382	1.409
Onderwijs	7.682	7.829	8.024	7.997	8.043	8.107
Totaal Meedoen in Assen	**124.542**	**112.969**	**116.314**	**115.109**	**116.214**	**117.507**
Aantrekkelijk Assen						
Aantrekkelijke binnenstad	1.635	726	655	555	480	480
Kunst en cultuur	12.372	11.837	11.041	11.240	11.413	11.589
Evenementen	859	1.258	1.276	1.041	1.054	1.066
Veiligheid	3.807	3.761	3.898	3.968	4.029	4.075
Totaal Aantrekkelijk Assen	**18.673**	**17.582**	**16.870**	**16.804**	**16.976**	**17.210**
Samen werken aan Assen						
Bestuur	3.855	3.030	3.132	2.944	2.892	2.894
Regionale samenwerking	415	496	511	366	371	376
Dienstverlening	727	893	697	729	699	702
Totaal Samen werken aan Assen	**4.997**	**4.419**	**4.340**	**4.039**	**3.962**	**3.972**
Bedrijfsvoering						
Kosten directe taken	37.573	40.150	41.141	41.632	42.394	43.042
Totaal Bedrijfsvoering	**37.573**	**40.150**	**41.141**	**41.632**	**42.394**	**43.042**

Programma / Beleidsthema	realisatie	begroting		meerjarenprognose		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vastgoed en Grondbedrijf						
Parkeren	3.559	3.466	3.535	3.535	3.534	3.534
Vastgoed	21.198	20.423	20.948	21.544	22.023	22.405
Grondbedrijf	5.139	5.880	14.077	14.192	13.999	14.204
Totaal Vastgoed en Grondbedrijf	**29.896**	**29.769**	**38.560**	**39.271**	**39.556**	**40.143**
Totaal lasten	**310.286**	**286.124**	**300.594**	**297.415**	**299.190**	**301.947**

Baten

Wonen in Assen						
Woningbouw/woonplan	1.984	1.807	2.168	1.988	1.988	1.988
Openbare ruimte	8.239	7.723	7.877	7.883	7.958	8.040
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	274	185	97	97	97	97
Duurzaamheid	9.164	9.748	9.802	9.842	9.853	9.853
Totaal Wonen in Assen	**19.661**	**19.463**	**19.944**	**19.810**	**19.896**	**19.978**
Werken in Assen						
Participatie en inkomen	40.650	31.059	33.862	33.209	32.727	32.396
Economische ontwikkelingen en innovatie	719	120	120	120	120	120
FlorijnAs	4.790	0	0	0	0	0
Totaal Werken in Assen	**46.159**	**31.179**	**33.982**	**33.329**	**32.847**	**32.516**
Meedoen in Assen						
Jeugdzorg	286	0	0	0	0	0
Wmo, gezondheidszorg en vrijwilligerswerk	3.819	2.580	2.281	2.281	2.241	2.241
Mijn Buurt Assen	112	95	212	233	233	233
Sport	23	0	0	0	0	0
Schuldhulpverlening	40	0	0	0	0	0
Onderwijs	6.204	5.525	5.789	5.646	5.646	5.646
Totaal Meedoen in Assen	**10.484**	**8.200**	**8.282**	**8.160**	**8.120**	**8.120**
Aantrekkelijk Assen						
Aantrekkelijke binnenstad	1.224	75	0	0	0	0
Kunst en cultuur	1.792	0	127	127	127	127
Evenementen	41	4	4	4	4	4
Veiligheid	34	43	43	43	43	43
Totaal Aantrekkelijk Assen	**3.091**	**122**	**174**	**174**	**174**	**174**
Samen werken aan Assen						
Bestuur	9	0	0	0	0	0
Regionale samenwerking	0	0	0	0	0	0
Dienstverlening	697	725	922	922	922	922
Totaal Samen werken aan Assen	**706**	**725**	**922**	**922**	**922**	**922**

Programma / Beleidsthema	realisatie	begroting		meerjarenprognose		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrijfsvoering						
Inkomsten directe taken	4.736	5.442	4.990	5.058	5.058	5.058
Totaal Bedrijfsvoering	**4.736**	**5.442**	**4.990**	**5.058**	**5.058**	**5.058**
Vastgoed en Grondbedrijf						
Parkeren	3.684	4.927	4.894	4.923	4.923	4.923
Vastgoed	12.413	10.307	10.754	10.754	10.754	10.754
Grondbedrijf	5.161	5.439	13.935	13.935	13.935	13.935
Totaal Vastgoed en Grondbedrijf	**21.258**	**20.673**	**29.583**	**29.612**	**29.612**	**29.612**
Totaal baten	**106.095**	**85.804**	**97.877**	**97.065**	**96.629**	**96.380**
Totaal saldo programma's	**-204.191**	**-200.320**	**-202.717**	**-200.350**	**-202.561**	**-205.567**
Algemene dekkingsmiddelen						
Lasten						
Belastingheffing	616	593	604	616	616	625
Financiering/Belegging	107	159	200	214	218	218
Gemeentefonds	4.294	3.891	3.776	3.694	3.546	3.434
Overige algemene middelen	197	-300	-5.925	-4.400	-3.931	-3.476
Voorzieningen	176	0	0	0	0	0
Saldi kostenplaatsen	0	-665	-875	-875	-875	-875
Saldo afrondingen	0	6	0	0	0	0
Totaal lasten	**5.390**	**3.684**	**-2.220**	**-751**	**-426**	**-74**
Baten						
Belastingheffing	20.057	20.863	21.658	22.199	22.744	23.244
Financiering/Belegging	3.917	3.303	3.330	3.164	3.138	3.081
Gemeentefonds	197.404	187.647	195.290	187.750	189.398	192.415
Overige algemene middelen	1.781	62	62	5.906	5.549	5.118
Voorzieningen	332	0	0	0	0	0
Saldi kostenplaatsen	708	0	0	0	0	0
Totaal baten	**224.199**	**211.875**	**220.340**	**219.019**	**220.829**	**223.858**
Totaal saldo algemene dekkingsmiddelen	**218.809**	**208.191**	**222.560**	**219.770**	**221.255**	**223.932**
Overhead						
Lasten						
Bedrijfsvoering, kosten overhead (onderst. taken)	20.963	21.048	23.566	22.917	22.504	22.561
Vastgoed, kosten overhead	1.778	2.419	2.297	2.419	2.463	2.463
Totaal lasten	**22.741**	**23.467**	**25.863**	**25.336**	**24.967**	**25.024**
Baten						
Bedrijfsvoering, inkomsten overh. (onderst. taken)	3.567	3.573	3.736	3.734	3.734	3.734
Vastgoed, inkomsten overhead	-210	299	271	271	271	271
Totaal baten	**3.357**	**3.872**	**4.007**	**4.005**	**4.005**	**4.005**
Totaal saldo overhead	**-19.384**	**-19.595**	**-21.856**	**-21.331**	**-20.962**	**-21.019**
Heffing vennootschapsbelasting	-32	51	51	52	52	52

Programma / Beleidsthema	realisatie	begroting		meerjarenprognose		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Onvoorzien/incidenteel	0	432	553	944	973	972
Totaal saldo van baten en lasten	**-4.734**	**-12.207**	**-2.617**	**-2.907**	**-3.293**	**-3.678**
Mutaties in reserves						
storting reserves	21.479	1.139	1.032	1.000	969	928
beschikking reserves	33.181	13.307	7.578	4.054	3.706	3.831
Totaal mutaties in reserves	**11.702**	**12.168**	**6.546**	**3.054**	**2.737**	**2.903**
Resultaat	**6.968**	**-39**	**3.929**	**147**	**-556**	**-775**

Bijlage

2. Analyse beloop begroting

Analyse beloop Kaderbrief 2022 - begroting 2022

(bedragen x € 1.000)

Programma	Kaderbrief 2022	Autnome ontwik-kelingen	Bedrijfs-voering op orde	Aanvulling kaderbrief (raads-brieven)	Mutatie prijscom-pensatie	Actua-lisatie	Nieuw beleid	Begroting 2022
Saldo programma's								
Lasten								
Wonen in Assen	21.466	1.153	0	0	30	-715	160	22.092
Werken in Assen	59.198	0	0	48	3	2.029	0	61.277
Meedoen in Assen	111.221	1.722	0	3.050	207	-181	300	116.314
Aantrekkelijk Assen	15.739	130	0	0	54	128	820	16.870
Samen werken aan Assen	4.009	70	0	0	1	73	189	4.340
Bedrijfsvoering, directe taken	40.475	190	1.326	0	30	-880	0	41.141
Vastgoed en Grondbedrijf	30.386	152	0	0	12	7.908	100	38.560
Totaal lasten	**282.494**	**3.417**	**1.326**	**3.098**	**337**	**8.360**	**1.569**	**300.594**
Baten								
Wonen in Assen	19.574	400	0	0	0	-31	0	19.944
Werken in Assen	31.856	0	0	0	0	2.126	0	33.982
Meedoen in Assen	8.338	0	0	490	0	-546	0	8.282
Aantrekkelijk Assen	72	0	0	0	0	102	0	174
Samen werken aan Assen	738	0	0	0	0	184	0	922
Bedrijfsvoering, directe taken	5.422	0	0	0	0	-433	0	4.990
Vastgoed en Grondbedrijf	21.217	250	0	0	0	8.114	0	29.583
Totaal baten	**87.217**	**650**	**0**	**490**	**0**	**9.516**	**0**	**97.877**
Totaal saldo programma's	**-195.277**	**-2.767**	**-1.326**	**-2.608**	**-337**	**1.156**	**-1.569**	**-202.717**
Algemene dekkingsmiddelen								
Lasten	3.580	-400		-516	2	-4.886		-2.220
Baten	212.139	750		8.156		-705		220.340
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**208.559**	**1.150**	**0**	**8.672**	**-2**	**4.181**	**0**	**222.560**
Overhead								
Lasten	23.613		900			1.350		25.863
Baten	3.902					105		4.007
Totaal overhead	**-19.711**	**0**	**-900**	**0**	**0**	**-1.245**	**0**	**-21.856**
Heffing vennootschapsbelasting	51							51
Onvoorzien/incidenteel	326					227		553
Saldo van lasten en baten	**-6.806**	**-1.617**	**-2.226**	**6.064**	**-339**	**3.865**	**-1.569**	**-2.617**
Mutaties in reserves								
Storting reserves	1.032							1.032
Beschikking reserves	7.759					-181		7.578
Sluitend maken begroting: onttrekking algemene reserve	**0**							**0**
Totaal mutaties in reserves	**6.727**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-181**	**0**	**6.546**
Resultaat mutaties	**-79**	**-1.617**	**-2.226**	**6.064**	**-339**	**3.684**	**-1.569**	**3.929**

Analyse beloop kaderbrief 2023 - begroting 2023

(bedragen x € 1.000)

Programma	kaderbrief 2023	Autnome ontwik-kelingen	Bedrijfs-voering op orde	Aanvulling kaderbrief (raads-brieven)	Mutatie prijscom-pensatie	Actua-lisatie	Nieuw beleid	begroting 2023
Saldo programma's								
Lasten								
Wonen in Assen	20.853	260	0	0	0	399	90	21.600
Werken in Assen	59.359	0	0	66	3	-467	0	58.960
Meedoen in Assen	109.343	1.727	0	4.112	215	-282	0	115.109
Aantrekkelijk Assen	15.759	0	0	0	72	126	850	16.804
Samen werken aan Assen	3.822	97	0	0	1	43	79	4.039
Bedrijfsvoering, directe taken	41.171	200	1.326	0	-34	-1.030	0	41.632
Vastgoed en Grondbedrijf	29.547	152	0	0	68	9.394	100	39.271
Totaal lasten	**279.854**	**2.436**	**1.326**	**4.178**	**325**	**8.182**	**1.119**	**297.415**
Baten								
Wonen in Assen	19.610	400	0	0	0	-201	0	19.810
Werken in Assen	32.574	0	0	0	0	755	0	33.329
Meedoen in Assen	8.364	0	0	490	0	-694	0	8.160
Aantrekkelijk Assen	72	0	0	0	0	102	0	174
Samen werken aan Assen	738	0	0	0	0	184	0	922
Bedrijfsvoering, directe taken	5.532	0	0	0	0	-474	0	5.058
Vastgoed en Grondbedrijf	20.180	250	0	0	0	9.180	0	29.612
Totaal baten	**87.070**	**650**	**0**	**490**	**0**	**8.852**	**0**	**97.065**
Totaal saldo programma's	**-192.784**	**-1.786**	**-1.326**	**-3.688**	**-325**	**670**	**-1.119**	**-200.350**
Algemene dekkingsmiddelen								
Lasten	4.321	-300	0	-1.040	3	-3.736	0	-751
Baten	215.020	500	0	5.109	0	-1.610	0	219.019
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**210.699**	**800**	**0**	**6.149**	**-3**	**2.126**	**0**	**219.770**
Overhead								
Lasten	23.663	0	45	0	76	1.552	0	25.336
Baten	3.902	0	0	0	0	103	0	4.005
Totaal overhead	**-19.761**	**0**	**-45**	**0**	**-76**	**-1.449**	**0**	**-21.331**
Heffing vennootschapsbelasting	52	0	0	0	0	0	0	52
Onvoorzien/incidenteel	806	0	0	0	0	138	0	944
Saldo van lasten en baten	**-2.704**	**-986**	**-1.371**	**2.461**	**-404**	**1.209**	**-1.119**	**-2.907**
Mutaties in reserves								
Storting reserves	1.000	0	0	0	0	0	0	1.000
Beschikking reserves	3.823	0	0	0	0	231	0	4.054
Totaal mutaties in reserves	**2.823**	**0**	**0**	**0**	**0**	**231**	**0**	**3.054**
Resultaat mutaties	**119**	**-986**	**-1.371**	**2.461**	**-404**	**1.440**	**-1.119**	**147**

Analyse beloop kaderbrief 2024 - begroting 2024

(bedragen x € 1.000)

Programma	kaderbrief 2024	Autnome ontwik-kelingen	Bedrijfs-voering op orde	Aanvulling kaderbrief (raads-brieven)	Mutatie prijscom-pensatie	Actua-lisatie	Nieuw beleid	begroting 2024
Saldo programma's								
Lasten								
Wonen in Assen	21.224	260	0	0	-22	234	177	21.867
Werken in Assen	59.951	0	0	41	3	-1.772	0	58.221
Meedoen in Assen	110.309	1.840	0	4.152	221	-298	0	116.214
Aantrekkelijk Assen	16.008	0	0	0	69	126	775	16.976
Samen werken aan Assen	3.831	70	0	0	2	63	0	3.962
Bedrijfsvoering, directe taken	42.007	210	1.326	0	-89	-1.059	0	42.394
Vastgoed en Grondbedrijf	29.649	152	0	0	82	9.670	0	39.556
Totaal lasten	**282.979**	**2.532**	**1.326**	**4.193**	**266**	**6.964**	**952**	**299.190**
Baten								
Wonen in Assen	19.617	400	0	0	0	-122	0	19.896
Werken in Assen	33.320	0	0	0	0	-473	0	32.847
Meedoen in Assen	8.324	0	0	490	0	-694	0	8.120
Aantrekkelijk Assen	72	0	0	0	0	102	0	174
Samen werken aan Assen	738	0	0	0	0	184	0	922
Bedrijfsvoering, directe taken	5.532	0	0	0	0	-474	0	5.058
Vastgoed en Grondbedrijf	19.636	250	0	0	0	9.724	0	29.612
Totaal baten	**87.239**	**650**	**0**	**490**	**0**	**8.247**	**0**	**96.629**
Totaal saldo programma's	**-195.740**	**-1.882**	**-1.326**	**-3.703**	**-266**	**1.283**	**-952**	**-202.561**
Algemene dekkingsmiddelen								
Lasten	4.141	-200	0	-1.513	4	-2.857	0	-426
Baten	217.704	250	0	4.269	0	-1.394	0	220.829
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**213.563**	**450**	**0**	**5.782**	**-4**	**1.463**	**0**	**221.255**
Overhead								
Lasten	23.646	0	-408	0	141	1.588	0	24.967
Baten	3.902	0	0	0	0	103	0	4.005
Totaal overhead	**-19.744**	**0**	**408**	**0**	**-141**	**-1.485**	**0**	**-20.962**
Heffing vennootschapsbelasting	52	0	0	0	0	0	0	52
Onvoorzien/incidenteel	822	0	0	0	0	151	0	973
Saldo van lasten en baten	**-2.795**	**-1.432**	**-918**	**2.079**	**-411**	**1.110**	**-952**	**-3.293**
Mutaties in reserves								
Storting reserves	971	0	0	0	0	-2	0	969
Beschikking reserves	3.823	0	0	0	0	-116	0	3.706
Totaal mutaties in reserves	**2.852**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-114**	**0**	**2.737**
Resultaat mutaties	**57**	**-1.432**	**-918**	**2.079**	**-411**	**996**	**-952**	**-556**

Analyse beloop kaderbrief 2025 - begroting 2025

(bedragen x € 1.000)

Programma	kaderbrief 2025	Autnome ontwik-kelingen	Bedrijfs-voering op orde	Aanvulling kaderbrief (raads-brieven)	Mutatie prijscom-pensatie	Actua-lisatie	Nieuw beleid	begroting 2025
Saldo programma's								
Lasten								
Wonen in Assen	21.224	260	0	0	59	336	354	22.225
Werken in Assen	59.951	0	0	33	14	-2.146	0	57.848
Meedoen in Assen	110.309	1.975	0	4.151	1.216	-134	0	117.507
Aantrekkelijk Assen	15.992	0	0	0	320	125	775	17.210
Samen werken aan Assen	3.831	70	0	0	17	60	0	3.972
Bedrijfsvoering, directe taken	42.007	220	1.326	0	-22	-487	0	43.042
Vastgoed en Grondbedrijf	29.649	185	0	0	410	9.897	0	40.143
Totaal lasten	**282.963**	**2.710**	**1.326**	**4.184**	**2.014**	**7.651**	**1.129**	**301.947**
Baten								
Wonen in Assen	19.617	400	0	0	0	-40	0	19.978
Werken in Assen	33.320	0	0	0	0	-804	0	32.516
Meedoen in Assen	8.324	0	0	490	0	-694	0	8.120
Aantrekkelijk Assen	72	0	0	0	0	102	0	174
Samen werken aan Assen	738	0	0	0	0	184	0	922
Bedrijfsvoering, directe taken	5.532	0	0	0	0	-474	0	5.058
Vastgoed en Grondbedrijf	19.636	250	0	0	0	9.724	0	29.612
Totaal baten	**87.239**	**650**	**0**	**490**	**0**	**7.998**	**0**	**96.380**
Totaal saldo programma's	**-195.724**	**-2.060**	**-1.326**	**-3.694**	**-2.014**	**347**	**-1.129**	**-205.567**
Algemene dekkingsmiddelen								
Lasten	4.157	-200	0	-1.649	13	-2.394	0	-74
Baten	217.704	250	0	3.718	0	2.186	0	223.858
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**213.547**	**450**	**0**	**5.367**	**-13**	**4.580**	**0**	**223.932**
Overhead								
Lasten	23.646	0	-978	0	207	2.148	0	25.024
Baten	3.902	0	0	0	0	103	0	4.005
Totaal overhead	**-19.744**	**0**	**978**	**0**	**-207**	**-2.045**	**0**	**-21.019**
Heffing vennootschapsbelasting	52	0	0	0	0	0	0	52
Onvoorzien/incidenteel	822	0	0	0	4	146	0	972
Saldo van lasten en baten	**-2.795**	**-1.610**	**-348**	**1.673**	**-2.238**	**2.736**	**-1.129**	**-3.678**
Mutaties in reserves								
Storting reserves	971	0	0	0	0	-43	0	928
Beschikking reserves	3.823	0	0	0	0	9	0	3.831
Totaal mutaties in reserves	**2.852**	**0**	**0**	**0**	**0**	**52**	**0**	**2.903**
Resultaat mutaties	**57**	**-1.610**	**-348**	**1.673**	**-2.238**	**2.788**	**-1.129**	**-775**

Analyse beloop Kaderbrief 2022 - begroting 2022

(bedragen x € 1.000)

Programma / Beleidsthema	kaderbrief 2022	Autnome ontwik-kelingen	Bedrijfs-voering op orde	Aanvulling kaderbrief (raads-brieven)	Mutatie prijscom-pensatie	Actua-lisatie	Nieuw beleid	begroting 2022
Lasten								
Wonen in Assen								
Woningbouw/woonplan	1.617	893	0	0	5	-594	90	2.010
Openbare ruimte	12.418	160	0	0	23	-18	0	12.585
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	1.504	0	0	0	0	-71	70	1.501
Duurzaamheid	5.927	100	0	0	2	-32	0	5.996
Totaal Wonen in Assen	**21.466**	**1.153**	**0**	**0**	**30**	**-715**	**160**	**22.092**
Werken in Assen								
Participatie en inkomen	57.736	0	0	48	0	2.029	0	59.813
Economische ontw. en innovatie	1.462	0	0	0	3	0	0	1.464
FlorijnAs	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Werken in Assen	**59.198**	**0**	**0**	**48**	**3**	**2.029**	**0**	**61.277**
Meedoen in Assen								
Jeugdzorg	28.804	0	0	-741	60	-49	150	28.224
Wmo, gezondheidsz. en vrijwilligersw.	63.093	1.792	0	3.791	129	-1.264	0	67.540
Mijn Buurt Assen	5.329	0	0	0	7	-10	150	5.475
Meedoenbeleid	4.487	0	0	0	0	865	0	5.352
Sport	351	0	0	0	0	46	0	396
Schuldhulpverlening	1.316	0	0	0	0	-12	0	1.303
Onderwijs	7.841	-70	0	0	12	243	0	8.024
Totaal Meedoen in Assen	**111.221**	**1.722**	**0**	**3.050**	**207**	**-181**	**300**	**116.314**
Aantrekkelijk Assen								
Aantrekkelijke binnenstad	174	130	0	0	0	1	350	655
Kunst en cultuur	10.409	0	0	0	36	127	470	11.041
Evenementen	1.272	0	0	0	3	1	0	1.276
Veiligheid	3.884	0	0	0	15	0	0	3.898
Totaal Aantrekkelijk Assen	**15.739**	**130**	**0**	**0**	**54**	**128**	**820**	**16.870**
Samen werken aan Assen								
Bestuur	2.900	0	0	0	0	43	189	3.132
Regionale samenwerking	511	0	0	0	0	0	0	511
Dienstverlening	598	70	0	0	0	29	0	697
Totaal Samen werken aan Assen	**4.009**	**70**	**0**	**0**	**1**	**73**	**189**	**4.340**
Bedrijfsvoering								
Kosten directe taken	40.475	190	1.326	0	30	-880	0	41.141
Totaal Bedrijfsvoering	**40.475**	**190**	**1.326**	**0**	**30**	**-880**	**0**	**41.141**

Programma / Beleidsthema	kaderbrief 2022	Autnome ontwik-kelingen	Bedrijfs-voering op orde	Aanvulling kaderbrief (raads-brieven)	Mutatie prijscom-pensatie	Actua-lisatie	Nieuw beleid	begroting 2022
Vastgoed en Grondbedrijf								
Parkeren	3.471	0	0	0	0	64	0	3.535
Vastgoed	20.920	152	0	0	12	-238	100	20.948
Grondbedrijf	5.995	0	0	0	0	8.082	0	14.077
Totaal Vastgoed en Grondbedrijf	**30.386**	**152**	**0**	**0**	**12**	**7.908**	**100**	**38.560**
Totaal lasten	**282.494**	**3.417**	**1.326**	**3.098**	**337**	**8.360**	**1.569**	**300.594**

Baten

Wonen in Assen								
Woningbouw/woonplan	1.928	400	0	0	0	-160	0	2.168
Openbare ruimte	7.852	0	0	0	0	25	0	7.877
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	97	0	0	0	0	0	0	97
Duurzaamheid	9.697	0	0	0	0	105	0	9.802
Totaal Wonen in Assen	**19.574**	**400**	**0**	**0**	**0**	**-30**	**0**	**19.944**
Werken in Assen								
Participatie en inkomen	31.736	0	0	0	0	2.126	0	33.862
Economische ontw. en innovatie	120	0	0	0	0	0	0	120
FlorijnAs	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Werken in Assen	**31.856**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2.126**	**0**	**33.982**
Meedoen in Assen								
Wmo, gezondheidsz. en vrijwilligersw.	2.598	0	0	490	0	-807	0	2.281
Sport	212	0	0	0	0	0	0	212
Onderwijs	5.528	0	0	0	0	262	0	5.789
Totaal Meedoen in Assen	**8.338**	**0**	**0**	**490**	**0**	**-545**	**0**	**8.282**
Aantrekkelijk Assen								
Aantrekkelijke binnenstad	25	0	0	0	0	-25	0	0
Kunst en cultuur	0	0	0	0	0	127	0	127
Evenementen	4	0	0	0	0	0	0	4
Veiligheid	43	0	0	0	0	0	0	43
Totaal Aantrekkelijk Assen	**72**	**0**	**0**	**0**	**0**	**102**	**0**	**174**
Samen werken aan Assen								
Dienstverlening	738	0	0	0	0	184	0	922
Totaal Samen werken aan Assen	**738**	**0**	**0**	**0**	**0**	**184**	**0**	**922**

Programma / Beleidsthema	kaderbrief 2022	Autnome ontwik-kelingen	Bedrijfs-voering op orde	Aanvulling kaderbrief (raads-brieven)	Mutatie prijscom-pensatie	Actua-lisatie	Nieuw beleid	begroting 2022
Bedrijfsvoering								
Inkomsten directe taken	5.422	0	0	0	0	-433	0	4.990
Totaal Bedrijfsvoering	**5.422**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-433**	**0**	**4.990**
Vastgoed en Grondbedrijf								
Parkeren	4.955	0	0	0	0	-61	0	4.894
Vastgoed	10.383	250	0	0	0	119	0	10.754
Grondbedrijf	5.879	0	0	0	0	8.056	0	13.935
Totaal Vastgoed en Grondbedrijf	**21.217**	**250**	**0**	**0**	**0**	**8.114**	**0**	**29.583**
Totaal baten	**87.217**	**650**	**0**	**490**	**0**	**9.518**	**0**	**97.877**
Totaal saldo programma's	**-195.277**	**-2.767**	**-1.326**	**-2.608**	**-337**	**1.158**	**-1.569**	**-202.717**
Algemene dekkingsmiddelen								
Lasten								
Belastingheffing	602	0	0	0	2	0	0	604
Financiering/Belegging	178	0	0	0	0	22	0	200
Gemeentefonds	3.767	0	0	9	0	0	0	3.776
Overige algemene middelen	-300	-400	0	-525	0	-4.700	0	-5.925
Voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat renteomslag	-665	0	0	0	0	-210	0	-875
Saldo	-2	0	0	0	0	2	0	0
Totaal lasten	**3.580**	**-400**	**0**	**-516**	**2**	**-4.886**	**0**	**-2.220**
Baten								
Belastingheffing	21.373	0	0	0	0	285	0	21.658
Financiering/Belegging	3.092	0	0	0	0	238	0	3.330
Gemeentefonds	187.461	750	0	8.307	0	-1.228	0	195.290
Overige algemene middelen	213	0	0	-151	0	0	0	62
Resultaat renteomslag	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	**212.139**	**750**	**0**	**8.156**	**0**	**-705**	**0**	**220.340**
Totaal saldo algemene dekkingsmiddelen	**208.559**	**1.150**	**0**	**8.672**	**-2**	**4.181**	**0**	**222.560**

Programma / Beleidsthema	kaderbrief 2022	Autnome ontwik-kelingen	Bedrijfs-voering op orde	Aanvulling kaderbrief (raads-brieven)	Mutatie prijscom-pensatie	Actua-lisatie	Nieuw beleid	begroting 2022
Overhead								
Lasten								
Bedrijfsvoering - overhead	21.190	0	900	0	0	1.476	0	23.566
Vastgoed - overhead	2.423	0	0	0	0	-126	0	2.297
Totaal lasten	**23.613**	**0**	**900**	**0**	**0**	**1.350**	**0**	**25.863**
Baten								
Bedrijfsvoering - overhead	3.603	0	0	0	0	133	0	3.736
Vastgoed - overhead	299	0	0	0	0	-28	0	271
Totaal baten	**3.902**	**0**	**0**	**0**	**0**	**105**	**0**	**4.007**
Totaal saldo overhead	**-19.711**	**0**	**-900**	**0**	**0**	**-1.245**	**0**	**-21.856**
Heffing vennootschapsbelasting	51							51
Onvoorzien/incidenteel	326					227		553
Totaal saldo van lasten en baten	**-20.088**	**0**	**-900**	**0**	**0**	**-1.472**	**0**	**-22.460**
Mutaties in reserves								
Storting reserves	1.032							1.032
Beschikking reserves	7.759					-181		7.578
Totaal mutaties in reserves	**6.727**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-181**	**0**	**6.546**
Resultaat	**-79**	**-1.617**	**-2.226**	**6.064**	**-339**	**3.686**	**-1.569**	**3.929**

Bijlage

3. Specificatie ambities bestuursakkoord

Ambities bestuursakkoord 'Sterke wijken in een sterke stad'

(bedragen x € 1.000)

Programma / onderwerp	Investe-ringen	Financiële planperiode 2022-2025			
		2022	2023	2024	2025 ev
Wonen in Assen					
Borging kwaliteit	0	-100	0	0	
Speelvoorzieningen en ontmoetingsplekken	-500	-77	-100	-100	-100
Groenonderhoud begraafplaatsen onderbrengen bij groenbeheer	0	-100	-100	-100	-100
Beheer bossen en natuurterreinen en programmering DCA	0	-136	-136	-136	-136
Middelen duurzaamheid	0	-400	0	0	0
Ontwikkeling kinderboerderij tot stadsboerderij	-200	-15	-15	-15	-15
Verruiming financiele inzet startersleningen	-2.000	0	0	0	0
Ontwikkellen zilverleningen tbv ouderen	-1.000	-24	-24	-24	-24
Uitvoeringsprogramma Mobiliteit	-4.000	-151	-235	-235	-235
Cityline	0	-85	-85	-85	-85
Aanleg doorfietsroute (aanvullend investeringsbudget)	-2.000	-100	-100	-100	-100
Totaal ambities bestuursakkoord	**-9.700**	**-1.188**	**-795**	**-795**	**-795**
Werken in Assen					
Stadsmarketing en centrumanagement		-200	0	0	0
Actieve acquisitie nieuwe ondernemers en bedrijven		-150	0	0	0
Realisatie basisbanen (pilot)		-150	0	0	0
Totaal ambities bestuursakkoord	**0**	**-500**	**0**	**0**	**0**

Programma / onderwerp	Investe-ringen	Financiële planperiode 2022-2025			
		2022	2023	2024	2025 ev
Meedoen in Assen					
Preventieakkoord en vormen preventie-/trans.fonds		-1.250	0	0	0
Aanpak en voorkoming armoede en schuldenprobl. wo laaggeletterdheid		-300	0	0	0
Versteviging eigen regierol en versterken sturing op aanbod jeugdhulp + Wmo		-100	-100	-100	-100
Samen met vrijwilligers(organisaties) inzetten op voorkomen vereenzaming		-165	0	0	0
Continueren Mijn Buurt Assen wo voorzieningenwijzer etc		-250	0	0	0
Uitvoering investeringsopgave Mijn Buurt Assen	-4.000	-125	-200	-200	-200
VN verdrag		-20	-20	-20	-20
Totaal ambities bestuursakkoord	**-4.000**	**-2.210**	**-320**	**-320**	**-320**
Aantrekkelijk Assen					
Versnelde aanpak uitvoeringsprogramma binnenstad		0	0	0	0
Herijking parkeerbeleid		-300	-300	-300	-300
Gelijkblijvend evenementenbudget		-250	0	0	0
Totaal ambities bestuursakkoord	**0**	**-550**	**-300**	**-300**	**-300**
Samen werken aan Assen					
Informele bijeenkomst tussen raad en college over bestuurscultuur		0	0	0	0
Opzetten en onderhouden van strategische netwerken		-240	0	0	0
Totaal ambities bestuursakkoord	**0**	**-240**	**0**	**0**	**0**
Bedrijfsvoering					
Energietransitie		-328	-328	-328	-328
Deskundigheidsbevord. kwaliteit en beh. bossen & natuurter. (stadsecologie)	0	-35	0	0	0
Totaal ambities bestuursakkoord	**0**	**-363**	**-328**	**-328**	**-328**
Vastgoed en grondbedrijf					
Gemeentelijke panden energieneutraal obv 2-jaarlijks uitvoeringsprogramma	-6.000	-195	-320	-320	-320
Totaal ambities bestuursakkoord	**-6.000**	**-195**	**-320**	**-320**	**-320**

Programma / onderwerp	Investe-ringen	Financiële planperiode 2022-2025			
		2022	2023	2024	2025 ev
Totaal ambities bestuursakkoord 2020-2024	**-19.700**	**-5.246**	**-2.063**	**-2.063**	**-2.063**

Bijlage

4. Specificatie bezuinigingen

(bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	Omschrijving bezuinigingsmaatregel	S / I	Besparing / bezuiniging 2022	2023	2024	2025
Woningbouw en woonplan	Korten op budget voor bestemmingsplannen	S		40	40	40
	Korten op budget voor bodem	S	5	5	5	5
	Korten op budget voor lucht, geluid, ecologie en veiligheid	S	5	5	5	5
	Geen gebruik van budget voor subsidies/bijdragen gem. regelingen	S	2	2	2	2
	Afromen budget voor monumenten	S	4	4	4	4
	Korten budget voor diensten van derden bouw- en woningtoezicht	S	8	8	8	8
	Bouw en woningtoezicht: verlagen vrije beleidsruimte voor vergunningverlening.	S	30	30	30	30
	Ruimtelijke Ordening: verlagen vrije beleidsruimte bestemmingsplannen.	S	100	100	100	100
	Ruimtelijke Ordening: verlagen vrije beleidsruimte lucht, geluid, veiligheid en ecologie.	S	30	30	30	30
Totaal Woningbouw/woonplan			223	223	223	223
Openbare ruimte	Overige infra: minder kosten beheer civiele kunstwerken	S	100	100	100	100
	Verlagen budget gladheidsbestrijding	S	20	20	20	20
	Wegbeheer: uitstellen van reconstructies en herinrichtingen.	S	10	10	10	10
	Wegbeheer: sober ontwerpen (technisch).	S	10	10	10	10
	Rioolbeheer: verhogen rioolrechten.	S	55	55	55	55
	Wegbeheer: risicogestuurd beheer verhardingen met toepassing maatwerk.	S	175	175	175	175
	Wegbeheer: vertraging investeringsplanning uitvoering investeringsopgave Mijn Buurt Assen	I	41	0	0	0
	Beleid wegbeheer: verlagen vrije beleidsruimte onderzoeken en inhuur.	S	150	150	150	150
	Overige Infra: verlagen vrije beleidsruimte onderzoeken en inhuur.	S	30	30	30	30
	Overige infra: vertraging investeringsplanning verkeersregelinstallaties	S	61	61	61	61
	Gladheidsbestrijding: budget aanpassen aan gemiddelde besteding van afgelopen 5 jaar.	S	40	40	40	40
	Groenbeheer: hagen en heesters vervangen door bloemrijke mengsels.	S	150	150	150	150
	Groenbeheer: vertraging investeringsplanning speelvoorzieningen en ontmoetingsplekken	I	14	0	0	0
	Rioolbeheer: vertraging investeringsplanning beschoeiingen watergangen	I	12	0	0	0
Totaal Openbare ruimte			868	801	801	801
Duurzaamheid	Aanpassen openingstijden milieupark.	S	0	0	0	0
	Verlagen vrije beleidsruimte voor extra onderzoeken milieubeleid.	S	163	163	163	163
	Aanpassen openingstijden milieupark.	S	100	100	100	100
Totaal Duurzaamheid			263	263	263	263

Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	Fietsverkeer: dekking doorfietsroute uit resterende FlorijnAs-gelden (RSP-middelen).	S	81	81	81	81
	Verkeer: inzet deel vrije ruimte FlorijnAs tbv uitvoeringsprogramma Mobiliteit.	S	114	114	114	114
Totaal Bereikbaarheid, verkeer en vervoer			195	195	195	195
Totaal Wonen in Assen			**1.549**	**1.482**	**1.482**	**1.482**
	- waarvan structureel		1.482	1.482	1.482	1.482
	- waarvan incidenteel		67	0	0	0

Werken in Assen (bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	**Omschrijving bezuinigingsmaatregel**	**S / I**	**Besparing / bezuiniging**			
			2022	**2023**	**2024**	**2025**
Participatie en inkomen:	Korting budget reïntegratietrajecten conform collegebesluit 28 mei 2019.	S	110	110	110	110
	Incidentele loonkostensubsidie verlagen door invoering budgetplafond ad € 168.000. (ILKS van WPDA aan Werkpunt is hierbij buiten beschouwing gelaten).	S	35	35	35	35
	Lagere kosten vanaf 2020 door wijziging ict-serverpark in 2019. Na samenvoeging Alescon-Noord en WPDA alle servers nu binnen gemeente Assen.	S	60	60	60	60
	Versoberen dienstverlening vanuit Werkplein Drentsche Aa aan startende en bestaande ondernemers, mede als gevolg van de wetswijziging Bbz per 1-1-2020.	S	210	210	210	210
Totaal Participatie en inkomen			415	415	415	415
Economische ontwikkelingen en innovatie	Herschikken taakstelling budget Stadsmarketing.	S	0	59	59	59
	Bijdrage aan SNN verlagen.	S	34	34	34	34
	Verlagen budget voor relatiemanagement (open dagen, mkb-avond, awards).	S	5	5	5	5
	Verlagen budget voor netwerkontwikkeling (promotiedagen en beurzen).	S	5	5	5	5
	Verlagen budget voor procesmiddelen regionale economische ontwikkeling.	S	10	10	10	10
	Verlagen budget voor economische activering en onderzoek.	S	20	20	20	20
Totaal Economische ontwikkelingen en innovatie			74	133	133	133
Totaal Werken in Assen			**489**	**548**	**548**	**548**
	- waarvan structureel		489	548	548	548
	- waarvan incidenteel		0	0	0	0

Meedoen in Assen						(bedragen x € 1.000)
Beleidsthema	**Omschrijving bezuinigingsmaatregel**	**S / I**	**Besparing / bezuiniging**			
			2022	**2023**	**2024**	**2025**
Sociaal domein	Niet indexeren sociaal domein	S	600	600	600	600
Jeugdzorg en Wmo	Besparingen sociaal domein	S	2.598	2.598	2.598	2.598
	Investeringen sociaal domein	S	-1.198	-1.198	-1.198	-1.198
	Invoeren eigen bijdrage voor arbeidsmatige dagbesteding	S	18	18	18	18
	Verlagen PGB-tarief sociaal netwerk jeugdhulp	S	180	180	180	180
	Verlagen PGB-tarief sociaal netwerk Wmo	S	300	300	300	300
	Verlagen vrije beleidsruimte CJG-budget.	S	200	200	200	200
	Maatschappelijke begeleiding (te hoog begroot)	S	100	100	100	100
	Kilometers collectief vervoer verlagen, verhogen opstap- en km-tarief.	S	70	70	70	70
Totaal Sociaal domein (Jeugdzorg en Wmo)			2.868	2.868	2.868	2.868
Mijn Buurt Assen	Opheffen SCW Pittelo	S	15	15	15	15
	Verlagen vrije beleidsruimte STILA.	S	30	30	30	30
	Verlagen inzet op Mijn Buurt Assen.	S	50	50	50	50
Totaal Mijn Buurt Assen			95	95	95	95
Meedoenbeleid	Meedoenbeleid: onbenut budget collectieve ziektekostenverzekering	S	200	200	200	200
Totaal Meedoenbeleid			200	200	200	200
Sport	Verlagen vrije beleidsruimte sport.	S	50	50	50	50
Totaal Sport			50	50	50	50
Schuldhulpverlening	Effecten geldcoach op minder inzet GKB en meer inzet vrijwilligersorganisaties.	S	12	12	12	12
	Bijstellen naar door GKB in begroting opgenomen meerjarenbudget.	S	192	179	179	179
Totaal Schuldhulpverlening			204	191	191	191
Onderwijs	Beperken budget beleid huisvesting onderwijs (i.v.m. lagere groei aantal leerlingen)	S	20	20	20	20
	Verlagen inzet gemeentelijke middelen Brede school (als gevolg van verruiming rijksmiddelen).	S	210	210	210	210
	Verlagen budget beheer huisvesting onderwijs.	S	19	19	19	19
	Verlagen vrije beleidsruimte onderwijsachterstandenbeleid.	S	150	150	150	150
Totaal Onderwijs			399	399	399	399
Totaal Meedoen in Assen			**3.816**	**3.803**	**3.803**	**3.803**
	- waarvan structureel		3.816	3.803	3.803	3.803
	- waarvan incidenteel		0	0	0	0

Aantrekkelijk Assen (bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	Omschrijving bezuinigingsmaatregel	S / I	Besparing / bezuiniging 2022	2023	2024	2025
Aantrekkelijke binnenstad	Budget voor stedelijke vernieuwing laten vervallen.	S	161	161	161	161
Totaal Aantrekkelijke binnenstad			161	161	161	161
Kunst en cultuur	Beëindigen subsidie KINK Drents Museum.	S	150	150	150	150
	Taakstelling cultuur.	S	50	50	50	50
Totaal Kunst en cultuur			200	200	200	200
Veiligheid	Meer opbrengsten uit vergunningen	S	26	26	26	26
	Verminderen inzet coördinatie openbare orde en rampenplan.	S	20	20	20	20
	Verlagen budget coördinatie beheer regiopolitie.	S	30	30	30	30
Totaal Veiligheid			76	76	76	76
Totaal Aantrekkelijk Assen			**437**	**437**	**437**	**437**
	- waarvan structureel		437	437	437	437
	- waarvan incidenteel		0	0	0	0

Samen werken aan Assen (bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	Omschrijving bezuinigingsmaatregel	S / I	Besparing / bezuiniging 2022	2023	2024	2025
Bestuur	Risicoverzekering oud-wethouders niet meer aan de orde	S	15	15	15	15
	Vervallen investering Webselfservicesysteem	S	3	3	3	3
	Laten vervallen vervangingsinvestering audiovisuele middelen collegekamer	S	9	9	9	9
	Vervangingsinvestering digitaal vergadersysteem raad kan vervallen	S	12	12	12	12
	ICT-vergoeding raad t.o.r. opgenomen in begroting 2023.	I	0	22	0	0
	Verlagen budget Rekenkamercommissie.	S	7	7	7	7
	Verlagen budget externe ondersteuning begroting (2021 besparing drukwerk door digitalisering).	S	10	10	10	10
Totaal Bestuur			56	78	56	56
Dienstverlening	Gedeeltelijk afvoeren (50%) stelpost KCC	S	10	10	10	10
	Stelpost voor onvoorziene uitgaven abonnementen, contributies en overige goederen aframen	S	7	7	7	7
	Meer opbrengsten uit Asser pas (actualisatie)	S	5	5	5	5
	Vervallen investering GBRO/G4PRO	S	1	1	1	1
	Bijstelling budget luchtfoto's t.b.v. WOZ/BAG/BGT (te hoog begroot).	S	25	25	25	25
	Vervallen investering aanschaf/inrichting software geografische informatie	S	23	23	23	23
	Asserpas afschaffen.	S	pm	pm	pm	pm
Totaal Dienstverlening			71	71	71	71
Totaal Samen werken aan Assen			**127**	**149**	**127**	**127**
	- waarvan structureel		127	127	127	127
	- waarvan incidenteel		0	22	0	0

Bedrijfsvoering

(bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	Omschrijving bezuinigingsmaatregel	S / I	Besparing / bezuiniging 2022	2023	2024	2025
Bedrijfsv., directe taken	Vertraging investeringsplanning vervanging materieel (Fendt 208 Vario en Terex wiellader)	I	20			
Totaal Bedrijfsvoering, directe taken			20	0	0	0
Bedrijfsvoering, overhead	Verlagen budget ondernemingsraad (geen vervangingsbudget OR-leden).	S	50	50	50	50
	Verlagen uitgaven catering: beleid voor lunches/vergaderingen aanscherpen.	S	10	10	10	10
	Verlagen uitgaven kantoorartikelen.	S	13	13	13	13
	Verlagen telefoonkosten door verlengen afschrijvingstermijn mobiele telefoons.	S	75	75	75	75
	Verlagen kosten telefonie door lagere abonnements- en gesprekskosten.	S	20	20	20	20
	Verlagen portikosten d.m.v. minder papieren post en meer digitalisering.	S	50	50	50	50
	Minder abonnementen en contributies (meer digitaal en beleid abonnementen aanscherpen).	S	55	56	56	56
	Afvoeren vrije ruimte voor aanschaf van software.	S	130	130	130	130
	Opzeggen abonnement MyLex zoekmachine.	S	32	32	32	32
	Vertraging investeringsplanning vervanging software (Planon)	I	88	0	0	0
	Extra taakstelling bedrijfsvoering (aanpassen afschrijvingstermijnen en tarifering werkplekken SDA).	S	65	65	65	65
Totaal Bedrijfsvoering, overhead			588	501	501	501
Totaal Bedrijfsvoering			**608**	**501**	**501**	**501**
	- waarvan structureel		500	501	501	501
	- waarvan incidenteel		108	0	0	0

Vastgoed en grondbedrijf (bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	Omschrijving bezuinigingsmaatregel	S / I	Besparing / bezuiniging 2022	2023	2024	2025
Parkeren	Afschaffen 10% korting stadsparkeren en op termijn Asserpas afschaffen.	S	28	28	28	28
	Verhogen abonnementstarieven binnenstad bewoners met 3 x 3%.	S	6	9	9	9
	Verhogen abonnementstarieven binnenstad zakelijk met 3 x 3%.	S	21	32	32	32
	Verhogen tarieven parkeervergunning met 3 x € 5,-.	S	30	45	45	45
	Verhogen maximum dagtarief naar € 7,50.	S	150	150	150	150
Totaal Parkeren			235	264	264	264
Vastgoed	Herziening onderhoudsvoorzieningen a.g.v. BBV	S	250	250	250	250
	Beheer MFA Pittelo	S	50	50	50	50
	Begroting schades vastgoed bijstellen.	S	70	70	70	70
	Verlagen onderhoudsniveaus schoonmaak.	S	21	21	21	21
	Structurele besparing a.g.v. verkoop van panden door het vervallen van de exploitatielasten.	S	42	42	42	42
	Efficiencieverbetering schoonmaak gemeente Assen door iWerk: tijden waarbinnen de werkzaamheden worden uitgevoerd worden verruimd waardoor i-Werk vaker eigen personeel kan inzetten en de kosten voor extra inhuur lager worden.	S	36	36	36	36
	Business case schoonmaak stadhuis: meer eigen mensen en medewerkers worden ingezet in een leer-werk-traject.	S	10	10	10	10
	Schilderwerk stadhuis niet meer op afroep, uitsluitend cyclisch.	S	20	20	20	20
	Buitenschilderwerk cyclisch van 6 naar 8 jaar.	S	35	35	35	35
	Herziening investeringen Theo Thijssen en Emma school (vertraging en bijstelling investeringsniveau).	I	390	159	0	0
		S	180	180	180	180
	Beperken functionele aanpassingen in het stadhuis (zoals bijvoorbeeld aanbrengen zonwering).	S	50	50	50	50
	Reinigen en in de was zetten aluminium gevels van 2 naar 4 jaar.	S	42	42	42	42
	Eigen risico verzekeringen naar € 200.000.	S	55	55	55	55
	Technische begrotingsbijstelling huurkosten sporthal de Spreng en compensatie zwembadhuur zwemverenigingen (raming onjuist opgenomen).	S	28	28	28	28
	Klimaatproblemen bestuursvleugel stadhuis worden niet aangepakt.	S	48	48	48	48
	Vertraging investeringsplanning diverse investeringen inrichting DNK	I	169	0	0	0
Totaal Vastgoed			1.496	1.095	937	937
Totaal Vastgoed en grondbedrijf			**1.730**	**1.359**	**1.200**	**1.200**
	- waarvan structureel		1.171	1.200	1.200	1.200
	- waarvan incidenteel		559	159	0	0

Algemeen financieel beleid (bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	Omschrijving bezuinigingsmaatregel	S / I	Besparing / bezuiniging 2022	2023	2024	2025
Onvoorzien / Incidenteel	Beperken budget voor onvoorziene uitgaven.	S	100	100	100	100
Totaal Onvoorzien / Incidenteel			100	100	100	100
Belastingheffing	OZB vanaf 2020 met 10% verhogen.	S	1.580	1.580	1.580	1.580
	Toeristenbelasting verhogen.	S	250	250	250	250
Totaal Belastingheffing			1.830	1.830	1.830	1.830
Financiering/Belegging	Verruiming dividendbeleid BNG	S	20	20	20	20
	Rente-effect consolidatie van vlottende schuld	S	200	200	200	200
Totaal Financiering/Belegging			220	220	220	220
Overige algemene middelen	Bijstelling volume-ontwikkelingen a.g.v. vertraging areaaluitbreiding. (technische bijstelling beheerkosten)	S	100	100	100	100
Totaal Overige algemene middelen			100	100	100	100
Totaal Algemeen financieel beleid			**2.250**	**2.250**	**2.250**	**2.250**
	- waarvan structureel		2.250	2.250	2.250	2.250
	- waarvan incidenteel		0	0	0	0
Totaal bezuinigingsmaatregelen			**11.006**	**10.529**	**10.348**	**10.348**
	- waarvan structureel		10.272	10.348	10.348	10.348
	- waarvan incidenteel		734	181	0	0

Bijlage

5.Overzicht Subsidies 2022

Programma / Partij	Subsidie-bedrag (€)
Werken in Assen	
Stichting Ondernemersfonds	450.000
VVV/TIP	59.000
Meedoen in Assen	
St. Verslavingszorg Noord-Nederland	1.562.000
Cosis	900.495
Werkpro	465.445
St. Leergeld Noord-Drenthe	239.000
GGZ Drenthe	238.530
Wijkgebouw De Dissel	189.000
Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur	181.300
GGD	165.000
Wijkgebouw Markehuus	152.000
VWNN	105.000
Wijkgebouw De Componist	97.000
GGD (Oggz Voorzitterschap)	75.435
Wijkgebouw De Schulp	45.000
Humanitas	37.380
St. Voedselbank	26.000
St. Assen voor Assen	25.000
Slachtofferhulp Noord-Nederland	17.599
Stichting AssenRuns	12.500
COC Drenthe-Groningen	10.000
St. Present	9.000
Hospice Alteveer	7.500
St Diaconale Schuldhulp Assen	7.500
St. Contactpunt Mantelzorg	7.000
Speel-o-theek Speul'nderwies	3.325
St. Budgetsupport	2.900

Programma / Partij	Subsidie-bedrag (€)
Aantrekkelijk Assen	
De Nieuwe Kolk	7.761.000
Stichting Podium Zuidhaege	1.145.728
ICO Stichting Centr v Kunst & Cultuur	789.272
De Nieuwe Kolk - JINK	260.000
Drents Museum	250.000
Stichting Campis	150.000
Garage TDI	144.000
Subsidieregeling amateurkunst	50.000
We the North	50.000
Omroep Assen	44.000
Stadscollectie BKV	40.000
Art of Wonder	35.000
St. Bevrijdingsfestival Drenthe	30.000
Festival Vrouwenfilms St	20.000
DeFKa	22.500
Kunst aan de Vaart	10.000
TT-Run	7.500
Bluesstichting Assen	6.000
Jeugdtheaterfestival	5.000
SOW St Ondersteuning Wielersport	4.500
Drents Schildersgenootschap	4.000
Muziekkamer Assen	2.850

Bijlage

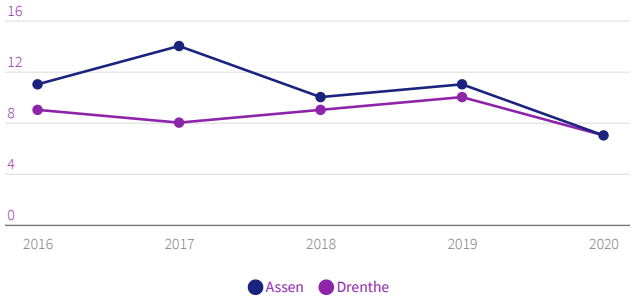
7. Indicatoren Assen versus Drenthe

Besluit Begroting en Verantwoording

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

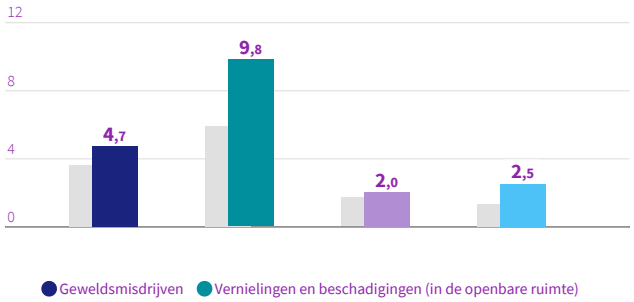
Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

Halt | **2016 - 2020**

Misdrijven
Assen, per 1.000 inwoners

meerdere bronnen | **2020**

Economie

Functiemenging

56,0% Assen **49,9%** Drenthe

Meerdere bronnen | **2020**

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw.15 t/m 64jr

117,6 Assen **145,9** Drenthe

LISA | **2020**

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

0,8 Assen

0,7 Drenthe

DUO/Ingrado | **2019**

Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

16 Assen

21 Drenthe

DUO/Ingrado | **2019**

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,8% Assen **1,6%** Drenthe

DUO/Ingrado | **2020**

Sport, cultuur en recreatie

Sociaal domein

Niet-sporters

54,7% Assen

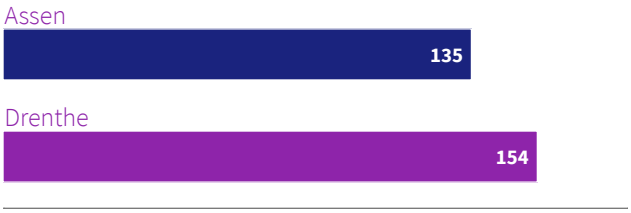
55,5% Drenthe

Meerdere bronnen | **2020**

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

CBS statistiek Huishoudelijk afval | **2019**

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

11,8% Assen

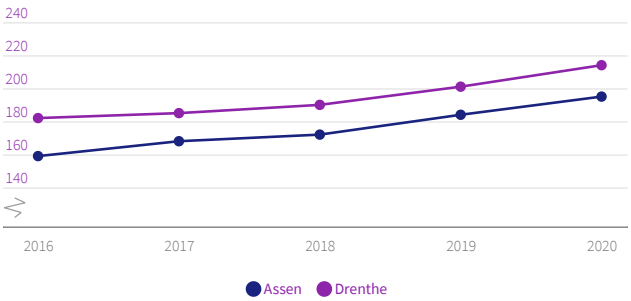
22,4% Drenthe

berekening | **2019**

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ waarde

x €1.000

CBS - WOZ | **2016 - 2020**

Nieuw gebouwde woningen

per 1.000 woningen

11,5 Assen

6,5 Drenthe

BAG/ABF | **2020**

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

Assen **938,2**

Drenthe **730,7**

Meerdere bronnen | **2020**

Jongeren met een delict voor de rechter

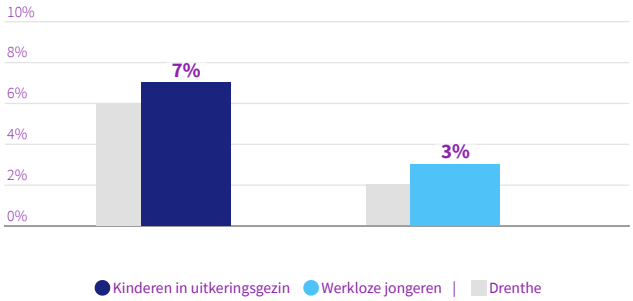
1% Assen

1% Drenthe

CBS Jeugd | **2019**

Achterstand onder jeugd

Assen

CBS Jeugd | **2019**

Netto arbeidsparticipatie

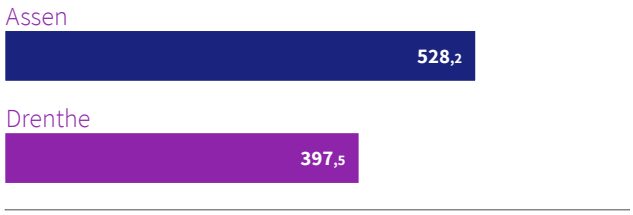
67,7% Assen

66,4% Drenthe

CBS | **2020**

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

CBS | **2020**

Lopende re-integratievoorzieningen

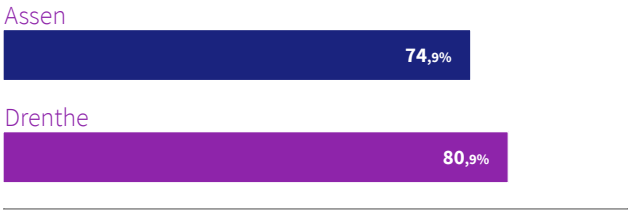
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

308,9 Assen

244,6 Drenthe

CBS | **2020**

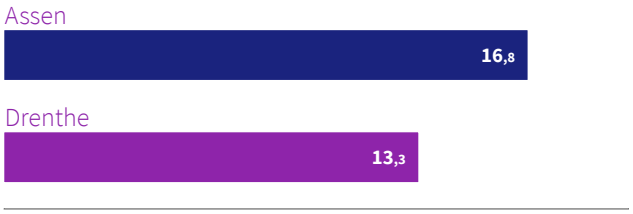
Demografische druk

CBS | 2021

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS Jeugd | 2020

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 652 Assen

€ 721 Drenthe

COELO | 2021

Jongeren met jeugdbescherming

1,3% Assen

1,2% Drenthe

CBS Jeugd | 2020

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 722 Assen

€ 771 Drenthe

COELO | 2021

Jongeren met jeugdreclassering

0,6% Assen

0,4% Drenthe

CBS Jeugd | 2020

Cliënten met een maatwe... per 10.000 inwoners	Assen	Drenthe
	920	750

CBS MSD WMO | 2020

Gerelateerde thema's

› Thema Gemeentelijke financiën

Meer over dit onderwerp

› Regeling beleidsindicatoren gemeenten

› Aanpassingen beleidsindicatoren gemeenten

› Definities beleidsindicatoren bestuur en organisatie

Meer cijfers

› Overzicht beleidsindicatoren bestuur en organisatie in de database

› Gegevensset beleidsindicatoren bestuur en organisatie

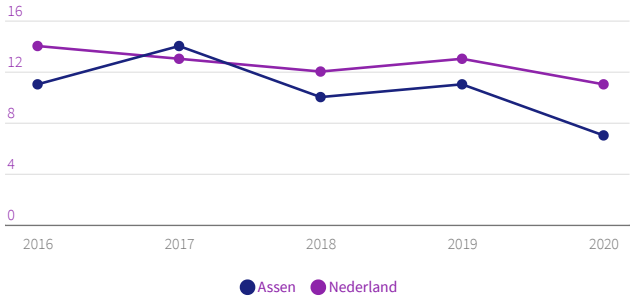
7. Indicatoren Assen versus Nederland

Besluit Begroting en Verantwoording

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

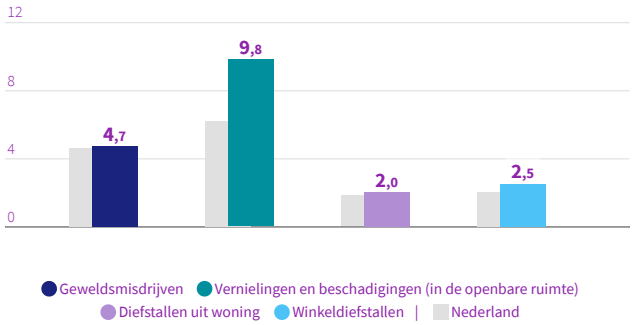
Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

Halt | **2016 - 2020**

Misdrijven
Assen, per 1.000 inwoners

meerdere bronnen | **2020**

Economie

Functiemenging

56,0% Assen **53,2%** Nederland

Meerdere bronnen | **2020**

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw.15 t/m 64jr

117,6 Assen **158,4** Nederland

LISA | **2020**

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

0,8
Assen

2,4
Nederland

DUO/Ingrado | **2019**

Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

16
Assen

26
Nederland

DUO/Ingrado | **2019**

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,8% Assen **1,7%** Nederland

DUO/Ingrado | **2020**

Sport, cultuur en recreatie

Sociaal domein

Niet-sporters

54,7% Assen

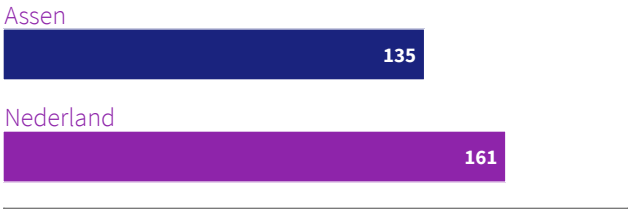
49,3% Nederland

Meerdere bronnen | **2020**

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

CBS statistiek Huishoudelijk afval | **2019**

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

11,8% Assen

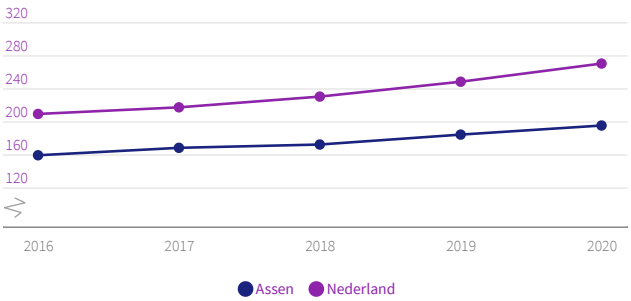
20,1% Nederland

berekening | **2019**

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ waarde

x €1.000

CBS - WOZ | **2016 - 2020**

Nieuw gebouwde woningen

per 1.000 woningen

11,5 Assen

8,9 Nederland

BAG/ABF | **2020**

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

Assen	Nederland
938,2	**795,9**

Meerdere bronnen | **2020**

Jongeren met een delict voor de rechter

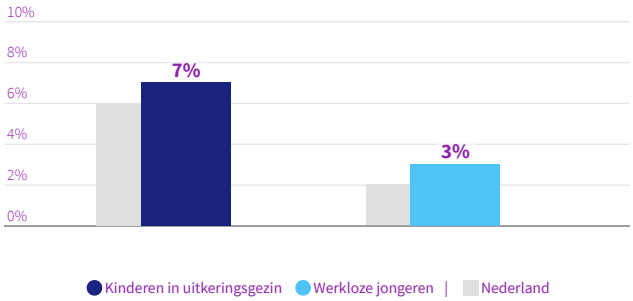
1% Assen

1% Nederland

CBS Jeugd | **2019**

Achterstand onder jeugd

Assen

CBS Jeugd | **2019**

Netto arbeidsparticipatie

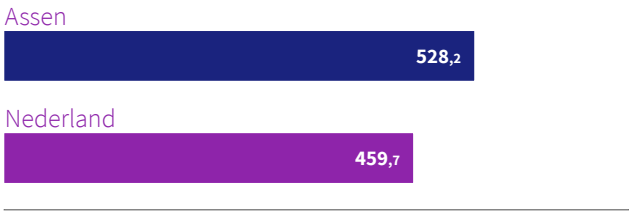
67,7% Assen

68,4% Nederland

CBS | **2020**

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

CBS | **2020**

Lopende re-integratievoorzieningen

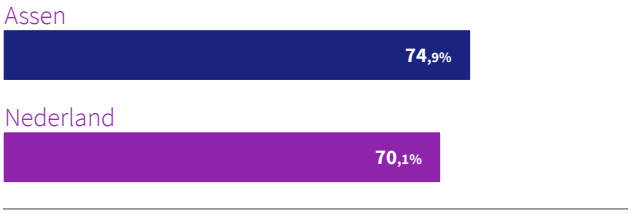
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

308,9 Assen

202,0 Nederland

CBS | **2020**

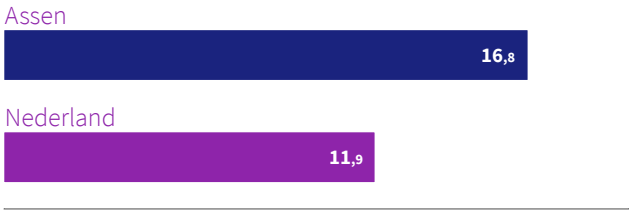
Demografische druk

CBS | 2021

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS Jeugd | 2020

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 652 Assen

€ 733 Nederland

COELO | 2021

Jongeren met jeugdbescherming

1,3% Assen

1,2% Nederland

CBS Jeugd | 2020

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 722 Assen

€ 810 Nederland

COELO | 2021

Jongeren met jeugdreclassering

0,6% Assen

0,4% Nederland

CBS Jeugd | 2020

Cliënten met een maatwe... per 10.000 inwoners	Assen	Nederland
	920	700

CBS MSD WMO | 2020

Gerelateerde thema's

› Thema Gemeentelijke financiën

Meer over dit onderwerp

› Regeling beleidsindicatoren gemeenten

› Aanpassingen beleidsindicatoren gemeenten

› Definities beleidsindicatoren bestuur en organisatie

Meer cijfers

› Overzicht beleidsindicatoren bestuur en organisatie in de database

› Gegevensset beleidsindicatoren bestuur en organisatie